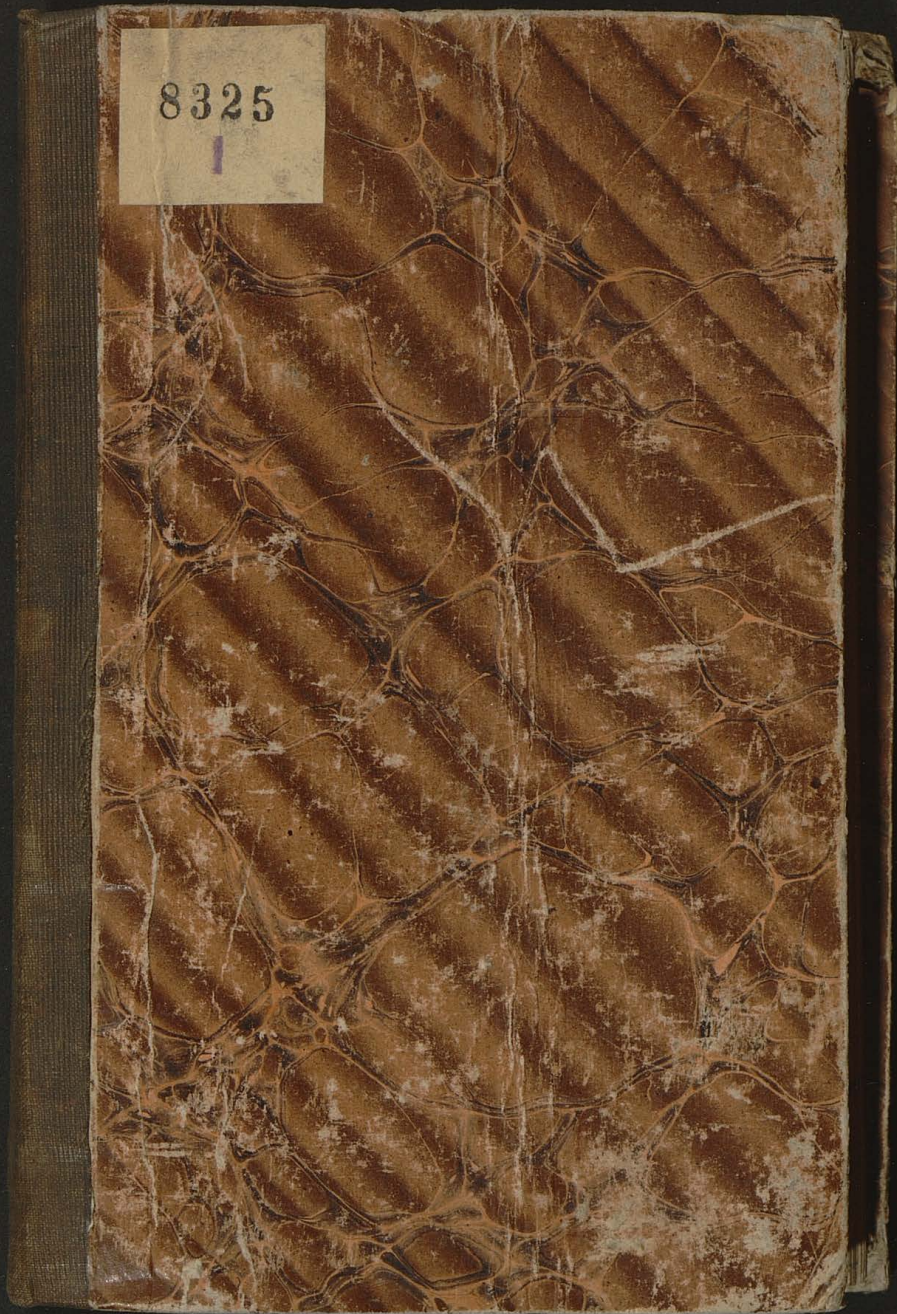

8325

1

v. Jo. Baptist Vico: de universi juri uno
principio & fine, uno lib: unq. 1720.

W: lib: alter de constantia jurispruden-
tis 1721.

W: Notae in duos libros 1722.

W: Principi di una scienza nuova
Gaetano Filangieri, scienza della
legislazione 1783-88.

Caesar Öcervaria, De libelli ^{delle} e penè 1764
Lemmer

8325

Alletz, De la démocratie nouvelle ou des
mœurs & de la puissance des classes mo-
yennes en France. 2 vol. Paris 1837

Berthard, la démocratie en France 37

Louis de Carat, Les intérêts nouveaux
en Europe depuis 1830 - Paris 48.

Pawlidzi I. 15.

315

III

O Poczta

Ku j

Narod

stanow

religij

masa

nalezi

Obec

Koniec

orka

przyn

wolna

stan

obow

na

mar

posta

Přednáška I.

O povrchu i povrchu filosofie práva, rovněž o stánu-
ku její do iangh Společnosti lidské společnosti.

Narodů chrześcijańskie přeještě právo významně bez sa-
stavení se nad jeho povahou : jěki víra
religiózná trváta nezahusena, jětky kodeks Frsky-
nara přijmouty byt bez výjimky, je uia, práve,
nalezající se kuzgon smětym.

Občicně nasí filosofie uvolní se od stánu
kóvota, odkad začeto zastanavati se nad vztahem,
odkad uellic vojny prováděd, že obronění lib
prijmoutí stánu právných, odkad se pado-
voličatě trádýje přeekarane právo významně, ten
stánu se o ustavení práva ogólných práva,
dovozující vztahůk i vztahůk, ten vztah
se vraz lib náme narodoviti. Skoro nasí
mudraro, je oie práva ogólna odvíklemi
státy, oznarano je narva práva přírodopřez,

2.
stawać się je dwork prawa, zrobionego przez ludzi czyli historycznego. Prawo przyrodzone - już w starożytności miewać wspomnianie, stało się przedmiotem osobnej nauki.

Wojna trzydziestoletnia, rozpoczęta r. 1618 wywołata przerwą obywatelską spęta w nowiej tej galeji: była wien Karajika Hugoja Grotyusza (de Joot) urodzonego Holenderszka, De jure belli et pacis, wyd. 1624. Karajika ta wywołata wzięcie wzięcie i stała się podstawa, nowożytn. prawa narodów, natwierzonego pokropem westfaliskim r. 1648. Obydwy wyprawa dawa nową tę naukę - już naturalne et gentium - publicum, pierwsza jej katedra miał uniwersytet heidelbergki, pierwszym jej profesorem był Samuel Puffendorf.

Utworzył wyprzedzkich wyprzedzkich: teologów i filozofów, dyplomaty i prawodawców wyprzedzkich i z ich pomocą powstawała nowa ta nauka.

Filozofia od konca XVIII v. stavay je dvojkrom i pod-
stavay, anelkruh inygh unyestavay, prypytavayta soho
vytvaray novay do nashy: ottyad byay doobh nashy
nashy'stey je spovnyavacity.

Kaidy novy system filozofiyay nypodpil dukrye
novy system pravay prypytavay, shad jeyo hysto-
rya, choy' 200 lat doyersu byayay, i ete hystoryy
filozofiyay nypytayay jyst, a ne miyey' razay pnyer
nytuyay dyoy na politykye novygh vashon i na
gnyekartavayay pashay evropey'skuyh.

Ze pnyer uneny roznygh nypytavay i shodt' nbynygh
byer natanay na okolo toy nashy je koryzataly, staly
je, je i byer jey vashay nashy nypytavay je staly
i vetylyky nashy jey, byer vel jey, kashay i vashay
byer jey vashay nashy podnyeray nashy nypytavay.

Spoyt' do teygo konca, je na konca nashy nypytavay
nypytavay istnyeray toy nashy.

2. Nypytavay nashy nypytavay je nashy pravay prypytavay

Ironego (recht d. natur, naturrecht, natürl. recht), z
 Tarcinickiego jus natural albo jus naturale et gentiu.

Po franc: droit de la nature et des gens, droits na-
 turel. Inpendorf w pienswym swojem dzieleu przeszedl
 te nauke jwis prudentia universalis (r. 1660),
 narwa od swieciana pozniej prier prof. Anatinu w
 Londynie. Thomasius narwal jz (r. 1691) jwis-
 prudentia divina.

Od czasu Kantu nastala narwa "filozoficznej nauki
 prawa" (philos. rechtlehre), narwie "filozofii pra-
 wa". Zesady jej stanoia, prawo filozoficzne, a
 powiewa w nowszej filozofii niem. panuje racjonalizm,
 udowodnia one sa zesady prawa rozumnego (vernunftig).
 Narwa "prawa normalnego" (normalr.) nie utrzy-
 mata sie; narwa ris "prawa przyrodzonego" naturalie-
 tis, emanacyjna nauka, zina od filozofii prawa
 czyli "filozofii" prawa pozytywego.

2. Pienswi piarsci, ktorzy nauke te uprawiali, stawali

nie wykazał, że istnieje pewne zasady prawa, które
swoją nie potwierdził przez przeciwnego prawoda-
nia, jednak pośrednio obowiązuje, a poprzedzając
moralne prawo pozytywne, powinny stanowić gło-
wno jego podstawę.

Przecież zasady te ogólnie mierną nie przeważają
wymiarom naszej kultury wiążą z zasadami
moralnymi lub wstrzemięźliwymi, którymś etykiety
poswierał przestrzegaj i uboż inach w jej
opóźnieniu.

Dopiero Thomasius rozwinął zasady prawa
przyrodzonego (principe justitiae) od zasad moralności
(principe honestitatis): od ~~pryncypów~~ wstrzemięźliwosti i przy-
widomości (principe decori), przez co pojęcie prawa
przyrodzonego ściślej oznaczał a trój zasadami różnic
określił. Na drodze tej postępowali późniejsi my-
śliciele ale spekulacje nad pojęciem prawa przy-
rodzonego nie doprowadziły do pewnego wyniku.

a) Fejki uważają prawo przyrodzone za prawo
 rzeczywistości istniejącej i wyrażających ludzi obywateli
 (jis constituti a ratione, a natura hominis, a Deo);
 zatem ono wszelkie prawa etyczne odwracane i nie-
 starte, które są to w stanie dyktacji są to w swo-
 Penistwie dobrze utopieć nigdy nie brzoż swego
 znaczenia: One powinny być poddawane wszelkiego
 prawodawstwa.

Wszelkie prawo społeczeństwa się przyrodzone
 ustas' powinno, co gdy bez uity nie da się wreny-
 wstnieć, także i przed tym krokiem nie należy się
 odwracać. Lud uprawniony jest przeciw istnieją-
 cego porządku, skoro celem jego przywrócenie
 praw przyrodzonych. (Rousseau, contrat social)

b) Fejki twierdzą, że prawo przyrodzone lub
 rozumne ideałem wszelkiego prawa, którego
 wrenyżnienie powodem jest Kardego pastora,
 ale że prawo to nie obowiązuje przejdź, ani nie

postanie ustrój, przez utrudę prowadzący. Nie
 jest już konstytucją, lecz konstytuendum.

Zwolennicy pierwszego (a) zdania, ~~którzy~~, się
 rozum jako prowadząca jakiś prawa przypodróże
 napisat w serce człowieka, ^(b) ~~nie~~ rozum ~~po-~~
~~zakreśla~~
~~kanon~~ tylko prawo obrac przeciwoty prawa i się
 pokazuje, co "peremptorynie" prawem być ma
 ("peremptorisch" u Kanta i Hegela).

Zwolennicy drugiego (b) zdania uważają istniejące
 ustawy, aś nie pozycione będą w sposób legal-
 ny; rządają postępu na drodze spokojnej reformy.

(Lektura naukowa - Fouffroy, cours de droit)

c) Traci jeune przypominają tylko filozofia prawa
 & radanie jej stawią się w następujące: wykarai,
 co wśród ludzi w ogóle nabrai może prawnie pra-
 wa, przynajmniej, że, jeżeli prawo takie lub orakie
 istnieje, które parady prawa narodzi się następują
 i jakie koncepty lub uchwyciły tworzących różny

prawnym instytutom. Filozofia prawa ~~wyraża~~
 Francuzi więc po pierwsze przyznają, że jakich prawo
 pozytywne powstało, powstało ^{ora} krytycznie (to prawo.
 (Hugo, Lemaire) Zwróceniem tego kierunku
 mniej chodzi o spekulacyjne zasadzenie idei
 a więcej o praktyczne wskazówki, podług których
 prawo istniejące da się ulepszyć. (Filangieri, Bentham, Charles Comte)

2) Skolowym jest awanty sposób zapatrywania
 mierzonych w sobie osób i wyjątków tych wyjątków.
 Podług niego filozofia prawa jest
 filozofowaniem wyjaśnianiem ostatnich przyczyn
^{wielkiego} prawa, jego natury istoty i jego wszelkich
 warunków. Według to historya przynależna prawa
 (naturlehre des rechts) - Faltz, jurist. encyclop.
 Filozofia prawa w postaci jego historyi przynależnej
 wychodzi z faktu nie rażącego, że w wyjątkach
 czasach i krajach odwołano, prawo od nieprawa,

že vnapred i pravne postis' odlicat pravny poriadok ;
 take fakta pryzivory na jenne i vyharanay ich
 pryzvaz, vyjasni, co v'ogole pravem byt' moze,
 co pravem byt' musi i narenie, co pravem byt'
 povinnu. - Spravde ta vyzi radbu vypracovanou
 filozofiu a pravnu i history, razumjasi dis i tem
 co jest i tem, co byt' povinnu.

6. Filozofie prava taky is' ziste je p'ebey' strany
 a encyklopediya prava i je historye prava,
 a je d'ruhy' strany je filozofie moralny i je poli-
 tyka, ekonomia, polityka.

Rozdiel II

O rozdiach pravit filozofii prava.

7. Moze byt' rozdiel rozdiel' : take, ktoré
 podaje doivoterene, ktoré podaje spekulacny prax
 votna (a priori) a narenie pravca (autoritat)

Trasa pryzvici i tvorjenja, koncipione spekulacny, iny
 m'ozny, jenne pravit matematyckych ; vyvisti

takiego filozofowania będą zawsze prowadzani odwróconymi
skąd Stahl racjonalistowski filozofia prawa prowadzi
bądź odwrócony.

Kant twierdził, że samemu empirycznemu oznakom
bez przedświadczeń i wszelkiej idei nigdy filozofia
prawa nie robi wielkich postępów.

Tęto filozofia prawa pojmujemy jako naukę em-
piryczną, naukę doświadczenia, powinna ona zawierać
prawy swoje:

- a) z antropologii czyli z empirycznej psychologii,
  - b) z historii,
  - c) z etnografii i z doświadczeń życia powszedniego.
- Z a) uczymy Angliki, włoski i francuski sensa-
liści (penitenciarz), ^{nie tylko} ~~ale~~ obowiązków materialnych
i spirytualnych. Z b) wzięta uczymy Grotjus, Puffendorf i ~~in~~ w kole ich.

Do historii, wzmianki do porównawczej historii pra-
wa i do nauki o naukach państwa Monteguiena.

Kuogo p. vngredskich trech piodet' uerpiet. Dzielá Gochov
 byvaje zis elyki i politycki dskie u ~~tem~~ dshu em-
 poranej filosofii prava napisane is, roimieri. Dzielá
 novykh politykoi skhoyu skhoyu pragmatyana
 filosofii prava, a roimiej' historyana filoz: prava.
 8. Porage ludyka i bozha dshu sa podpora shryg
 filosofom pravym. U Rozymian avtorides pruden-
 tum.

9. Porymaj' filosofii prava jako histora jeho vrazo-
 dzona oprecai' is bezpym ne bykko na dozwodnenii
 i danyet jeho, tem roimieri na spekulacoyi. Moze pozvodi-
 my u tem spodob histora p. filosofii arbi to, ro jest
 u dem, ro byt' ma. Dshu dezo povodyvai' is mozyng
 na povrage kankonostykh myshlenneti, khoyu nas po-
 przedpiti i na povrage shoga ranezo, qdyp' moral-
 noe, urona pmer chrestianstvo, napravio lej'na jest
 i na roimiej' pravoy' ludykoi mudpoy naj' veliki uplyt
 nyvarta.

10. Dodamy najpierw po krótko historję nauki,
potem głownie pasady naszego sąpatrywania się na
filozofię prawa. Potem być pasad obywatelny filo-
zofiam trzy głownie drzał nauki prawa: pr-
wata osobne, państwa one i międzyprawnowe.

Księga I.

Krótki parys historji filozofii prawa.

Rozdział 1.

Faz. się dotychczas pamiomano historję tej nauki - Roz-
woj tej nauki w głoynych parysach w średnich wiekach
i od konitca XV w. aż do Hugona Grocyasa.

11. Śedwo udziawieni lat upłynęto od objęcia katedry
filozofii prawa przez Puffendorfa, gdy już było
umarato się driet, wywołanych prawnicami owiej dretki
Grocyasa, że już potrzeba historji tej nauki lub
przyprawniczej syżisz driet wyntych uami' się lata.
W r. 1695 wyd. Buddaeni: Historia juris naturalis;
Leubovii, Selectio juris divini naturalis et positivii

universalis 1701 (2. vyd. 1714) u Kali. Lube zastavení
přelob literární, ale akurátní; poptné.

Wiziej rozkolerek rozprawa Thomasia, historia juris
naturalis paulo amplior 1719.

Glafey, vollständige geschichte des rechts da veranff,
1737, 2 wicku biografurami i biblii graf. waldensian.
Directa u Kborgha rozkierano ošie systemy filosofii
prawa, 23 rozkierurami:

Herli Küber (1725-1795) u Kopenhage: essai sur
l'histoire du droit naturel, 2 tom. 1787 u Londye.
Fav. Schmaussens' neues systema des rechts d. natur.
Göttingen 1757.

12. Wergam pšiane oi ne uwzględniali ani polityki
ani filosofii. Do koralu polityczny u Frany: filo-
zoficzná pšeboraceni Nemici nastato uie rozpraty-
wane sš.

20 Repertoire universel et raisonne' de la jurisprudence
Gajota (z Orleans) 1775-1785 u 64 tom. oweni

uš dobre napravarj razpr. ^{historig} filozofij prava, procelong
 do Media Repertoire (m. droit naturel)
 Krizjki i ročioni filozofino - pravniariki opini
 Atamrki napr. i ročion stann praprijz sis
 u Bibliothéque de l'homme public ou analyse rai-
 sonnée des principaux ouvrages sur la politique
 en général, la législation, les franchises, la police
 etc. et sur le droit naturel et public - v. p. pr.
 Condorcet a d 1790-92.

W Niemcewicz Heeren u ~~ročion~~ ročion mure, ruzh
 pidenkachi (v. 1803) vzprava unevit o postopie
 speculaczi polity unej u Evropie : vptjre jej na
 stosunki praktijane i Hugo takre varine dat uk-
 domiri na vskpie u svojij filozofij prava.

v. 1870 nkarate uš varine Diato Hennijezgo : Fikn zu
 einer wissenschaftl. begründung d. rechtslehre oder
 über die letzten gründe d. rechts. 2 Bde..

Welcker, über die letzten gründe von recht, staat u.

strafe. Gessen 1813.

Stahl, photographie d. rechts nach geschichtl. ansicht
1820 umschilt v. I. tomie "genesis der gegenwärtigen
rechtsphotographie."

Herbart, beleuchtung d. naturrechts u. d. moral. 1836.
B. W. Franze, odkaz pod vplyvem Cousina na novo
stavba filosofie právního, též i se namože
obremějí se rozpravou.

Leminier, introduction générale à l'histoire du
droit 1829. — Photographie du droit 1831.

Lettres à un Berlinois (Revue d'd monde 1832)

Damiron 1828 essai sur l'histoire et la philo-
sophie en France au XIX siècle - 4 vol. 1836.

Barachon des Penhoën, histoire de la philos.
allemande. Paris 1836 mehrere Geoye filosofie
prvního Kantu, Fichtera, Hegla.

Fouffroy, cours de droit naturel 1835; 36
pod vplyvem filosofie skotskéj.

Potem Matter, Bezband, Louis de Carné.

Dobrym ukie filozofu rkoiviej podal ostatni
jaj reprezentant James Mackintosh w Ency-
clopedra britannica - Kim. i oprac. Poret po
francuzku w Paryżu r. 1834

15. Historia filozofii prawa jako osobnej galezi nauki
prawa wyrozniła się w wiekach średnich. Przenosi
stanowiska wagle uzgi teologii, którym to charakter
paskowala i po reformacji przez sto lat blisko,
choćwaz uwarunek jej na galezi filozoficznej dyktu.
W XVII w. pod nazwą "prawa przyrodzonego" wy-
niesiona na godności osobnej nauki, je opierala
się na zasadach, tworzących pierwszy szereg zasad
moralnych i politycznych, wznoszących logicznych
i psychologicznych obserwacji.

Pierwszy Thomasius (r. 1703) wstawił szereg
prawa przyrodzone uwarunki pa zbior^{powinności} (obowiązkowych)
odpiciu je od dyktu uzgi nauki o powinnościach

mlouvi i od politiky. Rozdílné ten utvářel se
 v Německu i pod názvem filosofie Kantů i se
 učením racionalizujících učitelů, které zastupují po Kantě
 Kriegerem i deťm v historii filosofie práva:

I. Učením de Goyzara.

II. historie "práva přirodzeného" (mianovité v Ně-
 mecku) od Goyzara do Kantů.

III. George filosofie práva - první učitel demokracie
 v Anglii i Francii.

IV. historie práva přirodzeného spracovalistů
 menší od učení Kantů.

V. O skeptizismu, teologizismu i eklektic-
 izmu Německa v teorii filosofie práva novější
 učení.

16. W mezinárodním právu Německého
 bytí také "právo přirodzené". O istorii sprá-
 vlivnosti racionalizujících učení Kantů - viz Ambrosij
 viz Augustin - pozinní učitelství, Sudavny

idee Aristoteliana, podług niego wzdpi-mi-izj pre-
obrazione. Najnowszy pomysłowy uśmi obywatel się
in. Tomasz p. Aleksina .-

W karidopu systemie obywatli (wszystk naciów przydaje
się wzdpiant de justitiam et jure, ktorej obywatelij
wymiarowanq stat się uwerar obywatyn traktatam
i takie jzanso pence w XVII i XVIII w. (Lotto
Major [prowincji Karola P], Bolognesi + 1585,
jeanitz Holing + 1601, Lessins + 1623, Lucres
de legibz et deo legislatoro, + 1617. Porównaj
Lpmanus, neues systema des rechts d. natur p. 194
- 211). W najstwierd tych piciarz natio et
revelatio iz podpuceni dogumi dojdria do piciarz
piciarz w etyre a prawo przyrodzone ^{zaczyna} ~~zaczyna~~
wano w sprowincisk p boizyt pnykharai. (Darius
Lotto postanowit się, pery prawe Schkaloga iz
praweni przyrodzonymi) Staudlin, gesch. d. moral-
philos. p. 553-558.)

tworzących ten *Tractatus* markski o sprawiedliwości i cdykto
 i po reformacji się przedstąpił: Melancthon r. 1538
Historiographiae moralis libri II rozprawa II ks. pła-
 rozprawy wstępującej p. 150: *iustitia, jure naturale* -
Laici i *teologia* arli i *prawa* *promulgata*, *piętnicy*
 o *prawnie* *przyrodzonej*: Oldendorp. 1529 *De jure*
pravo *primo*: *jako* *voluntas* *dei* *per* *sana* *ratione*
cognita *et* *deinde* *in* *decalogo* *promulgata*.

17. *Wielki* *poprzedzający* *rozprawa* i: w *polityce* *tylko*
ponadto *się* *donosi*: *urząd* *już* *na* *rozprawy*
politycznej (*Machiavelli* +1527) *lub* *na* *rozprawy*
obrony *niemowlęcej* *państwa* (*Thomas* *Horne* +1535
Utopia r. 1516) *lub* *na* *przekazy* *marks* *o* *pań-*
stwie (*Bodin* +1696) *lub* *na* *marks* *prawo* *do* *państwa*
i *politycznego* (*Justus* *Hermann* *Coening* 1662)

Poprzedzającym *rozprawa* *pod* *perspektywą* *wyglądem* *był*
Albericus *Gentilis* (+1611): *De* *jure* *belli* - *i* *de*
jure *naturali*, *gentium* *et* *civilium*.

Bákon p. Wernham (+1623) v Spielle de augmentis
 scientiarum uniceíl svod. de fontibz jans, gdje
 podaje nejákv podstatu filozofii franc, jedná-
 jící jš jako nauky (pravodavství i c. významu
 pravce, oparta na filozofijných prvních.
 Lasary tánej nauky nussat legum leyes. Nov.
 ten rozponyá iž :

philosophi proponunt multa dicta jentura, sed
 ab us remotá, jcti vero, sine quibus pa-
 tial legy, vel etia romanaq aut pontificiaq
 plebis obnoxii et abbati omniu judicio no
 stantur sed tanquam e vasaibz temo vnanatur.

Nov. Machiavelli. obolenyj: nad uniceíl.
 nien fupartkien piestknej naukyj ojuznyj polazj
 v divioni v prvej dekad. Livore, v
 ora byta niezdy' i vren prona postai noie,
 a v prvoj (1478) podaje svodki, jatkoni
 Kairi podstypem i pnenovj obzi noie

do porównania i siebie państw utopij¹. Mollat
 velim - rzadzie pisanie co do wstawniej wygł. tej
 książki.

Thomas More (Kancelarz de More) de optima
 rei publicae statu deque nova insula Utopia,
 nasilubował Platona polityką. Na wpił serce,
 na wpił fikcyjną bestię, utopia śmiało parypo-
 wany i śmiało obaren jest, państwo sa-
 tyra po uszi idealen, który w rzeczywistości punk-
 tach donosi się unorganizowania (Kings, naturalist
 §§ 18. 124. 250)

Władzi trzymają się węgla historyj nastawia
 się nad serce i apadkowi państw i powstają
 poproszeni jest Montezquies. Dostał je
 wpił 1° raz po francus: 1576 - po'niej
 wpił. ^{MV} Karolicki oprowadził wpił. 1586, skąd się
 książka jego stała podbrana w Cambridge. Lascie
 wpił. 10 do skija wpił. 10. Poła serce wpił:
 jani unwersi dostanied.

Rząd piąt II

O Czarach od Gruzji aż do Włoch, w których prawo
przyrodzone stawia się nauka samowładna, dalej się
wzwyż.

W rozumieniu jednemu narodowi przez reformę, po
 pamięci stranków krajowych nigdy trzymiesięcznej,
 potrzeba było politycznej wagi, w której by się narody
 wyprzedane dotąd, przedrono mogły. Laska takiej wagi,
 nie pamiatało się przez istnienie: ni rzymskie, które
 propażeń było, a nie niedyktandowem, ni kanoni-
 one, które nowatorów potępiało jako buntowników
 ni nacięte germańskie prawo, które wyprzedza się
 na tryzyc obywateli męczyznych formacji nie posiadało
 więcej wsta Tawaręgo. Potrzeba było przed prawem
 dla całej ludności europejskiej męczyznych wstów:
 przez nią wronych, w których by mogły się pokoić
 ustalić, kołuszny krajowy soamszy od pryncipalności
 Lutra. Laska tych wstów wielki kunderlandski

maří stanu, Hugo de Groot (D. Groot) - Hugo Grotius
 prezwany po Tacite. Ur. się w Delft r. 1583 - filozof,
 historyk, prawnik i teolog, tłumacz z rozumu
 dobru i sędziemu, przedstawiany od różnych polity-
 anych fakcji. Wygnany z rep. w Paryżu 1628 dzięki
 łaskie, propaństwu węd. wyjechał 1632, a umarł w
 Brastaku 28 września 1645, wracając do Szwecji.
 Grotiusowski obroniona wola boża nie pot. przyjąć
 żadnego narodzi; bada równocześnie praw, jakimi
 się narodzi rozumna istota stworzona, szuka nauki
 to, co wszystkie narody i wszystkie wciel. waroś
 uznawali za prawdziwe i słuszne. Nigdy nie us-
 zer. się po sad doskonalenie, dzięki sprawdzi do praw
 ogólnych, przecież nigdy nie dochodzi do najwyż. speka-
 lacji i po wedywa smowoi logicznych dowodów.
 Ogólne swoje zapatrywanie się na prawo wyłożył
 w "prolegomena" dzieła swego "de jure belli et pacis"
 i w 1. rozdz. I ks. choroi powieści nie wole pniego

Korekta.

Zadaje sobie pytanie : An unquam bellu. justu esse
 potest ? Noz usi positi spravedlivost' mojej nie
 spracivna, jutu vojna, o ktorej przystano : inter arma
 silent leges. Coz moze jest spravedlivost' ? i czy
 jest to spravedlivost', nie niezgodna z poprzednio
 oznaczemi prawami ? Czyz jest prawe tego wdzi?

Gr: wyprawa mojej prolegomena (zobacz podjez do
 § 29-60) psychologizacji rozumowaniami i polubka
 praca filozofa Hamadevoni, ktorej wszelkie praw
 mowiat na adiele samolubstwa mozniejzych. Ktorej
 niezgodnosc to to spravedlivost' od tego, co korig-
 acji jest. (Tego samego zdania byli francuzi i an-
 gielscy materialisci w. XVIII)

Gr: twierdzi, ze utowach metylko ze swojz
 korigacja sie ugiacia, lecz takze paragnistym byca,
 by sta innych co' probit, by im dolne zjazd i panie
 w pednei spolowestnie sie przydosat. Fakt usi-

w atomicki perne wodzone na piadze towarzystwa,
 towarzystwa, wzmaga się od podobnych ^{ob nich} (szkodliwych) pow-
 rzeń, że atomicki potrafi działać podług zasad
 ogólnych, czego je obkładać, i możliwości, że
 do sądy owej nakłania się. (W sprawie jest to bene-
 alis facendi propensio quaedam i misericordia sponte
 irascens [prolog. § 7] W sensu domatym obowią-
 zu ocałko societatis appetitus) Rozumna wie-
 dzia towarzystwa jest pierwotem wszelkiego prawa.
 (Tłaczono w tym celu jest wyrażenie, societatis
 custodia lumen intellectus conveniens, fons est ejus juris,
 quod proprie tali nomine appellatur, quo pertinet alie-
 ni absentia et si quid alieni habeamus aut hinc inde
 ferimus restitatio, promissorum implendorum obligatio,
 damni culpa dati reparatio est poena inter homines
 merito.)

Powrót wiec atomicki z natury towarzystwa jest, przy-
 czyną innych ludzich praw; co zaś rozum ludzki

[recta ratio] jako przepisane do oniej natury twarzyskiej
 sakralnej, to prawem jest, prawem ungodzonym,
 prawem, które ustanowić tak. iż narządy jego naturalne
 stworze doń. (Lib. I. 1, § W. ¹¹⁾ To naturalne ē dostata
 rectae rationis indians actus alium ex eij convenien-
 tia aut disconvenientia in ipsa natura sociali et ratio-
 nali inesse naturate turpitudine aut necessitate
 morali ac consequenter ab auctore naturae deo
 tale actu aut actari aut (praecepti)

Prawo to jest taki system i praeceptum, pō narci
 bog, dawa toj radcy, pomici go do mori (I. 1. § 5)
 i pō radcy jego narci i wzawci miera, kłm,
 nie miera i istnienie boza samego (prolegg. § 11. 12)
 To narci sprawiedliwosci ungodzome jest ungodzom,
 budpion i karidom podrowom wzawthom pa-
 ncm i prawniatem jest (sensu tomum).

W karidom prawci mrci iē wole parad, ac wptm-
 narozyl. ony radpa twarzyska, chorci wstopy

otroška volja do njih iz stoznje. Smatla vsa. Gp.:
 prvi razp. tekmovanja inse jense potvrditi sferai,
 (kloricni vzorn izpis jako se p. prepisani prava
 prapodporego. Škad prap. jō naturale lasius, epote
 na korupci. (Prob. § 9) Proie ovaj vis socialis prapji-
 mije prave, pridru ad aestimanda quae delectant aut
 nocent, non praesentia tantum sed & futura. Co vis
 temo pridru plane repugnat, etiam contra jō na-
 turae humanae ene intelligitur, na oem xarapra
 ut jō naturale lasius. - § 10)

Proie dvoih typh pesad prave prapodporego ma-
 lest prave inae, mejavie takie typhne praverie, a
 ni upitkavogyl p. vevratnoej istoty otroška. Oly-
 mny, iis miamonie v. Spcepsh cyto jeko oby-
 viora vola boia (jō dvrar) cyto vola ludpkog u-
 stanovone (jō kamant) ; oba jako jō voluntaria-
 napreutv stojš ovem jō naturale, kbovego nedy
 rietit ni moza, ker typho odmevne' lubr. Hicij' osv-

stia', gdy ma być *zawieszona*. Był zaś wolontarizm
 humani takimi z inośća wszelkiego prawa wyjątku,
 a towarzyszący i rozumnej wstępy *atomika* (prot. §12-17)
 19. Z Goryzusa porobiono sobie wyjątki, stałatomia
 uważa się jego *reda*'.

20. Do Goryzusa nastąpiło dwóch *panu* i *między* 1582
 porównał filozofów prawa: Jan Selden (1582-1654)
 i Tomasz Hobbes (1588-1679).

Selden chwalił najprzede *prawdy* w *średniej* prawa
 wykazał z *starego* *zakonu* i z *woli* *bożej*, z *nim*
objawionej. W *zpile*: *De jure naturali et gentium jure*
disciplina *Hebraeorum* (od r. 1629), z *wielką* *był*
rozumu i z *złobną* *uważ* *odwracony* *ma* *stawa*
się z *prawi* *możliwością* *się* *narodowy* *odprzeć*
od *ogólnego* *prawa*. *W* *średniej* *uważ* *przez* *każde*
jego w *średniej* *starej* *złobnie* *prawy*, *ten*
nie *trafieni* *z* *jego* *filozoficzne* *pojęcia*.
 Filce *Hobbesa* *panu* *z* *innych* *walor* *mają*. *Swoje*

i pokoj ustalić, najvišijeg cel i nereguliranih
 ljudskih nagnostivosti.

Prvenstvo se običajno naziva pravo, to je pojedinačno
 pravo stičat uticaj svoj najvišijeg. Ona osadja
 stičući to nagnostivo, ali (ograničeno) ^{ovreda} prava
 pojedinačno. Ona je isto tako najvišija
 pravo samostadno, je jedinstvo u oči nič' ne
 na pravo padežih i ona napreduje jedinstvo na
 slično moralne odgovornosti.

Hobbes ne pravi uverenje u berinteresna prava
 tovarništva, prava su tad interesni od izvornih
 opart etike svojih na i samoljubivih (homine ad
 societate apta nata so ene -- origine magna & distansaz
 societate so a matna homine benevolentie sed a matna
 mata extrinse -- causa melj matni existere partim
 in naturali homine aequalitate parte in matna lac-
 dandi voluntate --) Pionieri ne veruju on, jele
 ceto melj svojih imat pravo prava, ukad nie

nie maier stan' nieprawie ni bezprowia przed natury
 wstaję państwowej. (de iure VI. § 16. quid sit facta, ho-
 minum, auctoritas et injuria, cognosci ex legit. oratione.
 Roman. de Hobbesa part. te rozprawek, wrozniaczej
 Koryzalne niez od eskodowak.

Wniego smazkaja, za jui owe trzy agody: pactu unionis,
 consociationis & repetitionis, które pozniej dostaję
 godowi politycznego axiomatu przez Spendorfa, Leibniza,
 Rousseau i wrotę Kanta.

Do nauki Hobbesa wlotu pblionę Spinoza (1632-1677)
 Podleg niego ludzic za osobnikami natury, które ot-
 nie odpowiadac organizacyi swojej sily rozprawek, jak
 najwiecej poddaci sobie wstaję: je naturale unigeniję
 hominis no una ratione sed cupiditate & potentia
 determinatur. — ^{Skupowem} ~~Tej~~ zidny owobakom wrodzonej
 sz, walki memtozorne i ^{pornechaa} ogolna wpepowi stoma-
 kod, które pucione bęgi moza etawenem sie ladi
 a parawek pęca pod pęca wstaję najwiecej (in-

perium), której z rozkazu prawem są. Przeważnie uważa
 ją nie ma być nieograniczoną i samowolną, jak
 Hobbes jąda, ~~atraciem~~ gdyż nemo unquam sua
 potentia & consequenter neq. suo jg ita in alio trans-
 ferre potest, ut homo esse debeat, nec talis ulla
 summa potestas unquam dabitur, q. ce omnia ita ut
 unlt. exerceji possit.

Pierwszym, który stanął w obronie Grotjusza na prze-
 ciw Hobbesowi, był pobożny Ryszard Kumberland
 (+ 1719); jego disquisitionis philosophicae de legibus na-
turae (1672) nie dorównała Thomasi Spinozowi Hobbeso-
 wizm. Podług niego towarzyskość ludzi jest ogni-
 ksem pięciobrovia (benevolentiae)

Wolnym od wpływu Hobbesa także nie był Samuel Pufendorf.
Samuel Pufendorf (1631-1694) pisał między innymi
 o De jure naturae & gentium lib. VIII 1672
 (popraw. wyd. 1684) a De officio hominis & civis (1693). Puf: radat nauae

našej forme zkolna a vyraz, jaky vyrazat na forme
 tej, i v nuzny moku porozdat. Ze pravo prirodne
 utozij a system ^{plnie} vykonovany, stavano za v Memores
 nad Grouvera i nad Hobbesa, ktorij precier gieniera,
 vyporovnaní. Umiat uzaj' i nanki popredichoi
 novik utozijny poriadie, takove vyjovesthio;
 to veta jery pastaga.

Duf: praznie pogodpenia Grouvera a Hobbesem:
 povstave, prava upatrye v tovarnykoni ako nie v bo-
 intererovoi, vyrikazovej a vzajemnej vyabovoi, ker
 v tovarnykoni, majovej interes vyvstikh na oku:
 estovicki dta svego interesu konvayativnim jest.

Dromym ^{moze} obmnyktem ~~v~~ tovarnykou jest, jey
 vyptmianie jery vyvoljua pravo. (laten pravie
 vyvypovonim Duf: prebya dajinou polkavania, i v
 nast skntivem onego offivim na byi pra-
 ven. Nanka jery vov na joho charakter ety-
 ary, f. j. ^{vyl:} ~~bevaia~~ ^{est} nanka o obmnykach, obrach-

trwają w stanie przymordponym. Po odskoczeniu tego stanu następuje wyłączenie obywateli, jakże utonich, na względem siebie, nacięnie moim autor a prawie obrony i bronięj pomocy (r. d. selbst vertheidigung u. nothrecht)

Ks. II (roz. 9) o obywatelach utonika względem bliźnich swoich i o ugodach w ogólnosci. Pata książka komentarzem jest do słow: aliu no laedere, sui iuris tribunare.

Ks. III (roz. 13) rozporządza o niesprawiedliwości, jaka popełnia się Kłamstwem i Płamaniem przepię; potem nowa o prasach, jakże utonich ma do rzecy, następuje teoria utonici i sposobów nabycienia takiej, z których na pierwszym miejscu unicuso- se jest okazywa, a na ostatnim spadku i prze- dawanie.

Ks. IV (roz. 13) : dzenie utonika nankę o ugodach, których najwazniejsze udaje wybierają się. Na koncu

podany sposób ratowania sporów prawnych w stanie
 prawa stanu pryncypalnego.

Ks. VI (rozdz. 3): o matrymonium, o władzy opra-
 : stony domu (hanshenl. he geralt)

Ks. VII i VIII (w 9 i 12 rozdz) samego prawa polity-
 : publicane (staatsrecht) i międzynarodowe (völkerrecht.)

23. Nauki Głównego zastaty, dzieł Jureki Insuperfori
 ogólnie przysięte przez filozofów i między stanem
 xvii. xviii w. Tak należeli do problematycznych id:

Hutcheson, Warburton, Locke, d'Aguesseau, a
 nawet Montesquieu. Opracował je, dopiero

pod wpływem filozofii Wolfa Burlamaqui: ⁽⁺¹⁷⁵⁰⁾

les principes du droit naturel 1747, potem
 razem wydane je jezo principes du droit politique.

Principes du droit de la nature & des gens - pomn.
 przez de Felice, wyd: ostat: przez Dupin i Porcia

1820 w 5 tom. i 1821 przez Cotelle tamże w 2 tom:

Elémens du droit naturel, ouvrage posthume 1775

wyd. na nowo w 1820 i 21. Elementa juris naturalis.

Pierwszemu opracowaniu tej samej sprawy: prof: de Feltri
+ 1750 (leçons de droit de la nature & des gens)

wyd. ostat: 1827 w Paryżu w 4 tom: Code d'humanité ou dictionnaire universel raisonné de la justice naturelle & civile czyli dictionnaire de la législation universelle, naturelle, civile et politique.
Göteborg 1798 w 13 tom. |

prof: Vivat + 1790, napisane autor artykuła
droit naturel w wielkiej encyklopedyi Leksykonu
i d'Alamberta.

W naszym wielkim prof: Cotelle (+ 1823): de Pontes
też wspomniany & w Paryżu teoretyczny Pufendorfa
po uszui podług wyrażeni de officio hominis &
civis (Ann. franc: proces Barbeyras wystrzeżone
nowo w 1821 i 23) ponownie podług Pufendorfa.

29. W Niemczech, w tytule Pufendorfa również był
wielki. Christian Thomasius (1655 - 1728) w tytule

dat podług niego w Halli (pozw. wytworzyć ^{tego} ~~in~~ racjonalnej
 umiarkowanej) Na bytule jego institutiones juris pro-
 dentiae divinae utraque nomina: fundamenta juris
 naturalis secundo Hypotheses J. H. Duffendorffii
 perspicue demonstrantur & ab objectionibus
 dissentientium liberantur.

8 Księga Duffendorffowego dzieła przedkładać na
 trzy, których treści nadporównaj parno w Książkach
 książce między sobą porównajże paragraf: 400-ty.

Prace wyd: w roku 1688, 7me i sta: 1730.

Prin deus Thom: o nowiej pomysłach poddanie
 prawa przys: odwołanej od Grogans: Pab:
 Wyżoz: ja 1705 w dziele: fundamenta juris
 naturalis & gentium ex sensu bonorum deducta, in
 quibus ubique severantur principia honesti, justitiae
 ac decori: in nota auditorii Thomasiaci (4 wydz. 1730)

25. Thom: skrytykowany dotychczasowe myślenie
 wancież na prawo przys: w 1. roz. Ks. I sa-

stanawia się nad moralną, iestoty człowieka i ustaje
 nad ich obrazem wstaje duszy. Rozprawa o bierze
 o istocie rozsadku i woli i o wzajemnym ich
 do siebie stosunku. W 2. rozdz. de passionibus animi
 następuje: teoria ządny w człowieku (menschl. bezeh-
 mungsvermögen), która kontynuacja się w rozdz. 3. de
 ueris hominum moribus & bonis, aże do wytworzenia
 pojęcia o bonis & malis, potem rozdz. 4: tracta:
 o maximis ^{agnositi} ~~inductis~~ : de nominis actione, de
 consilio & imperio. W rozdz. tym umiścił naj-
 wspanialsze twierdzenie swojej etyki: facienda
 sunt quae uita hominis reddant & maxime duntaxat
 & felicitissima, & uitanda quae uita reddant
 infelicitate & morte accelerent. (Kto do tego celu zmie-
 ra, ten mądrym jest (sapienter), a kto odia' zbawia,
 ten ślepy. Teby dopisał tego celu, trzeba przestrze-
 gnać honesti, deuot & iusti (c. 7. § 89)
 ogólnie formalki dla trzech maksym bonis.

a) co do honestu : quod vis ut alii tibi faciant, tu
 & facias (§ 40)

b) co do decoru : quod vis ut alii tibi faciant, tu
 & ipse facias (§ 41)

c) co do justu : quod tibi non vis fieri, alteri ne
 feris (§ 42)

Pennyngs, Glowna, raseda pit' Koryu' : nagrod
 i kary nystepic' papewnajs & ponestowzanie truch
 wypracowznych malszym ogilozek. (de norma appli-
 catione "rod f.) Co pai. Se truch onch malkozon,
 sa ore puda myla, roznie wypracowz : justu wy-
 pa wymanie to samo, co honestu : decoru odwie
 wypracowz, a storo wyplaku byj wypracowz sa sa
 wypracowz, nie ludzie is rozni, we roznia
 is od A katezom : imperat : Ktory Kant jodbit
 pownem prawidtem moralnois : czyni tak, pichy
 malkozma twego wypracowz stac' is mogta praver
 og dwatania, ogilnie wypracowz pover wypracowz ludzi.

Thom: następnym filozofem prasy w Niemczech
 wskazał Kierkegaard, który odwrócił się od
 honesty i doświadczenia (ten ostatni sposób porównania
 obowiązków prasy (verpflichtungen) w rzeczywistości
 istniejących od innych. One, jako obligationes externae
 & perfectae tenią się z innymi od wszystkich innych, że
 Ceteris paribus według niego samego rozumienia
 rozumienia przez siebie, ten taki według siebie,
 skąd wynika jego rozumienie, pretensje.

W Niemczech prasa jest w Thom: w tym samym stopniu
 prawa do wolności (freiheit), ponieważ (in senso fr:)
 Ko. E. vol. 5, § 9. o przynajmniej prasa przygodowa
 jura civitate, że która jest libertas & communio
 primaeva (wspólnie: gemeinschaft d. güter). Do wy-
 pełnienia obowiązków wobec otoczenia pryncypal:
 obligatio jura correspondens semper externa e,
 metens coactione homini. Omne jura perfectae.

Taki ^{wpis} pryncypal ^(zwany) jest rozumieniem obowiązków

pravnyh a ^{pravo} pravo pryro: prymyslaars jako nauky,
o abstrakcniach prymyslovnyh, ktore to papatoyvats
iz i spravi; liuvnyh ona proleznikov.

Pravo pryro: ne potrebnyje obyavleni ni ozlo-
venia pravodavny, len jz natural vognovetno ex
ratiocinatione animi tranquilli; u vstavivleni pra-
venii obyavje ono tolko praecepta justii, u vov-
neni vstavivleni pravonii takze prae: honesti
& devoti. Ono o tyje pot boziam pravem, o ile bog,
stvoriv odpraju ludskiego, moznovi porovnavania
kazad ljudih vyvst u vnystvleni vstaviv; vni-
siv sai od prava pryro, tyvnyego, bo lex naturalis
& divina magis ad consuetudinem pertinet quam ad imperium,
(vstavivstvuje zuvnyj) lex humana proprie dicta no
nisi de forma imperii dicitur. (1334) a u inveni
vnyvst: lex naturalis est lex doctorum & no impe-
rantis, a o vnyvstnyj ish stavivleni § 53:
Contra jz naturale vstavivte dicitur, quod prohibet

laccione aliog, ušil plane p^o effraoiter dazpaso
 p^o pozitina. kuzge II i III jezo insti tati un jini-
 prudentiae divinae poveraja same tyllu dlatalki.

25. Myšli Thoma: poverabiano: wyproczpaw w linyt
 knigi kash podraznyh, ktorych autorami wyto: too-
 nye dawiejzych myšliweli wyzgodnaja, a niera
 wo' dlatali z Gorynara, Kolbera, Tufendorfa, a
 werao o pozodrenie woznyh teoriy tych nisthaniti.

26. Precis naukom Gorynara i Tufendorfa wytko-
 wali se uciwi Thoma: Henryki Cocceji (+1719): sy-
 jezo Samuel (kmarit syzob wielkom handlowca pra:),
 a wniwie Leibniz. Precisi dwaj samowozny popjed
 do to wanykowi, jako wozystawny, by pod
 wneclie zasady prawne wytkanany, a wnicun jezo
 boza ostryli dawca prawa wyzo: a wole jezo
 prawem wyzpywlen, chwoni ne wakeli jej z obzami.
 Ptauzo' chwili na novo prawo, etyka i religia.
 Do id. problematko walerit po uciwi i Kewerins.

Lebnoty pierwszy poniedziay Niemcami prawa przego:
 rozumiat jako filozofia prawa; pierwszy jęzo; idee
 slyt wyprzedzily wiek jęzo, i wprzódy ^{prze} (nie wyprzedzi-
 zostaly uncaogustatione.

H. r. 1667 wyd: Nova methody discentiae brenthegy
 juris prudentiae, wypr. ko pierwsze pióla prawniczy
 encyklopedy. Dowi pblizona epistola de nascis &
 emendatione juris prudentiae romanae.

Idce jęzo filozofiano-prawnicze mieszczacy sis

- a) w 7. II. 12. listie do Kestera (Opp. p. 261. 264. ^{265.})
- b) w Observaciones de principio juris Cocceji (Opp. ^{p.} 270)
- c) w Monita ad Sam. Pufendorfii principia J. H.
 Solano directa (Opp. 275-283)
- d) w przedmowach do sw. b. asy wypr. Caden.
 juris gentium p. r. 1693 i 1700.

W Pufendorfii gani Leibn: wyprzewy autoranie
 ogonstuleni przez przego: do penetracych stowkow
 blypi; on chce by i na przegle jęzo wypr.

brano pro akademici systemo prope prope
 unum presentem uterque se proxi me de si pu
 191. Fui scientie juri naturalis ambitu hujus
 vitae non debet includi. Itaqz moti huius:

theologiae pars practica sive juris prudentia
 e quaedam divina.

Thoma: de vitiis miseris, presentem jenne 4 r. 1741 oxia
 ponenda: philosophia ejus adhuc scholastica e, ut
 me dicit, & antiquodialis. Natus Coveji (p. r.
 1699) presentem a apodobasico, sociari ad ex parte
 me hic Antateana, me jure a iij' facere paravit,
 o iij' ponenda: Contrahitur sententia eximii viri
 me nostra, si per jussa dei intelligatur proa expro-
 mac rationis - i prout: de e rationi parere
 a deo. Lenz pro anti o presentem proxi:
 vitiis sig u Dissert. I. ad Cod. jar. gent. I.

Pravo się wyraża Leibnizowi moralnem uposażeniem
 (befugnis) a zobowiązaniem (obligatio) moralna konieczna
 się. Moralnem jest to, co wolnościowi umożliwia
 (nie bono) przystąpi (natürlich ist). Sprawiedliwość jest
 hieronimicką (rectrix) powinnością, od greckiego *epistēmē*
 wiedza prawego, a od niego *Stomatonego* przez słowo
caritas sapientis. Caritas *ē amandi s. diligendi*
habitus (altgem. wohlwollenheit). Zasada się na
 bezinteresownej miłości, jaka nam się okazuje sprawiedli-
 wość i *supplicatio* nienawiść jest, jeżeli nie jest
scientia felicitatis.

Z powinności tego wywodzi L: prawo przys: ^{u której}
 trzy stopnie (grady) rozróżnia: 1) *strictū in justitia*
comutativa, którego zarządka alii *nō laedere*;
aequitas in justitia distributiva, którego zarządka:
unū cuiq. tribuere; *neminē probas a. prohibe*
polegare in justitia universalis, której zarządka:
honeste vivere.

28. Leibnizja myśli utopij i system skompletowne wypracowania i schematy porządku Wolff : je naturalne metody naukowe pertraktata i 9 tom : 1740-50. Krótko przed śmiercią wydał Albinus leci tej nauki i 1 tom : insititutions pro natural & gentis, in quibus ea quae homini natura continas nexu omnes obligationes & pro omnia deducuntur. Halae 1754. Stanowisko na francuski niemiecki :

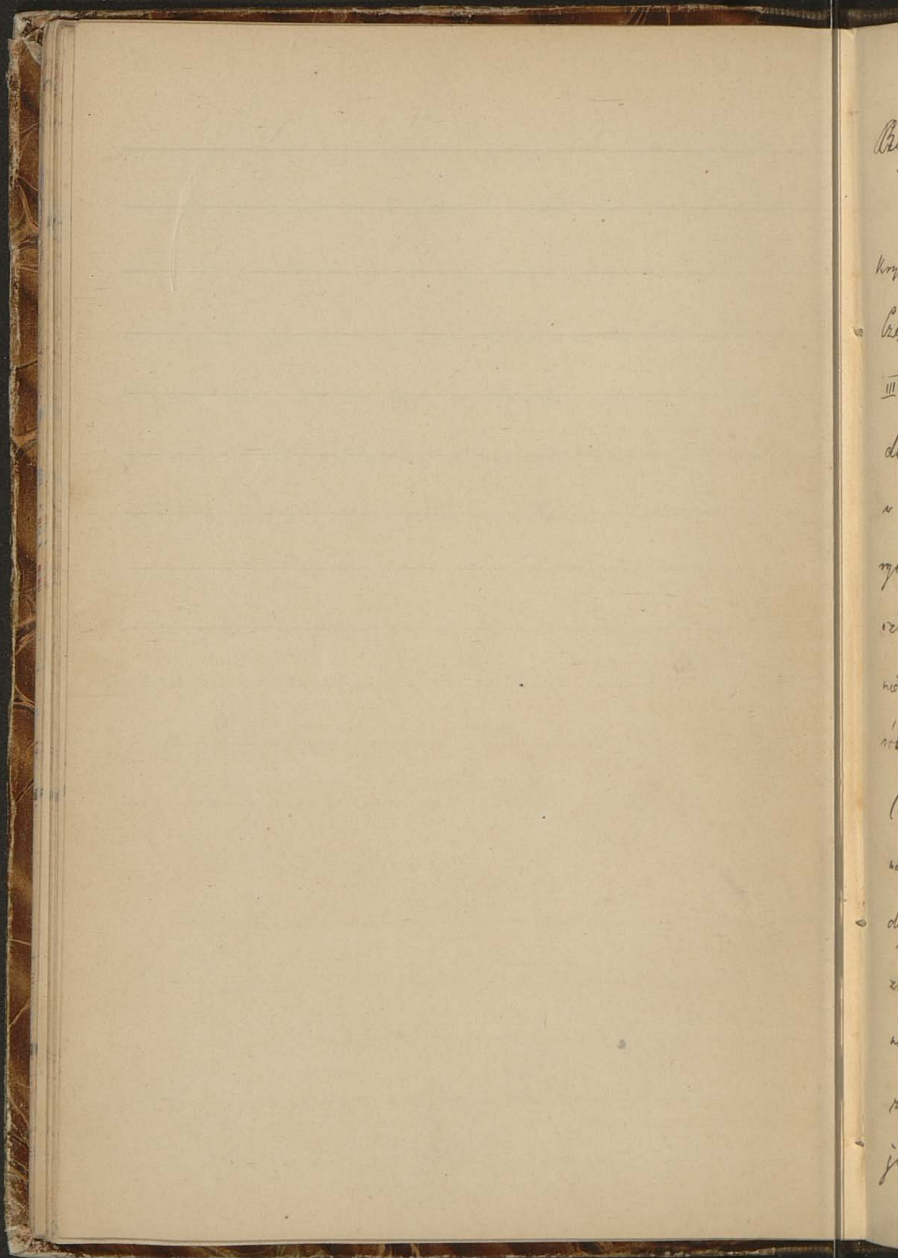
29. Nauki o prawie przyrody : nauki i o naturze filozofii Wolfa w całej Europie. W Niemczech i jego dzieła porównawcze Davies (1740 : 64), Mettelblad (1749 : 81), Hollmann 1751, Baumgarten 1763, Meier 1767, Westphal 1776. W Holandji nauki Wolfa Luzak, a mianowicie Peschel w Utrechcie (+1805) Ktoły Klesyans, Tarino, rap. : fundamenta jurisprudentiae naturalis (ostat : wyd. : 1806 2 vol.)

W Francji opracował Formey nauki Wolfa a nauki przyrody i Vattel do nauk przyrodniczych jego

jejs nanki: v. 1762 wyd: Incestions du droit naturel &
 observations sur le traité du droit naturel de M. G. F.
 de Wolff (Obern) a popyniedis wyd: Vireto, Vitoie
 do sta pite porazi europejskiej: Le droit des gens
 ou principes de la loi naturelle appliquée aux
 nations par Vattel, Liège 1758 2 vol - naprime
 wyd. v. Perpin 1833 pmer p. Boyer Collard 2 vol.

Be

hoy

o
C

III

d

n

ny

ca

no

no

(

n

d

r

n

n

j

Bezglan 18. lipca.

Czytam takż prasa, "Kronika miasta XII", która wzięta
w Długosza i wydał spotężoną w Warszawie 1831.

Cała prasa. Objęły one panowanie Władcy: I. Boles:
III. Władcy: II i Bolesł: IV. Tłumacz straszą, że
decydują to spisanie powstało przez Polaka pogańca
w XII, i że Długosza takowe wzięt do wojny kato-
licy, nie bawąc, że stał mianem powstać iżnie sym-
onowi z jego strasnym paprotnością się. Tłumacz się
nie bez wątpliwości Kronika to z Długosza wzięt, ale
nieśmiało doładować "późniejszą" z niej wypracować mianem.

Cały zaś dowód jego o pogańskich autorstwie decydują
na ten się przykład, że w nim nieśmiało zawarty się kraj-
dziej "o męstwie, jakoby wzięt iżnie białe cnoty" o pro-
znaczeniu i t. d. również polityczne myśli mają
nie kiedyś wzięt iżnie, z p. g. g. wzięt iżnie
mają, straszą polityczne lub łupieżnie wypracować do kra-
jów sąsiadów. Porównaniem mianem mianem 2/3 tej

- kwitki i mogą śmiało być naj o niej wydat'. O to wyżej
możesz się 1° autor bawku granatowicie być wykreślony
ony, jak na owe wazy: cały układ dzieła niezapewia
talent octoryony, zaprawiony na Lixivium, Cezera
i innych Tacit'skich historykach, których w sprawie
autor się postępuje: opomatanie swoje grupuje
na około osób i wypadków. Mowy to: wydanie
one, rezonowanie osób, charakterystowanie opy-
now, wszystko to są u siebie rdzenia przemiana.
2° Całe dzieło jest niejako apoteozą, Bolesława
Korywastego, obok niego innych przedmiotów ma-
leży i ukazuje się na ogół w osadzie.
3° Przejść do innej i Konsekwentna nienawiść na
Zbigniewowi.
4° Nienawiść ta głównie nastania się parateu, że
on nie był (prawego Toza dziełkiem: parant tea
berstanie postarany, nie Konsekwentnie przemiana
za pogani' obion dzieł autorów.

5' Niby pogańskie fransa mozie wyftunowani' snadp.
 ogo, wyzyskej: wyzysklic krenta snadpja is w staw-
 zyknych auto rach.

6' Niby nie wyzysklic krenta o clachonickich
 chreścianickich, chorąg, miał do tego sporobow' sie jecha-
 gły: ono wierze godzito kwola k' Lignieresu: i wia-
 yowada bez wielkiego wzniesienia o nawrócenia
 Pomora: i nie postawał bynajmniej odstępetwo
 nowo nawróczonego Gnieznowa (str. 107 i 113)

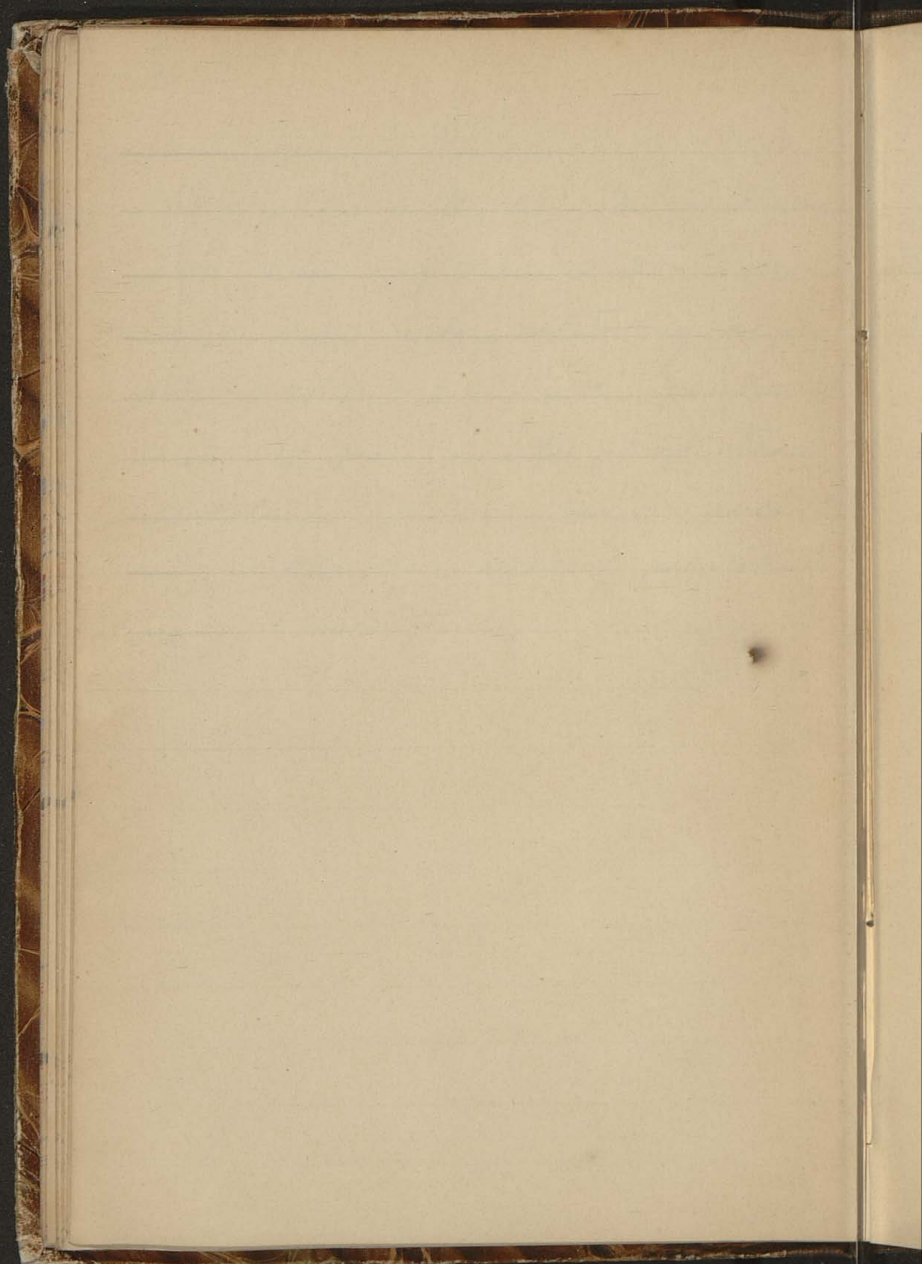
Ł tych uwyj pniekonai' iis moie, sie juz pniekonai'
 k'umara nie bawpo jst wraundnieln: sie pas' oraca-
 lam P. Viti k'umary pnie b'owis Siatowda (str.
 145) domy't to nie lepij wraundniung: wyzysklic ioh'ny
 "nasach chreścianickich nowic'ie lina, jak se
 wraundniung: z p'os tykko wraundniung, nie w'lywaty
 iis albo nad yzobow jakiego swietego albo w m'ogoz
 jenu yzobow. Fereli sie nie m'og, to w H. u.
 san sie. Maris miał w' 6 p'ypowai w ioh'ny

miejscach południowej Francji.

W każdym razie warto by było wstrząśnąć i Długosza podobnie szukać: czy to Kwieka tak bez względu na wiek wielona została? czy ona pochodzi z XII w. ? Decydująca na to odpowiedź nie ma. Tyle pewna, że autor jej był autorytarnym wykształconym, znającym dokładnie przedmiot swój, i obdarzonym nieprzeciętnymi przymiotami pisarza i mego stanu. —

30

Temata do rozpraw.

1. Wstęp do nieopublikowanych listów Tygma Krasin'skiego.
2. Kwestya wyzwoleńia Kobiet.
3. List otwarty do p. "Liemis'kiej".
4. Krytyka estetyki Jain'a.
5. Historia Krola Heroda.

Uwagi.

Pięćdziesiąt Książek.

1. Ciepła wódka, komedya Kraszewskiego.
2. Dzieła dramatyczne Lechajewa. — Projektas Kozłowa.

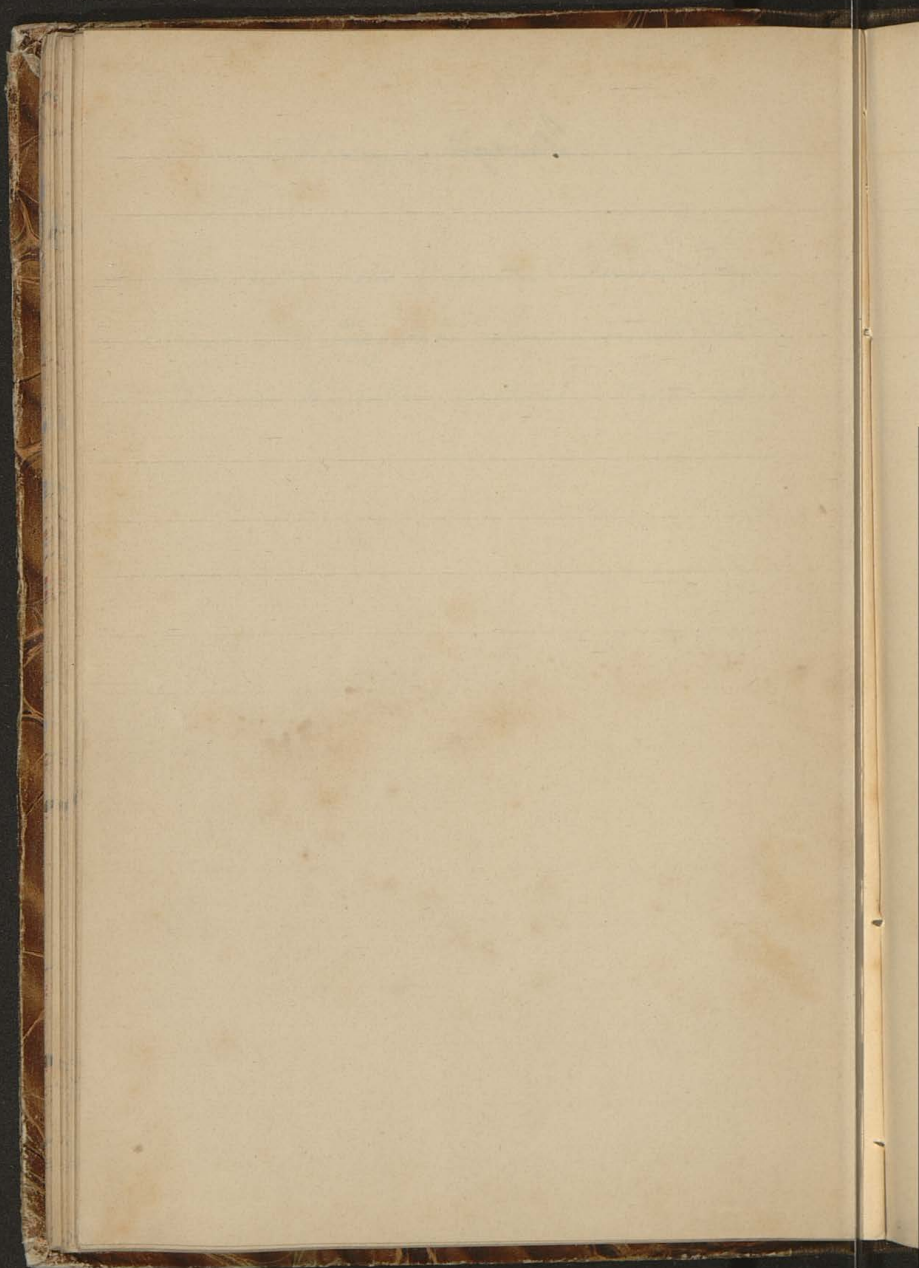
Kwagi .

Pięćdziesiąt teatralne.

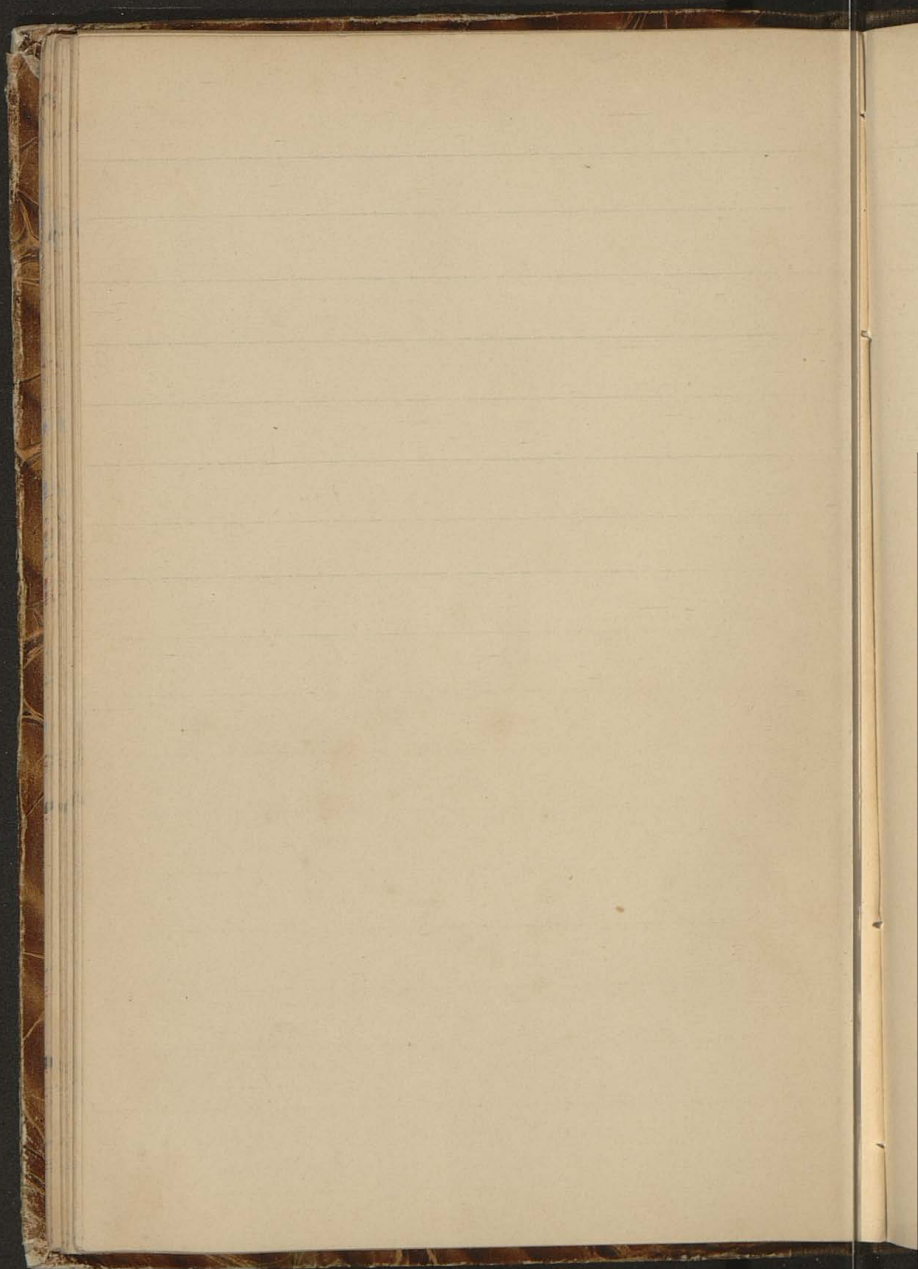
1. *Państwo bógom*, komedya Kaszewskiego.
2. *Parza*, Tragedya Zymanowskiego.
3. *Kupiec Wenecki*, przekład Feske'go.

Uwagi.

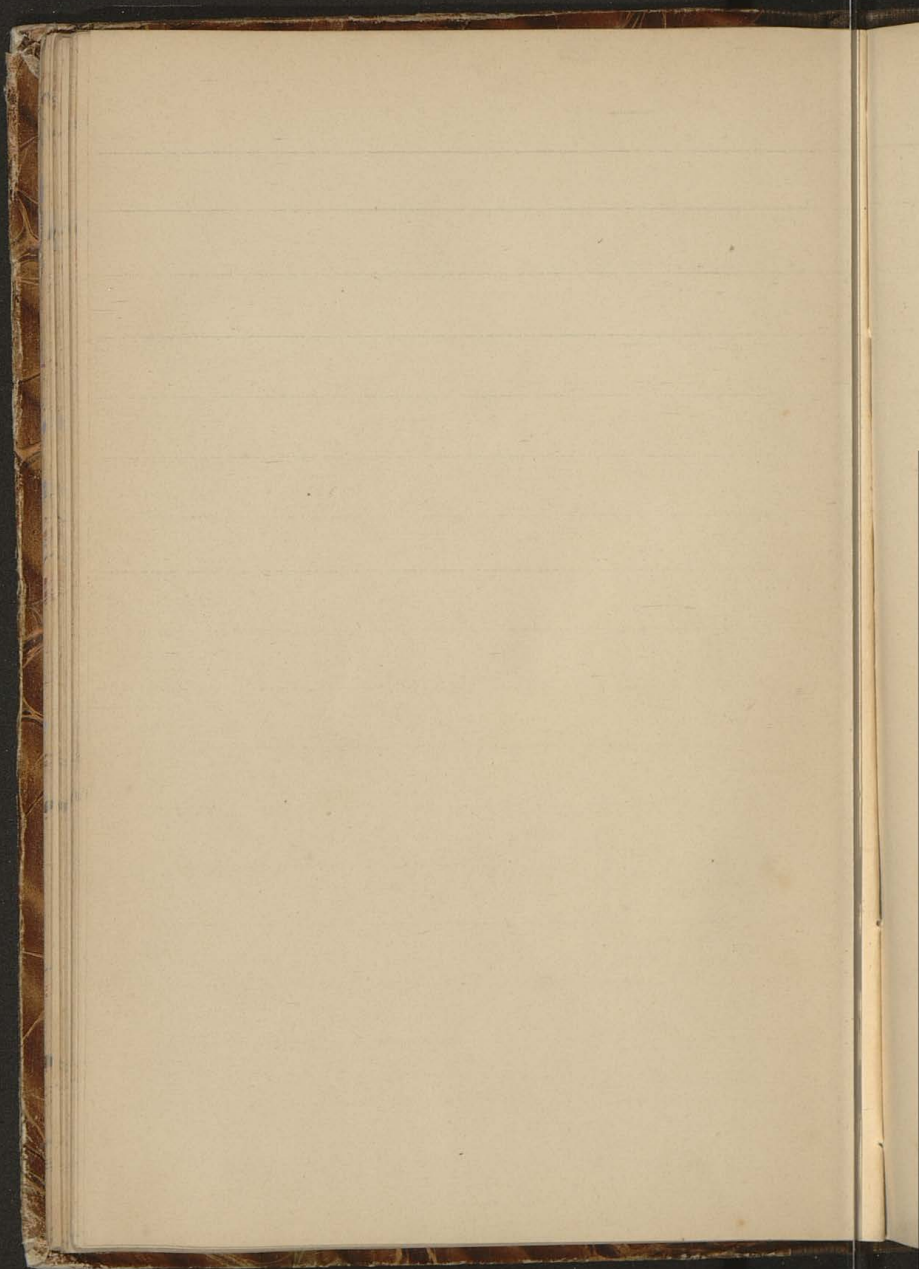

34.

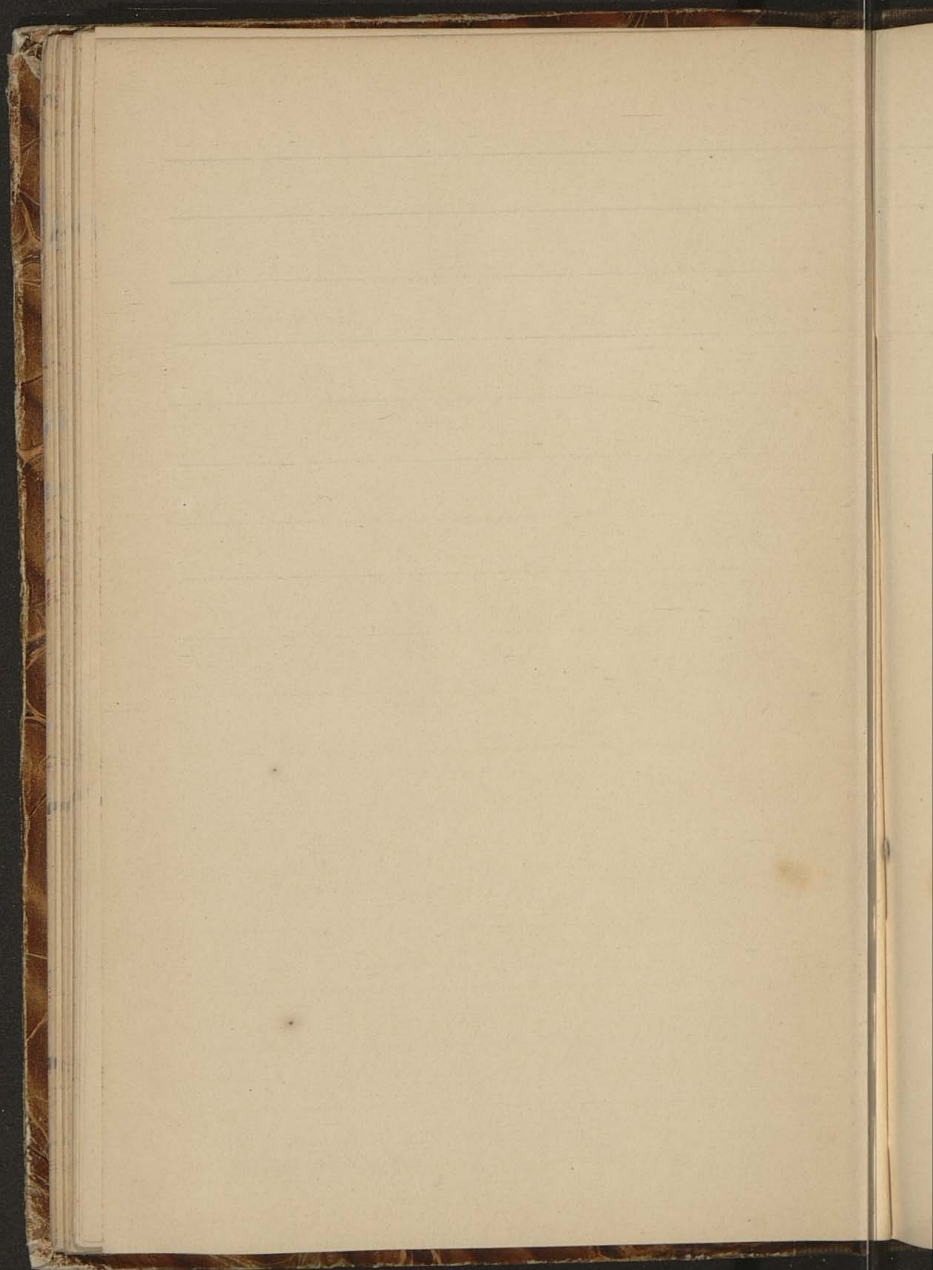

35.

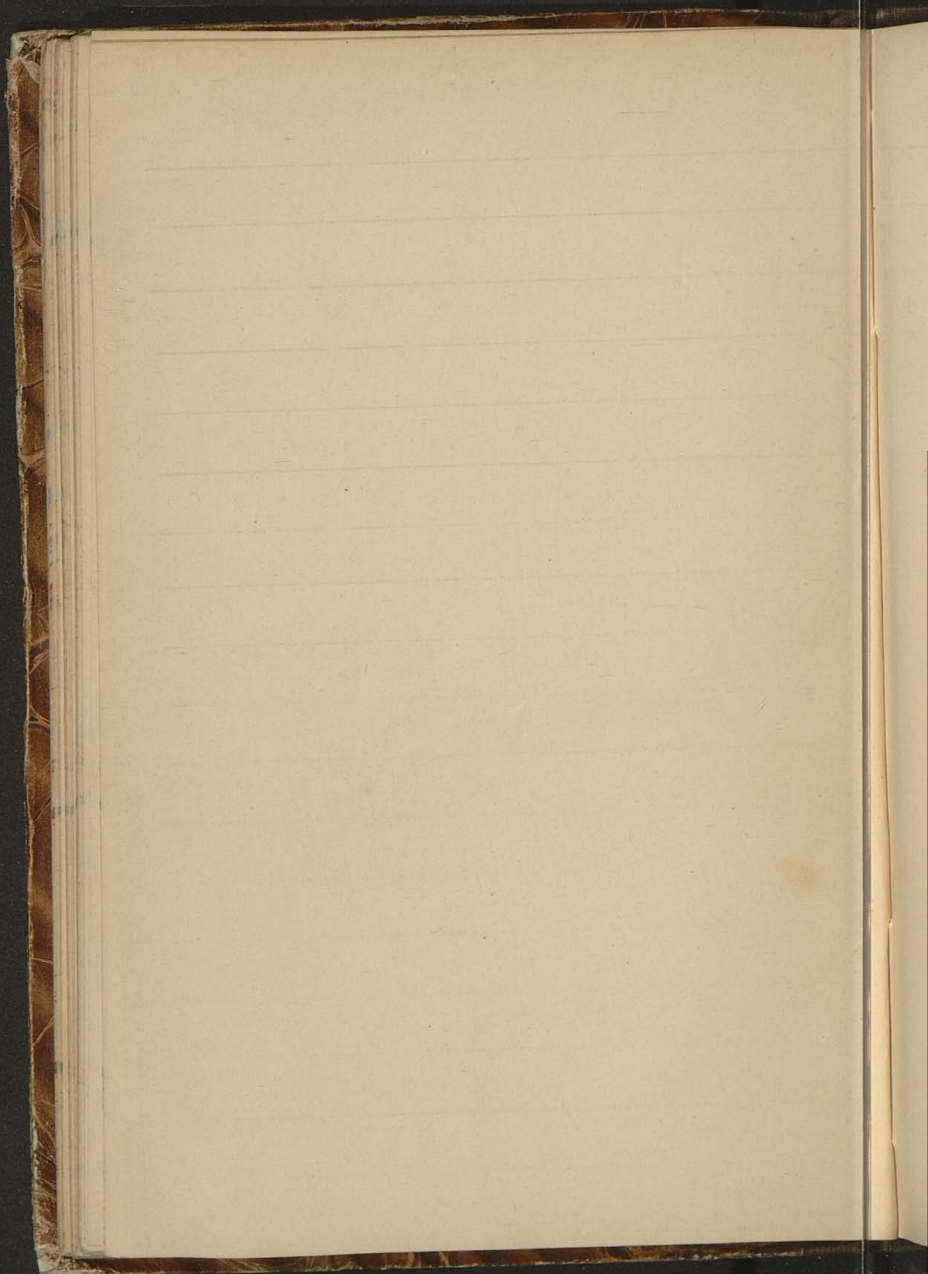

36.

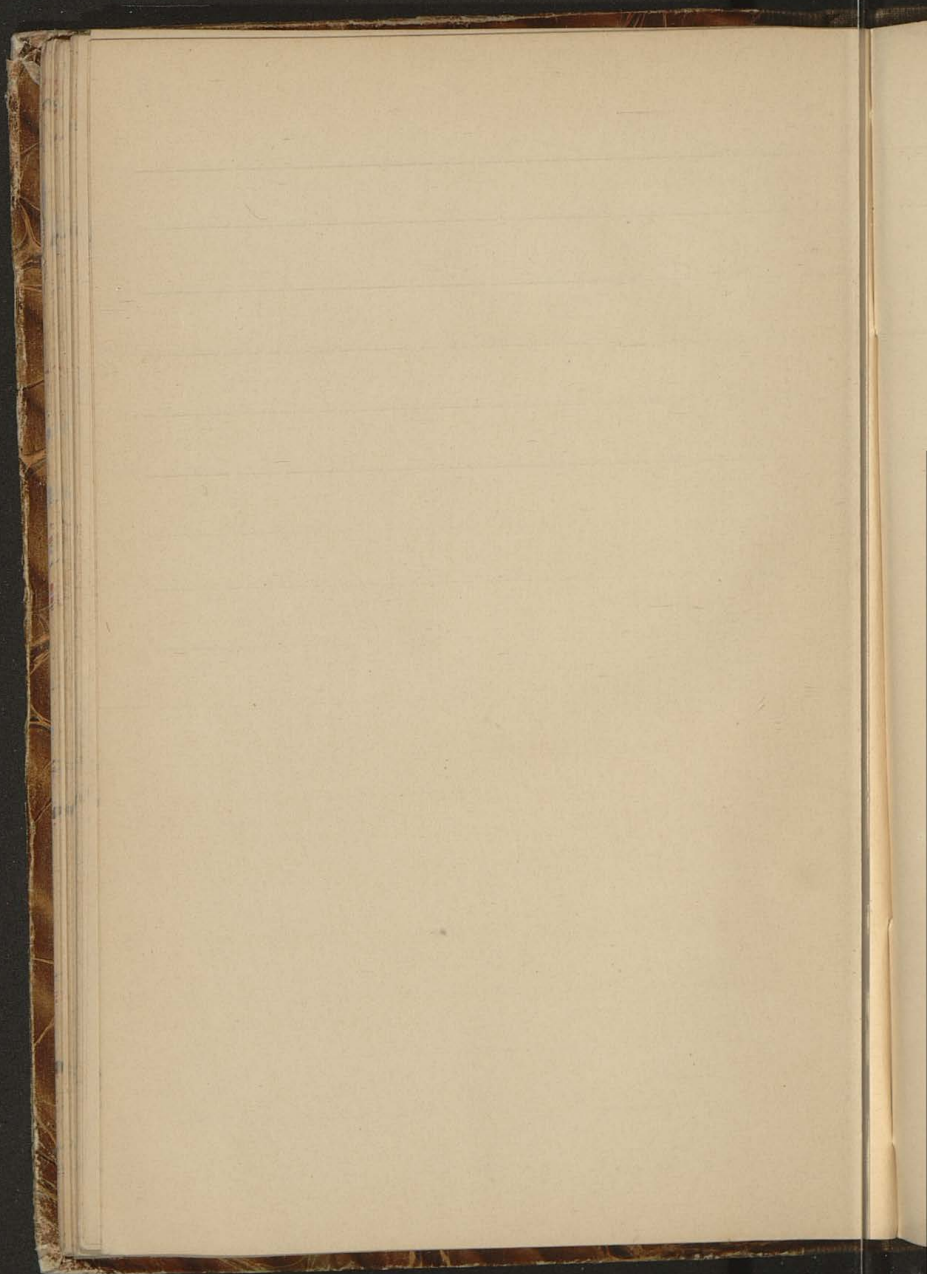

37.

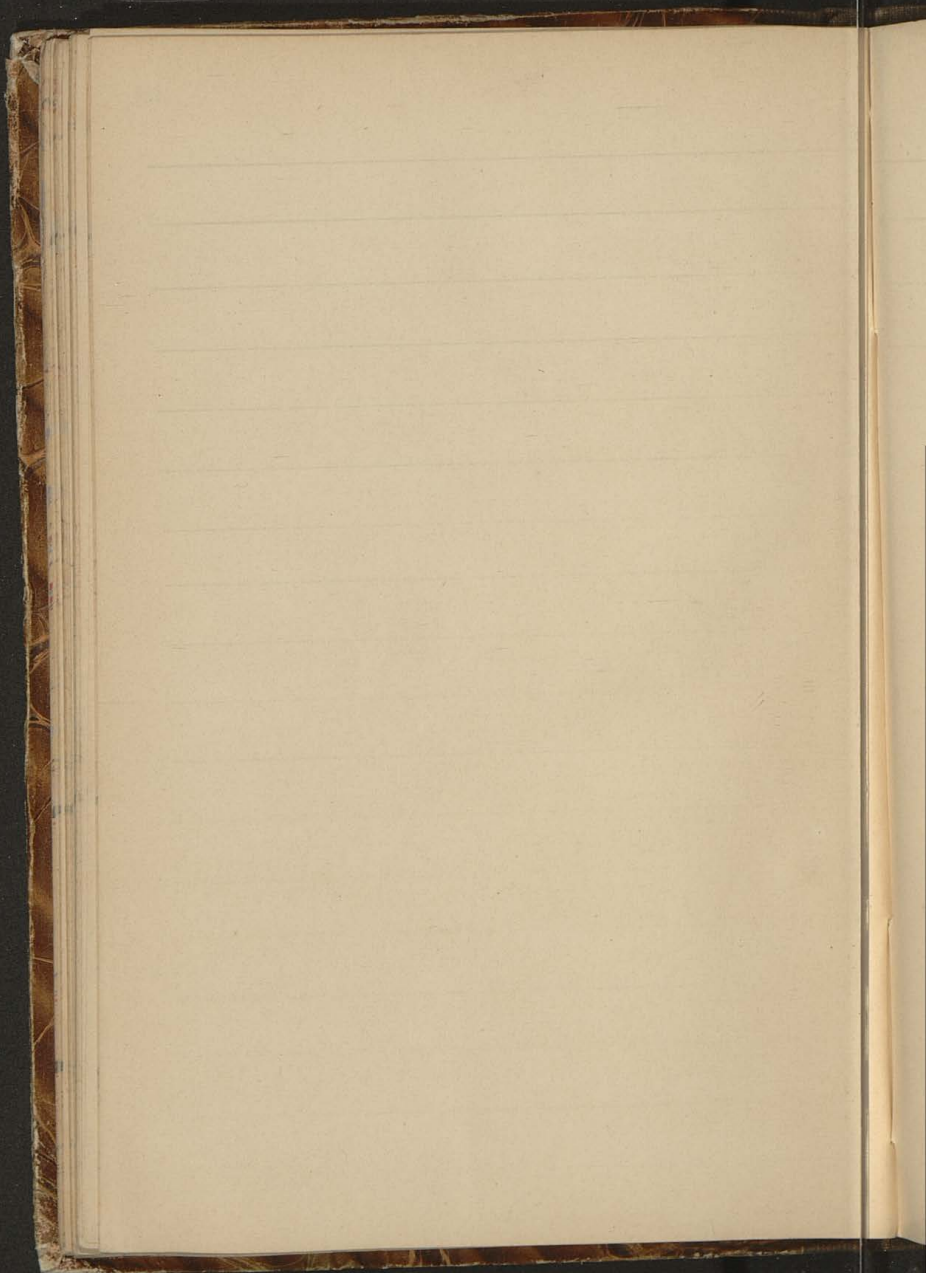

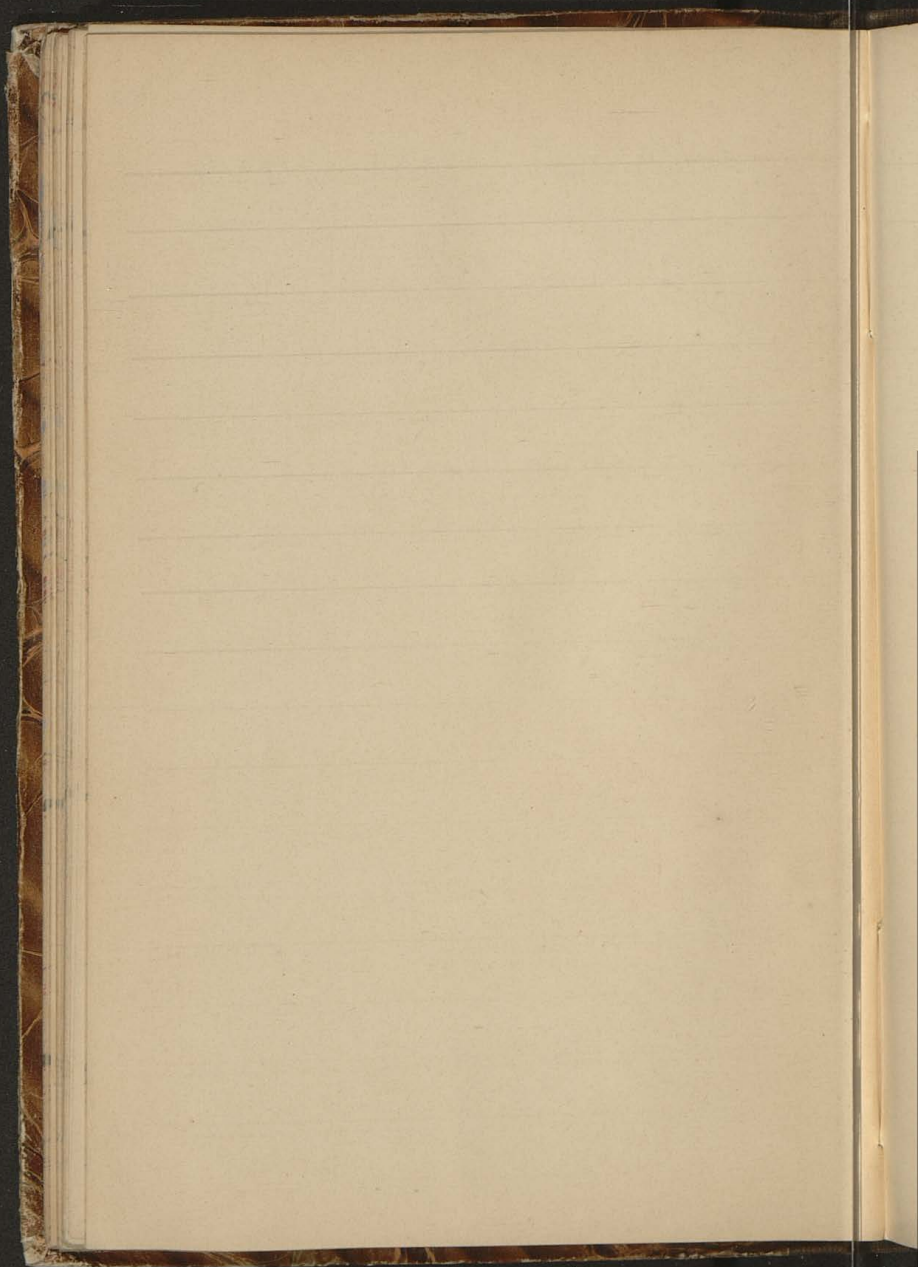

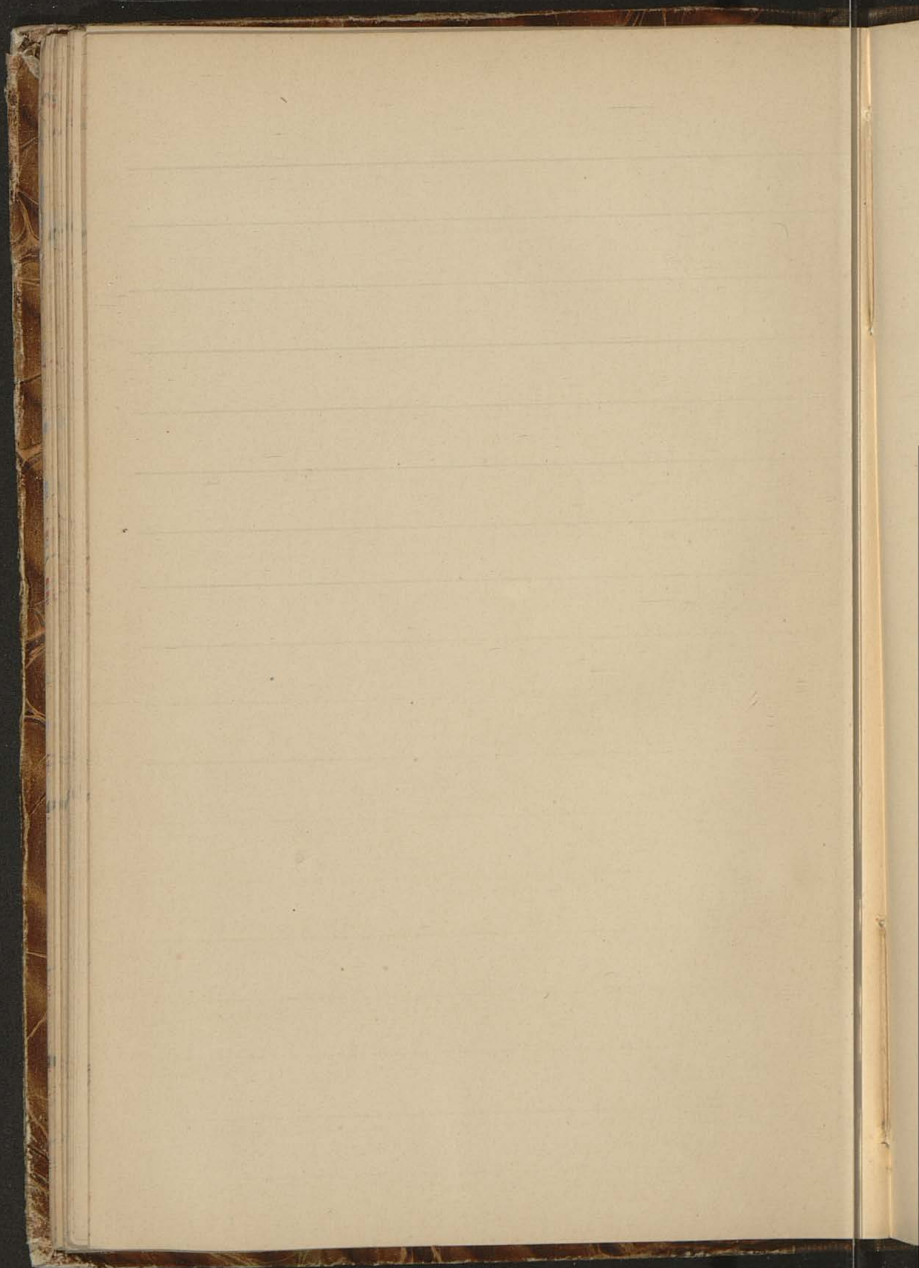

40.

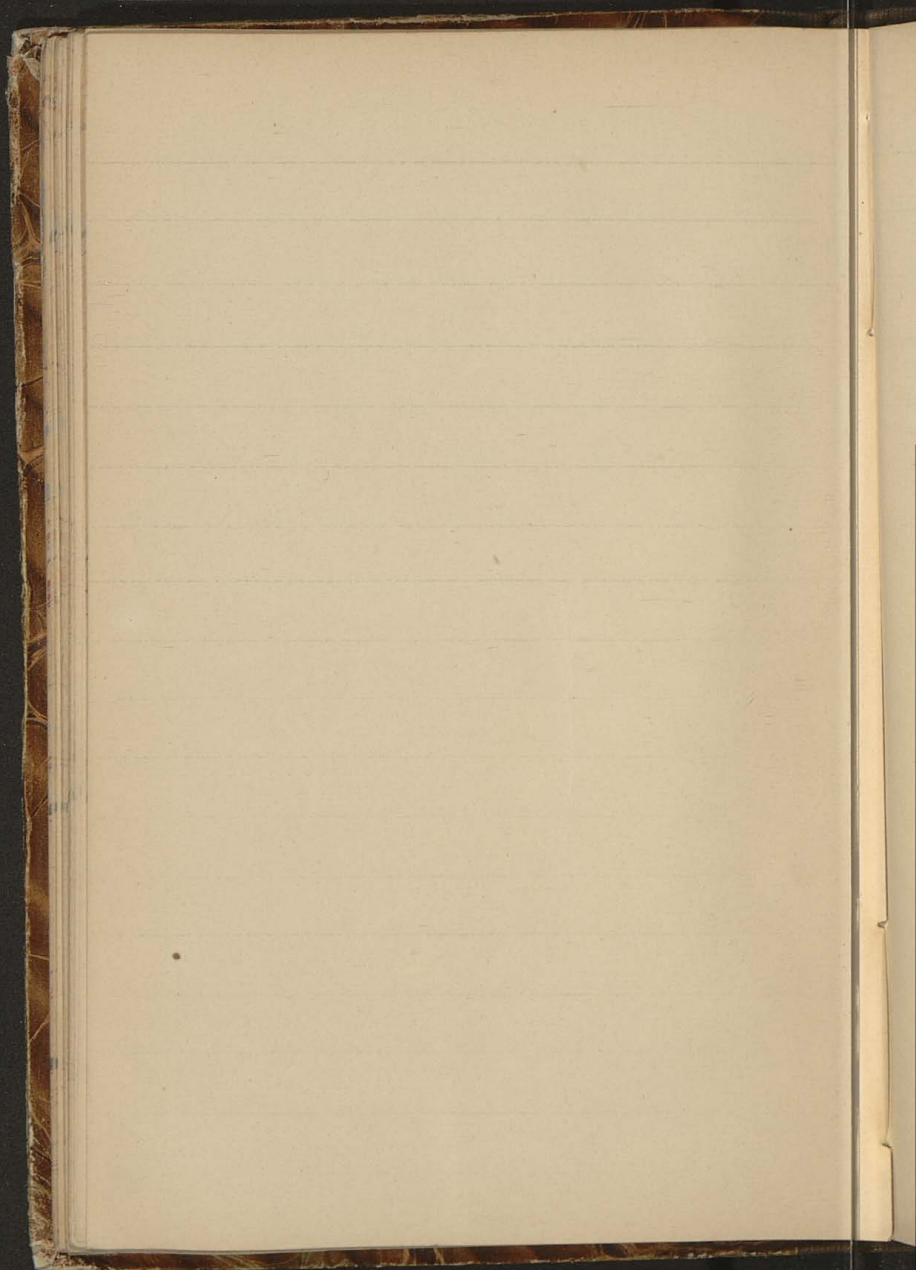

41.

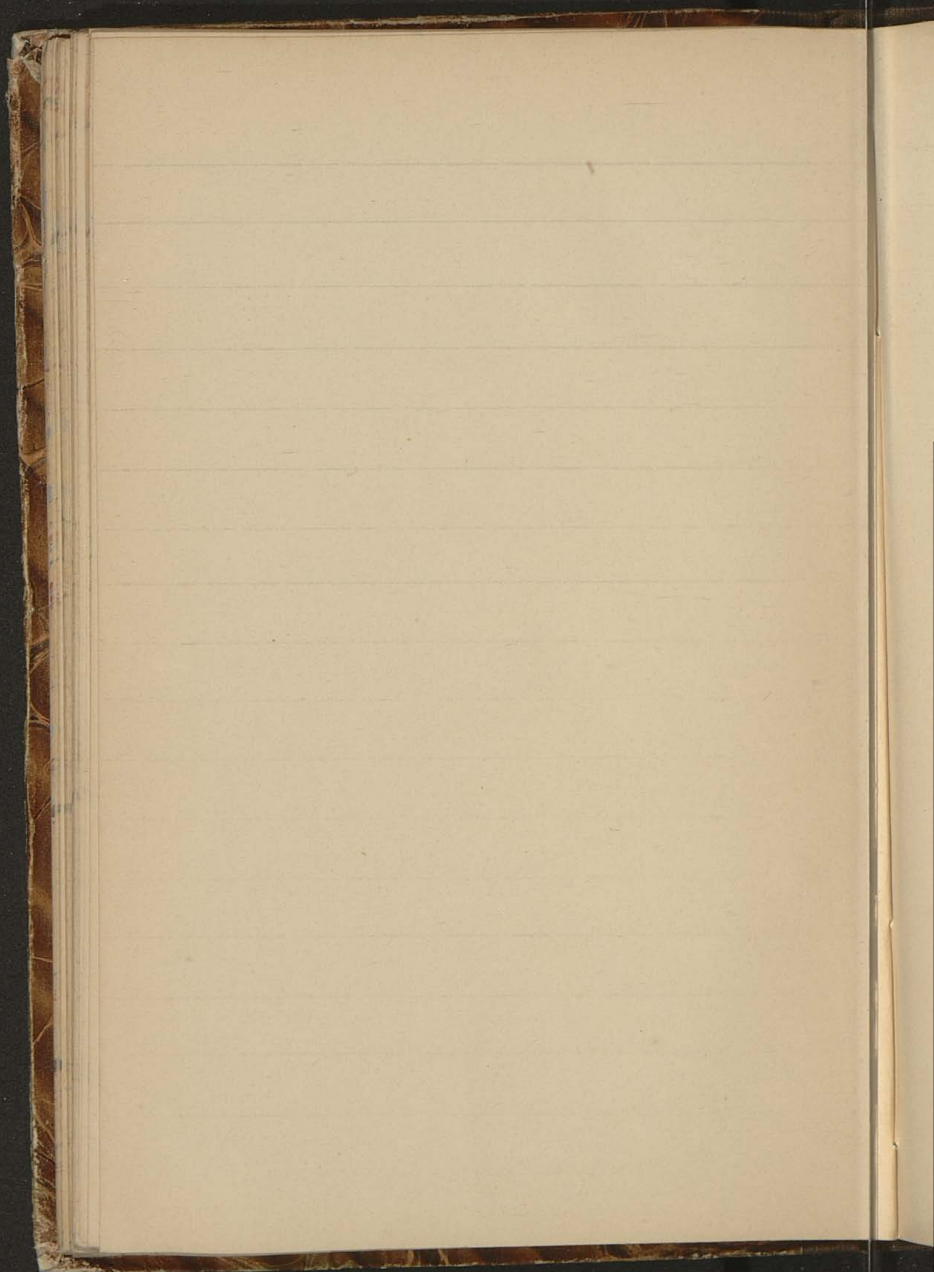

42.

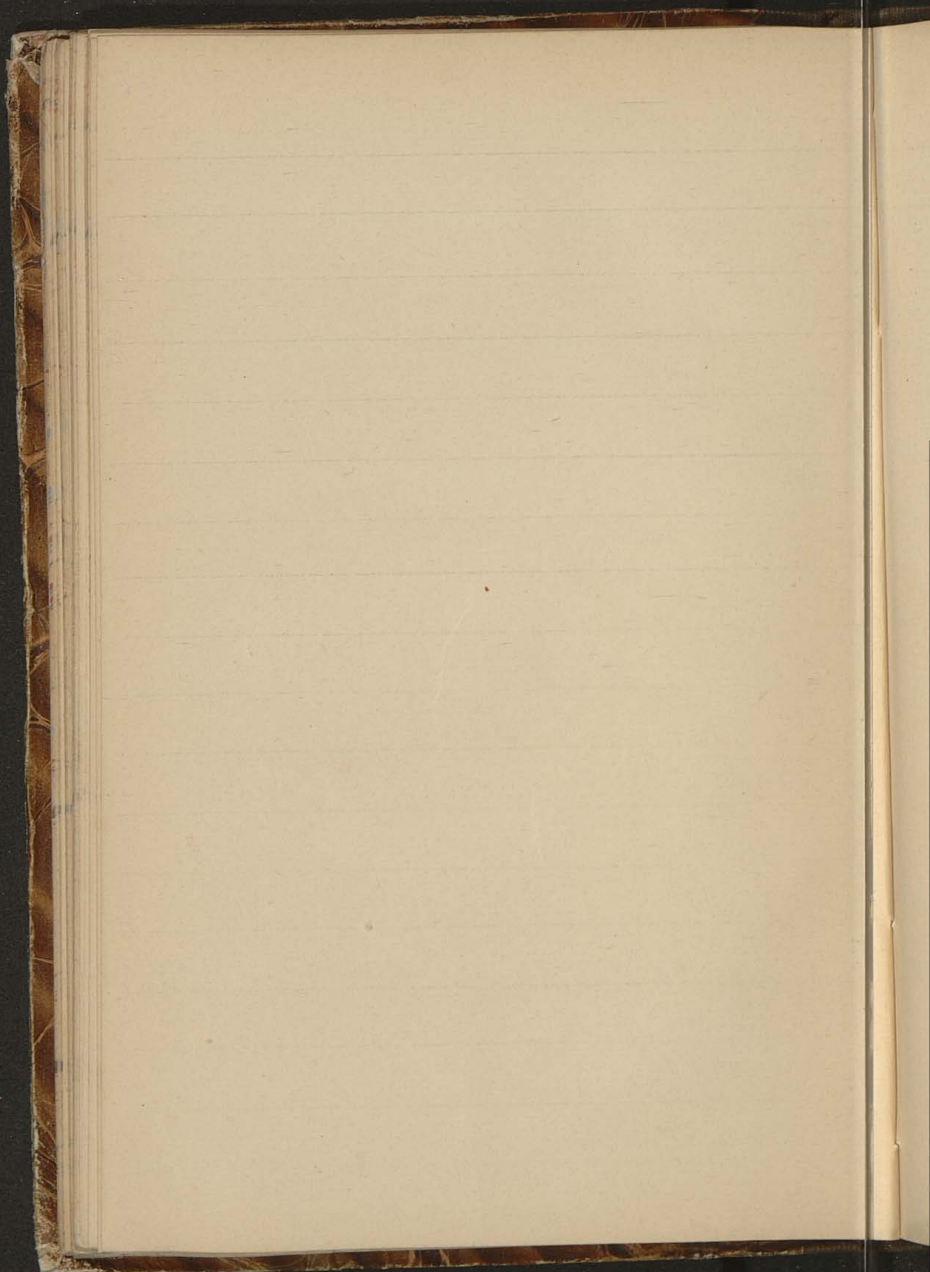

43.

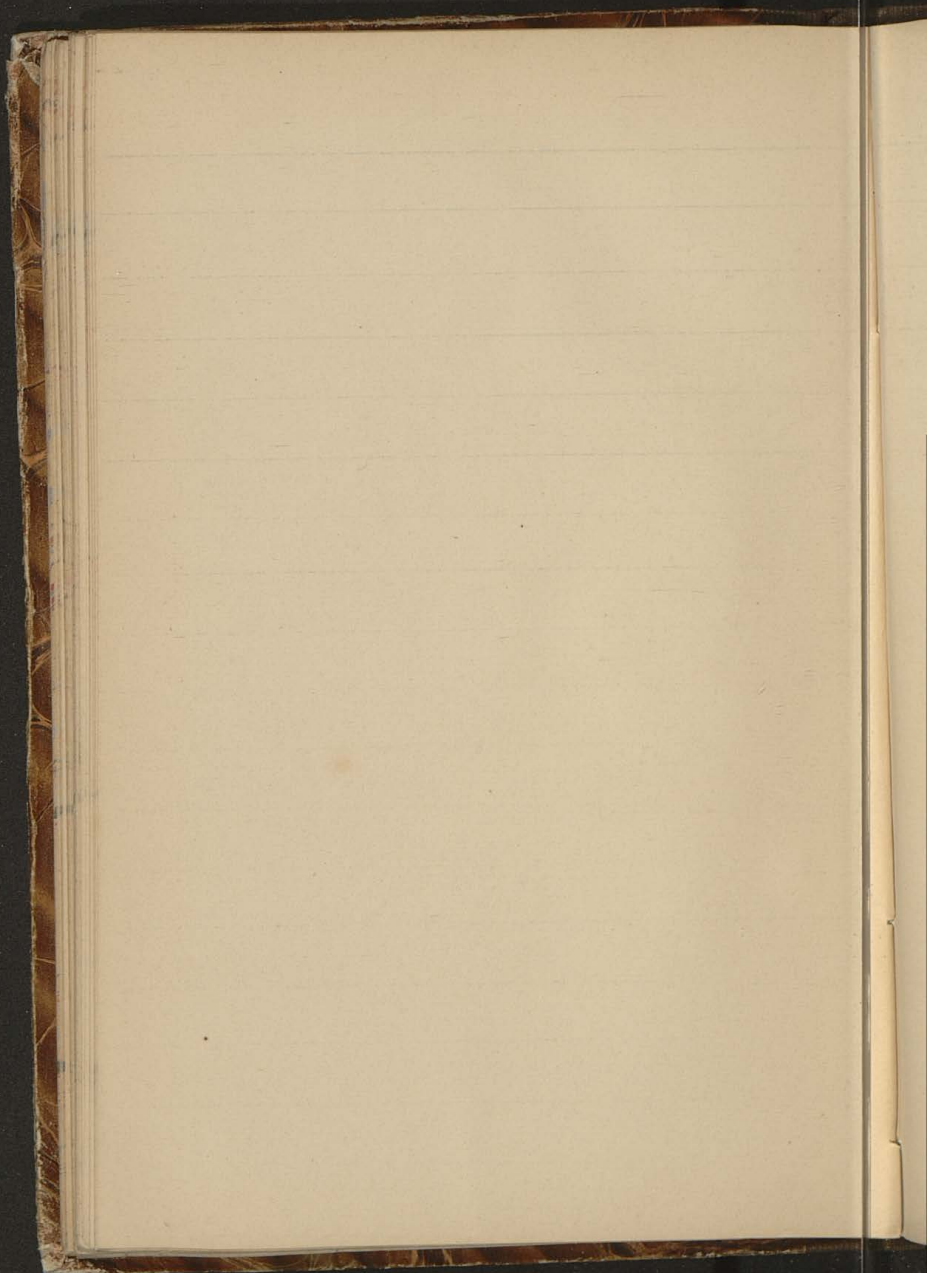

44.

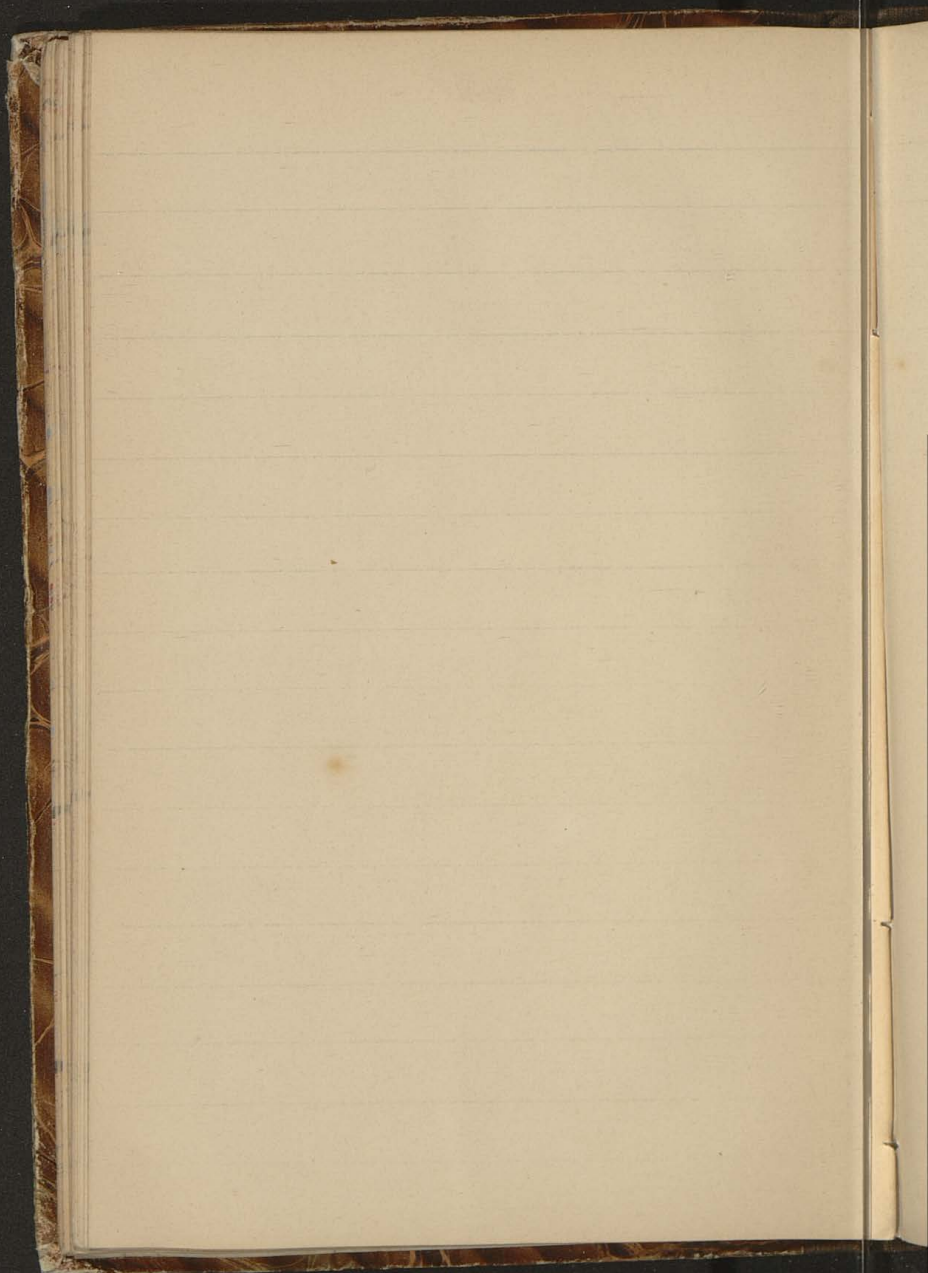

45.

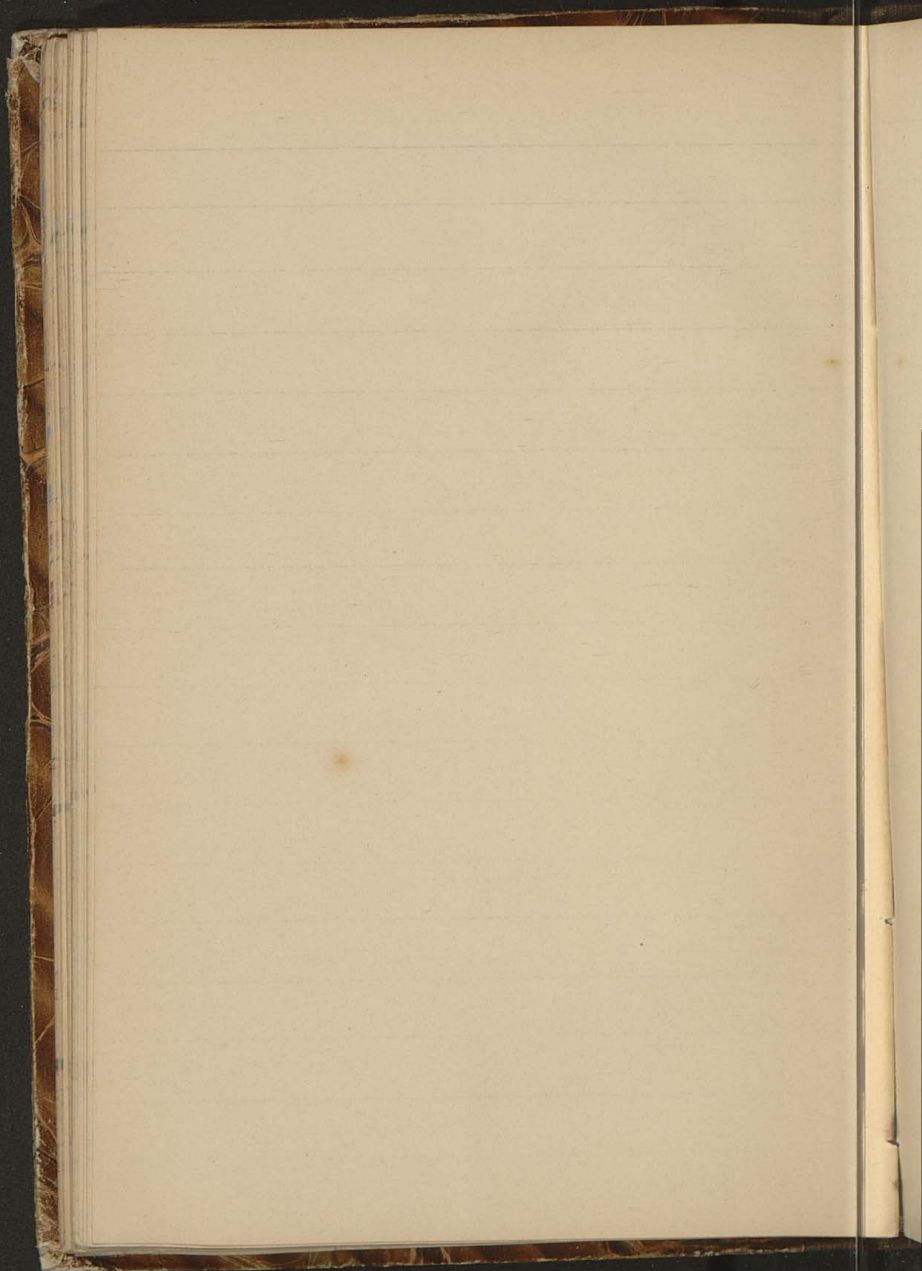

46.

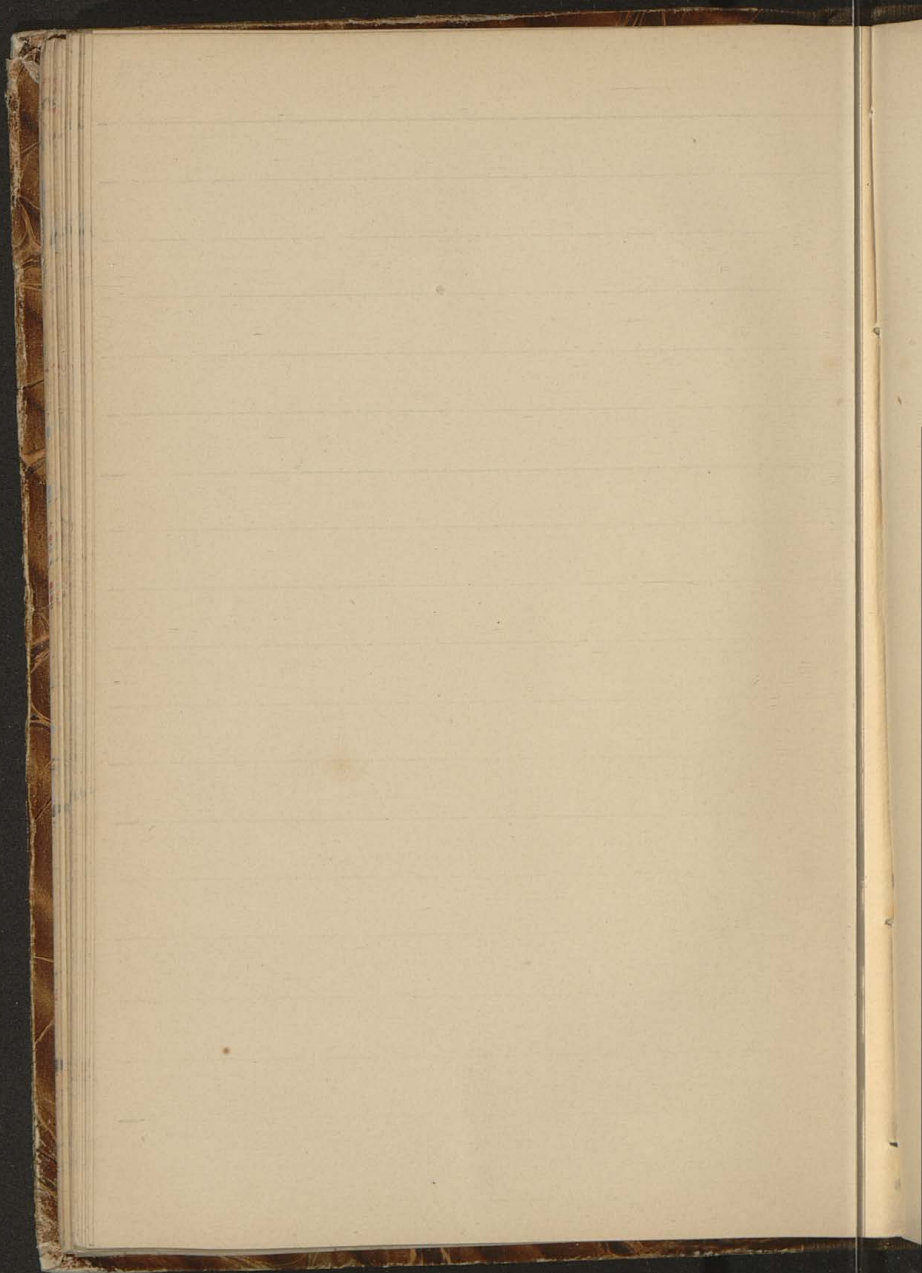

47.

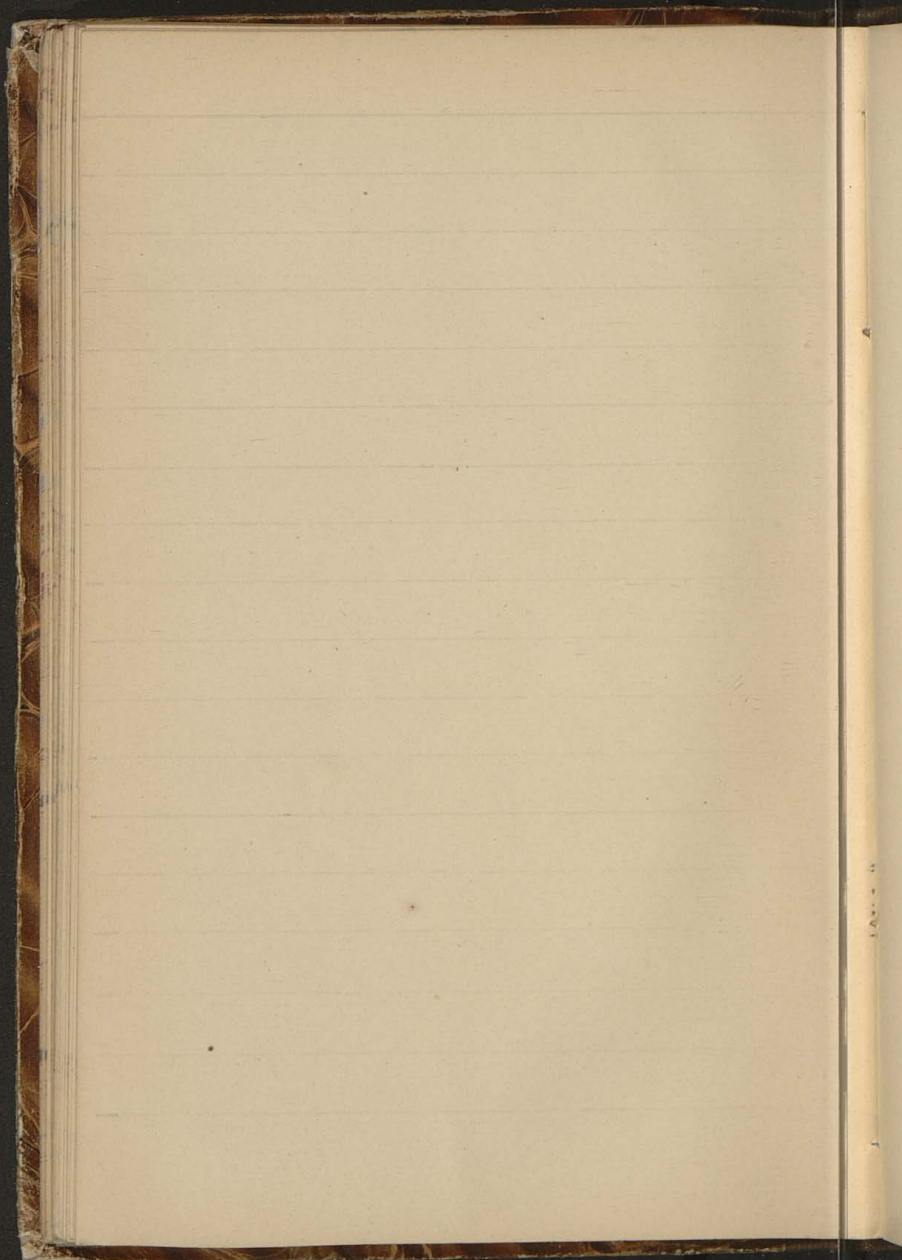

48.

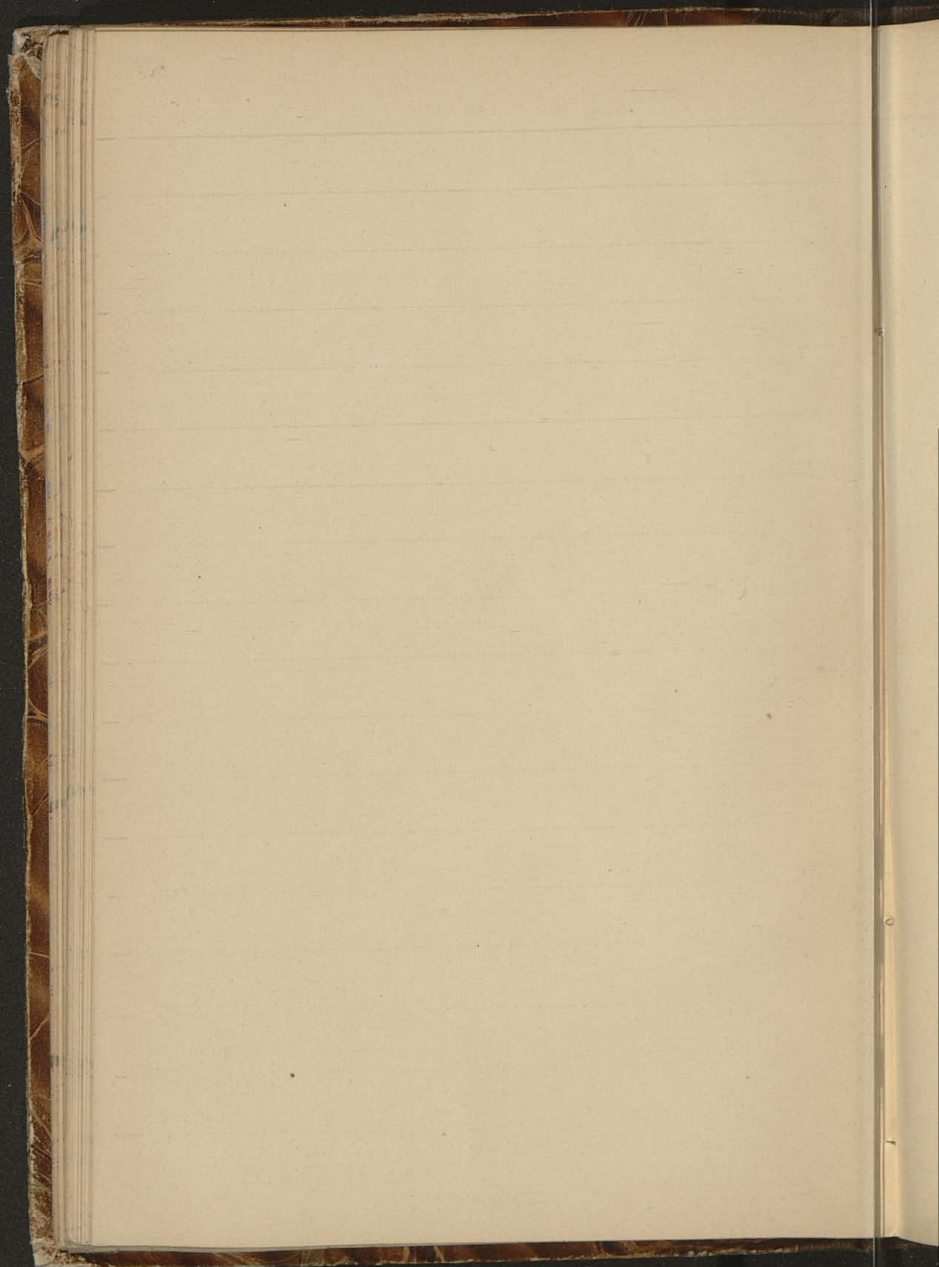

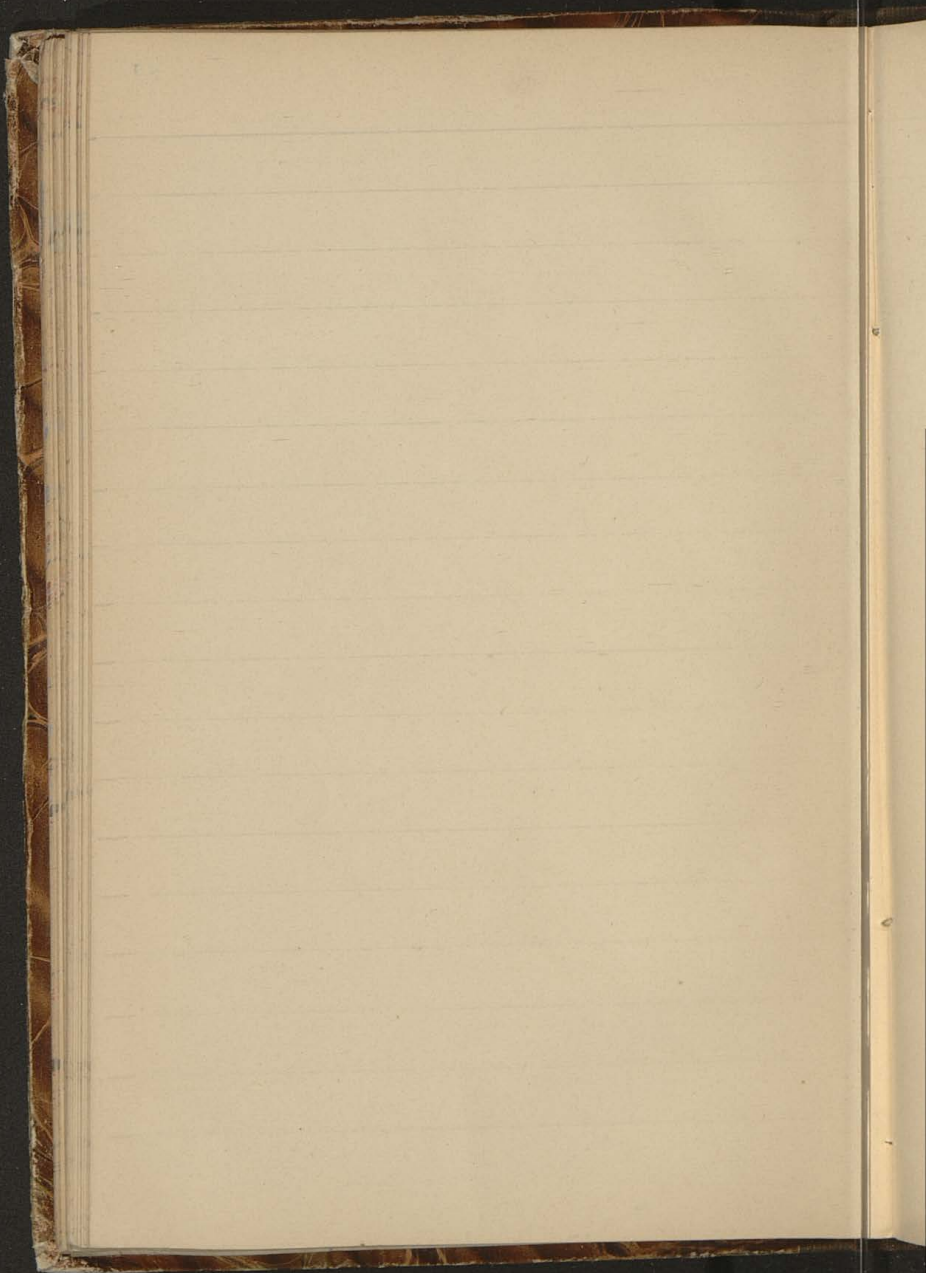

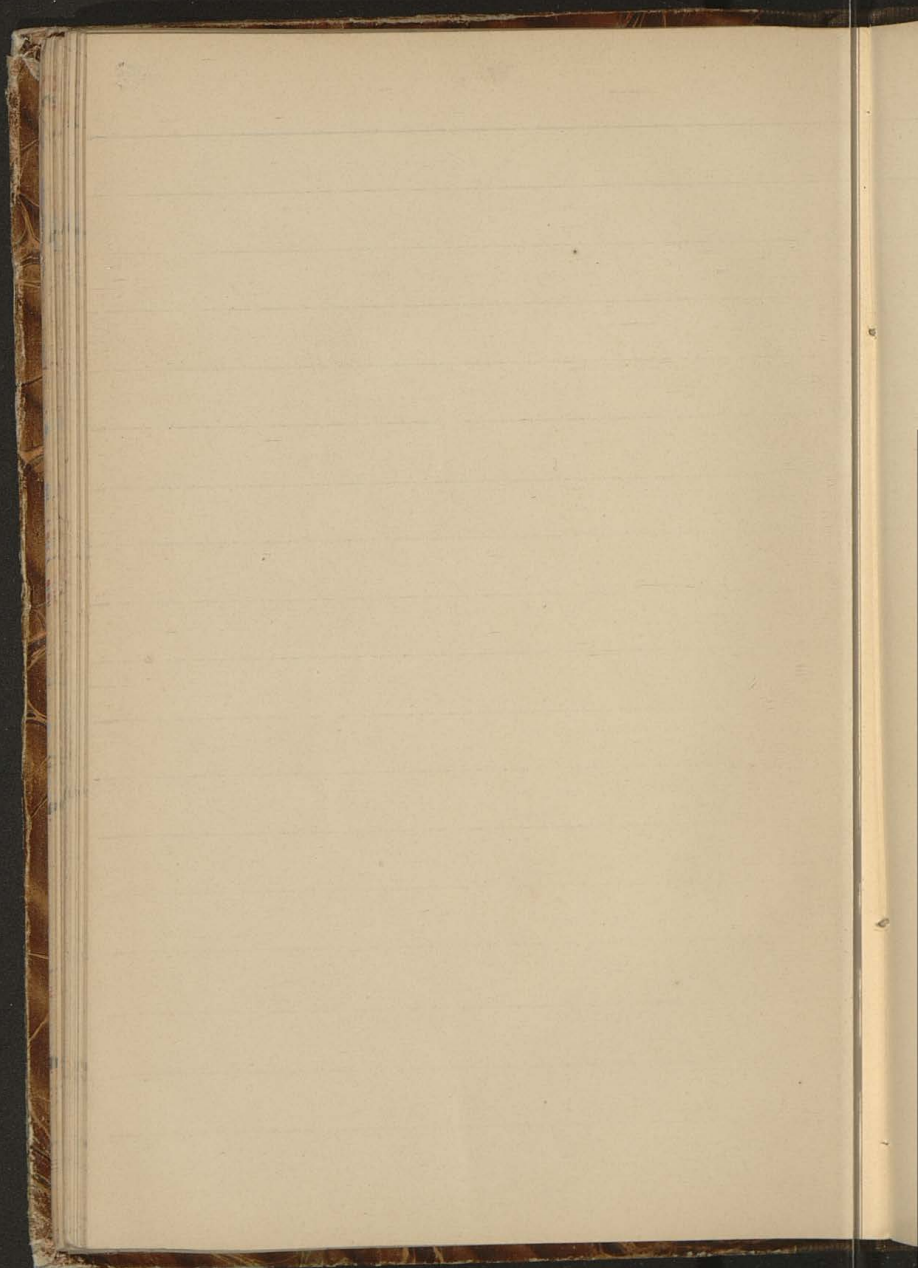

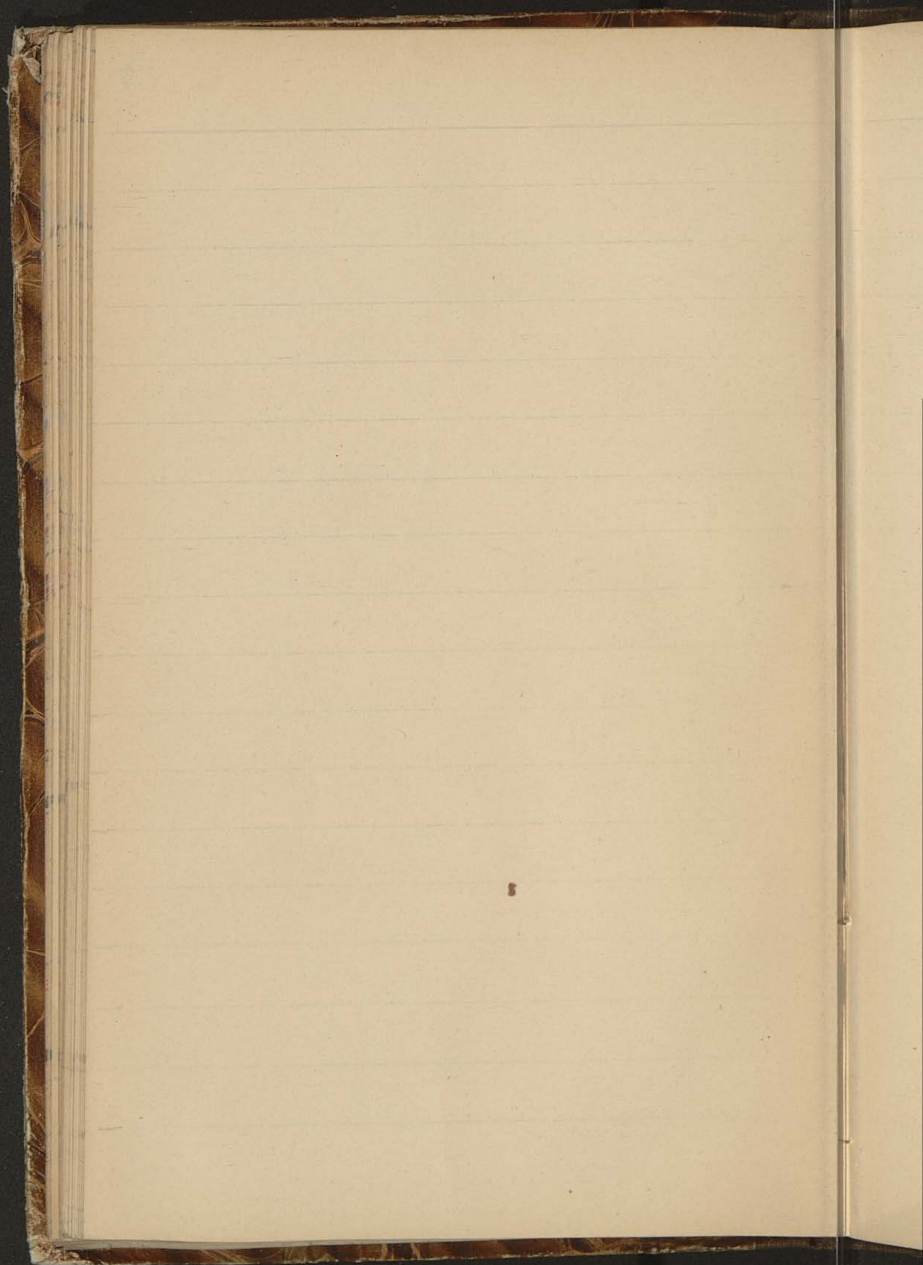

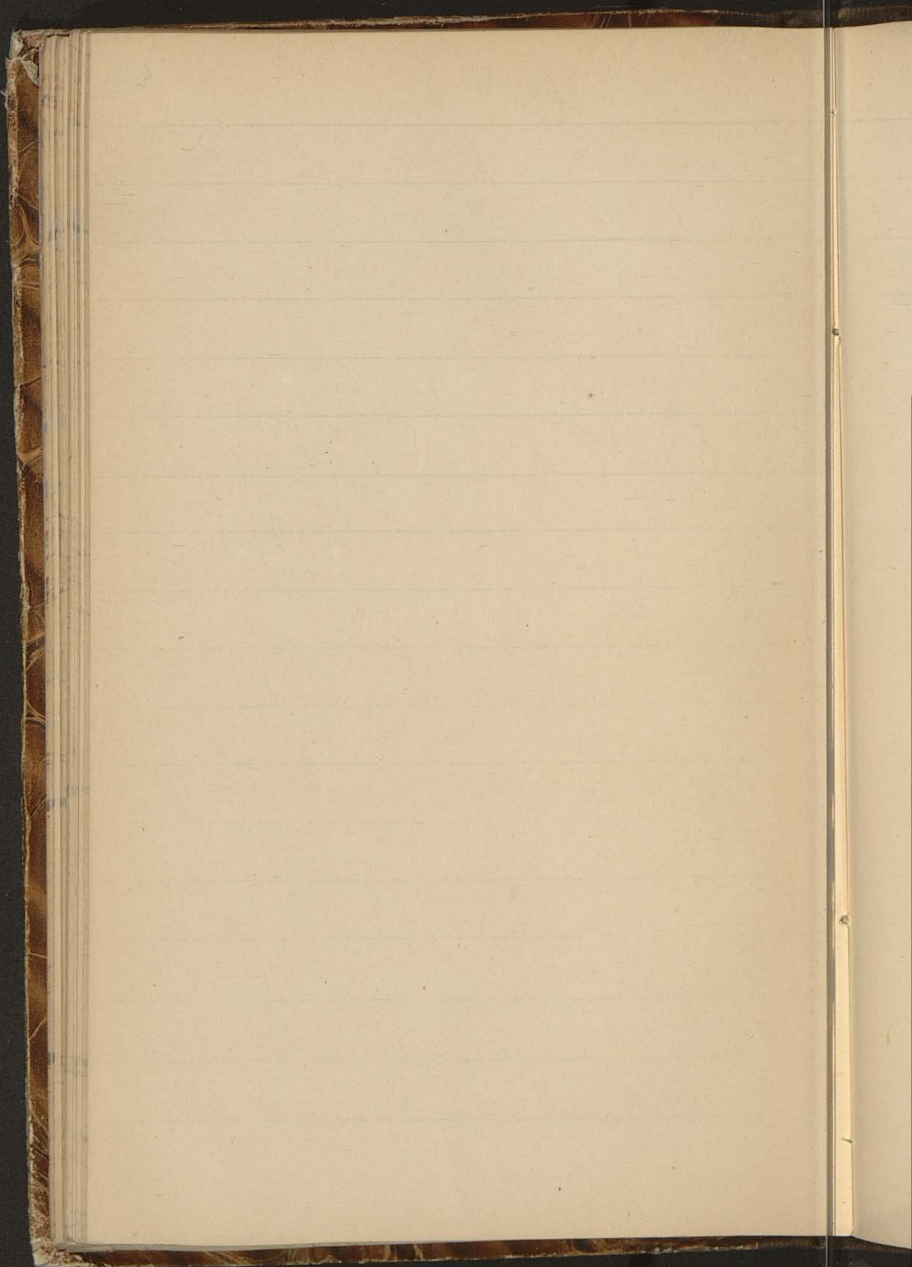

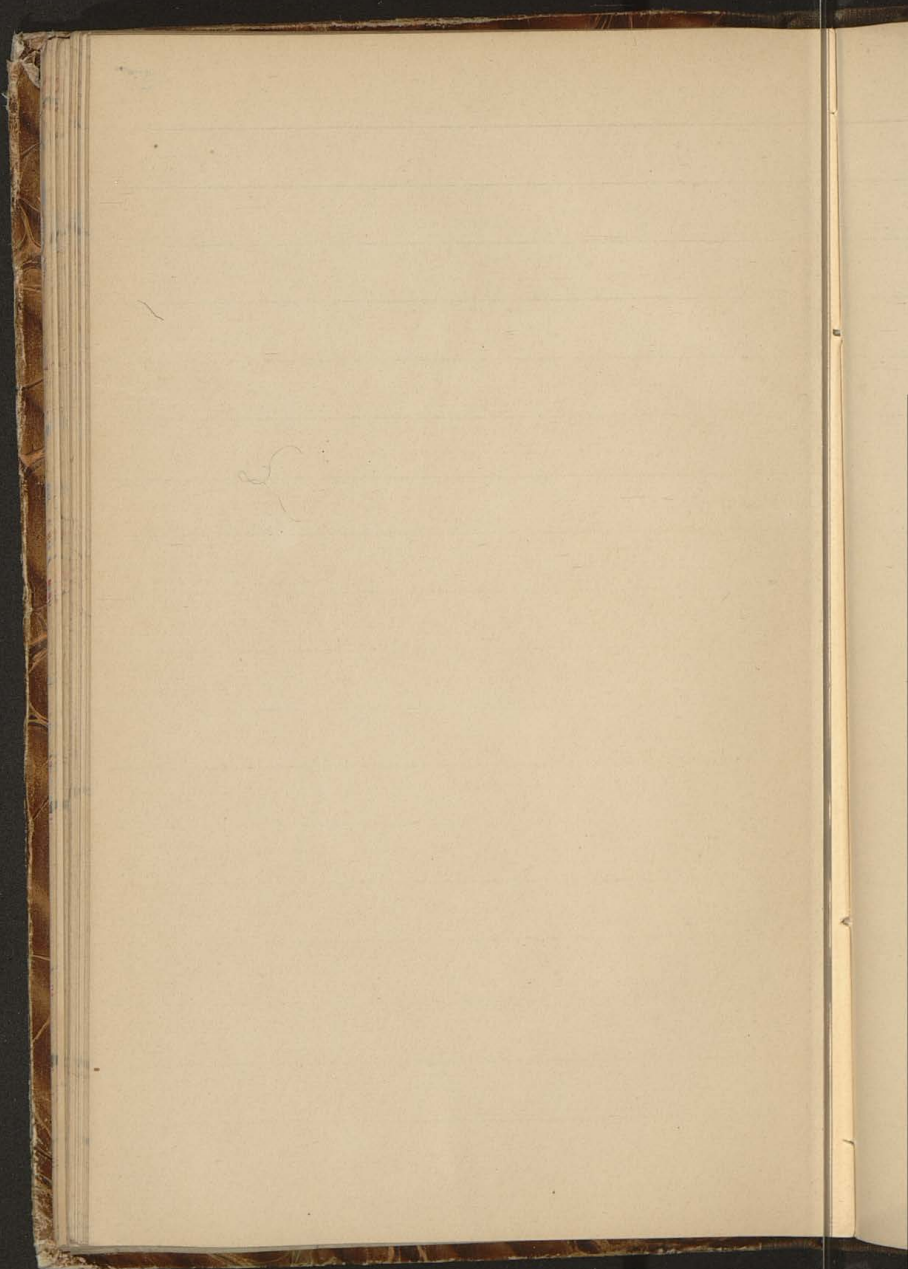

54

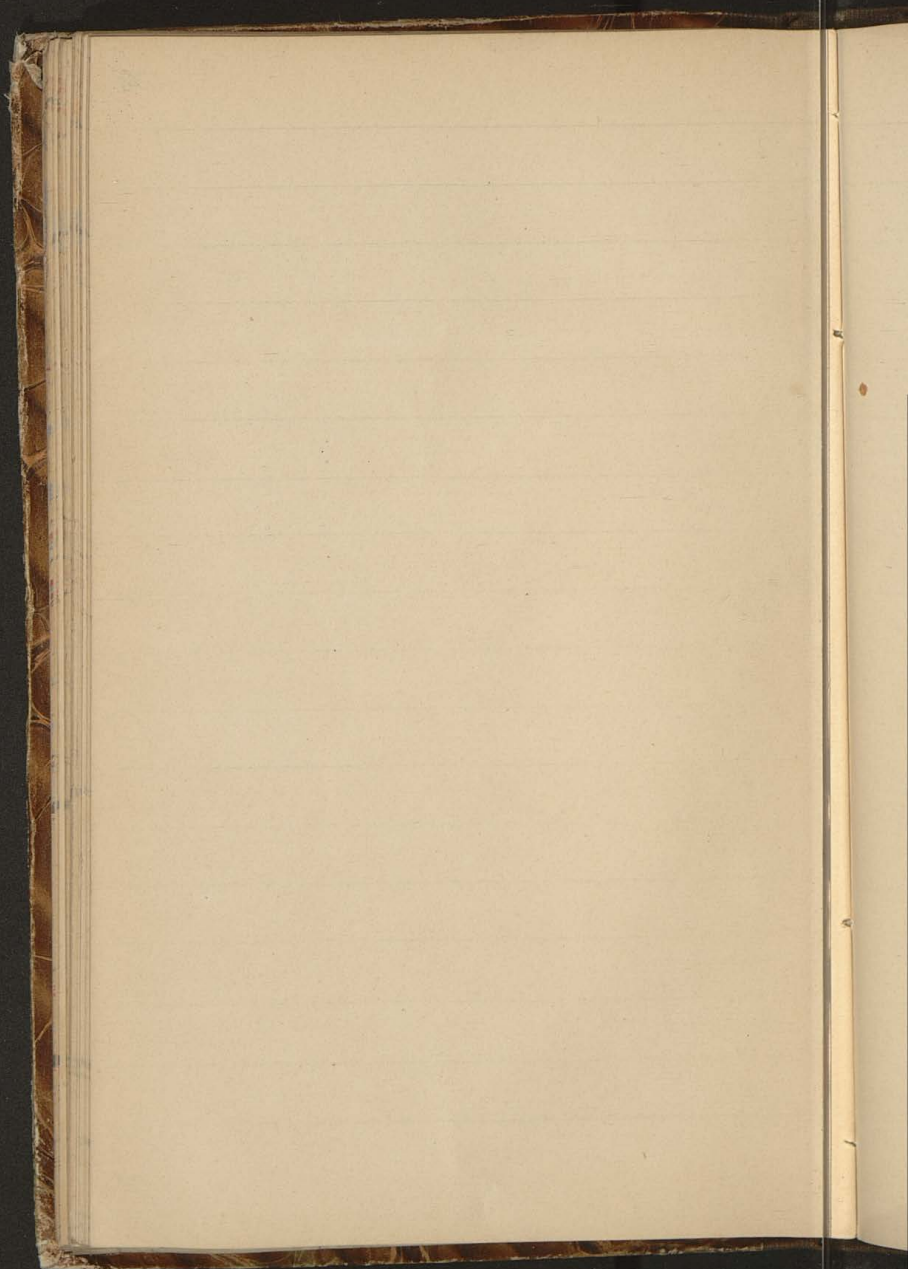

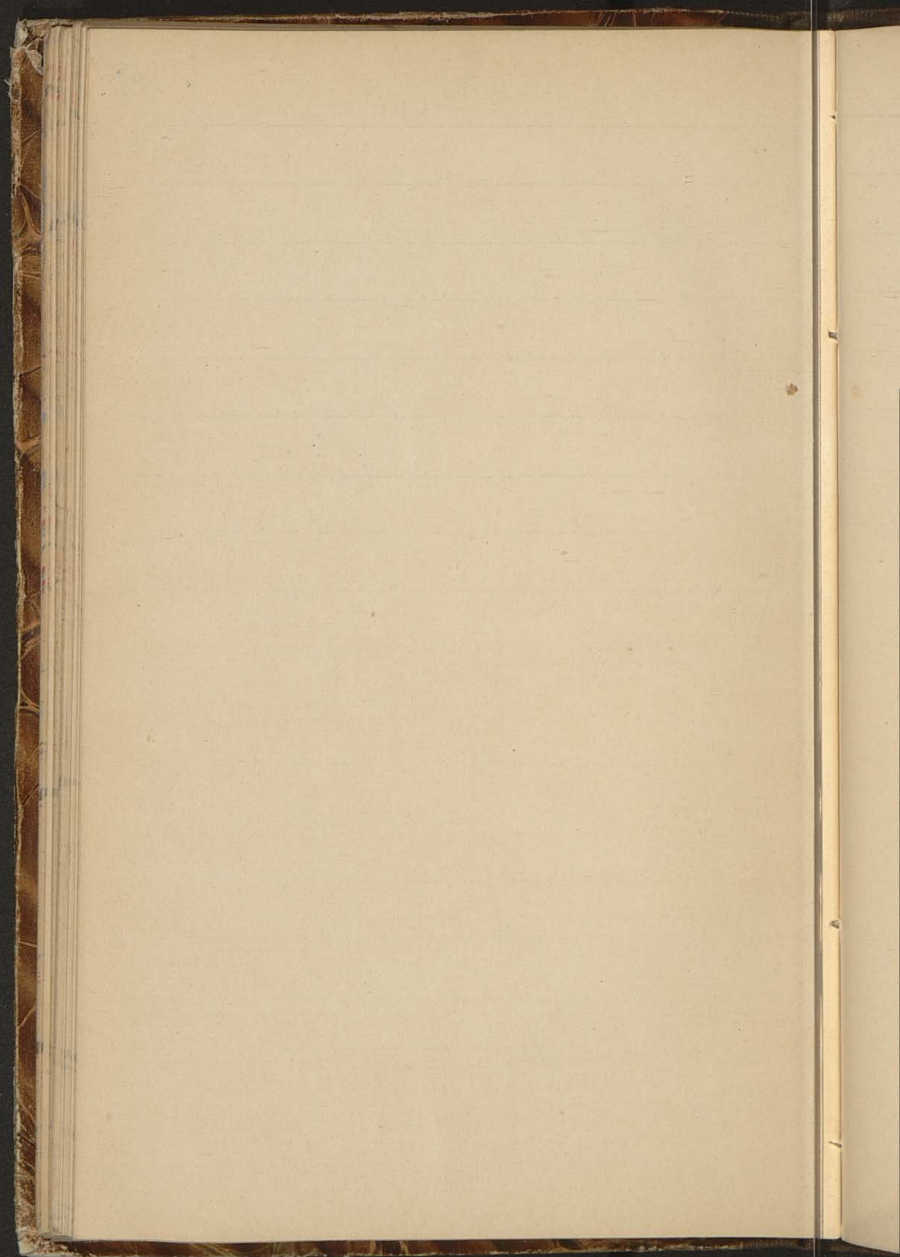

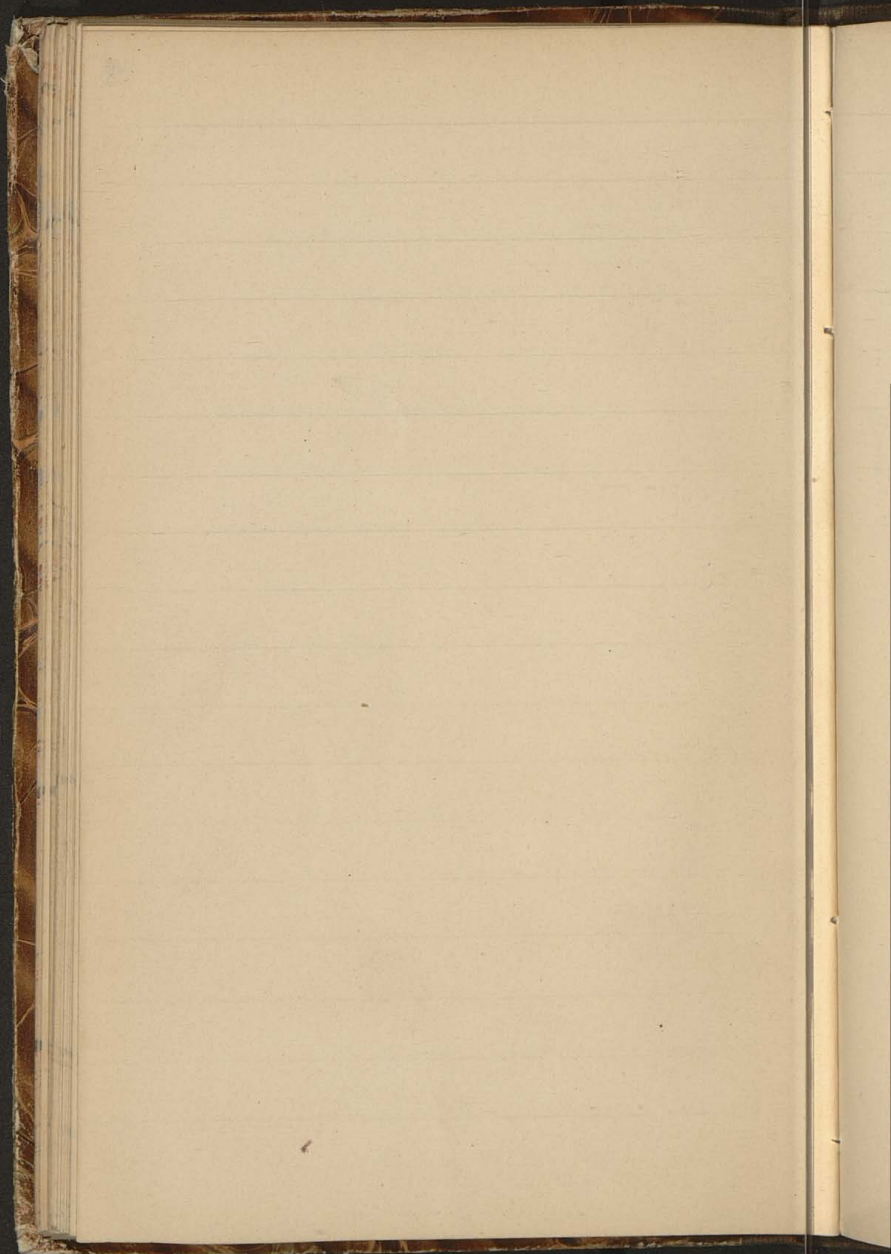

57

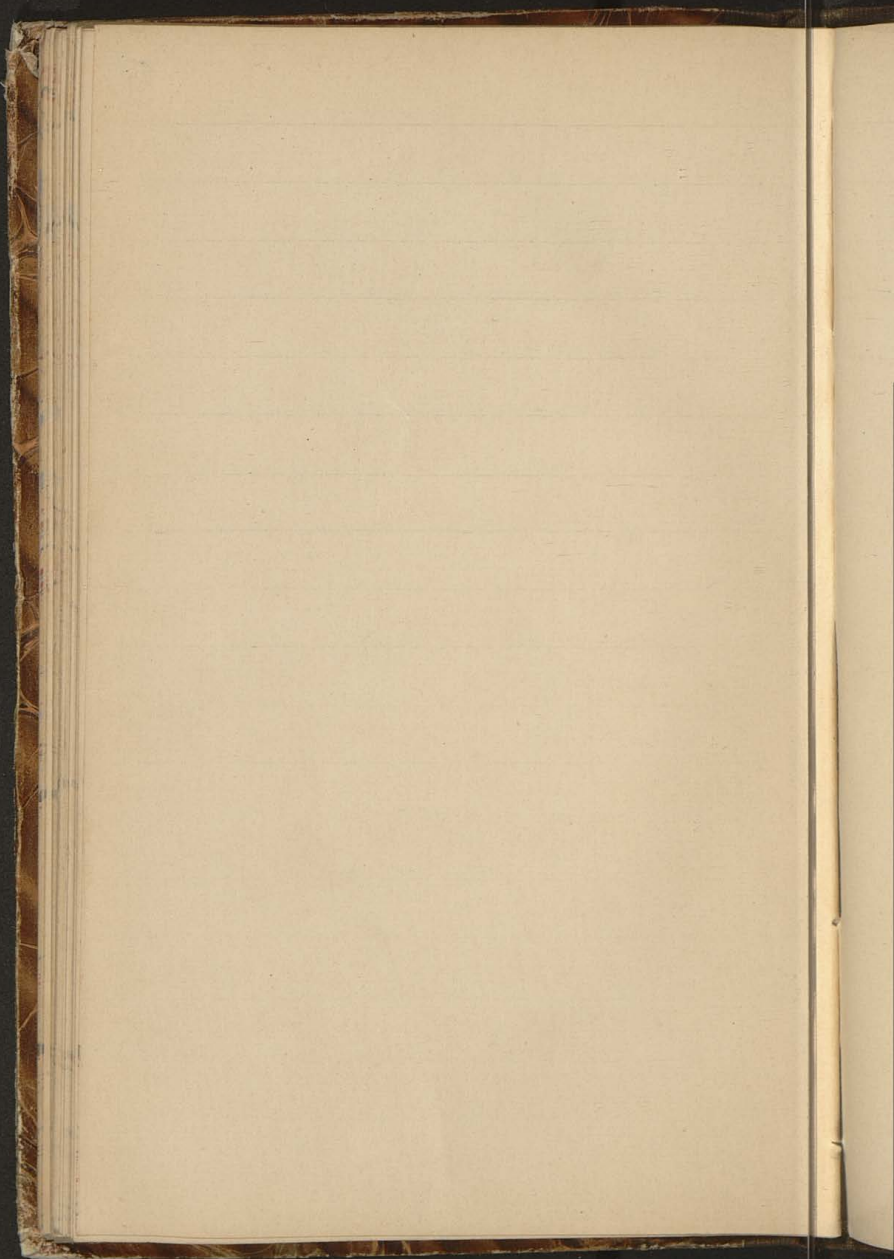

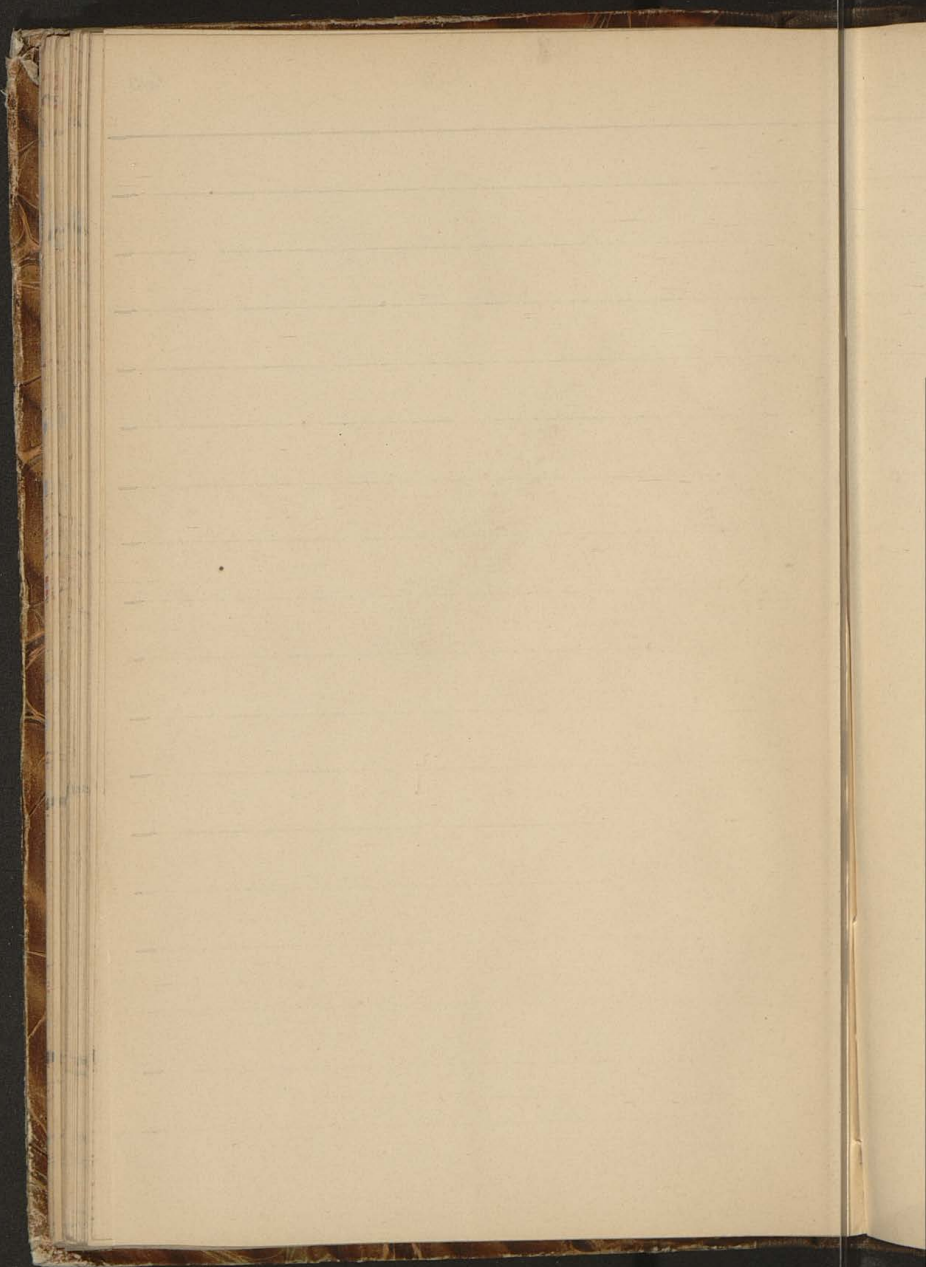

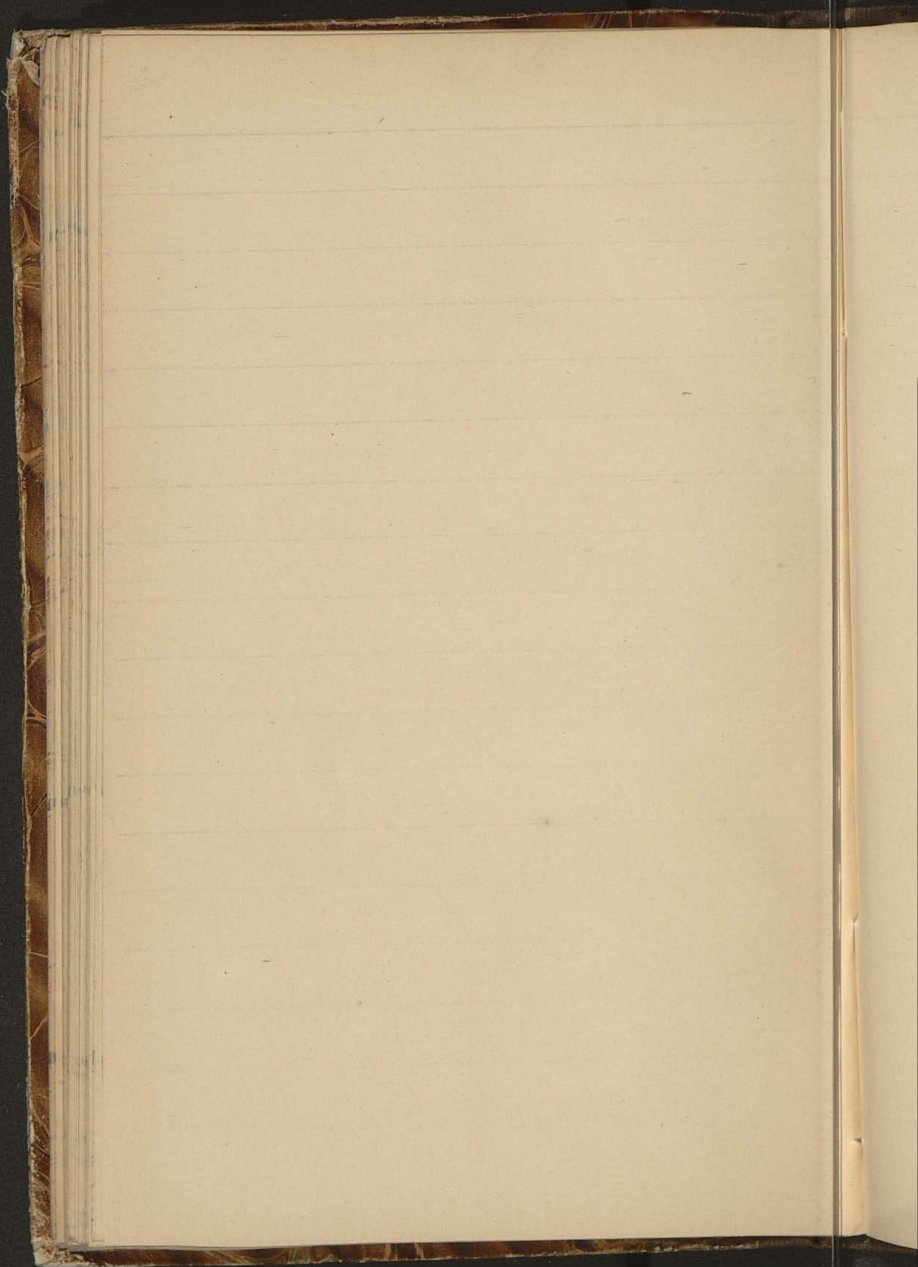

60

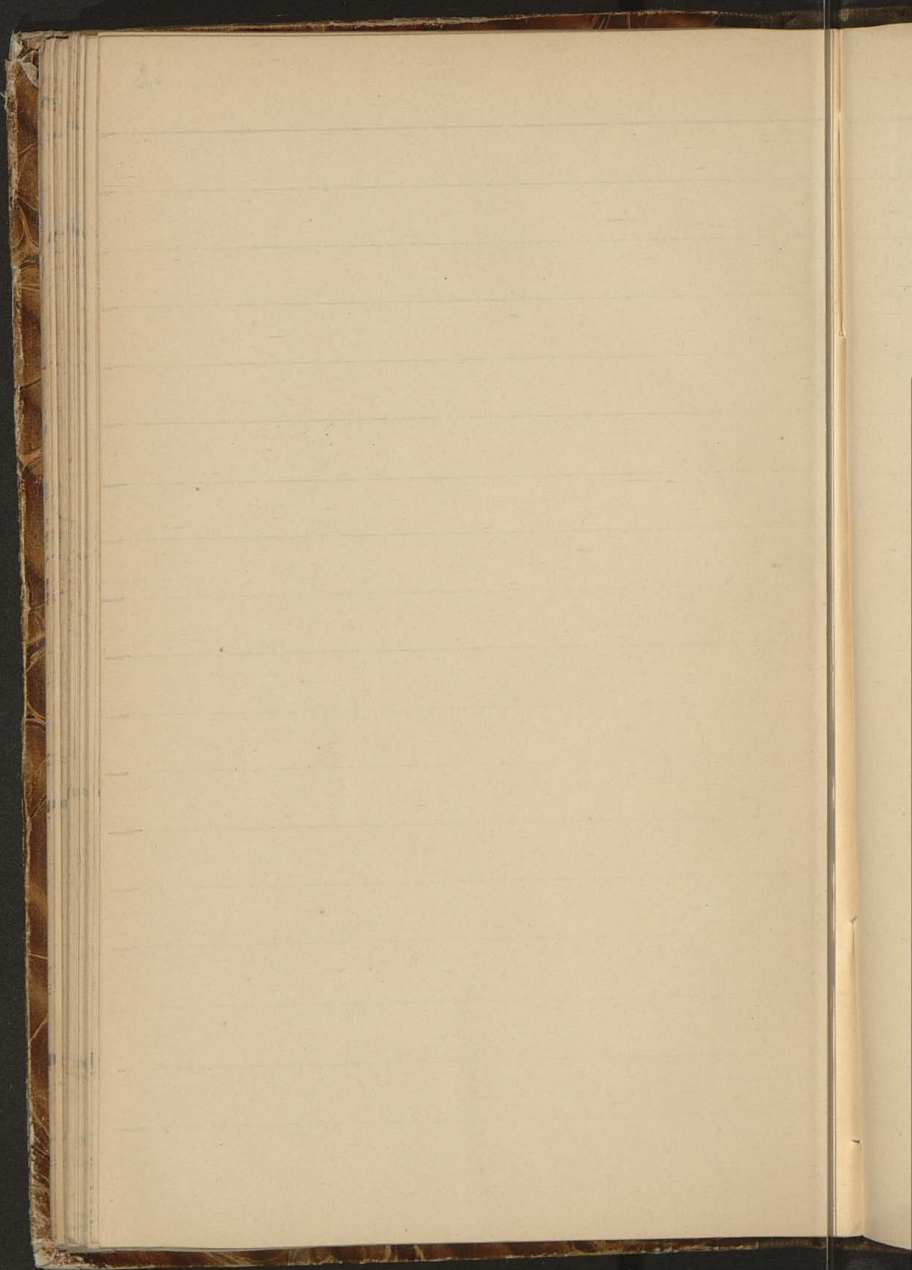

61

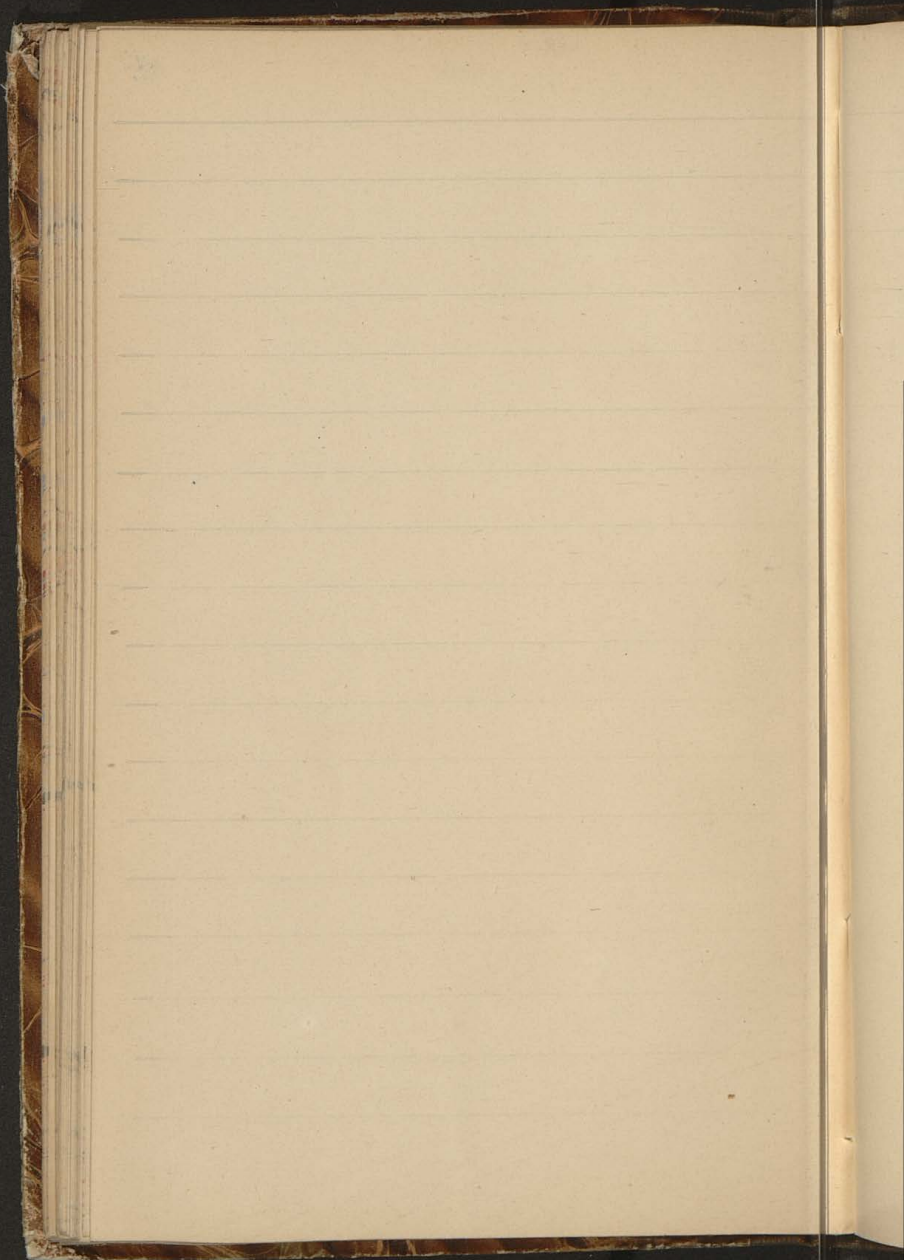

62

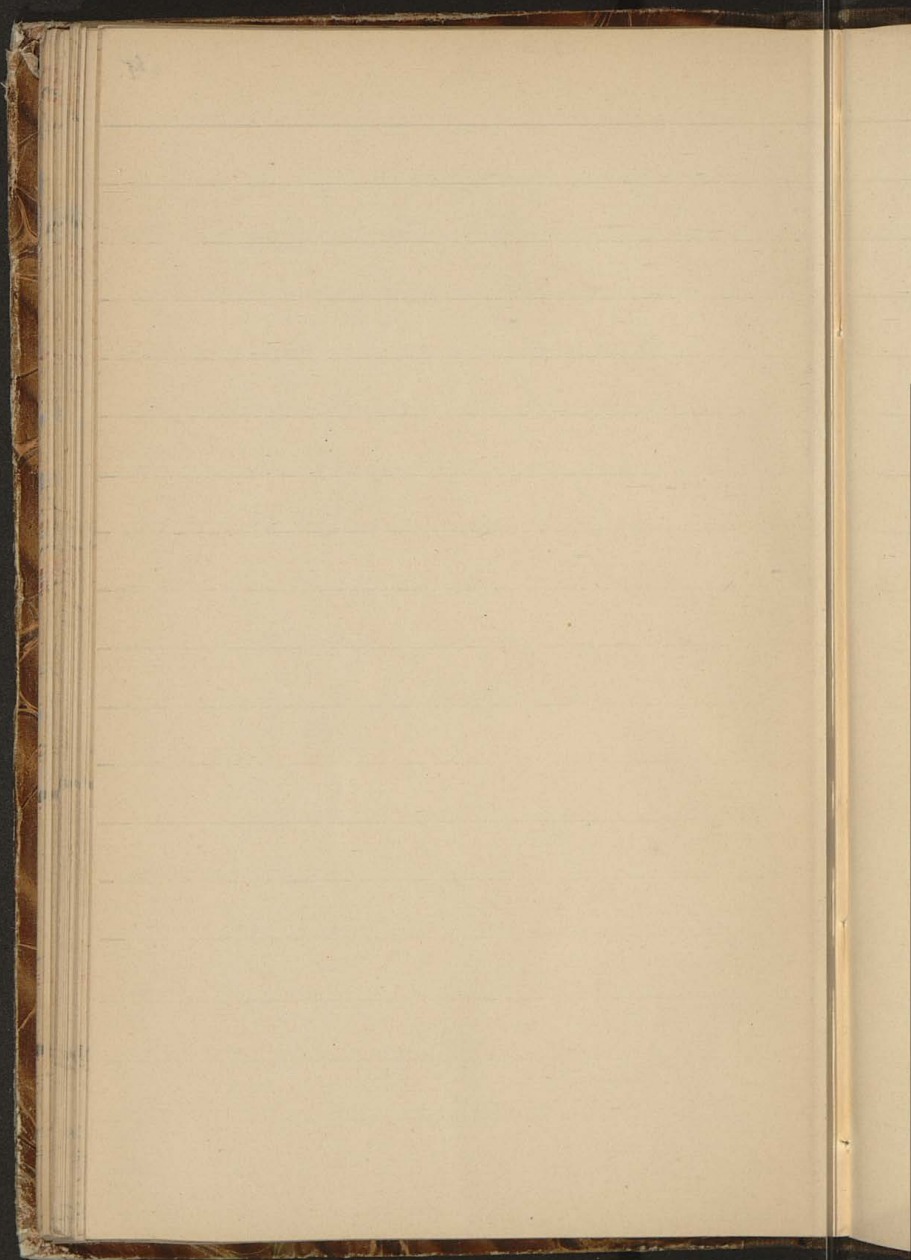

68

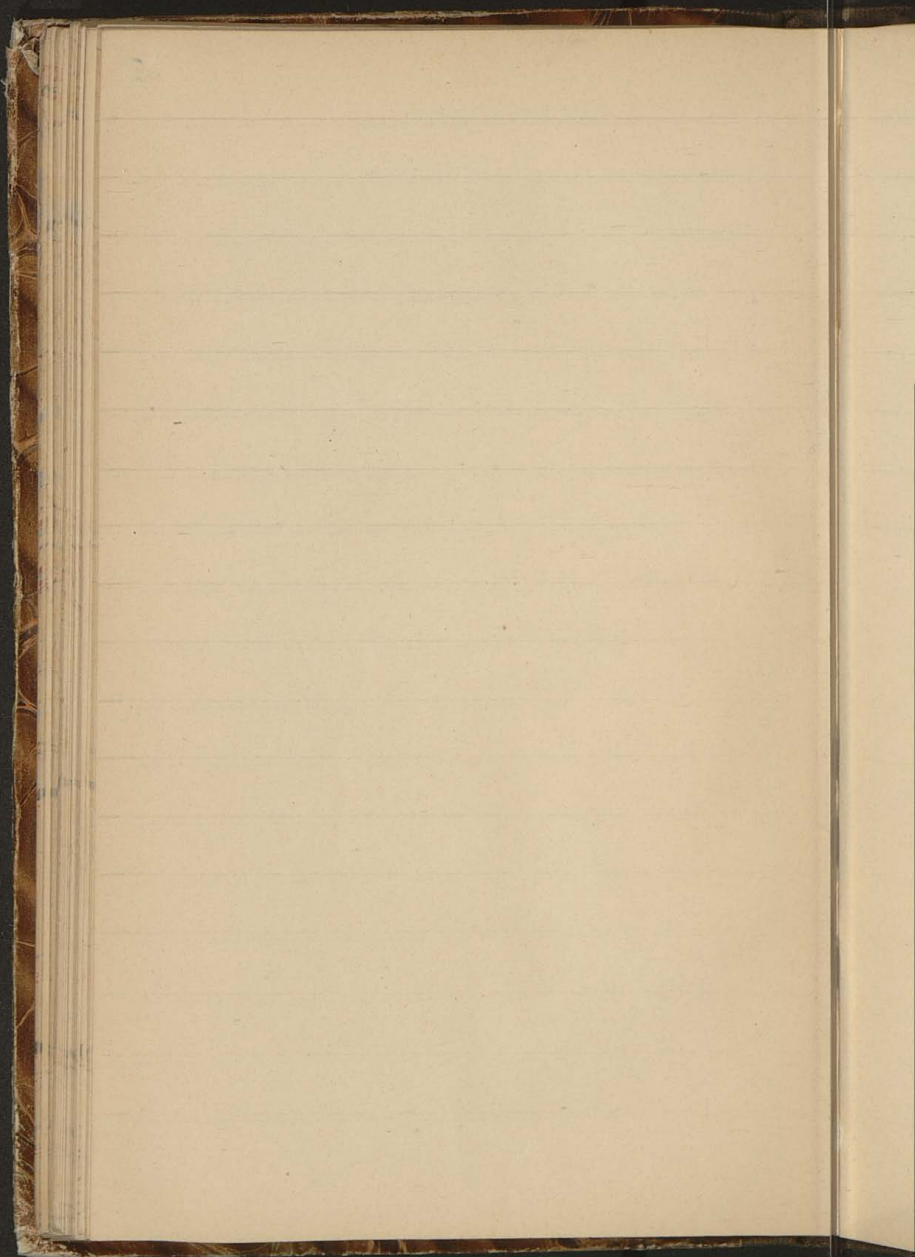

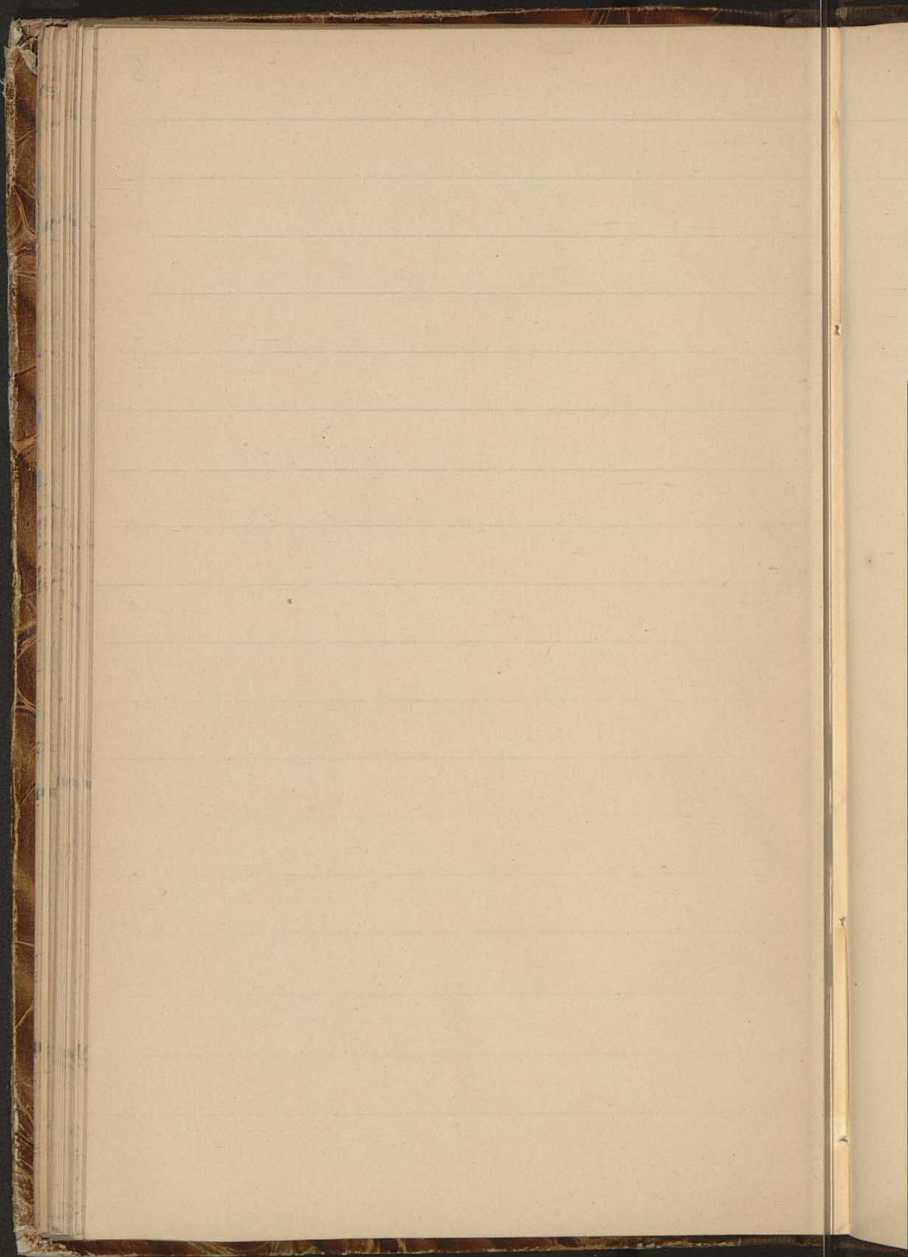

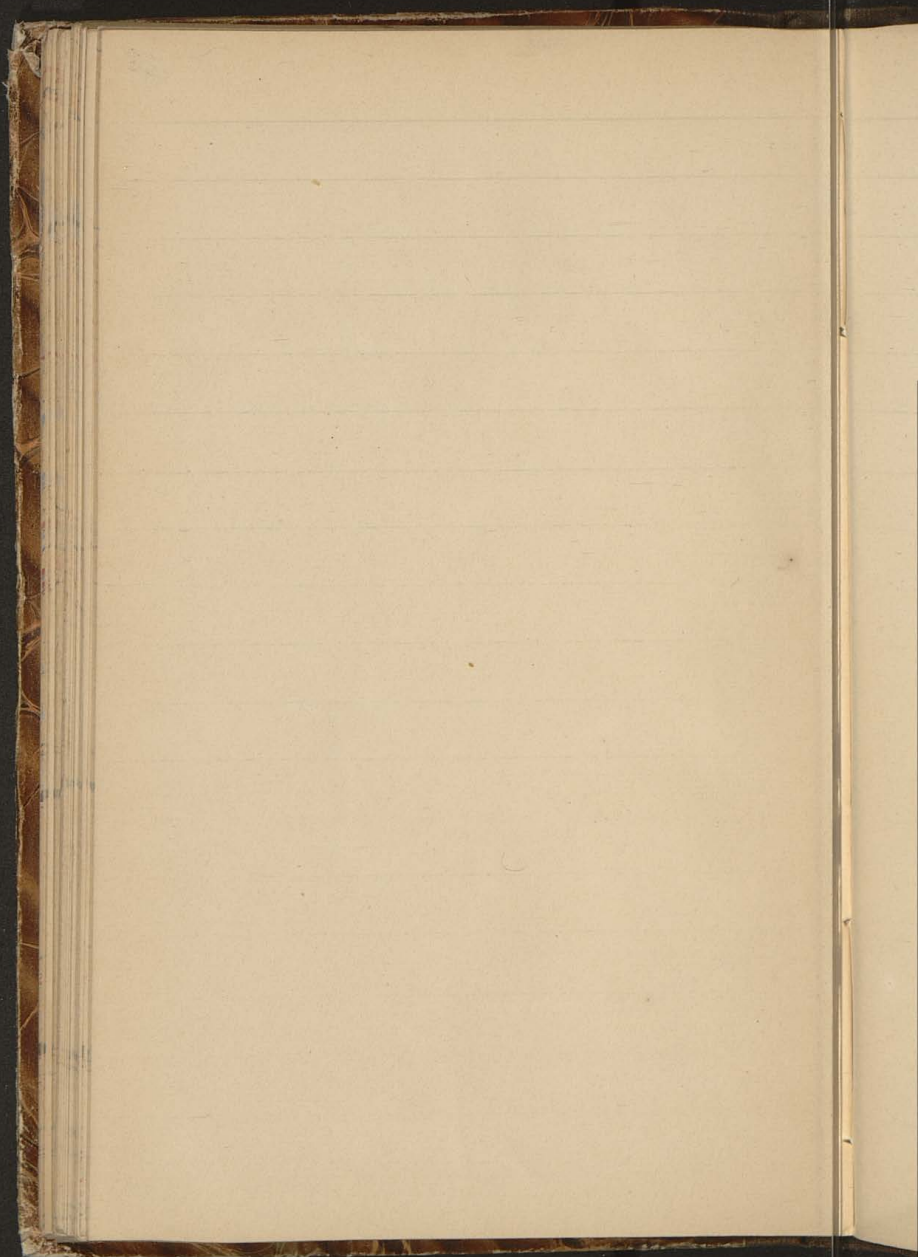

66

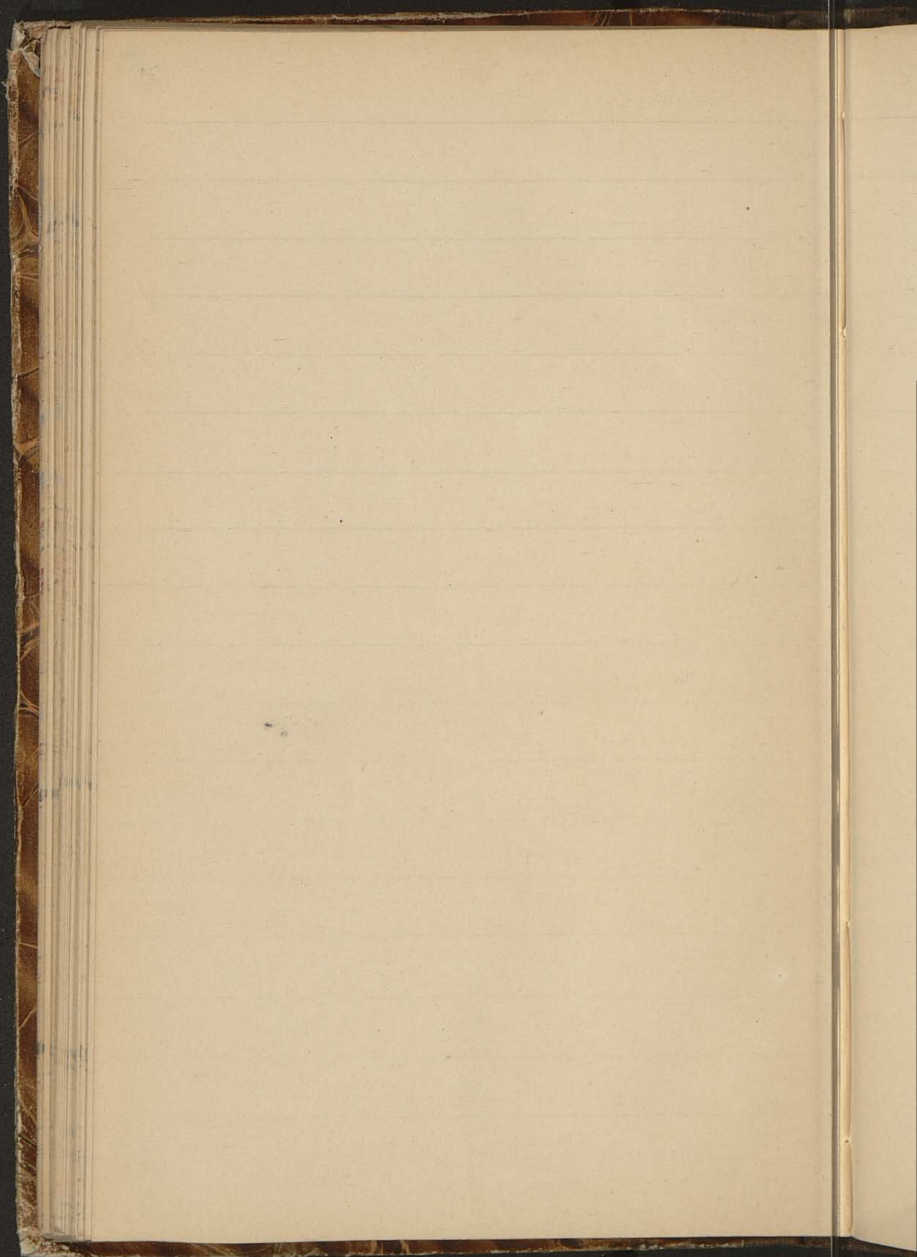

67

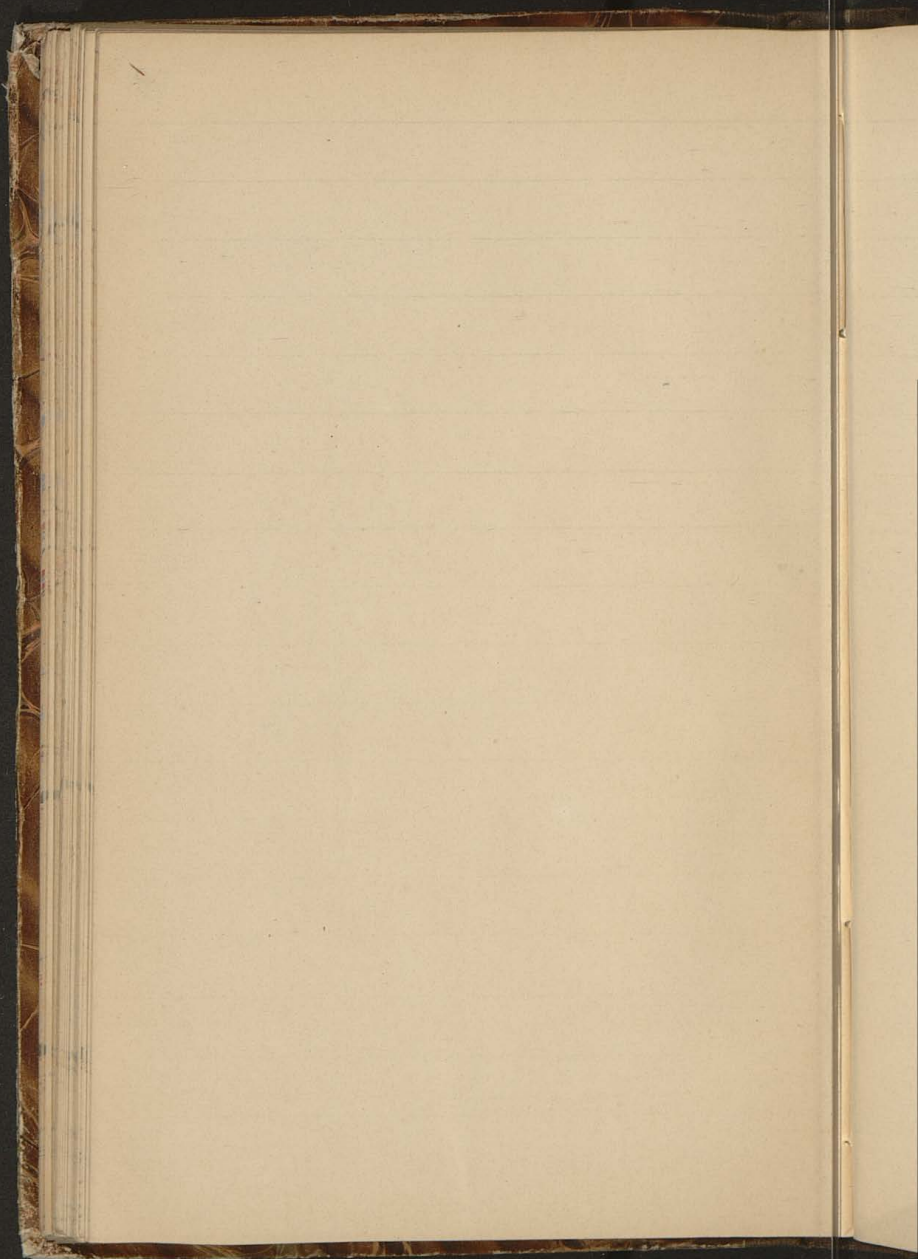

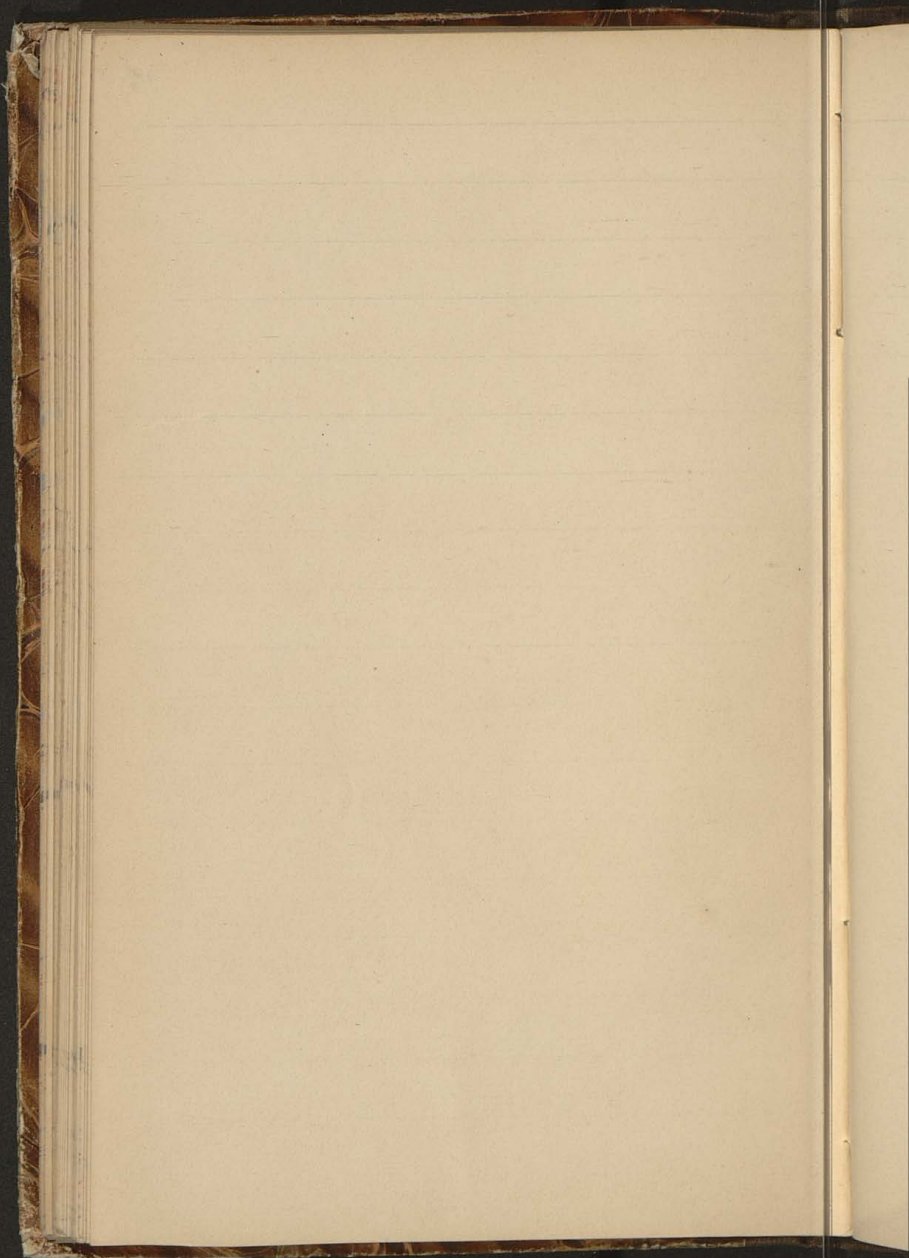

69

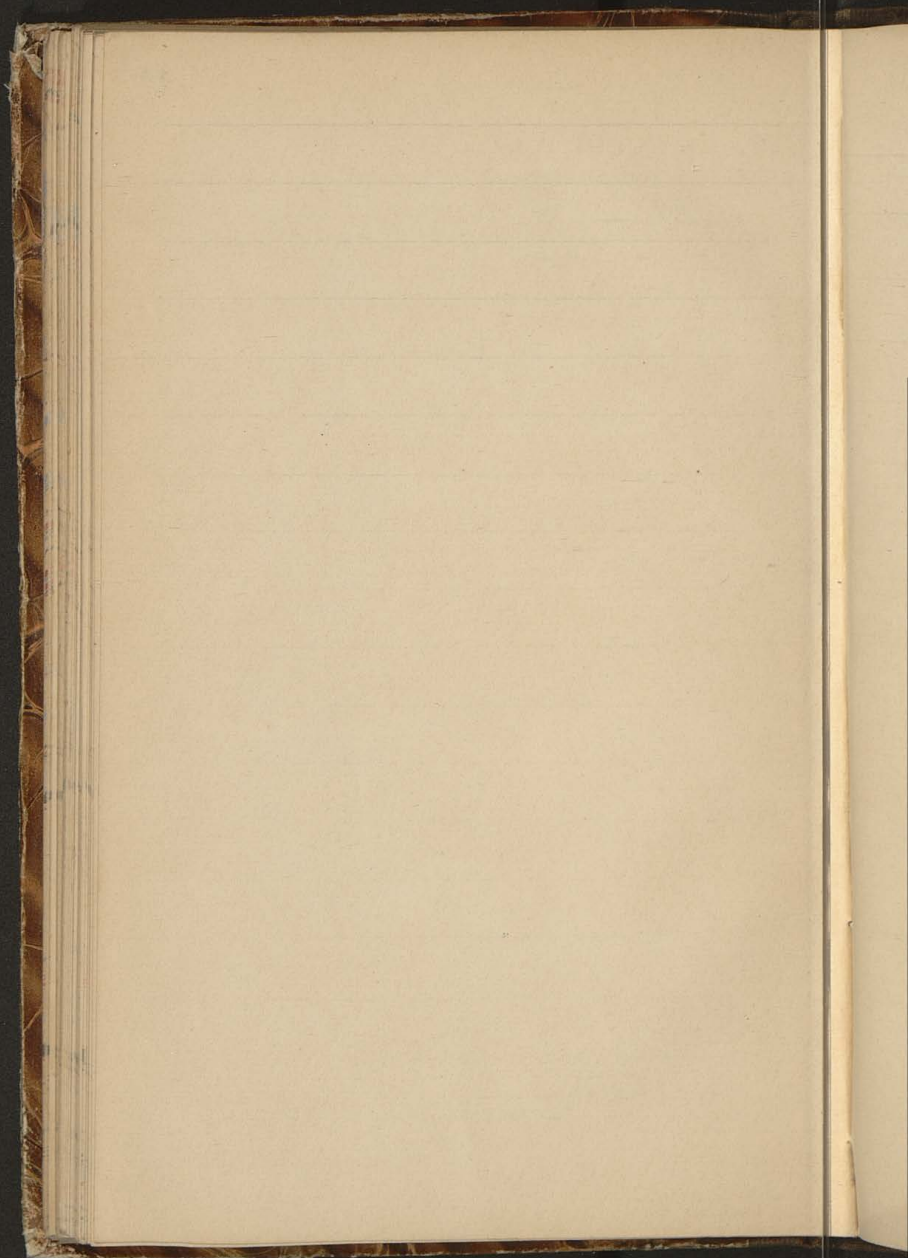

70

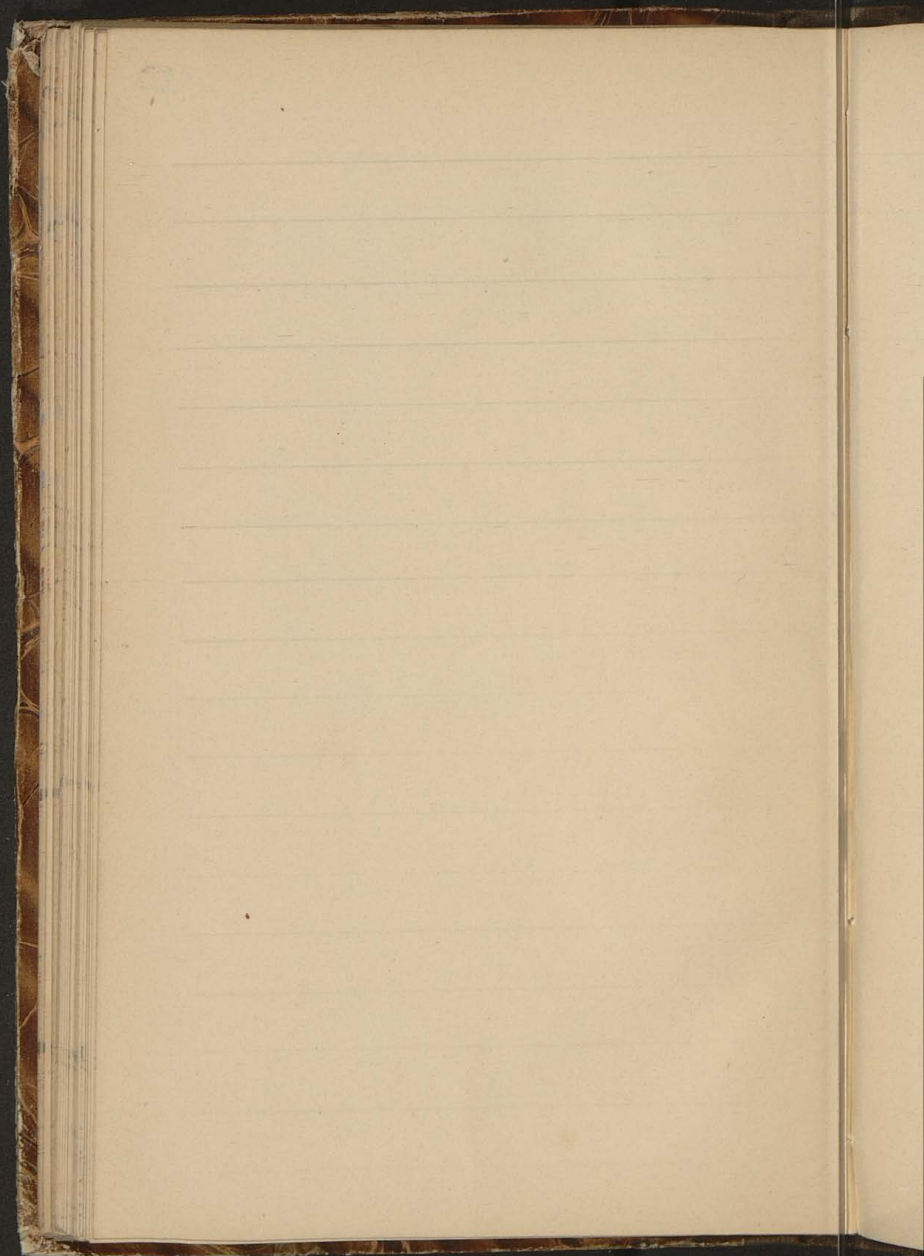

71.

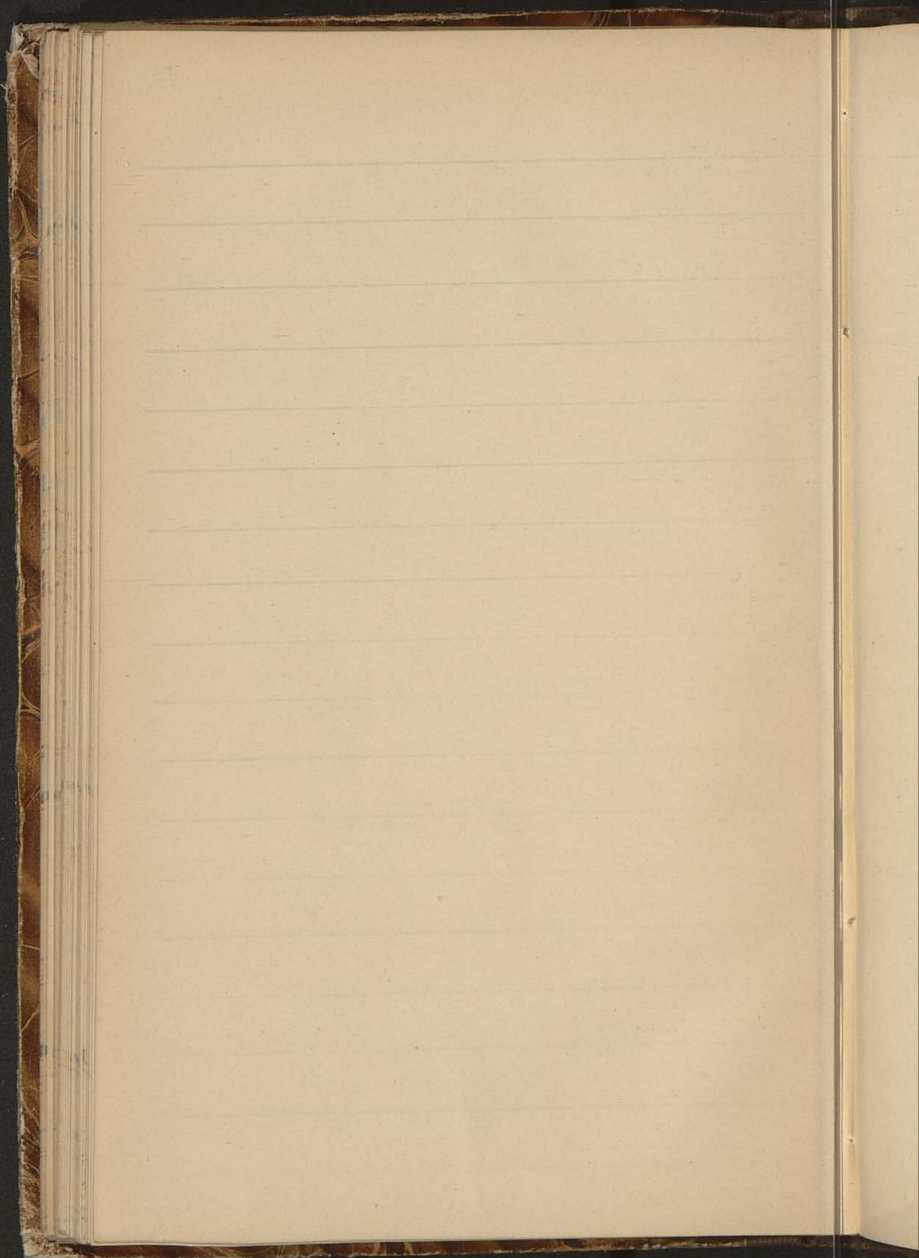

72

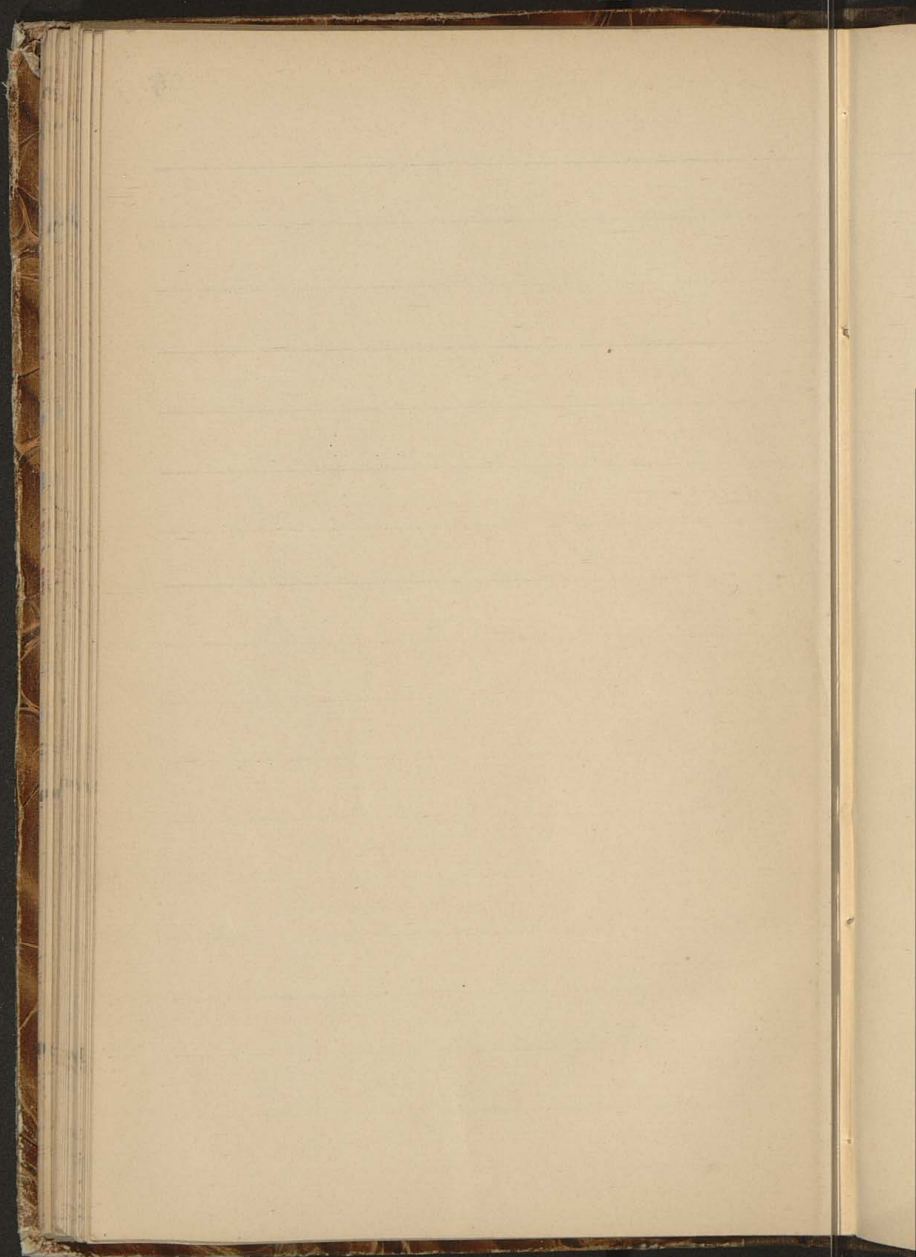

73

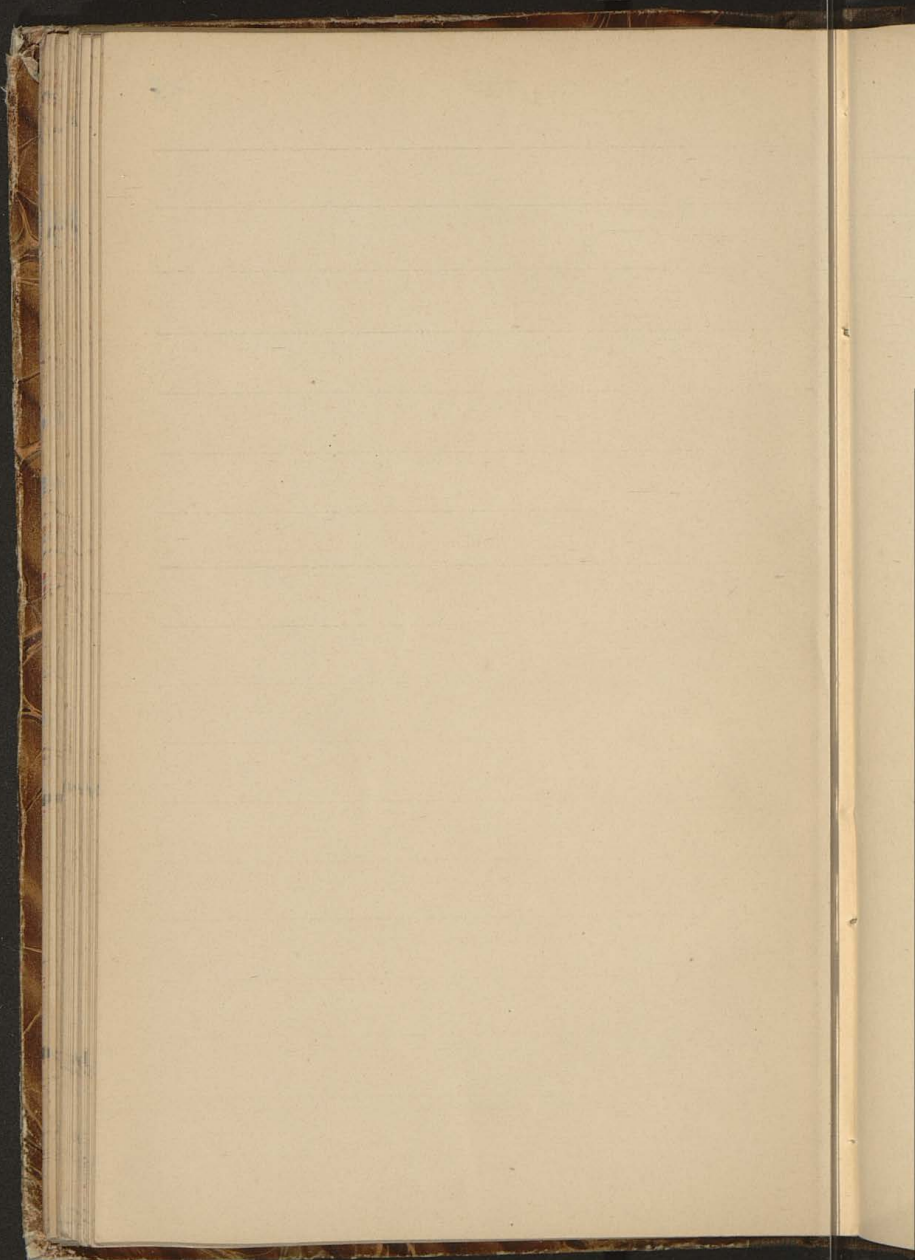

74

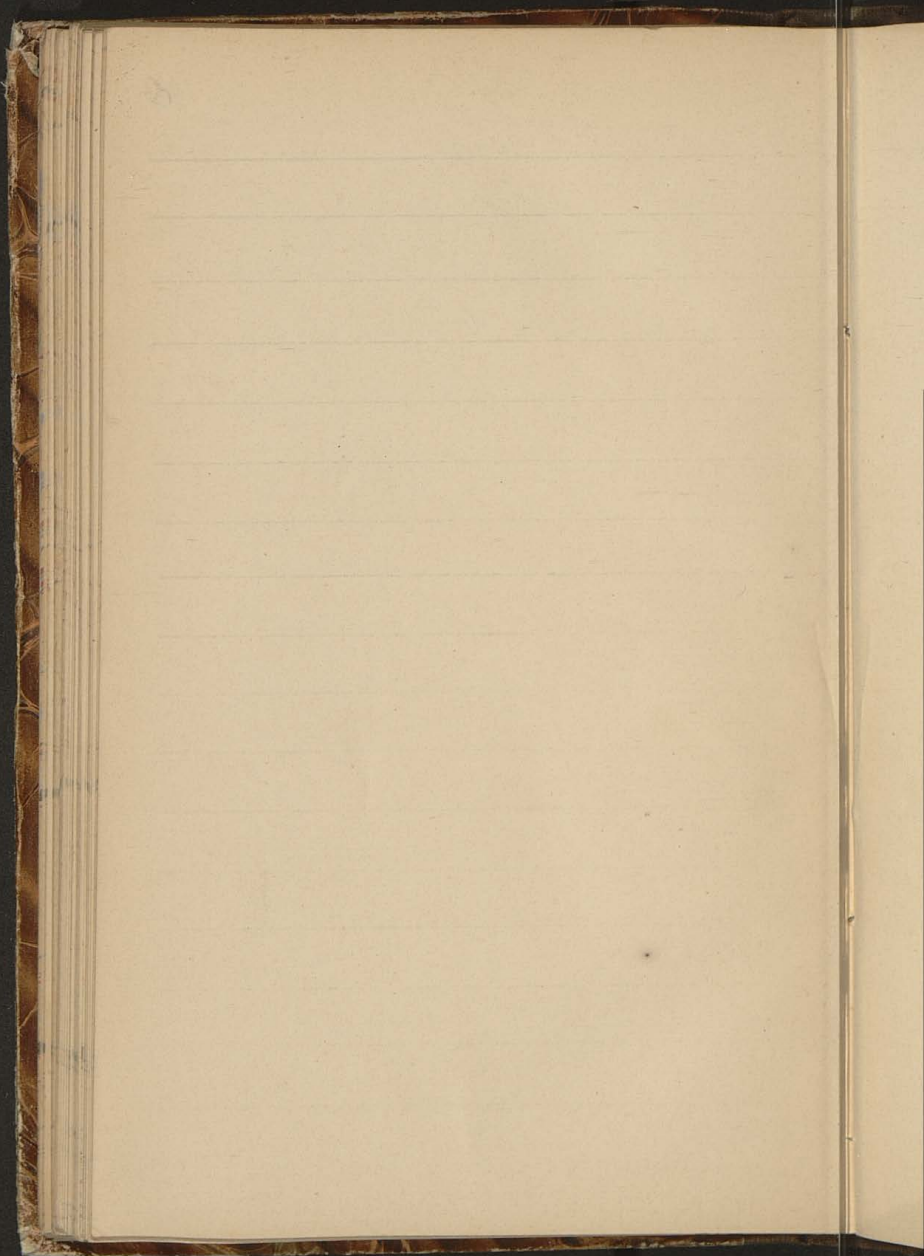

75

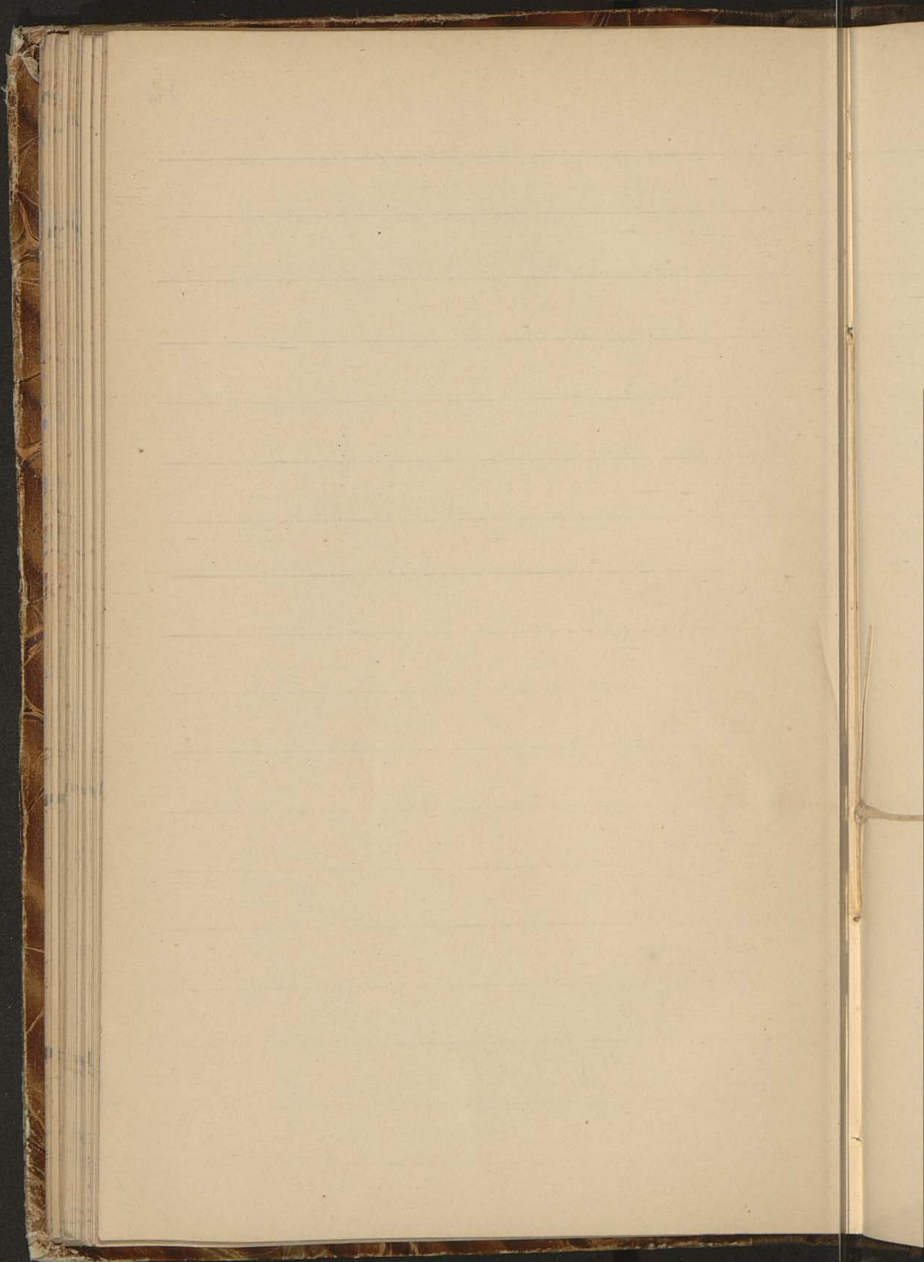

76

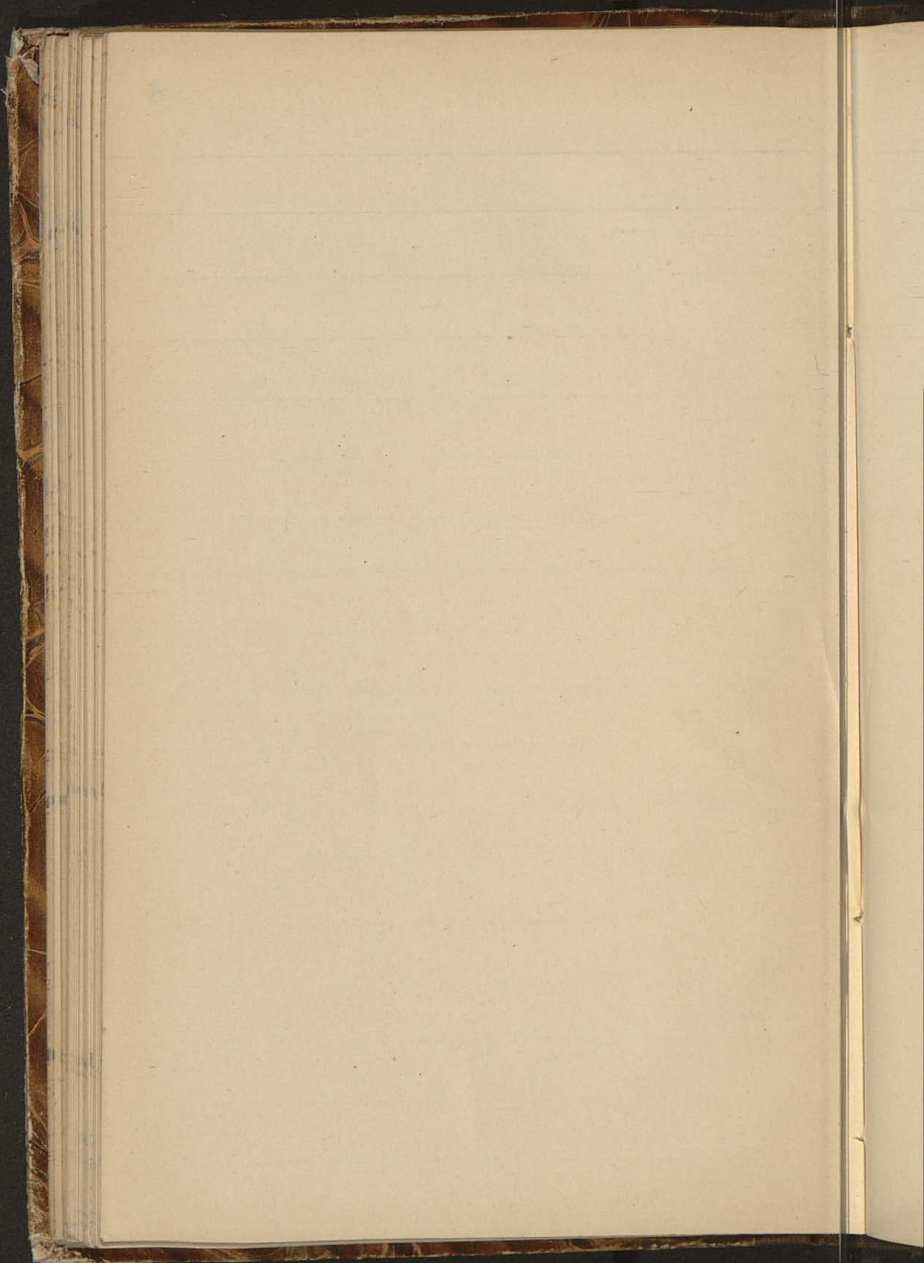

77

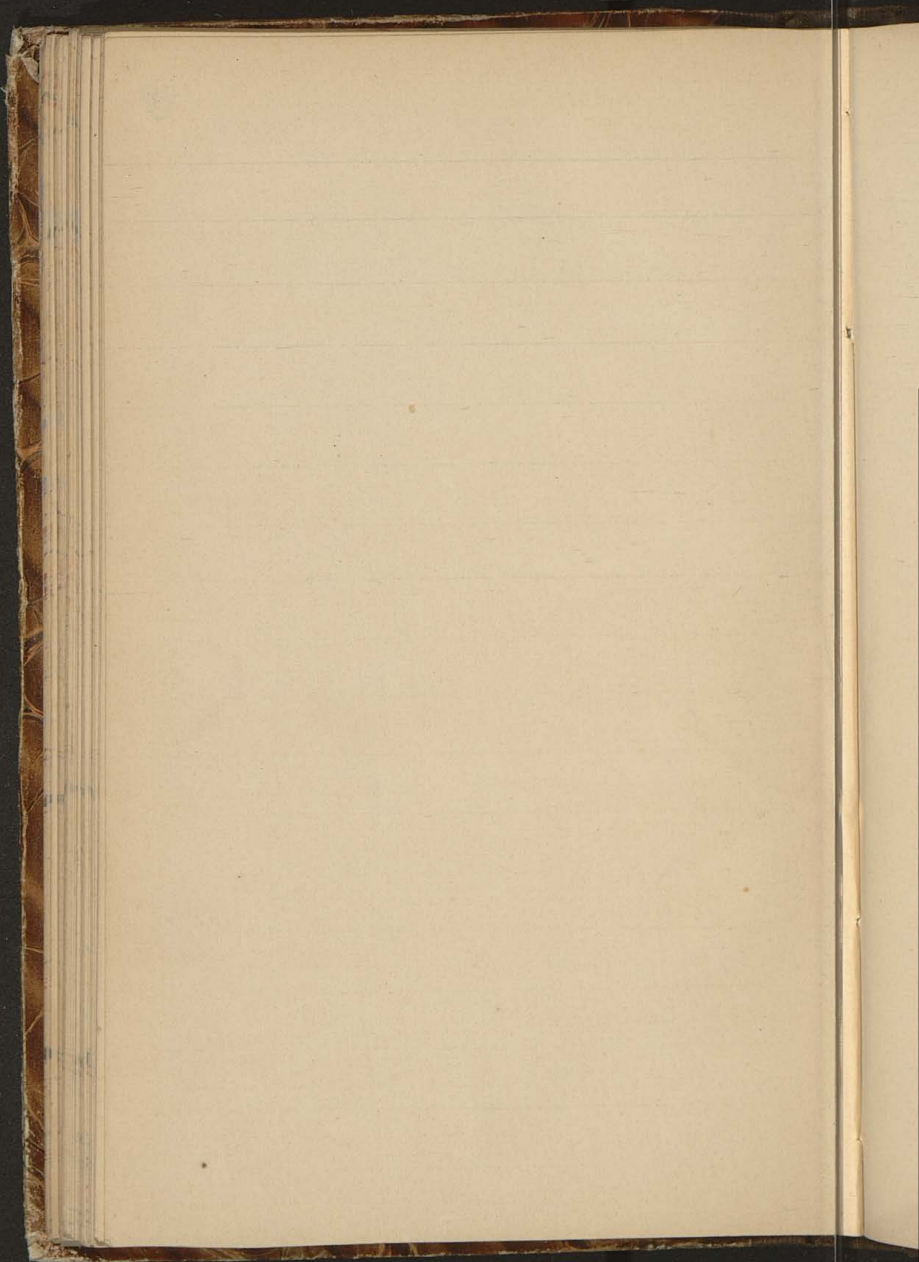

78

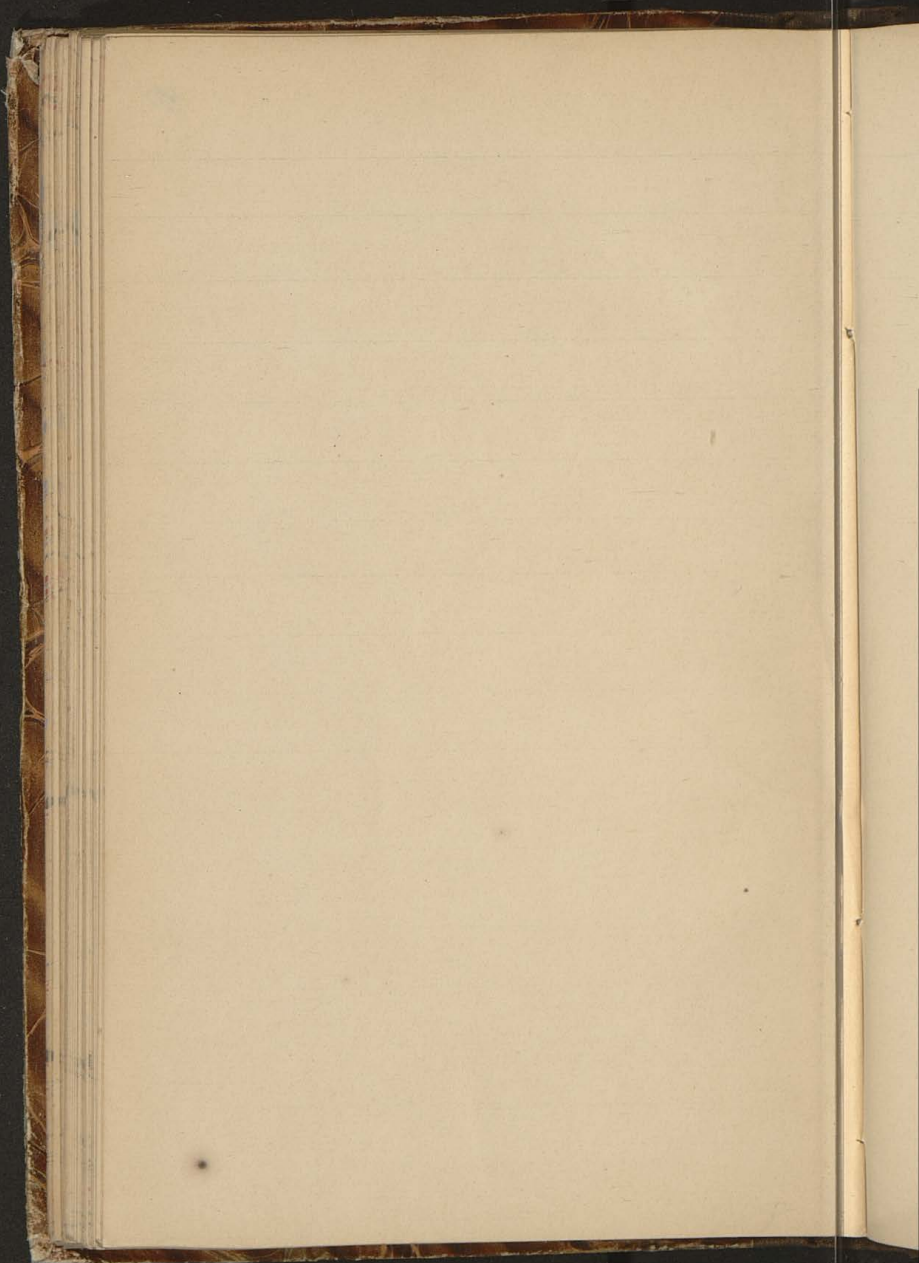

29

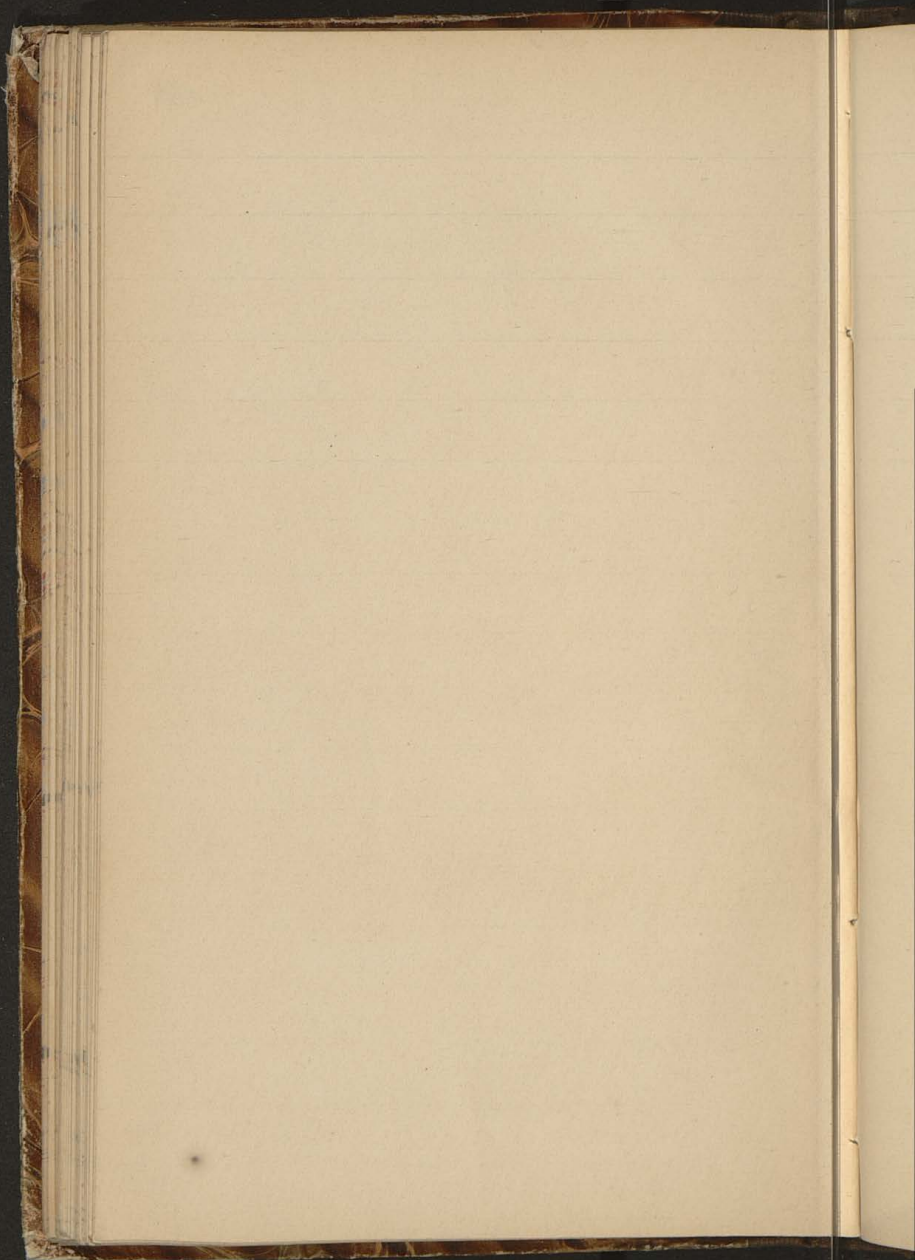

80

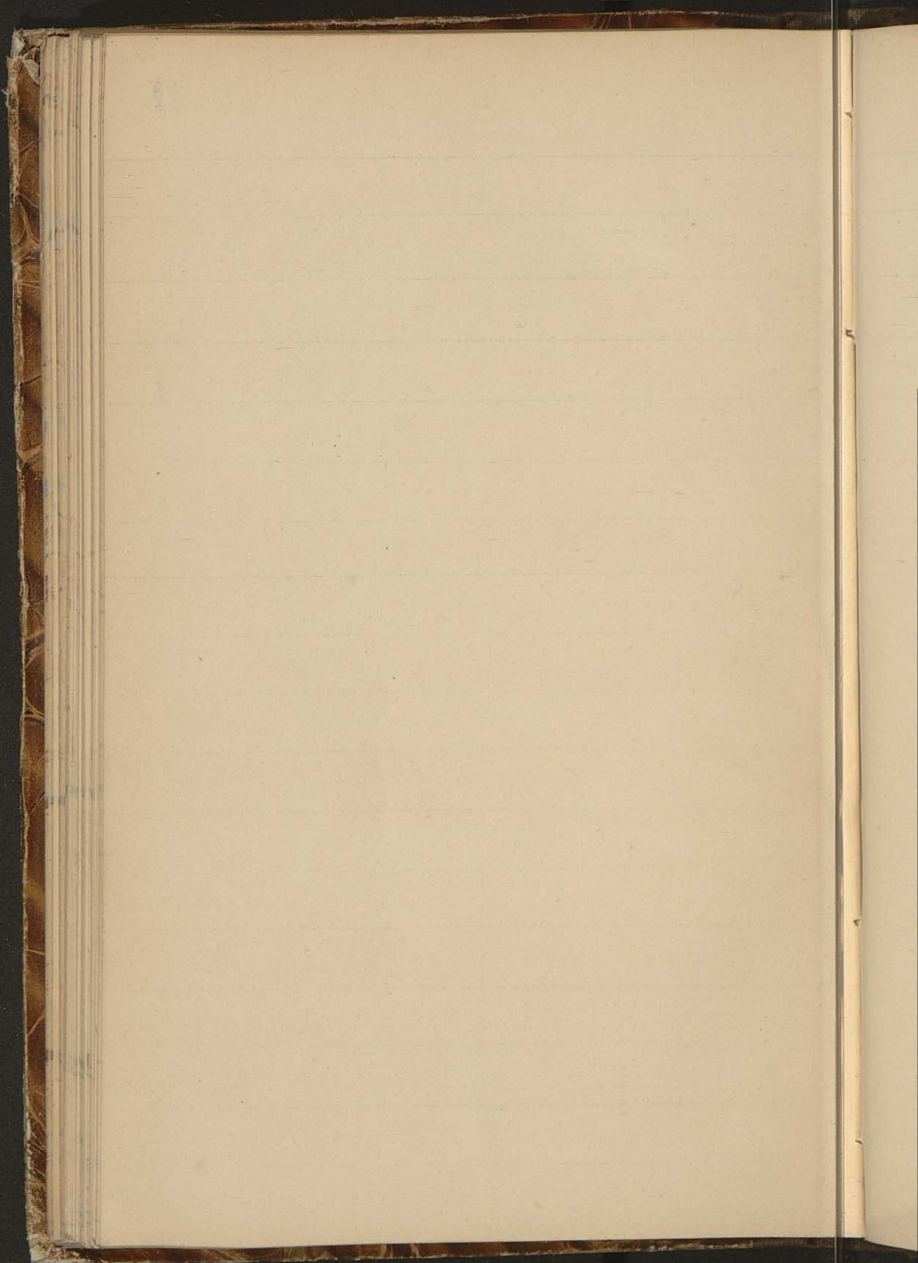

81

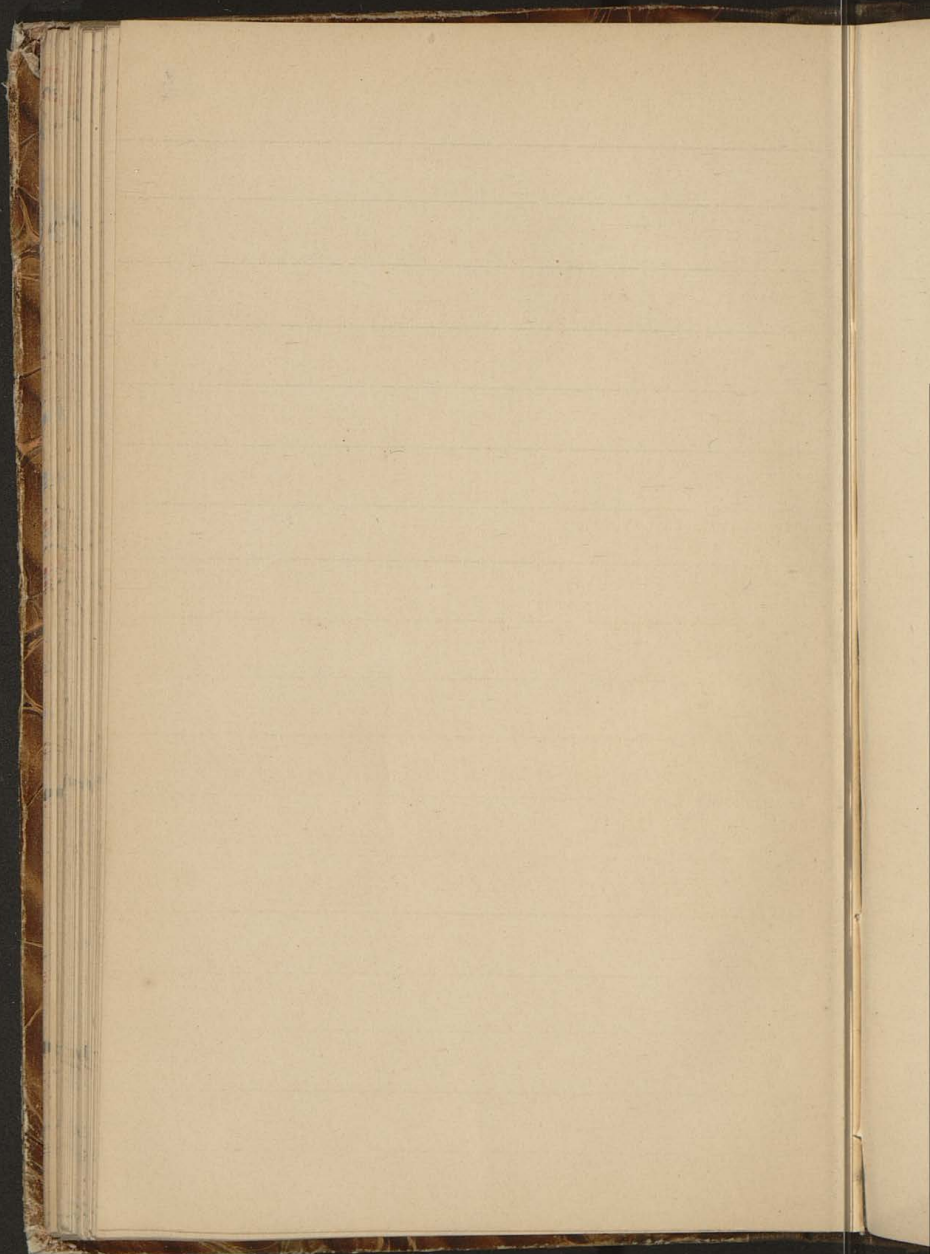

82

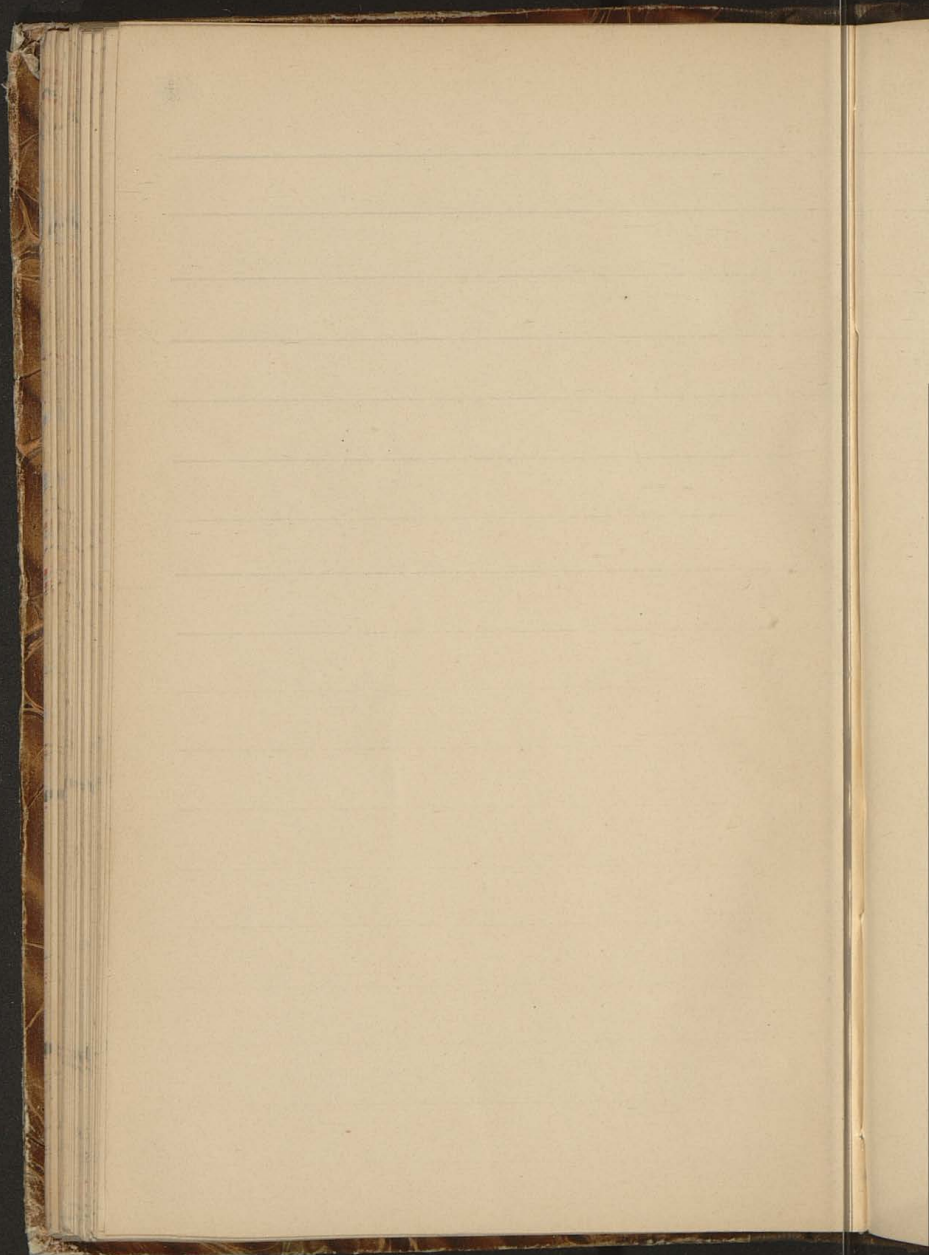

83

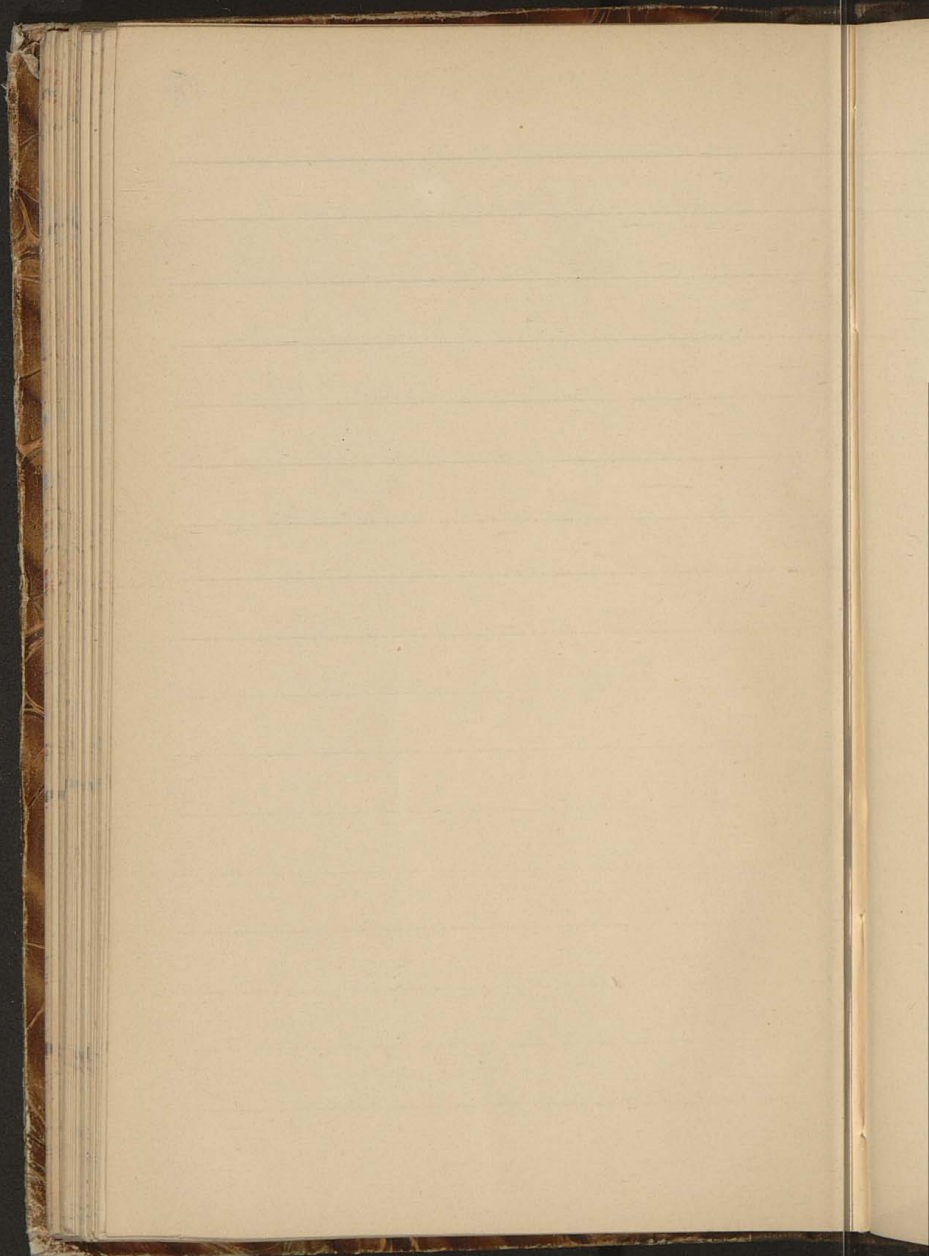

84

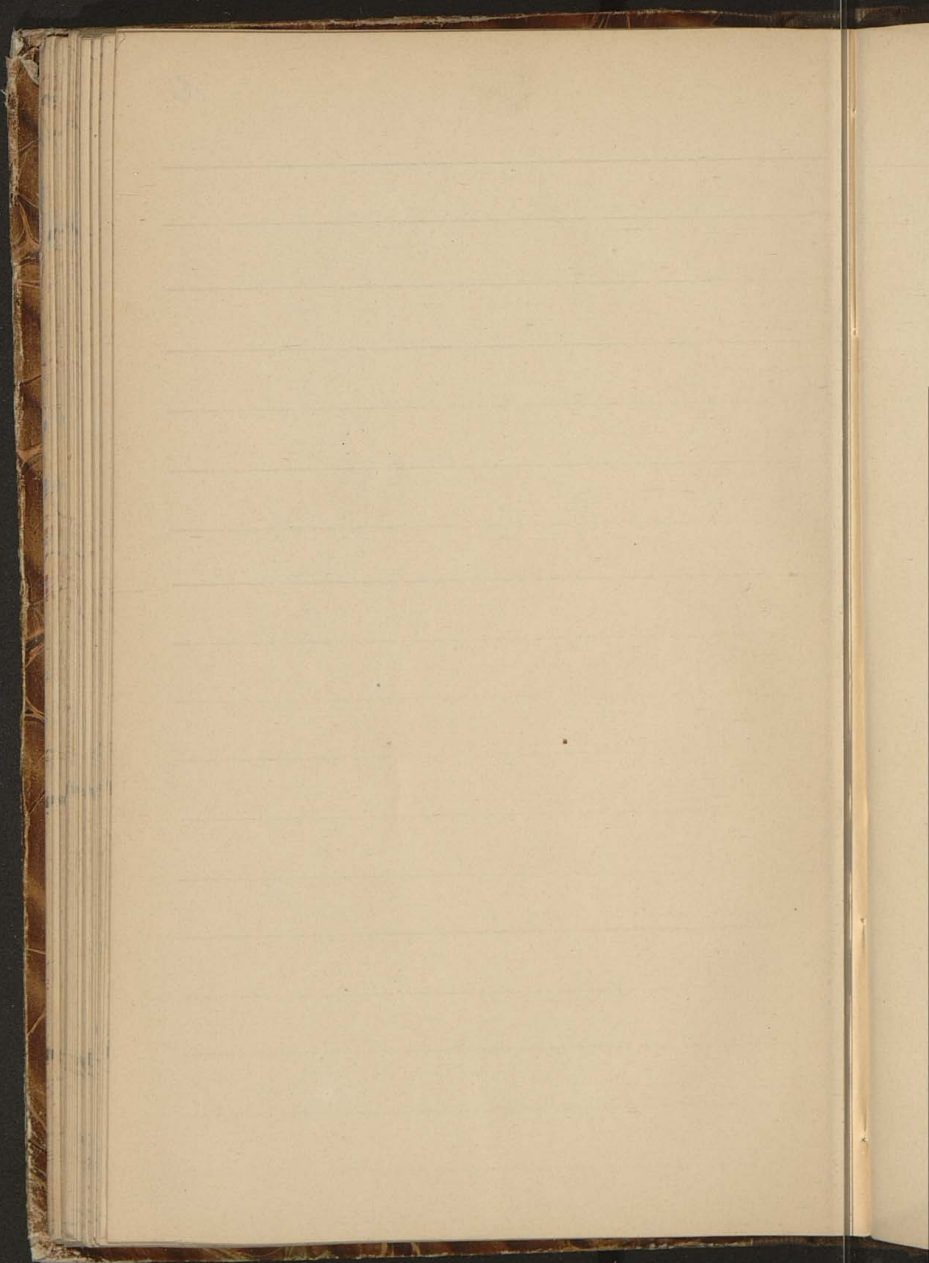

85

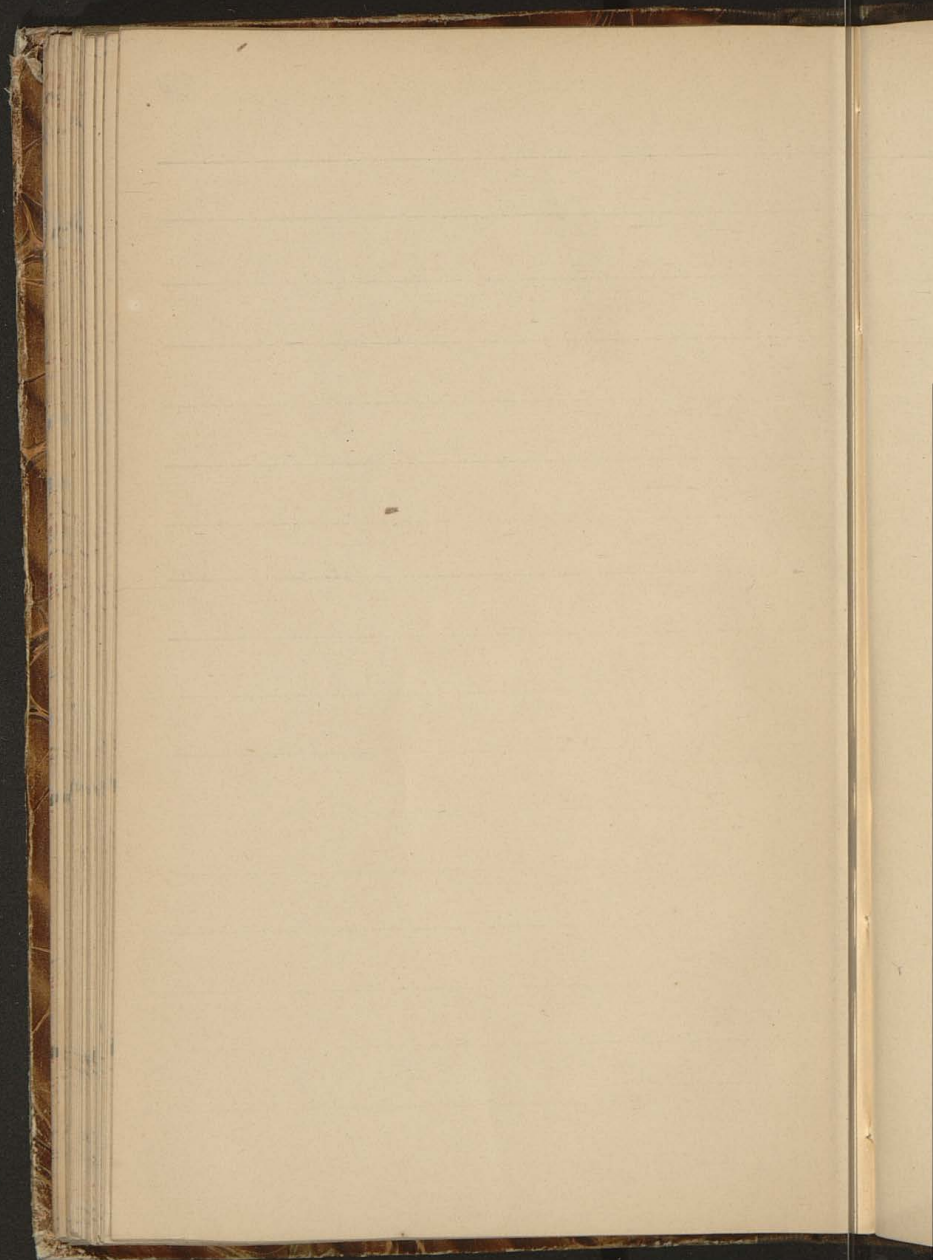

86

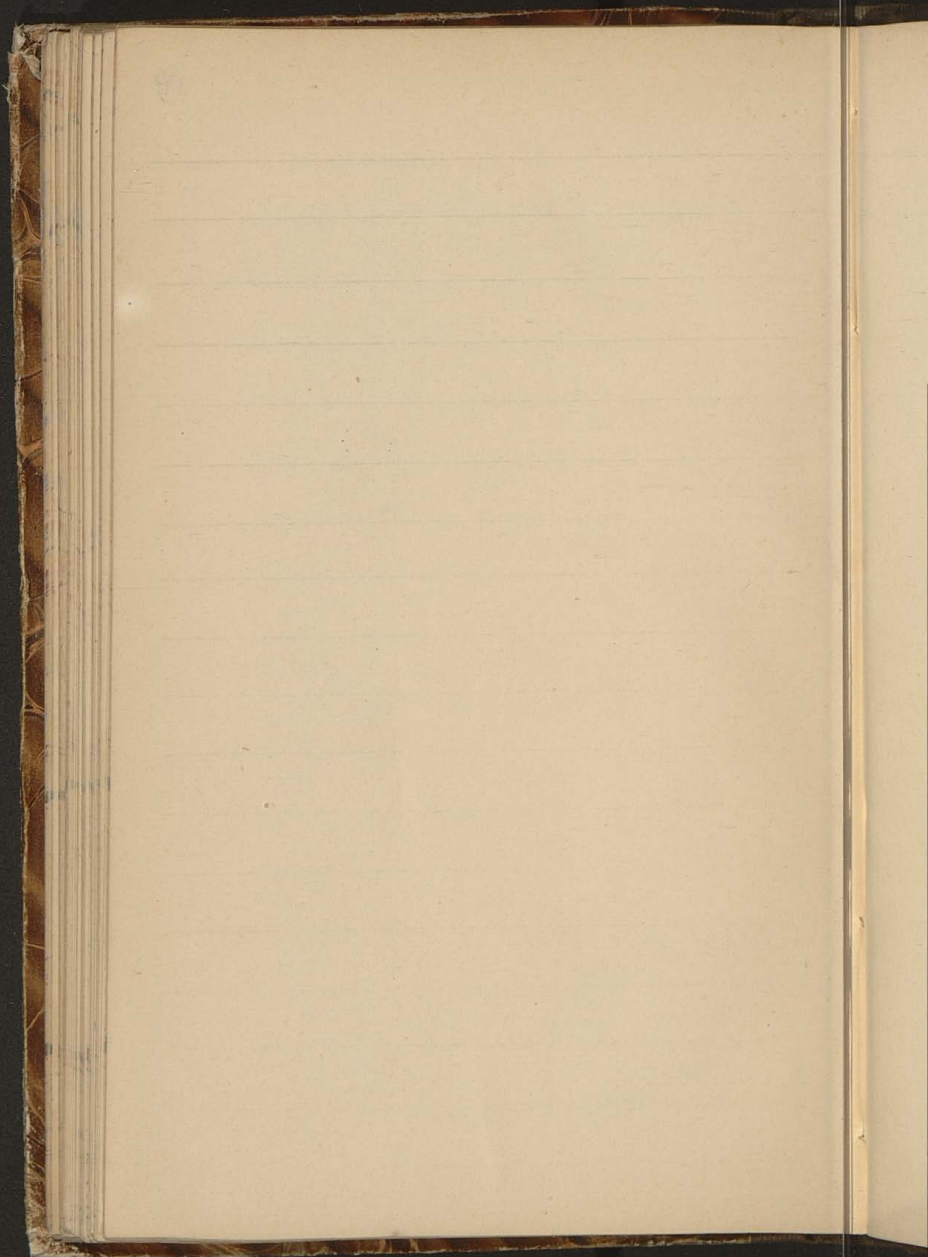

87.

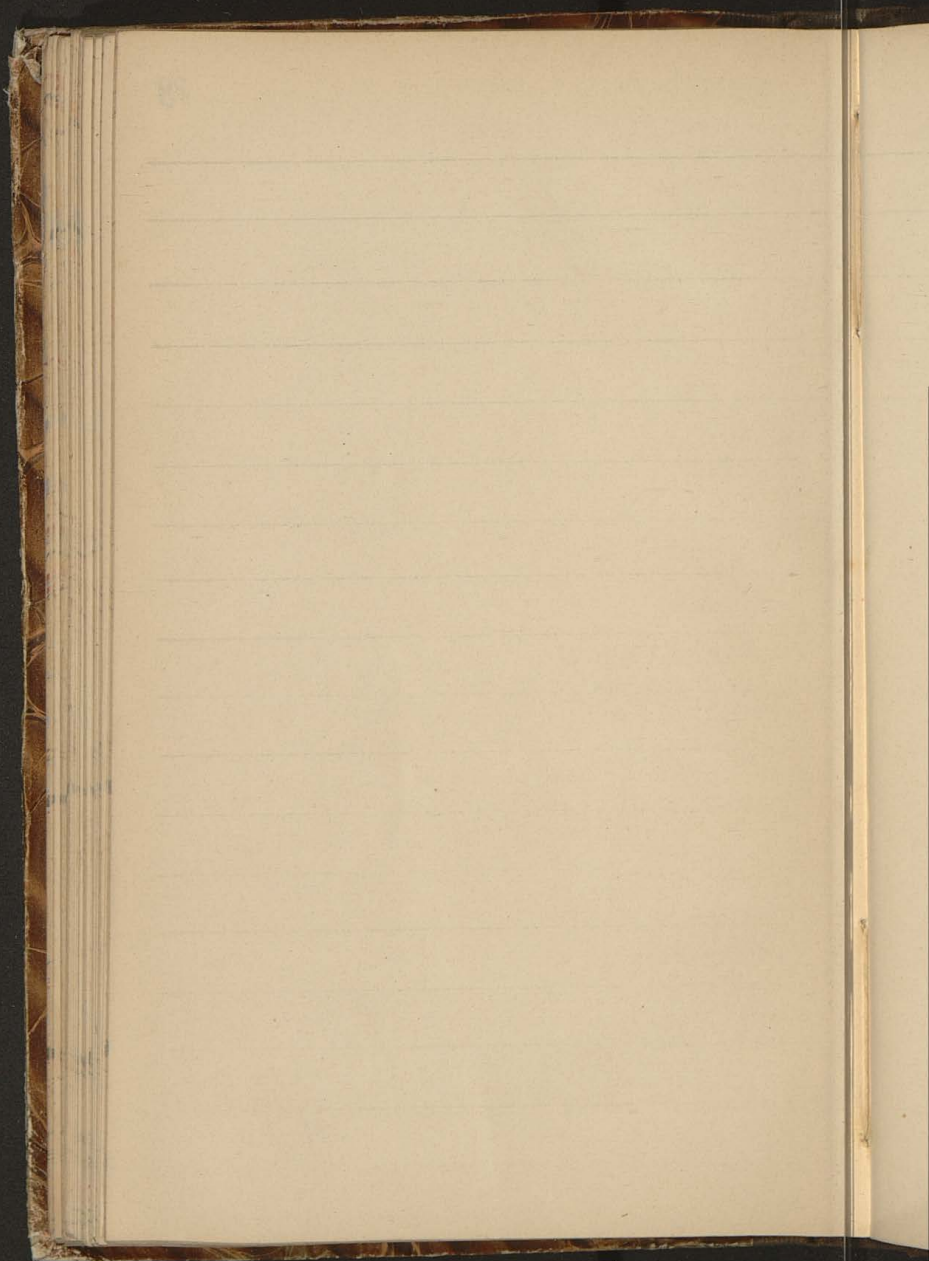

88

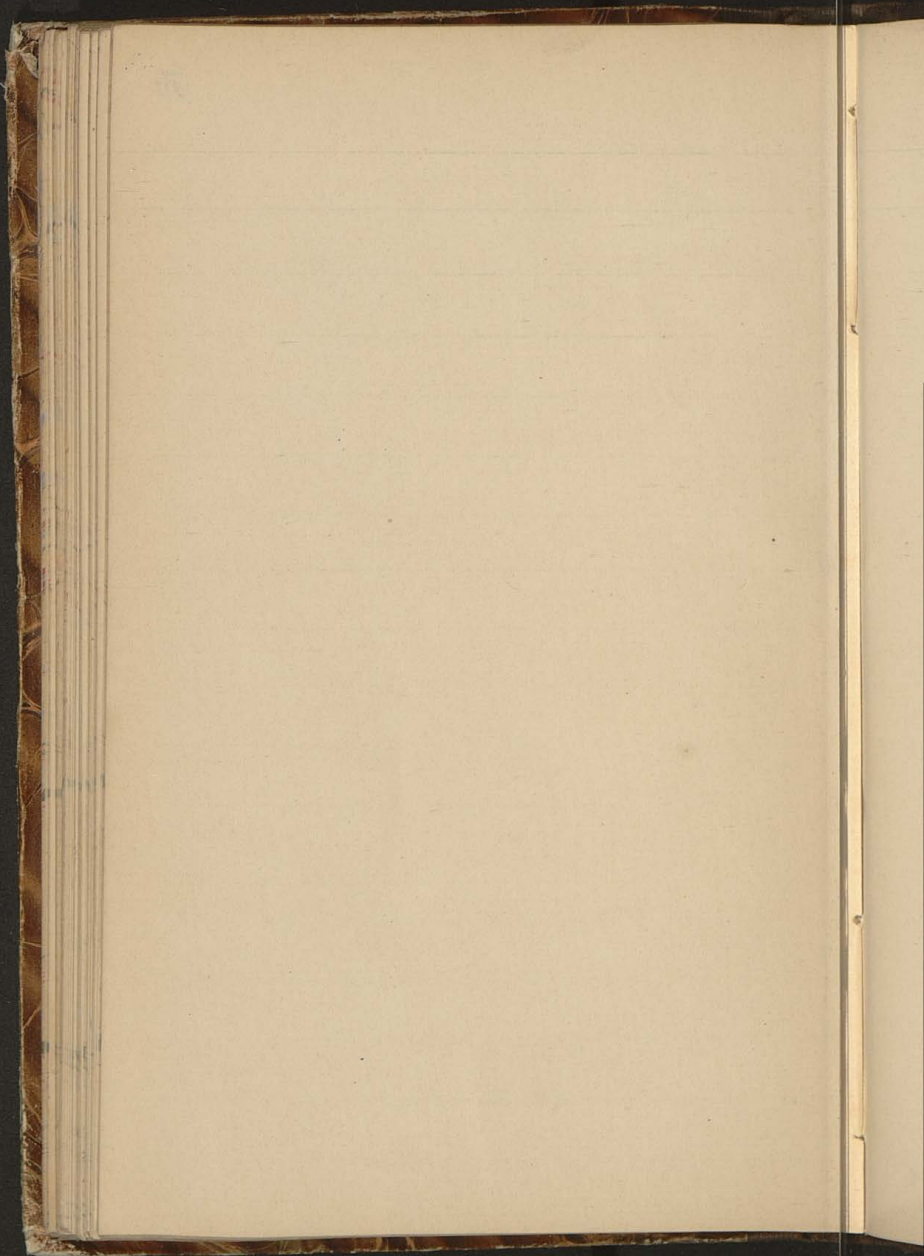

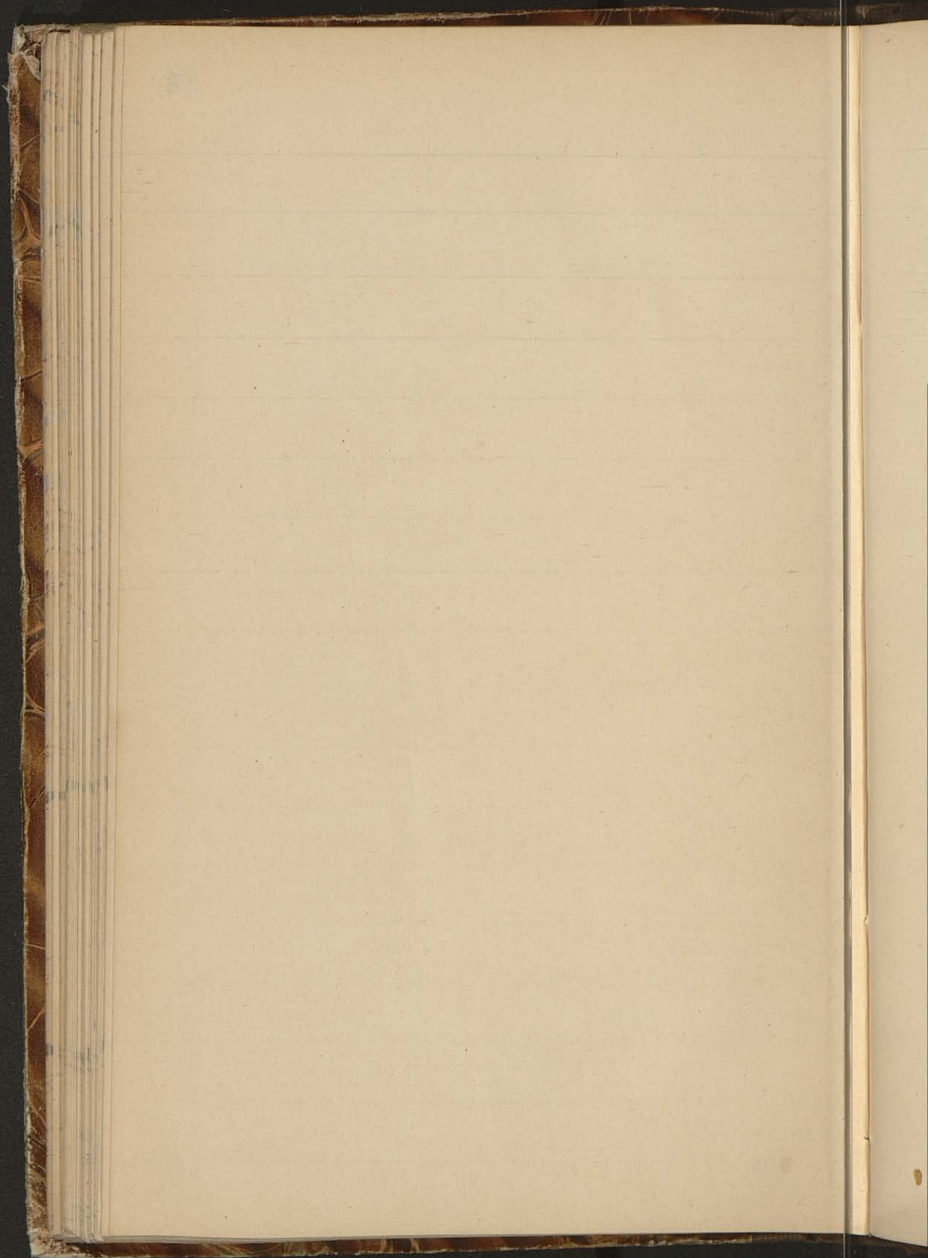

90

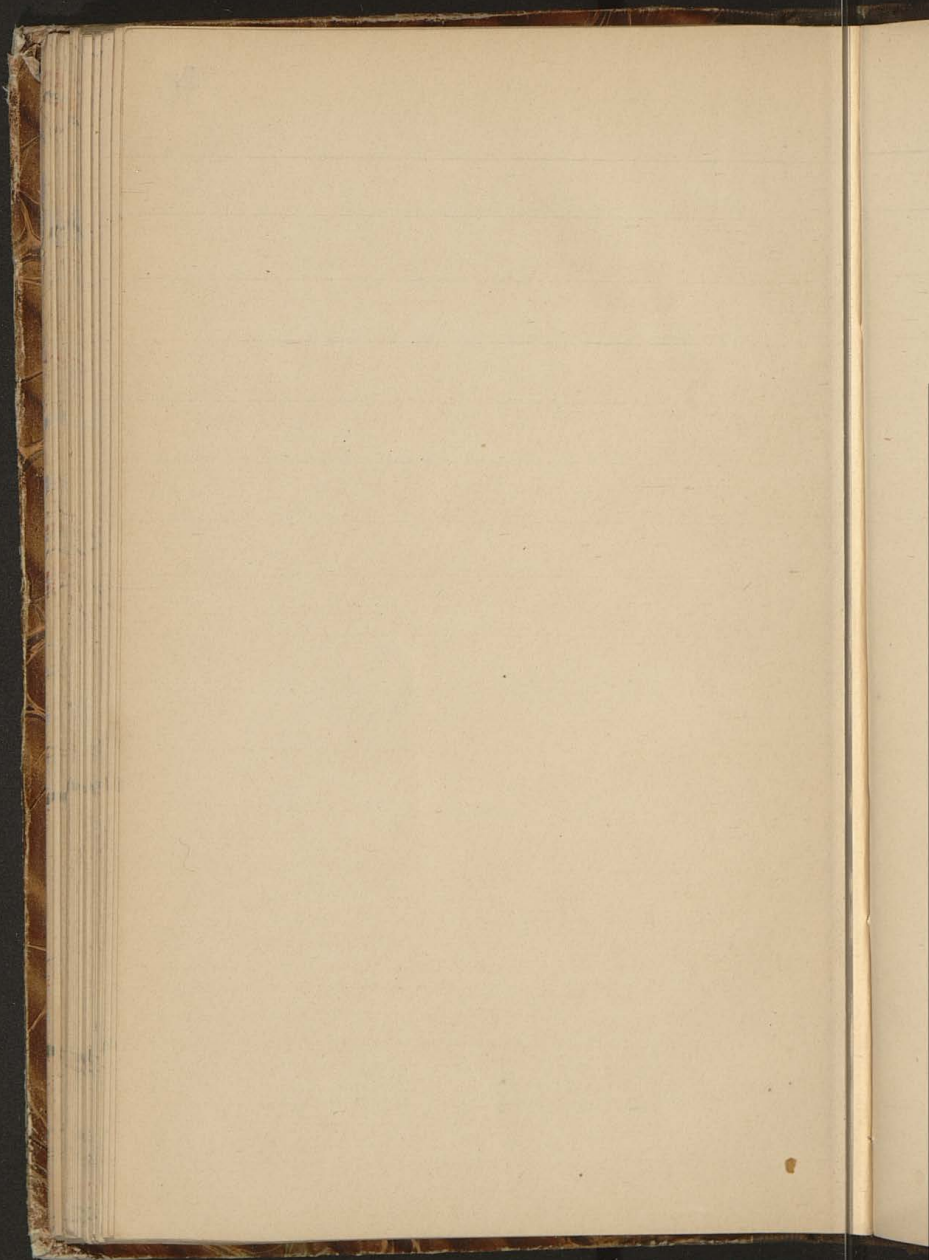

91

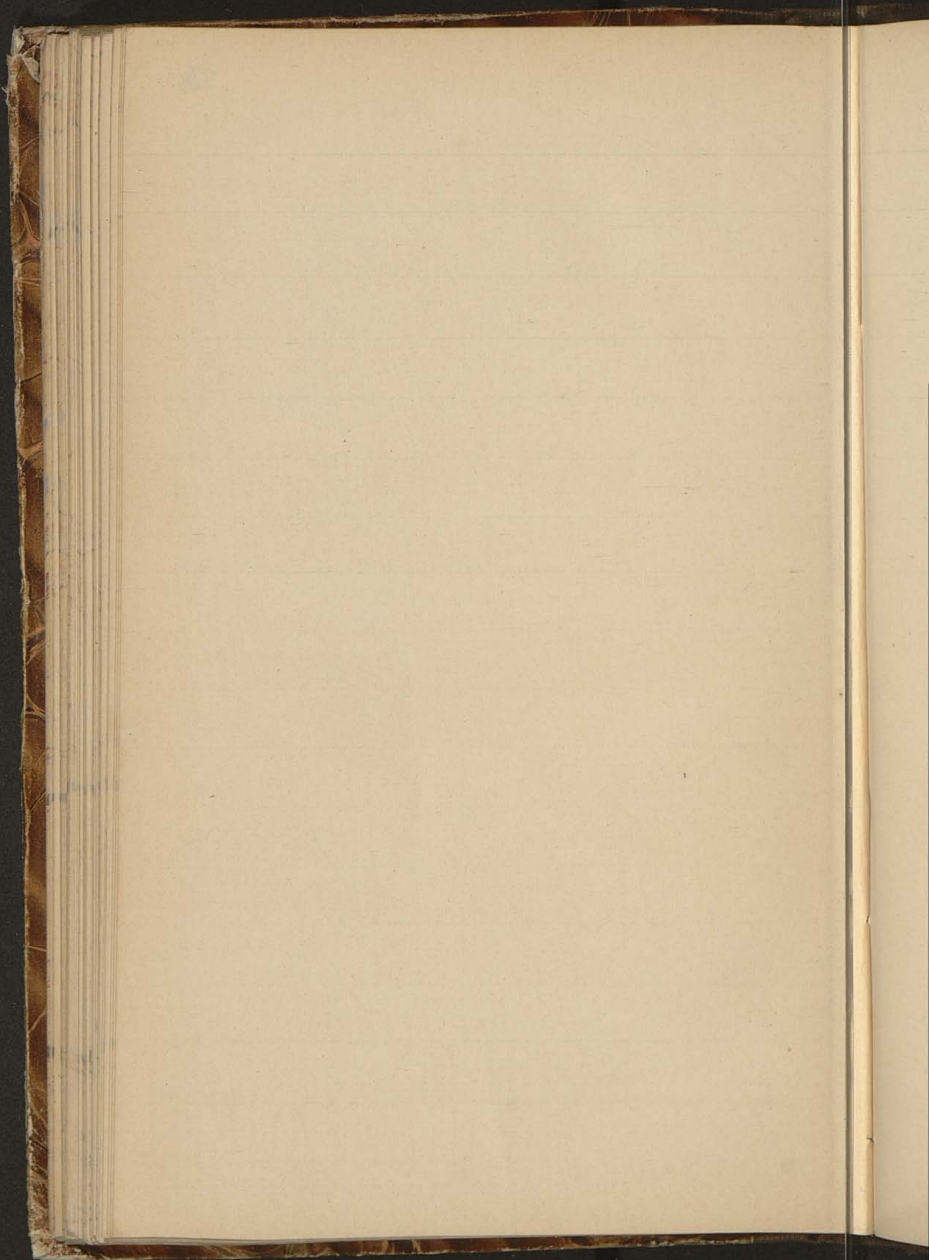

92

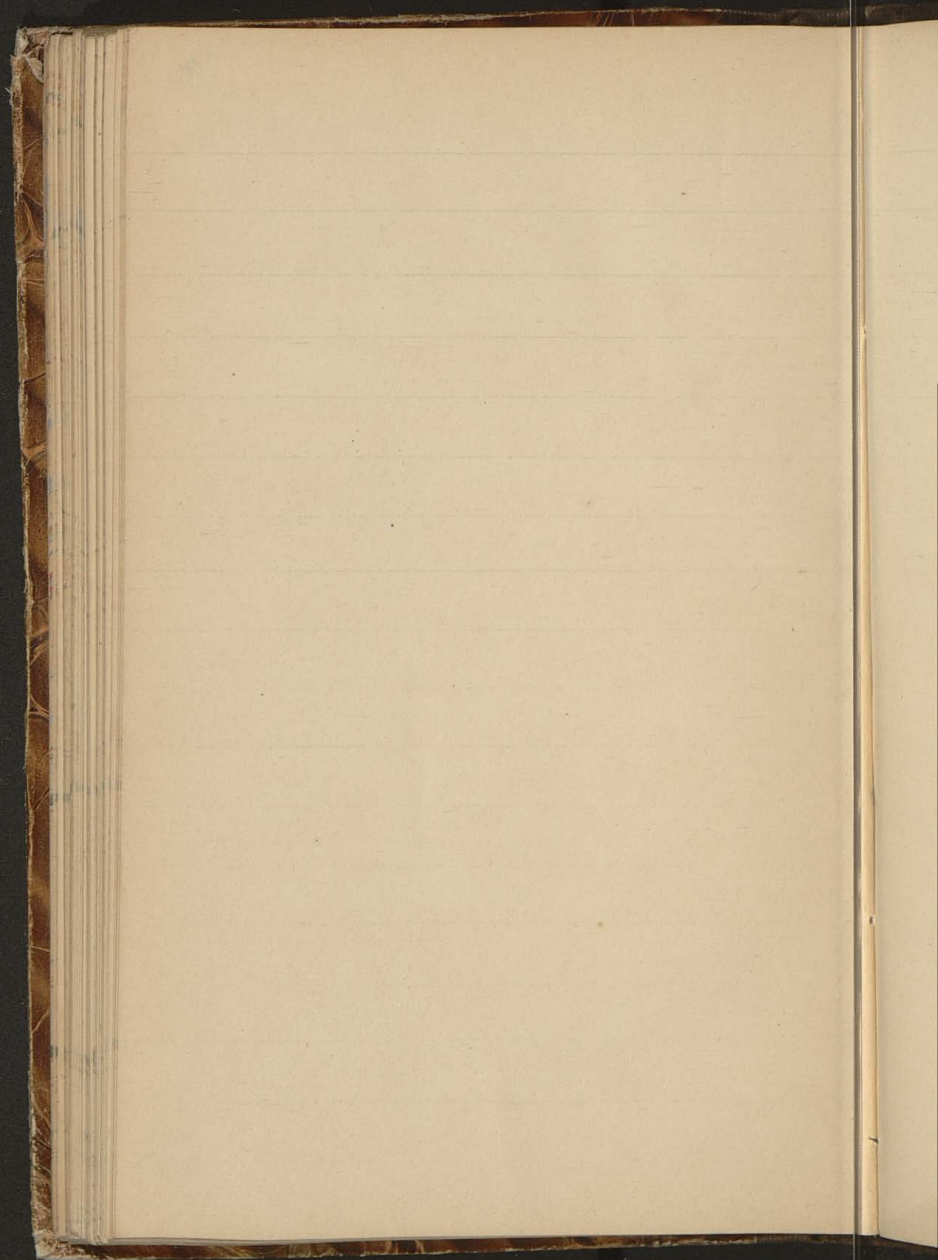

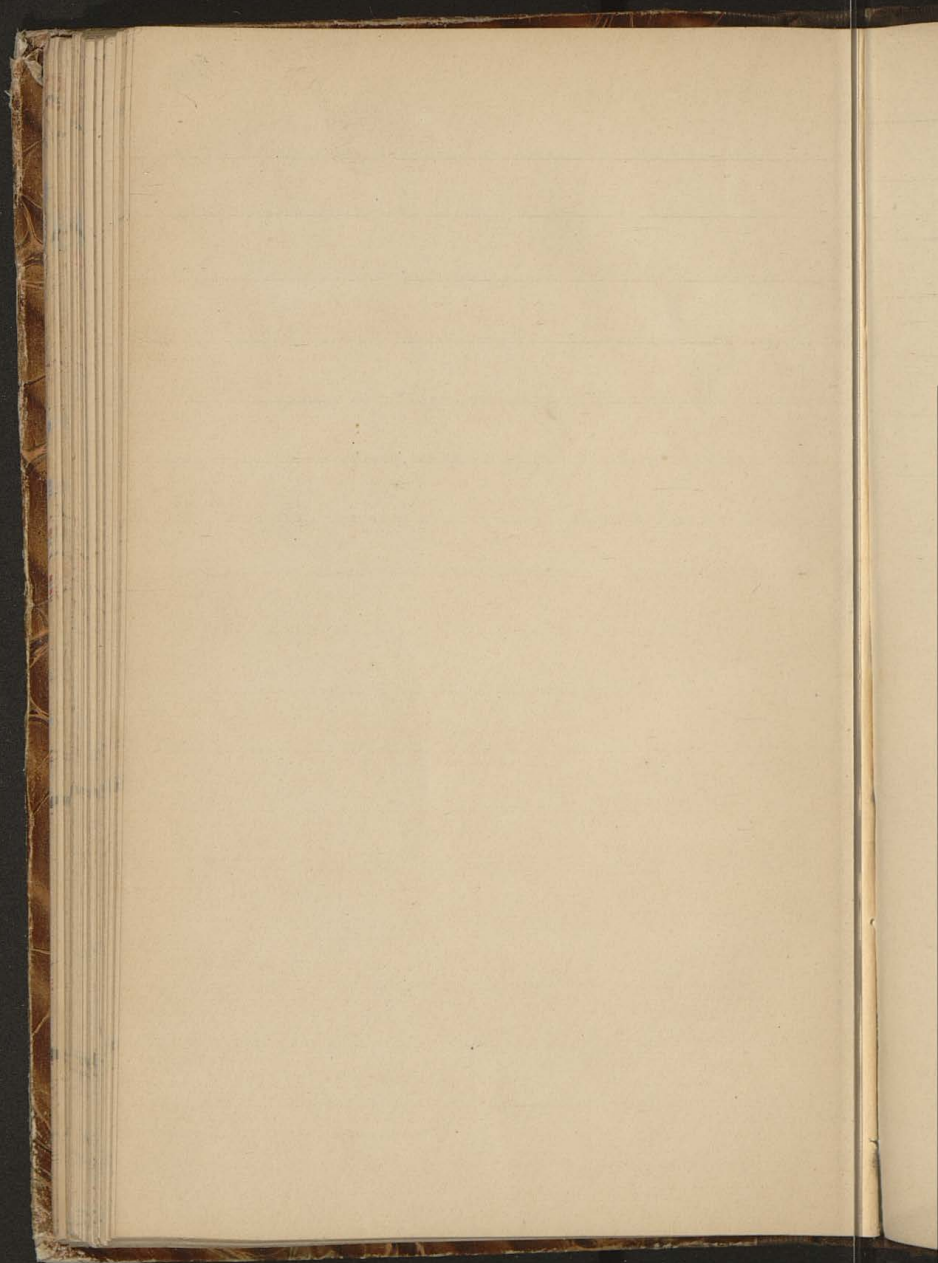

94

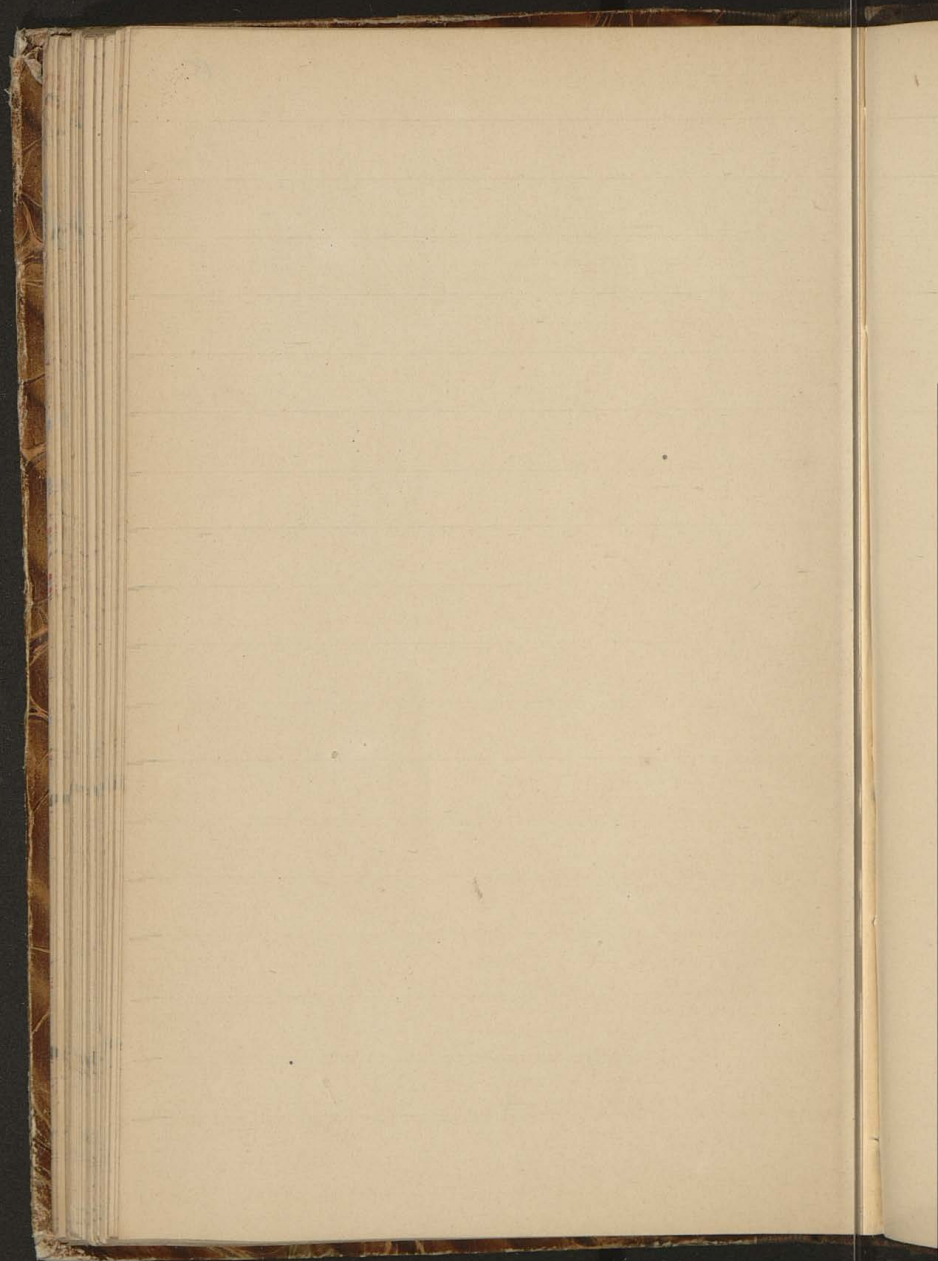

95

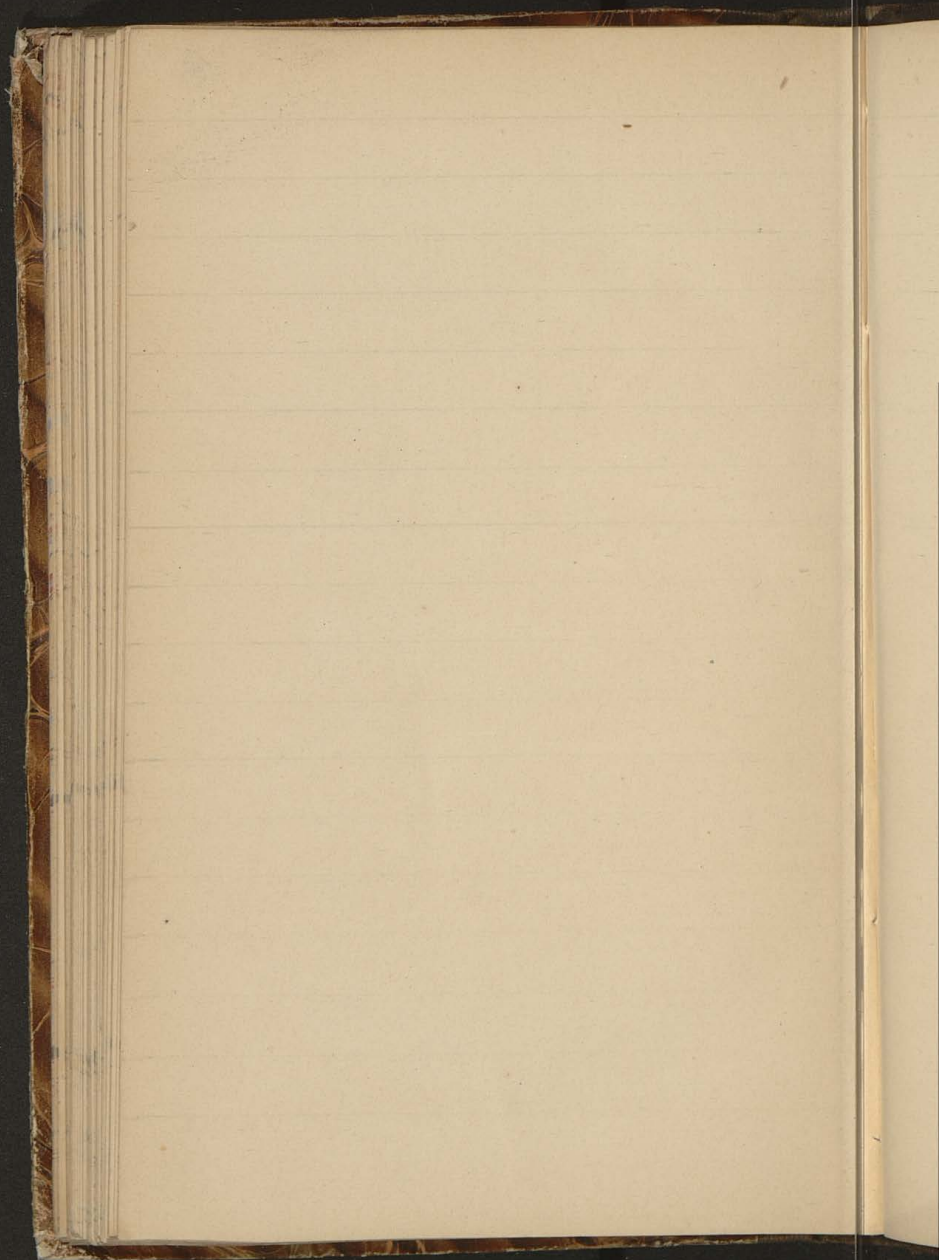

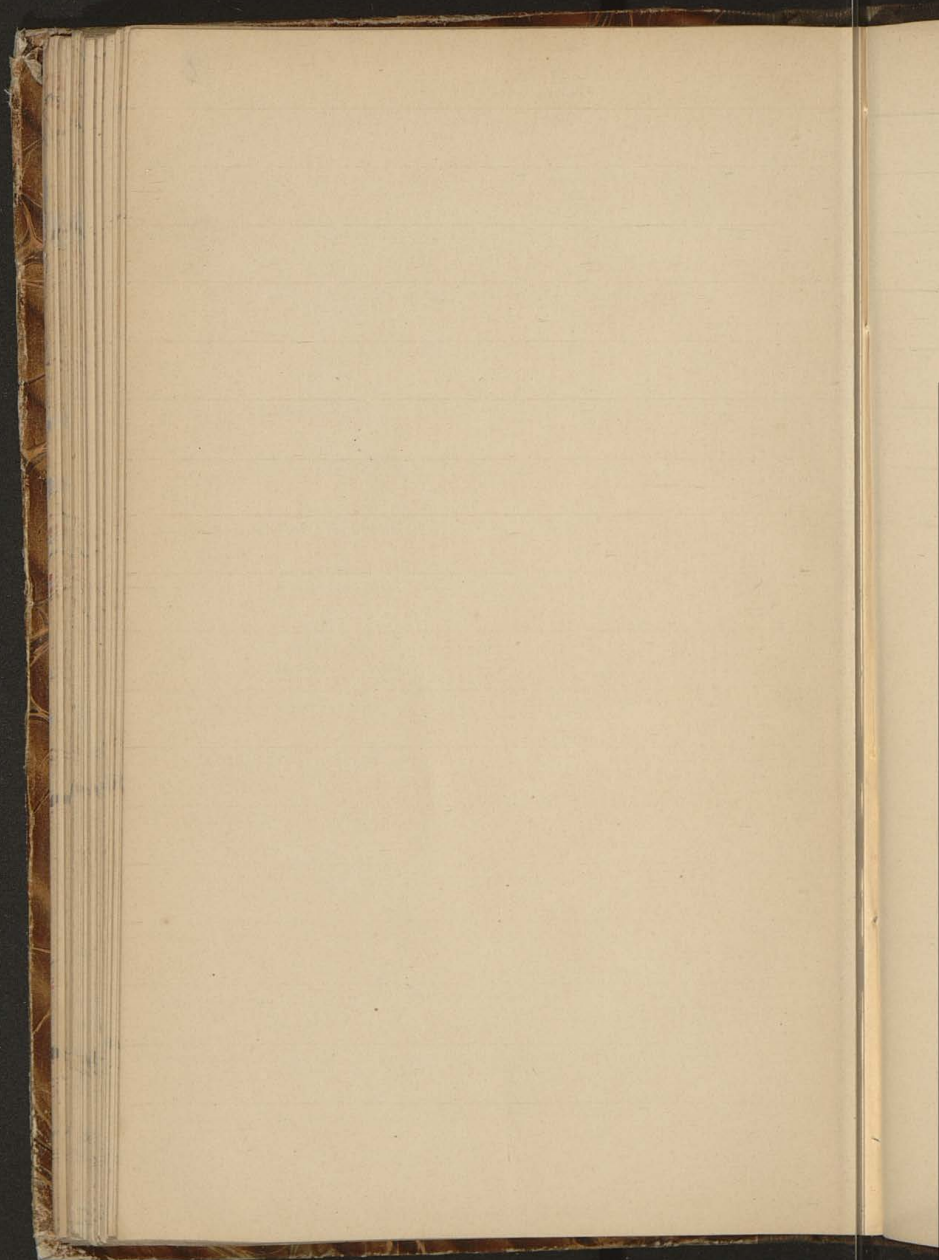

97

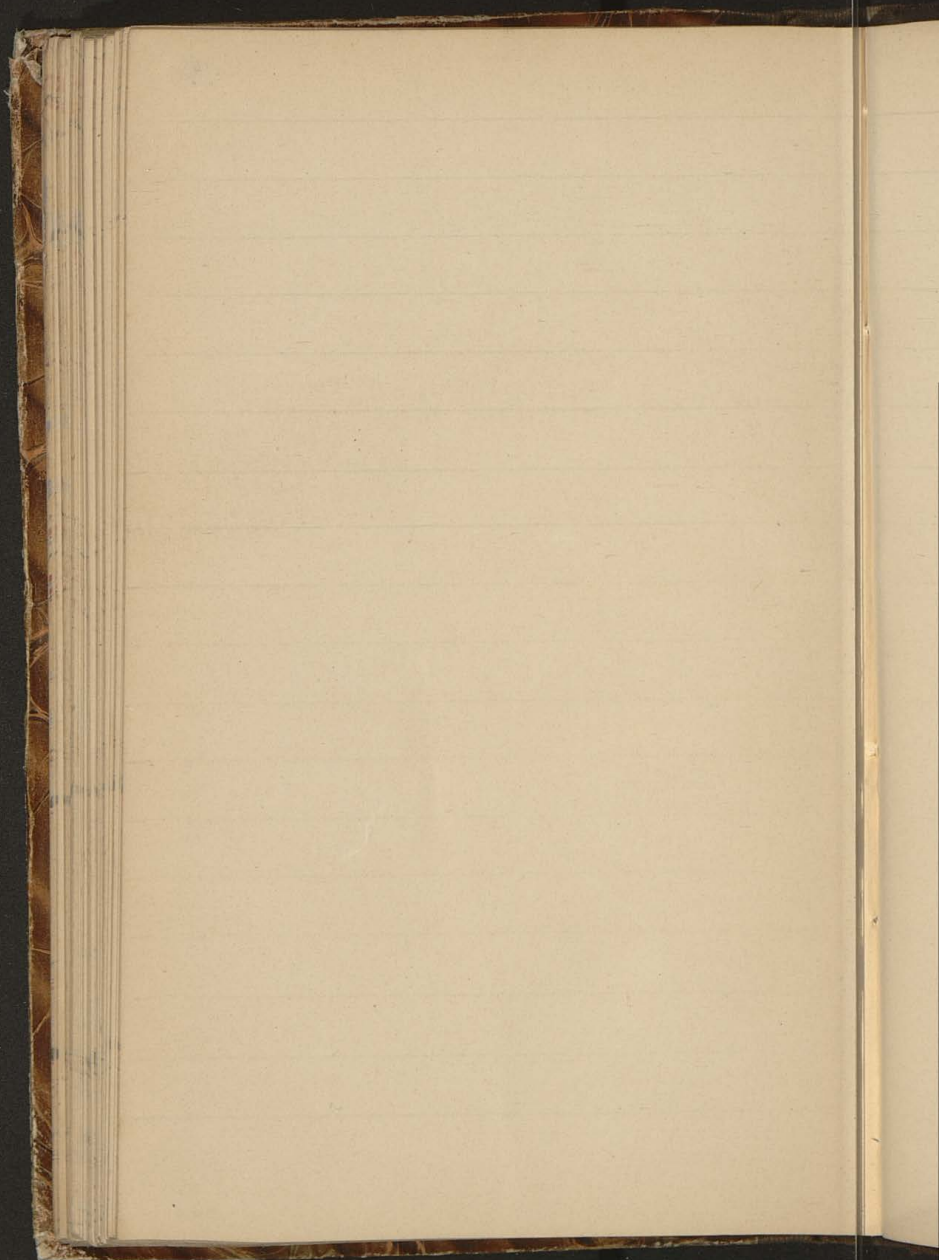

98

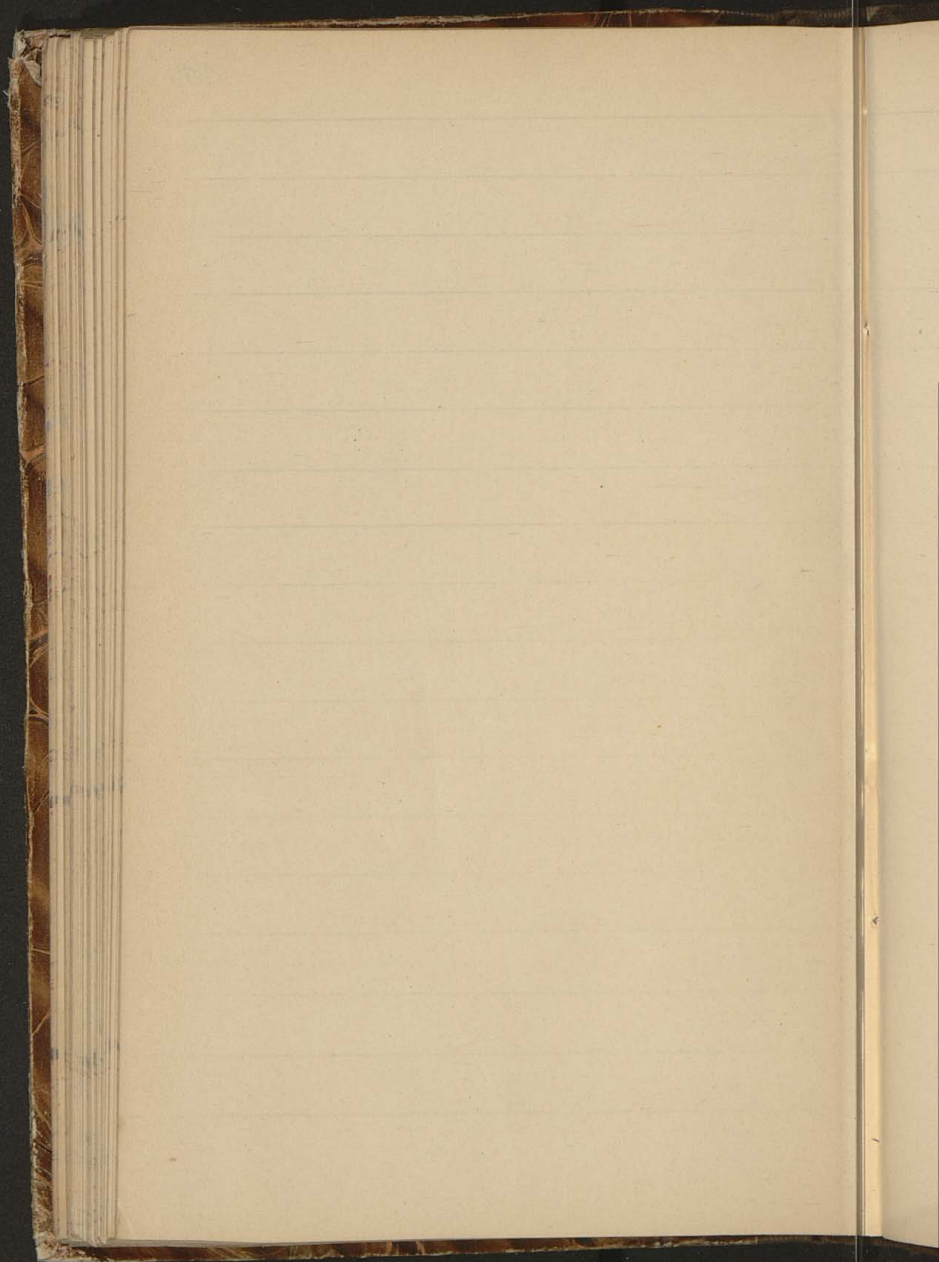

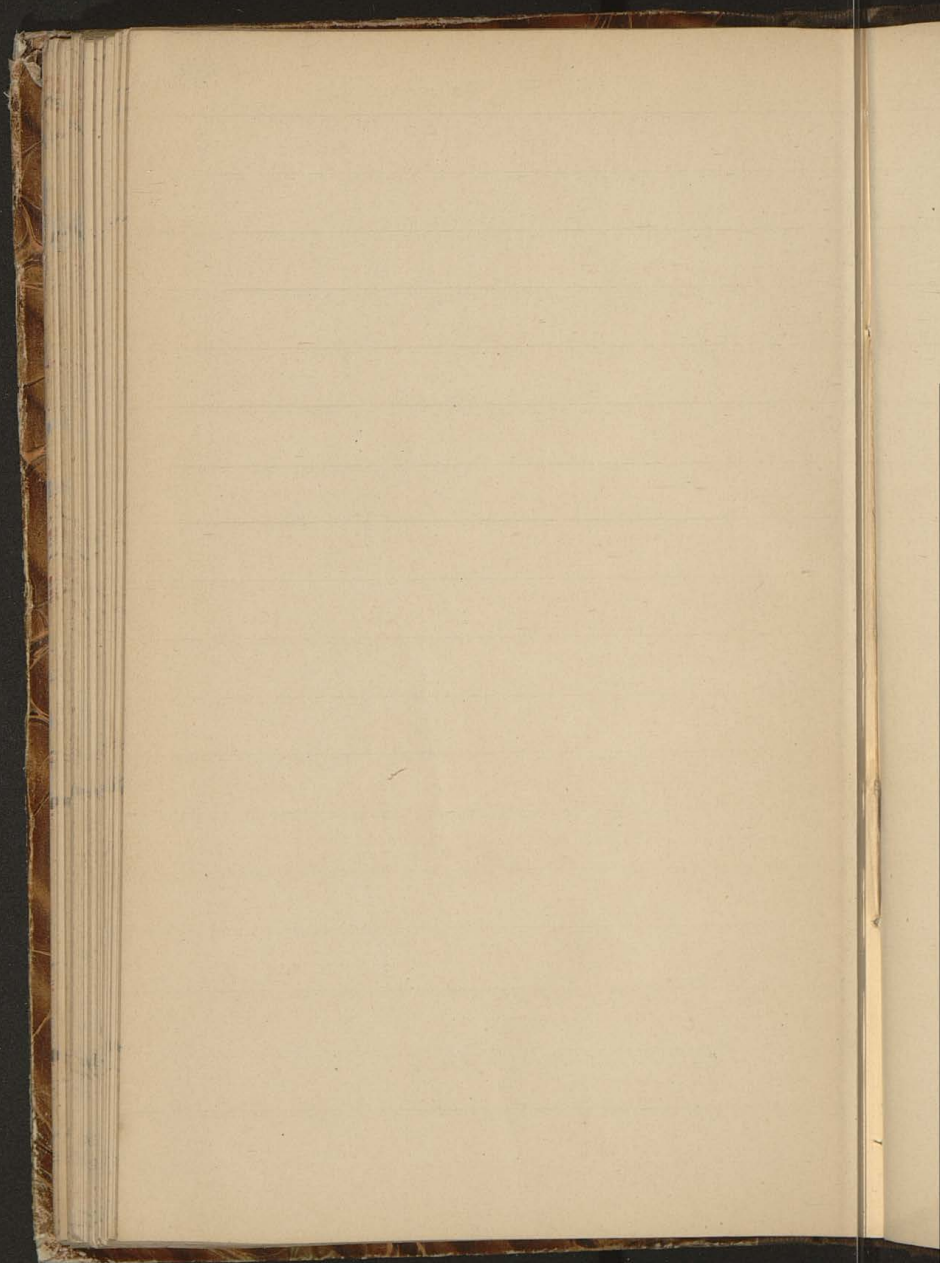

100

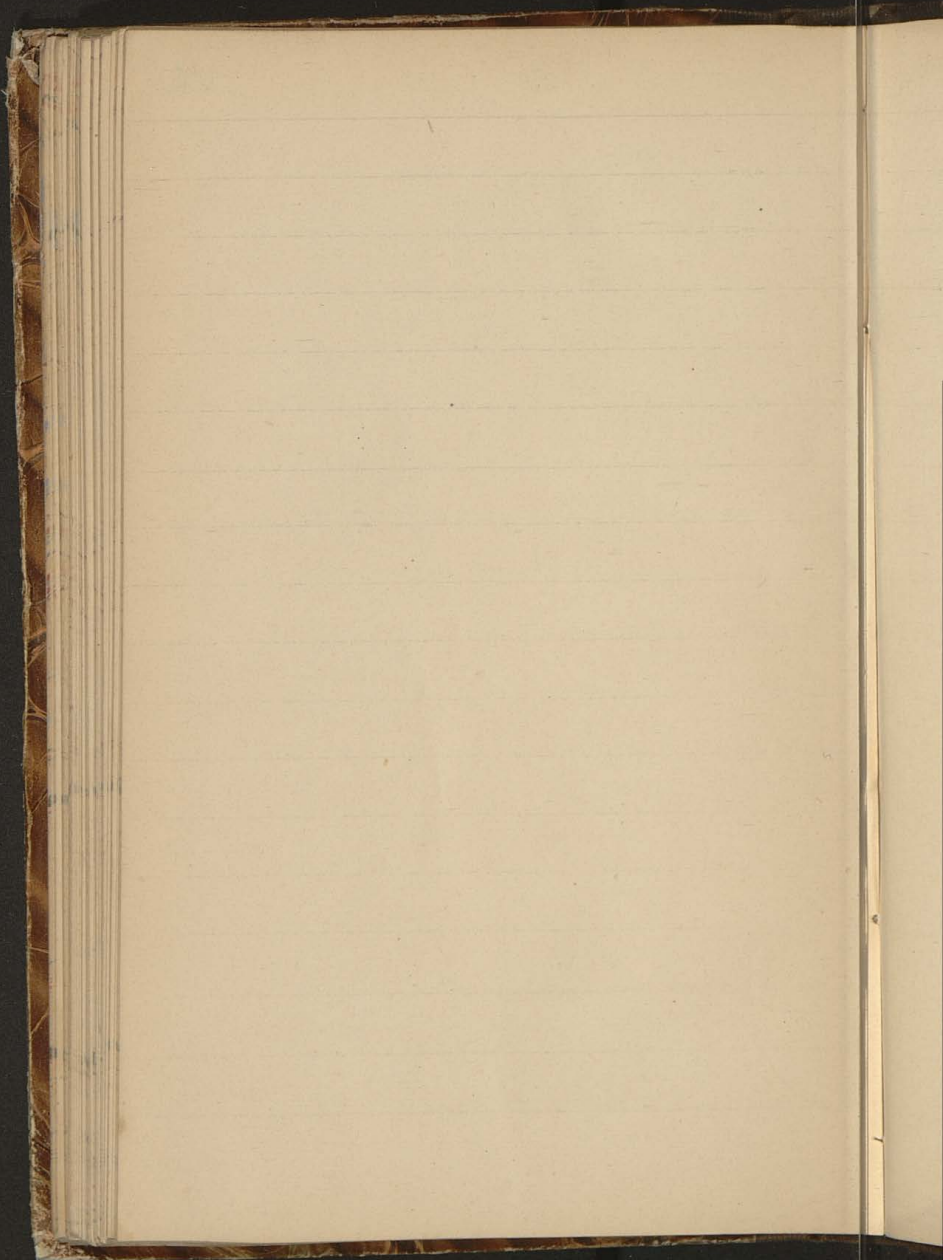

101

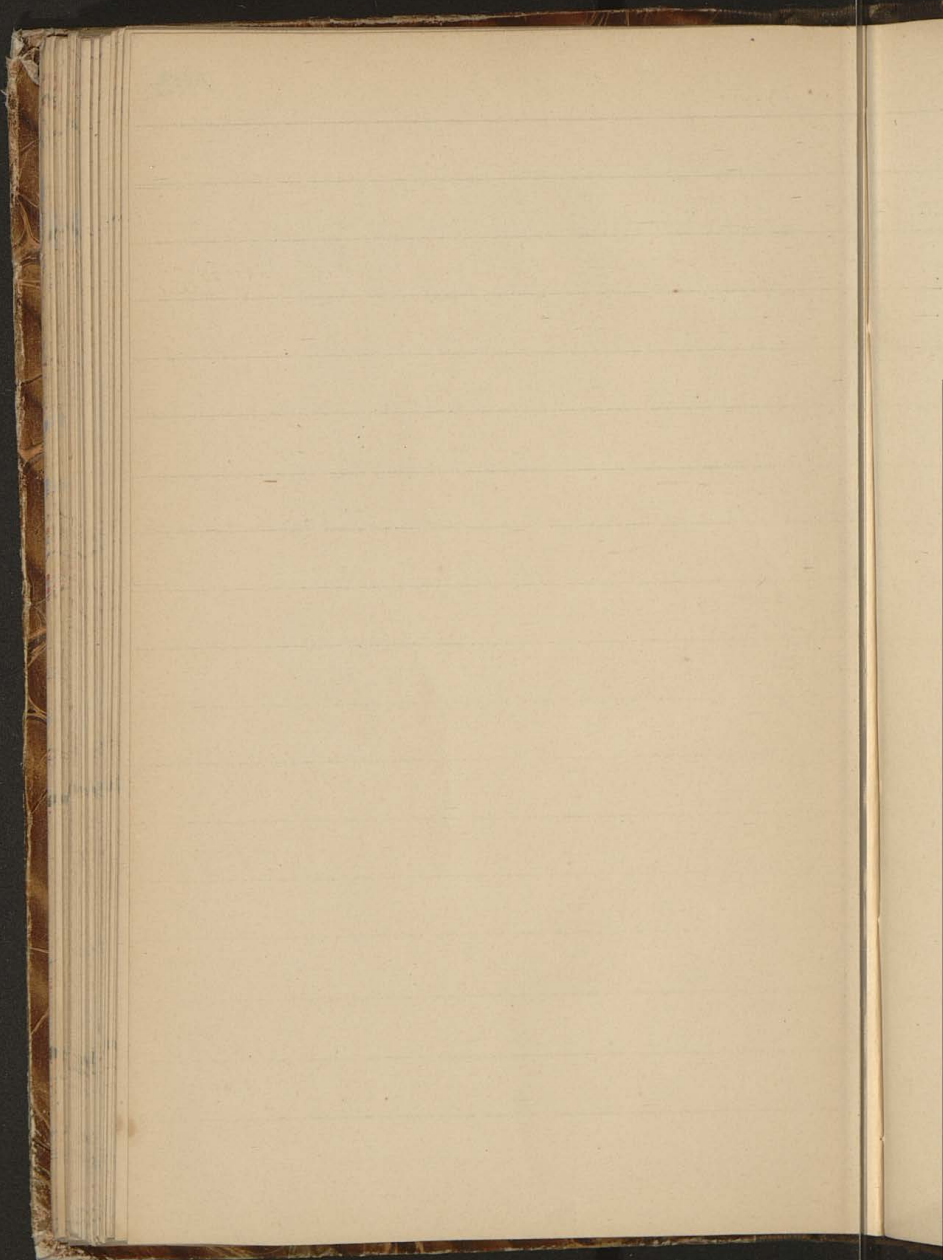

102

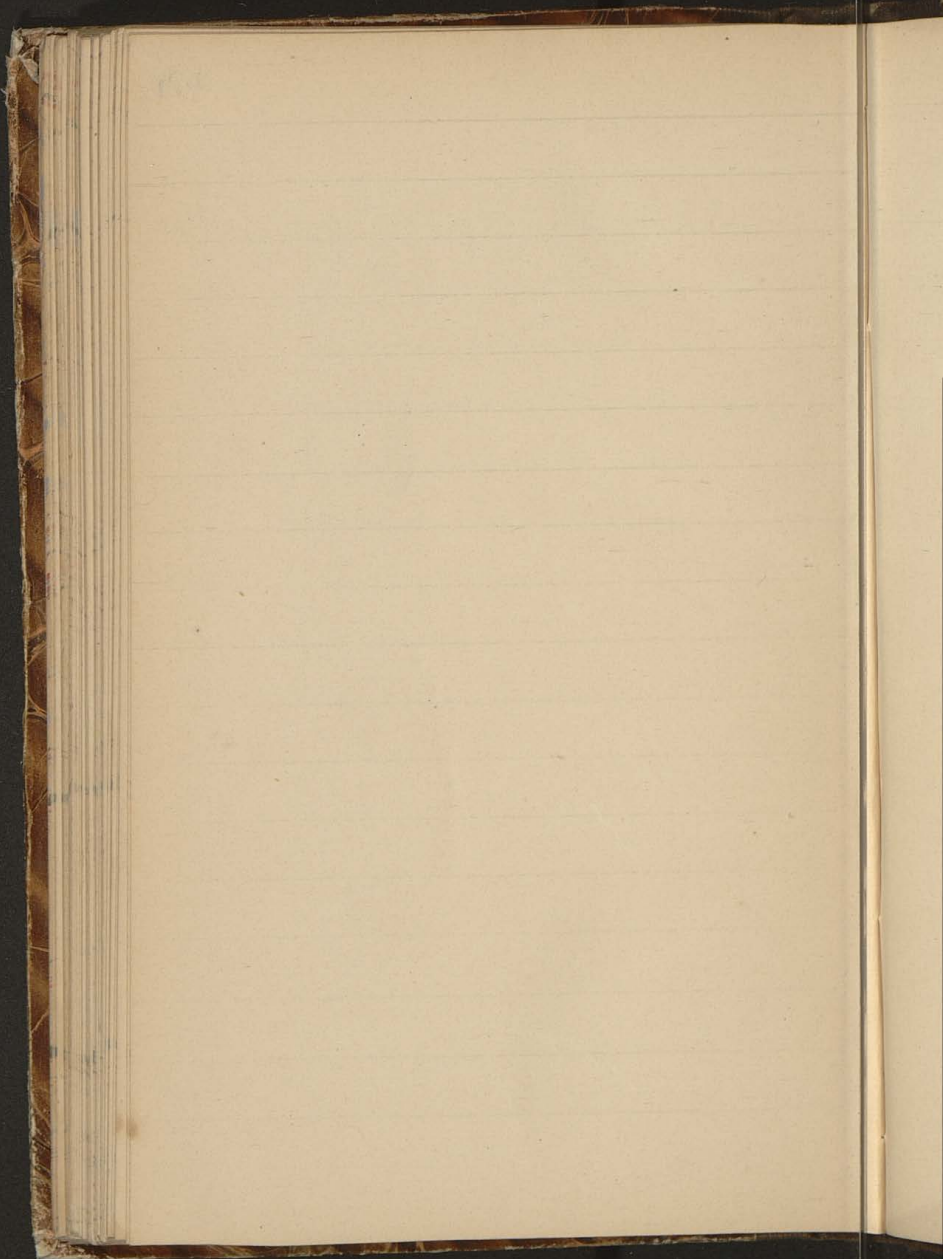

103

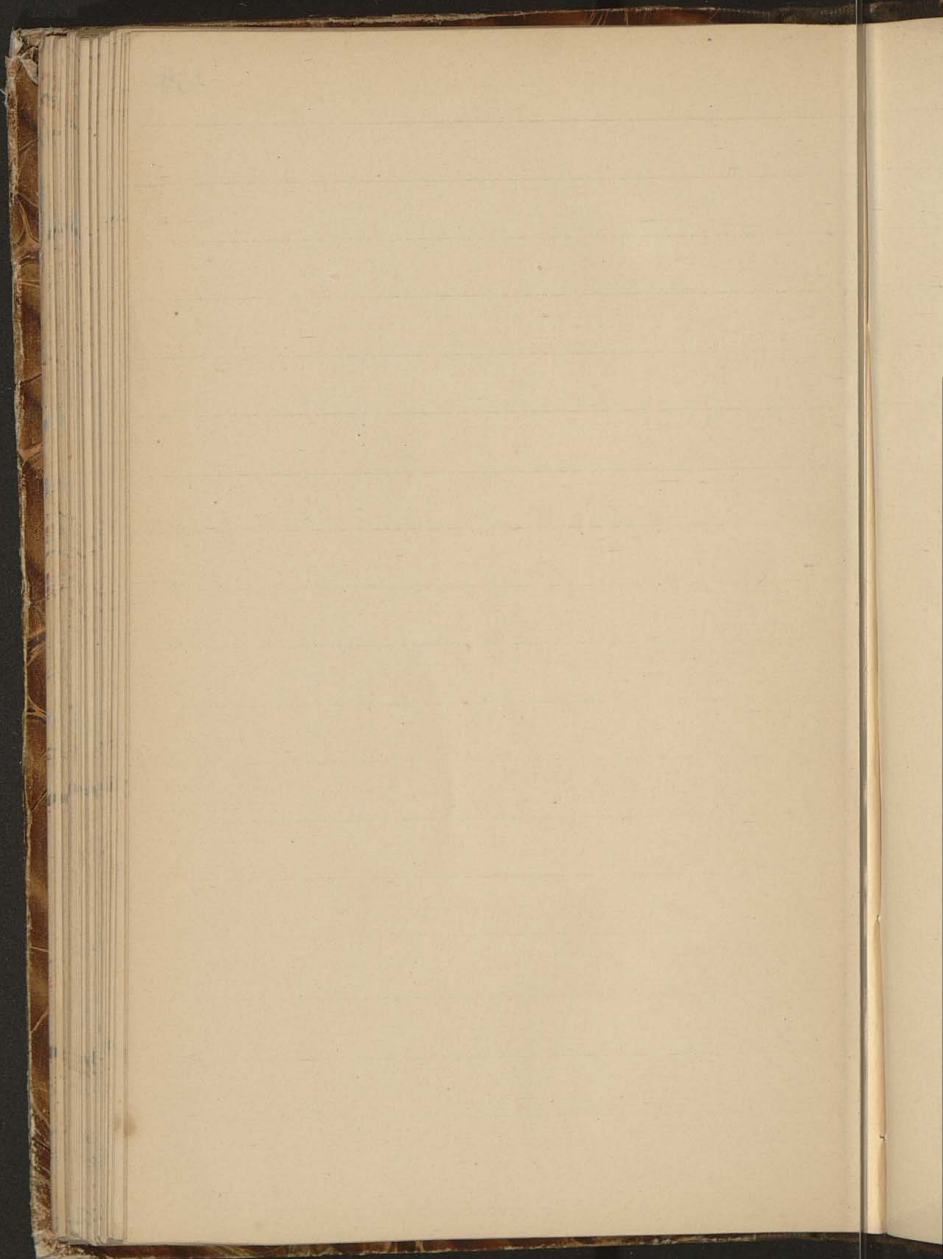

104

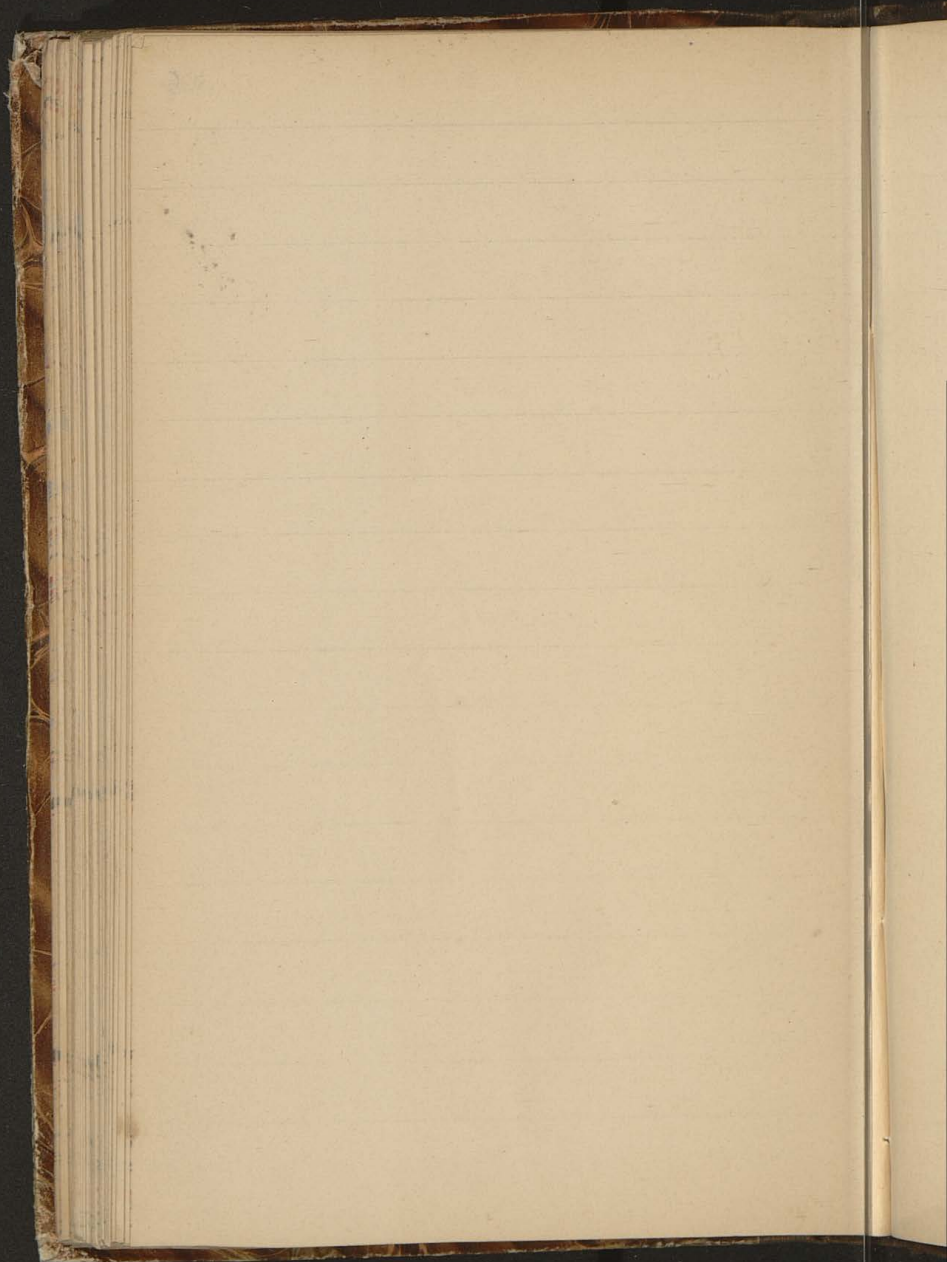

105

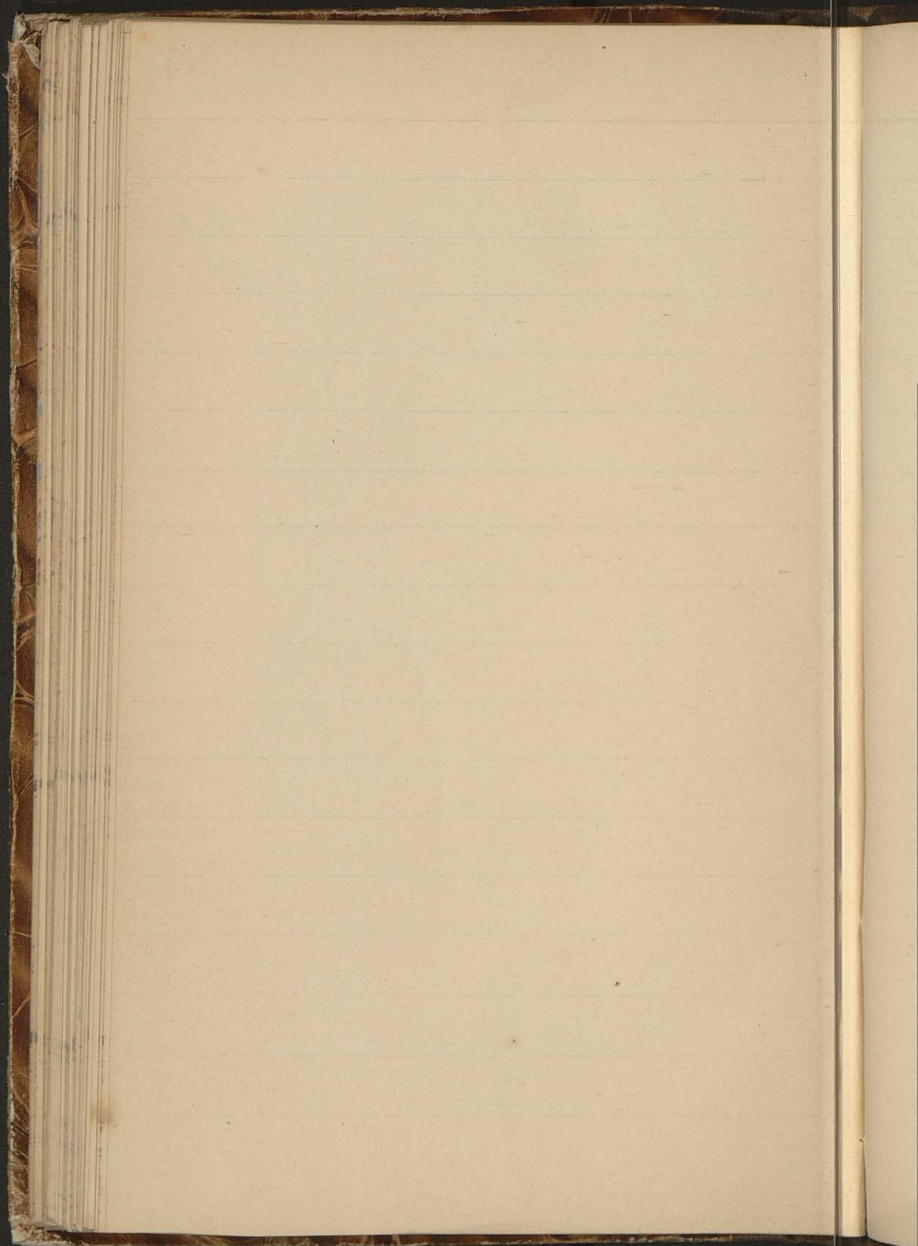

106

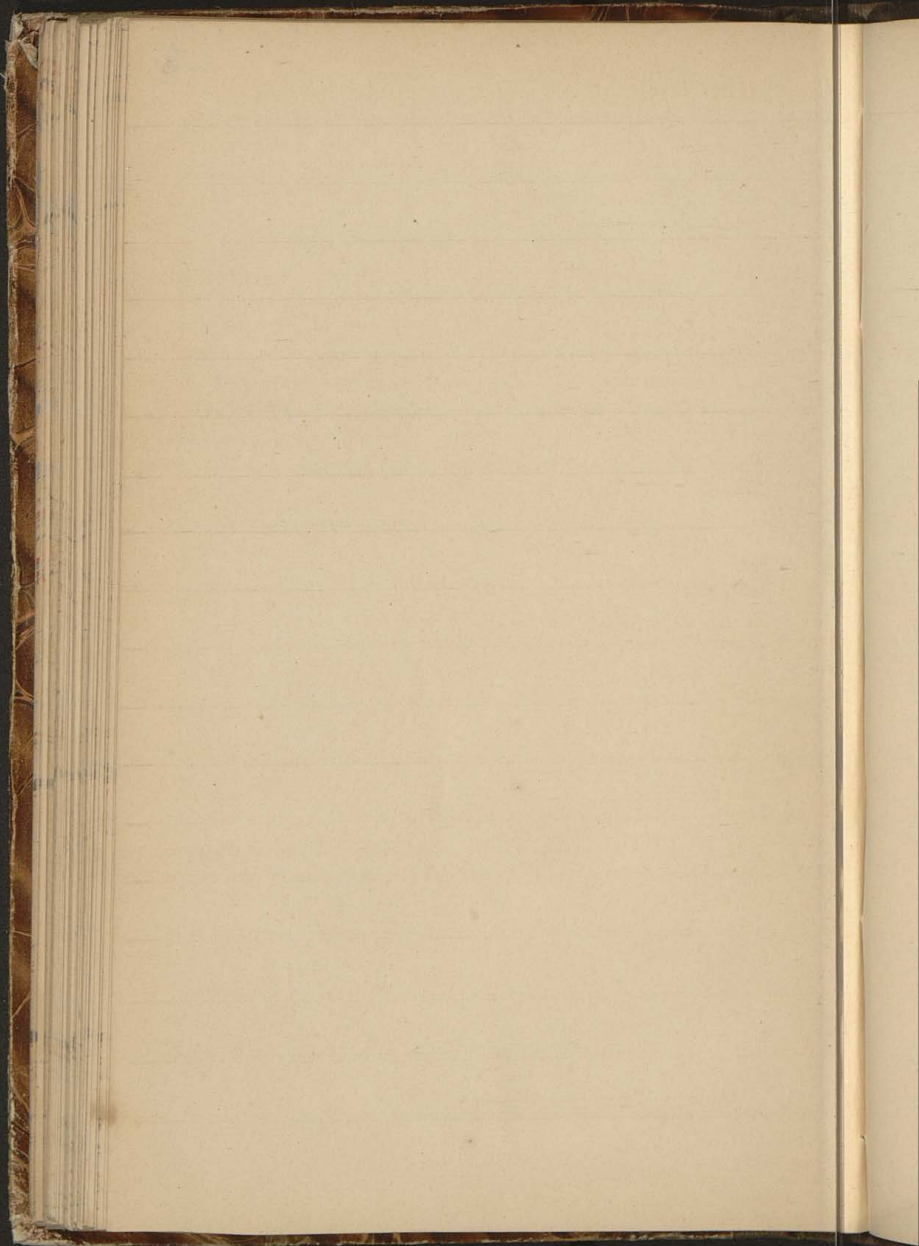

107

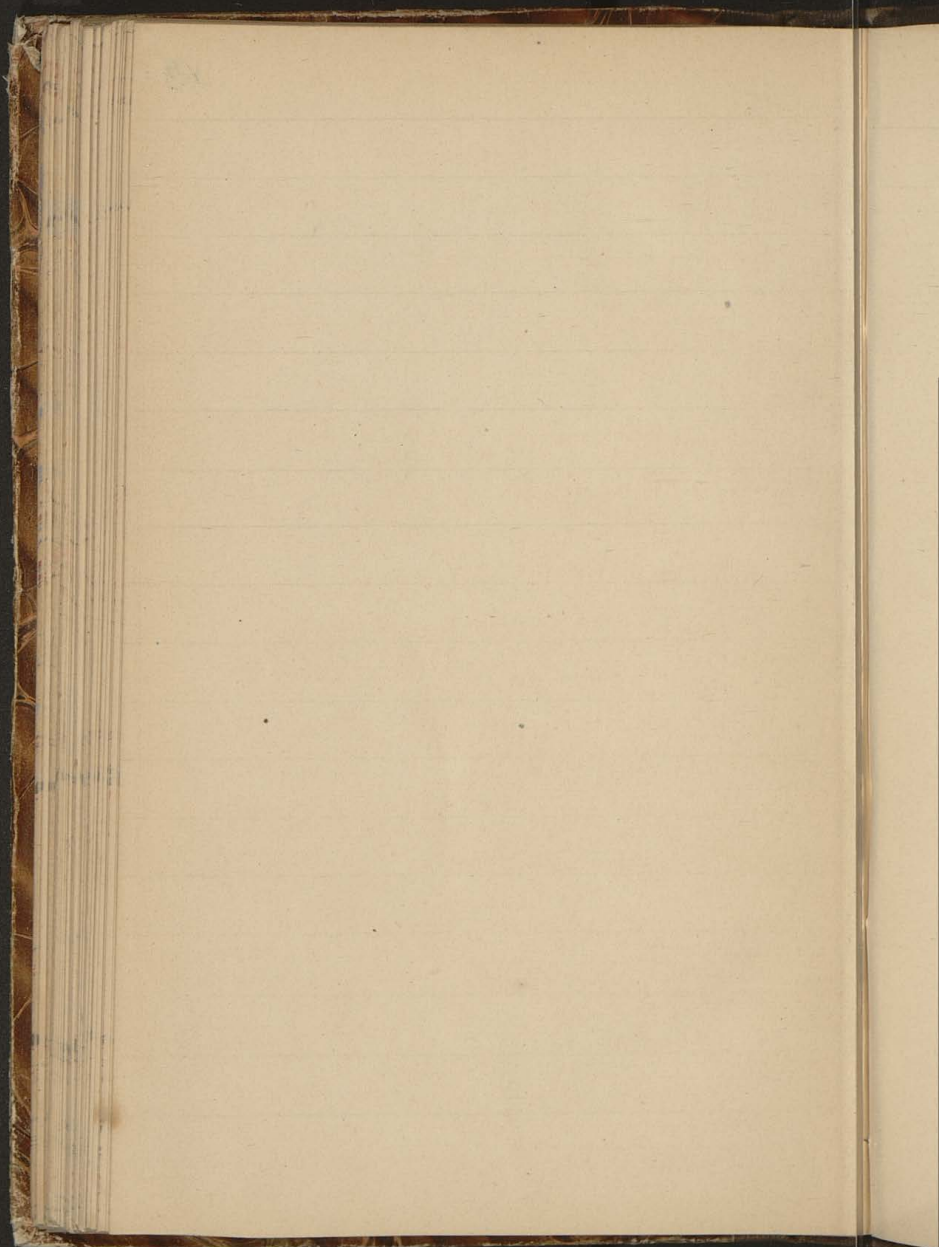

108

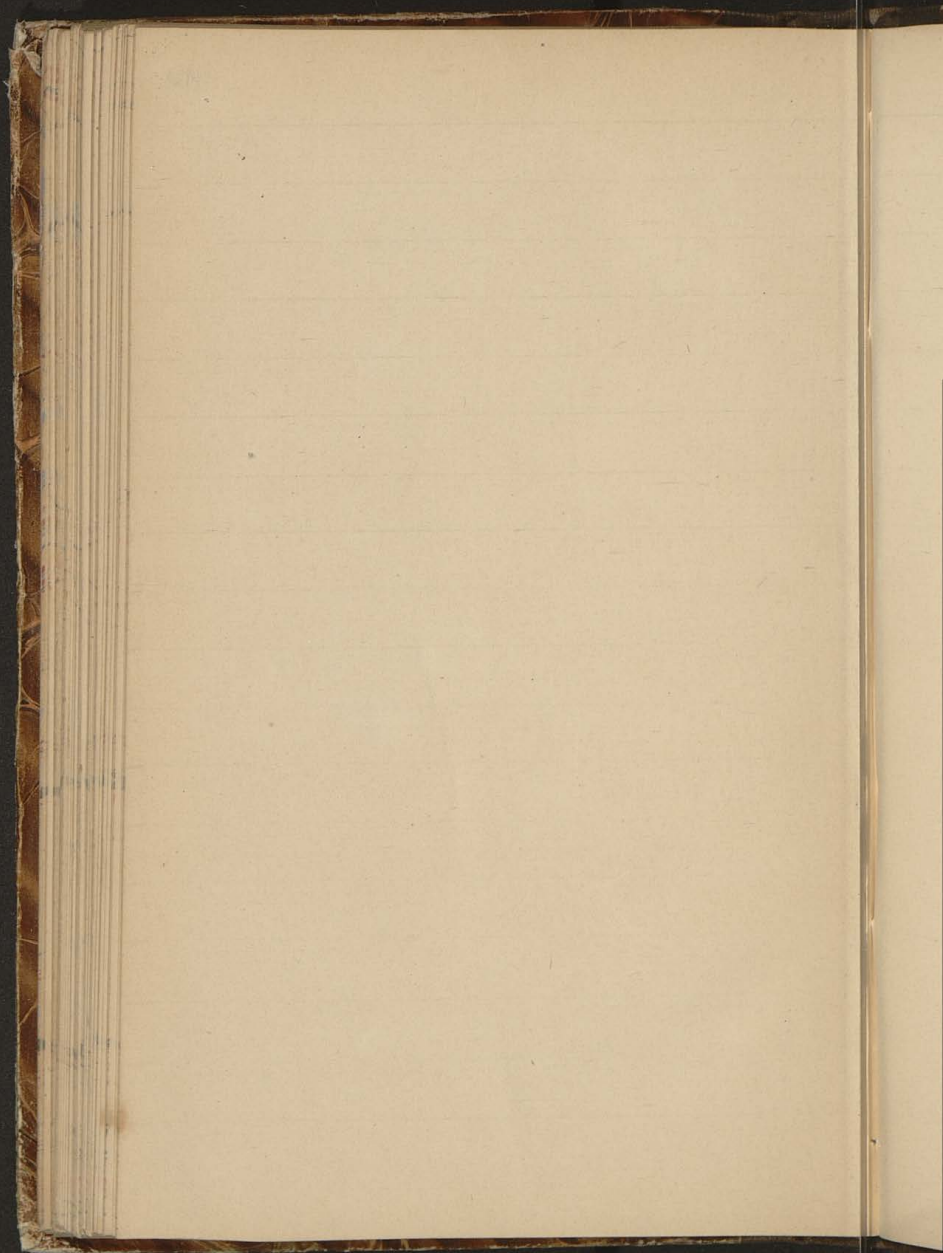

109

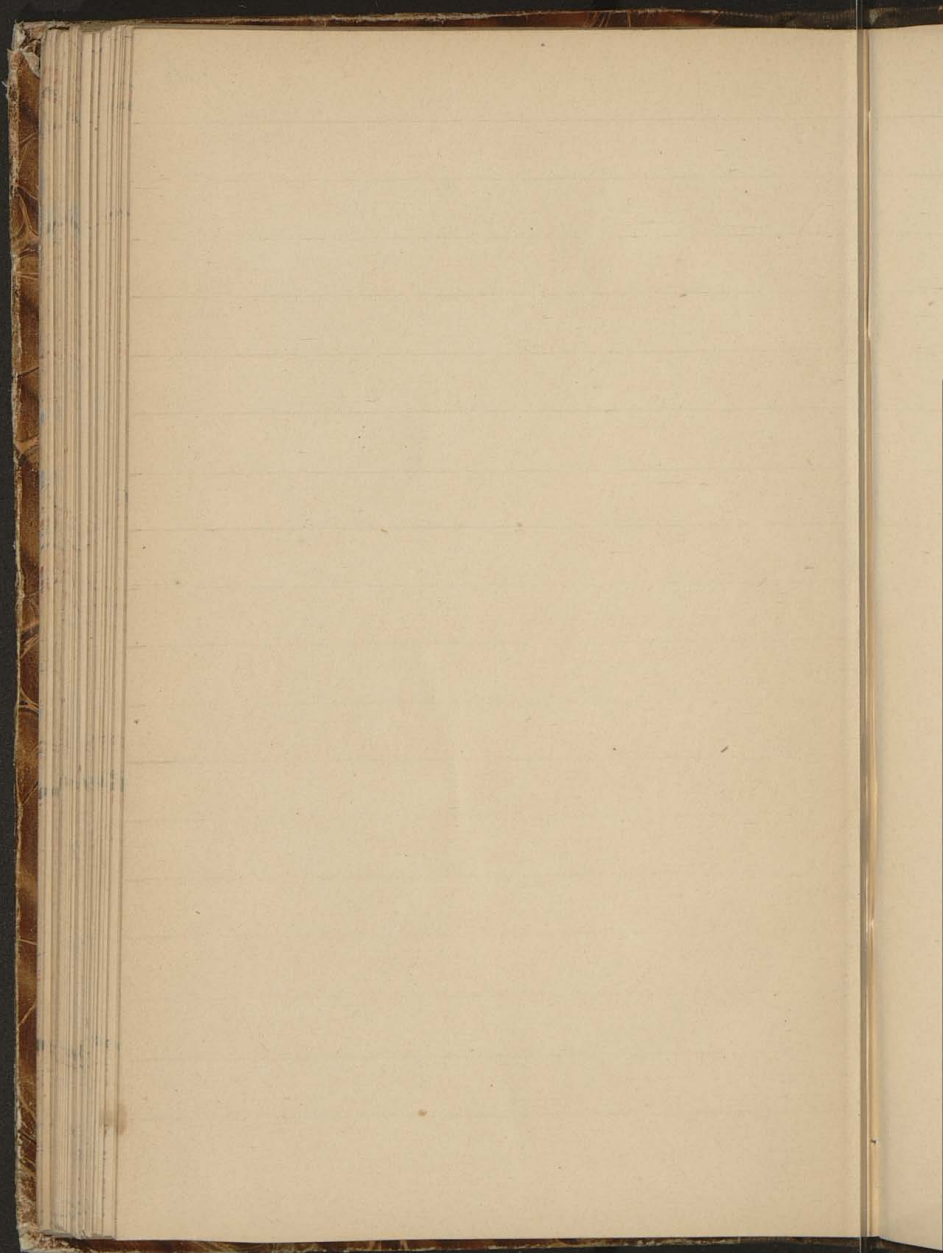

110

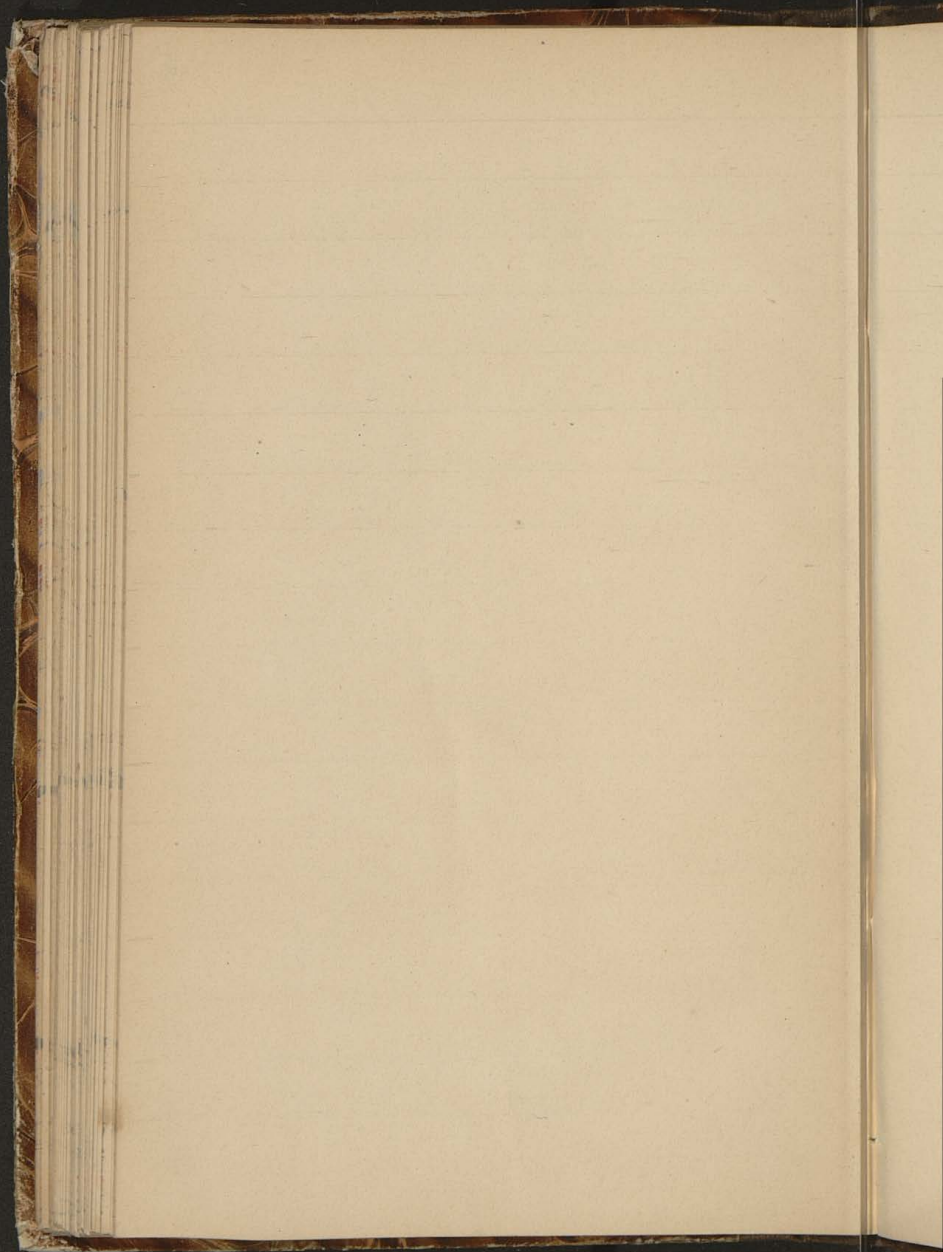

111

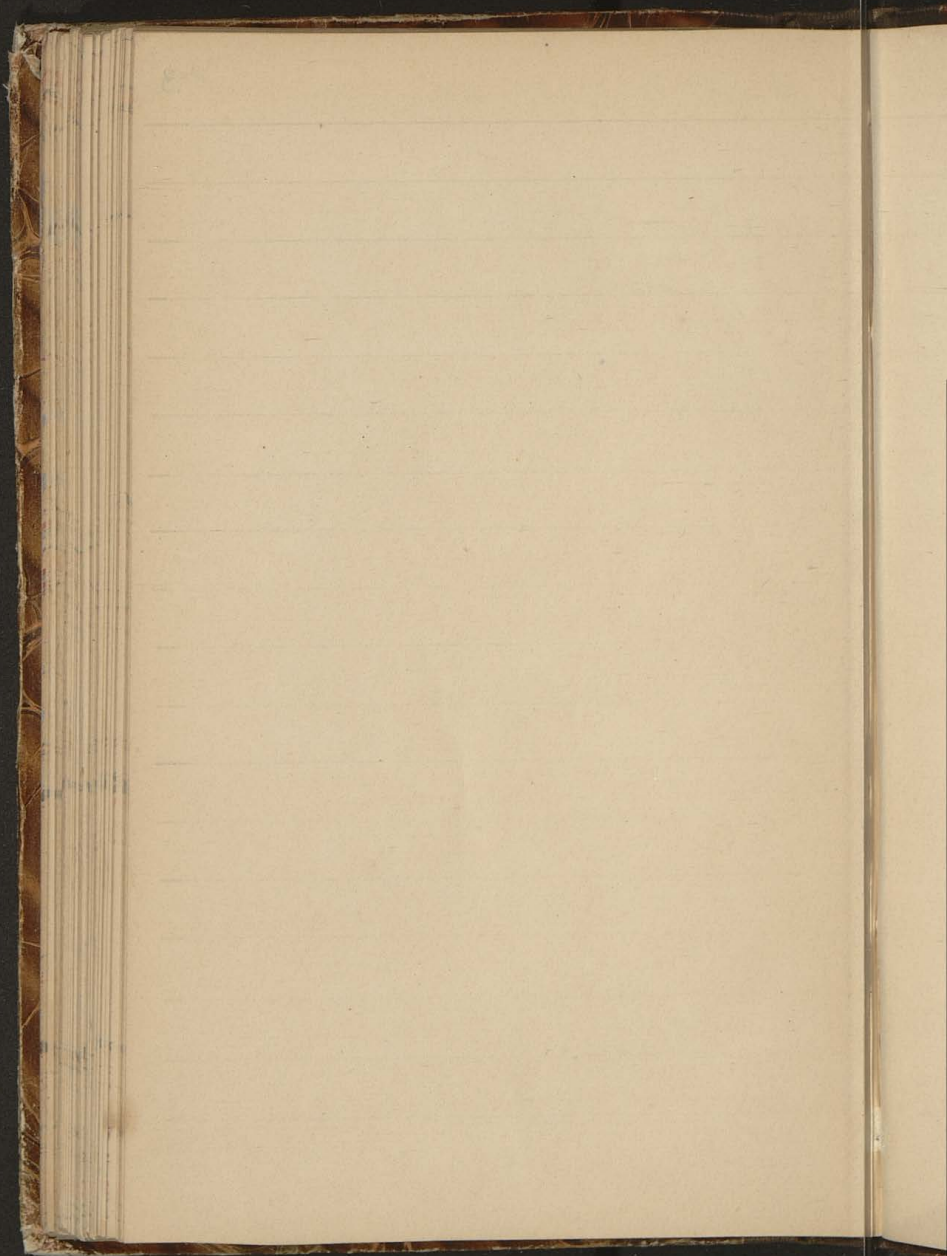

112

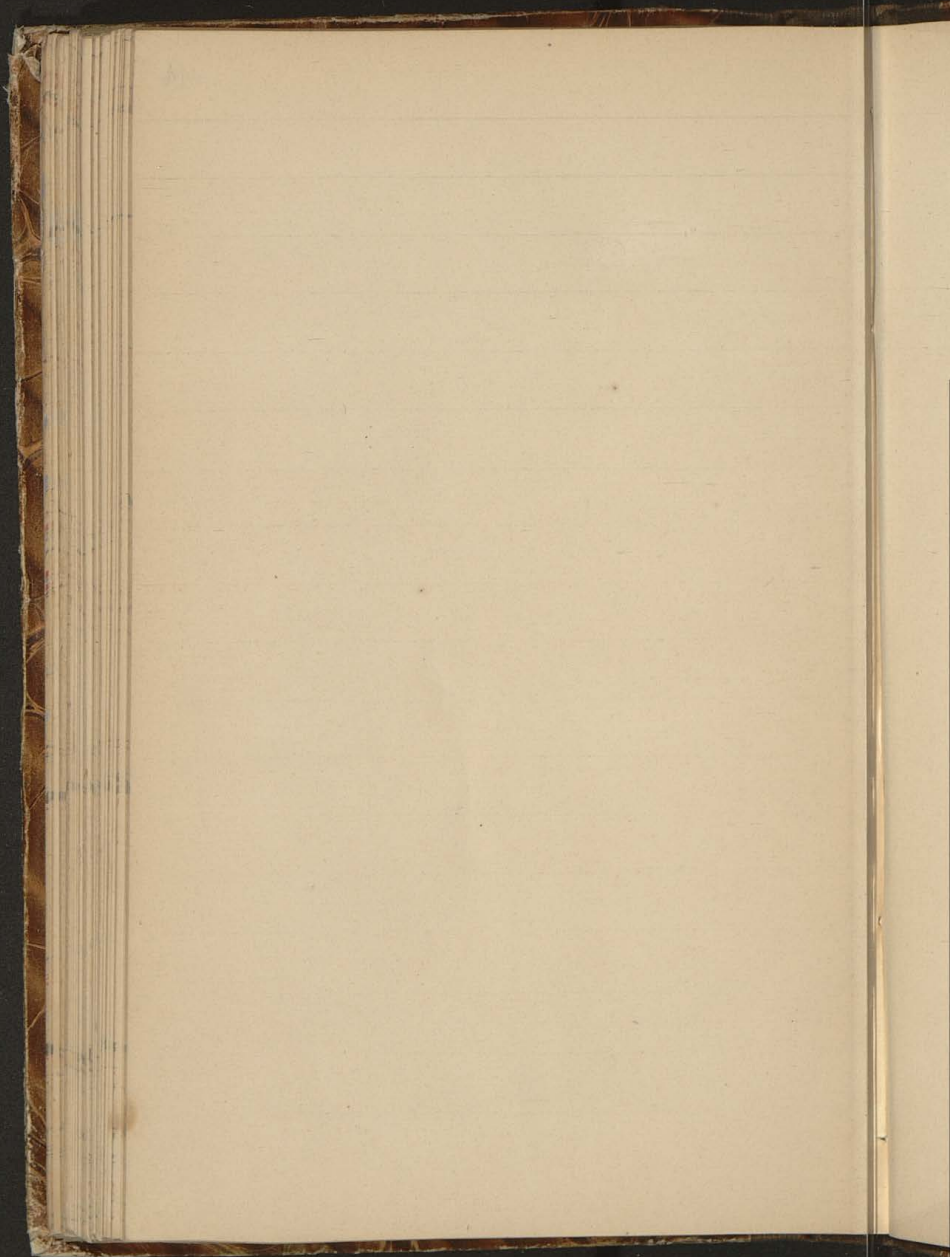

113

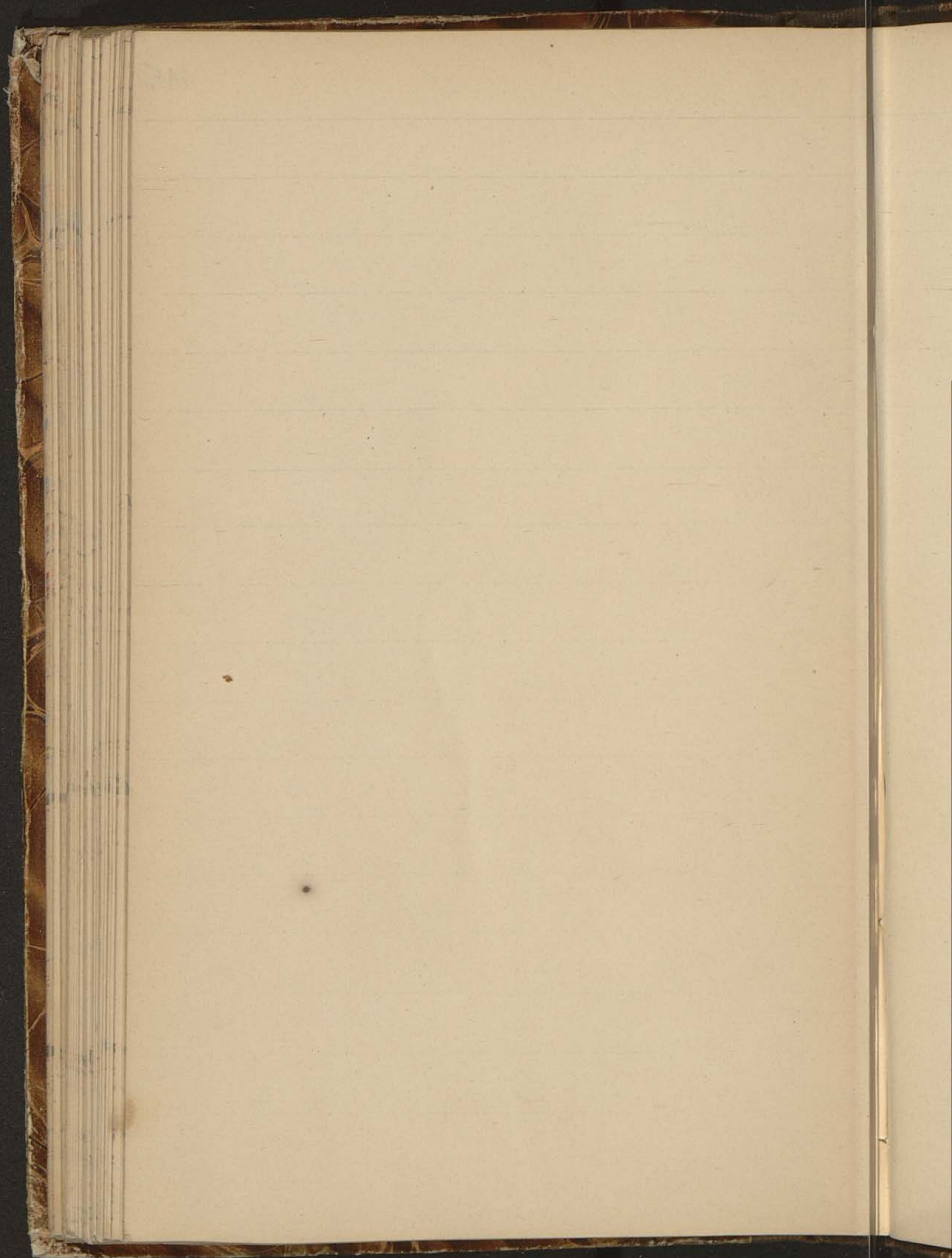

114

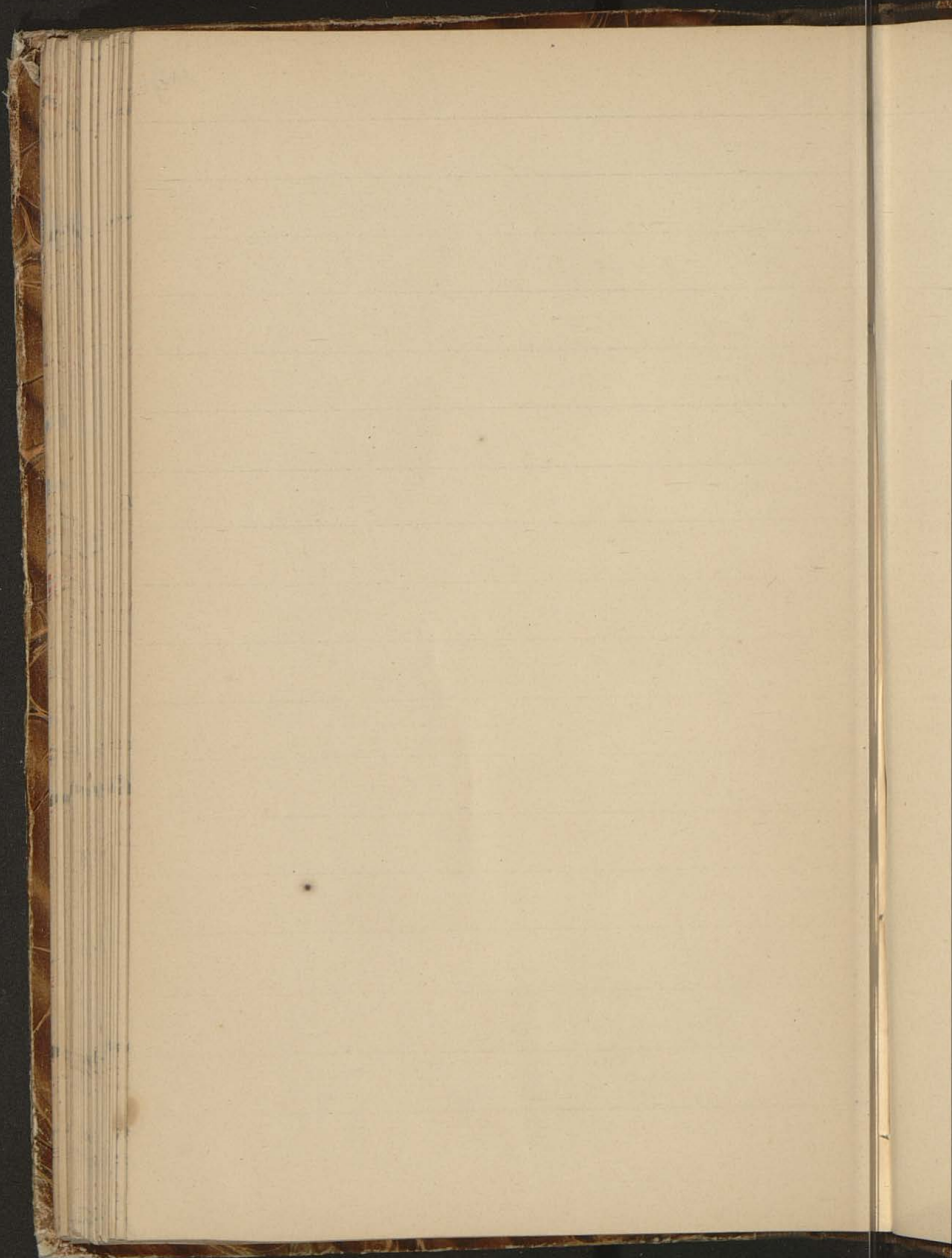

115

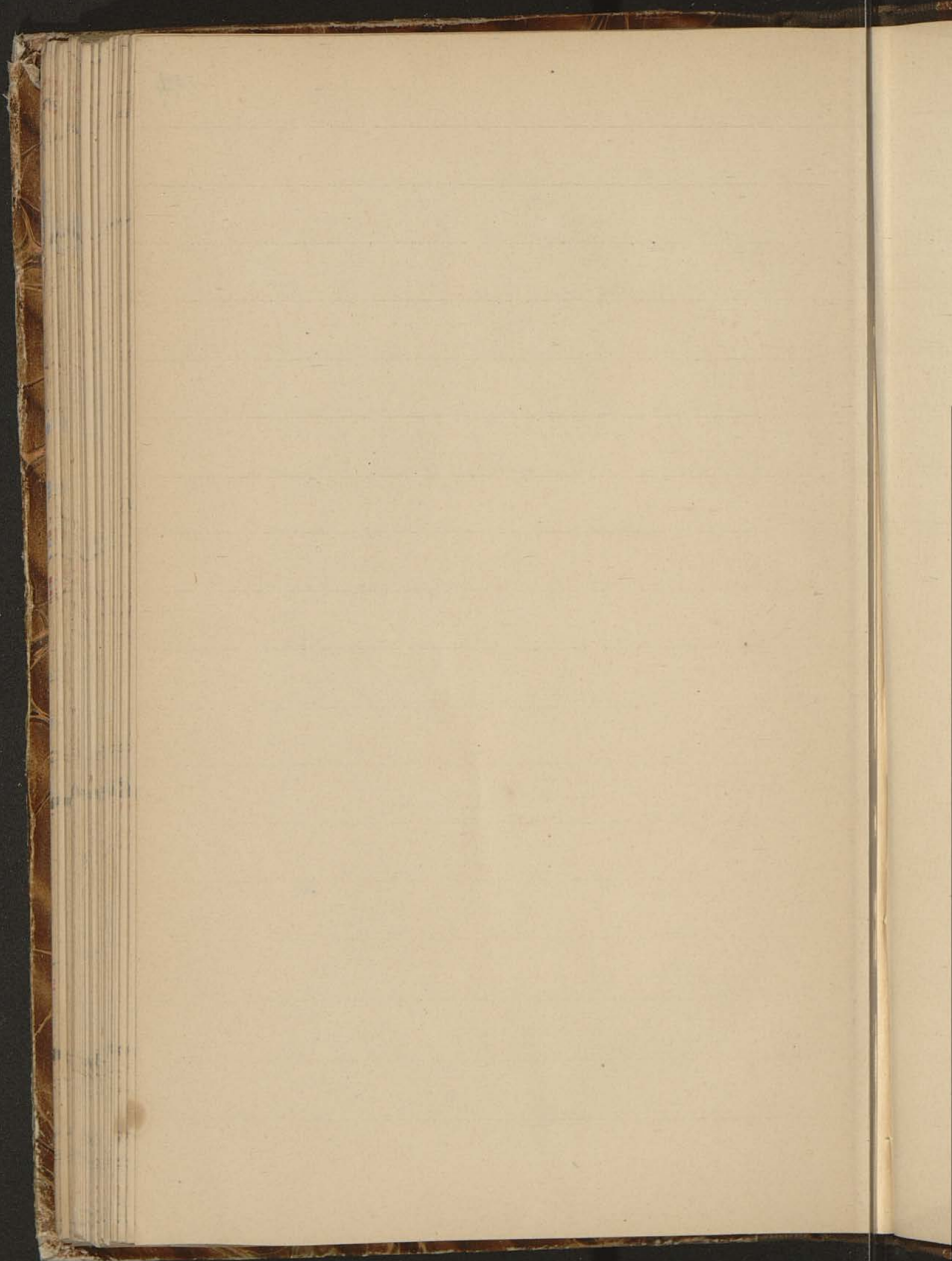

116

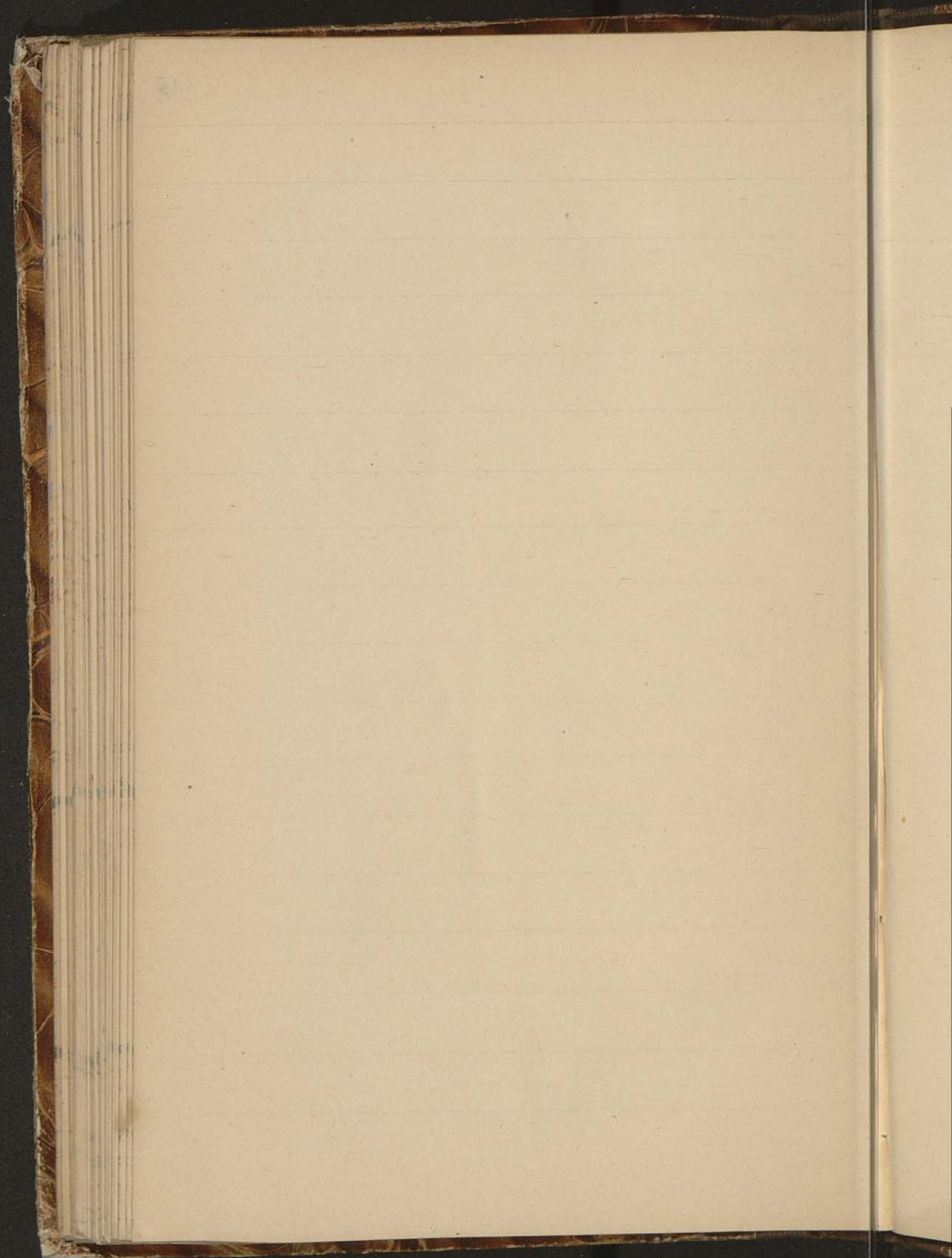

119

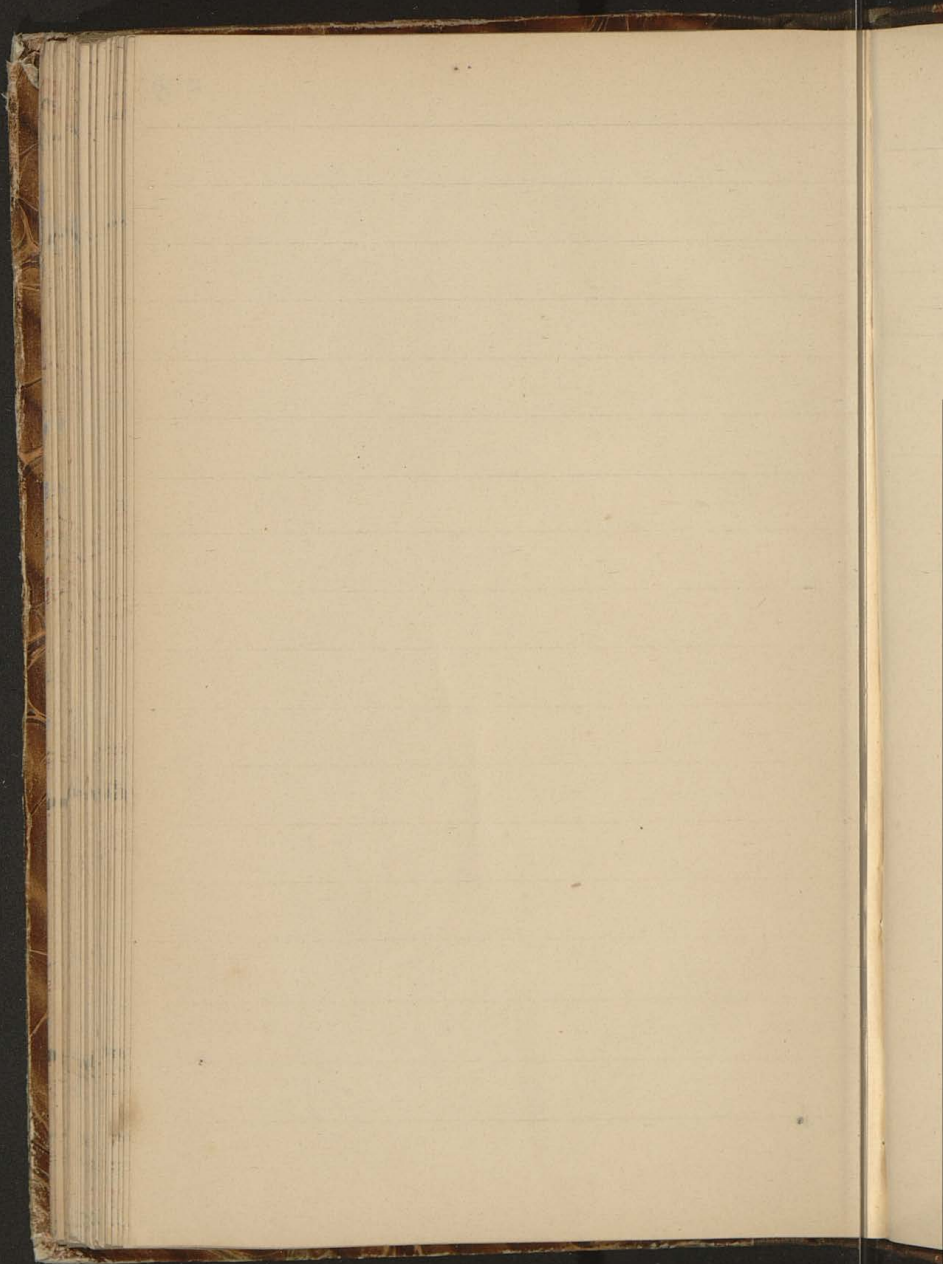

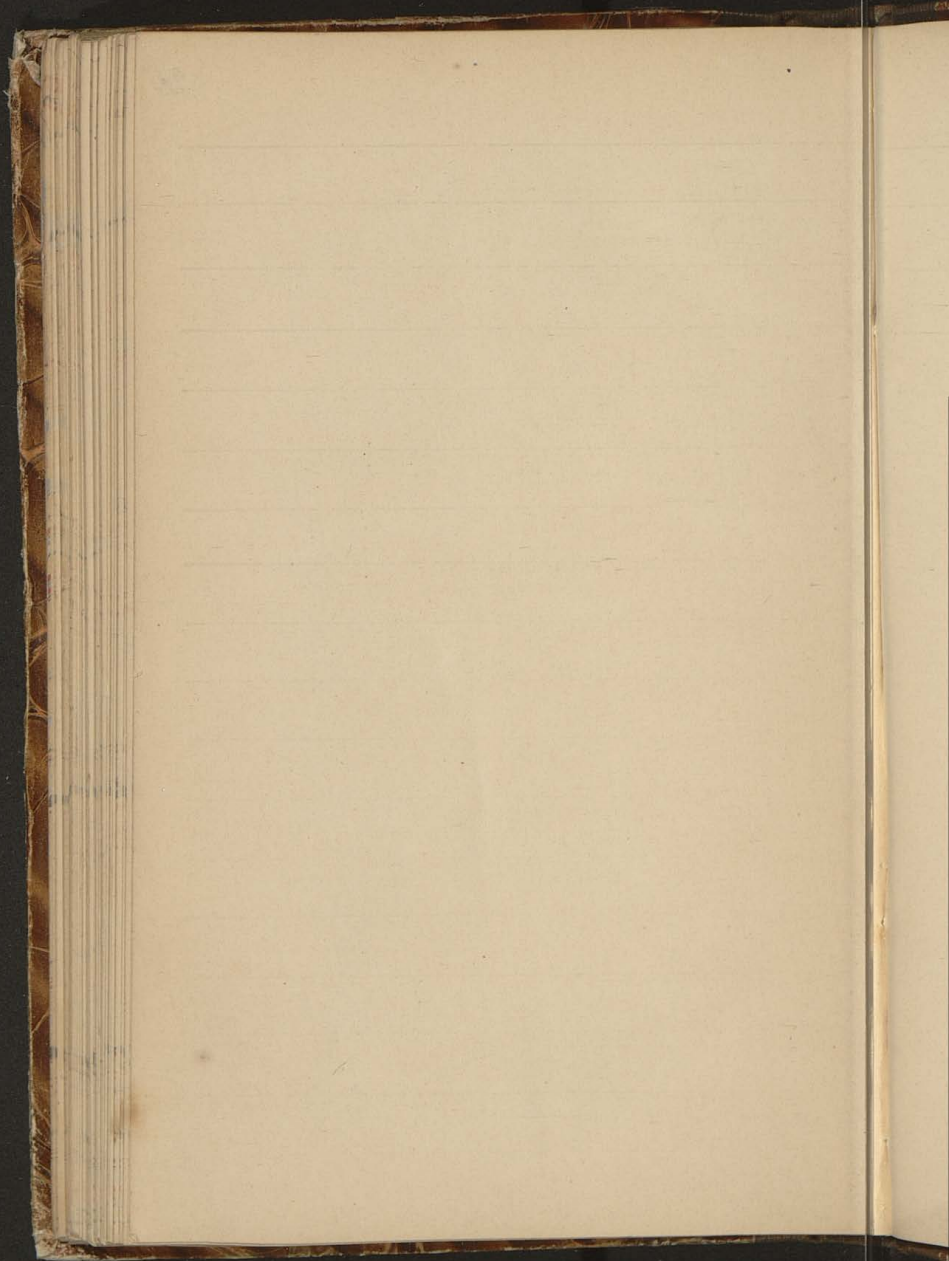

119

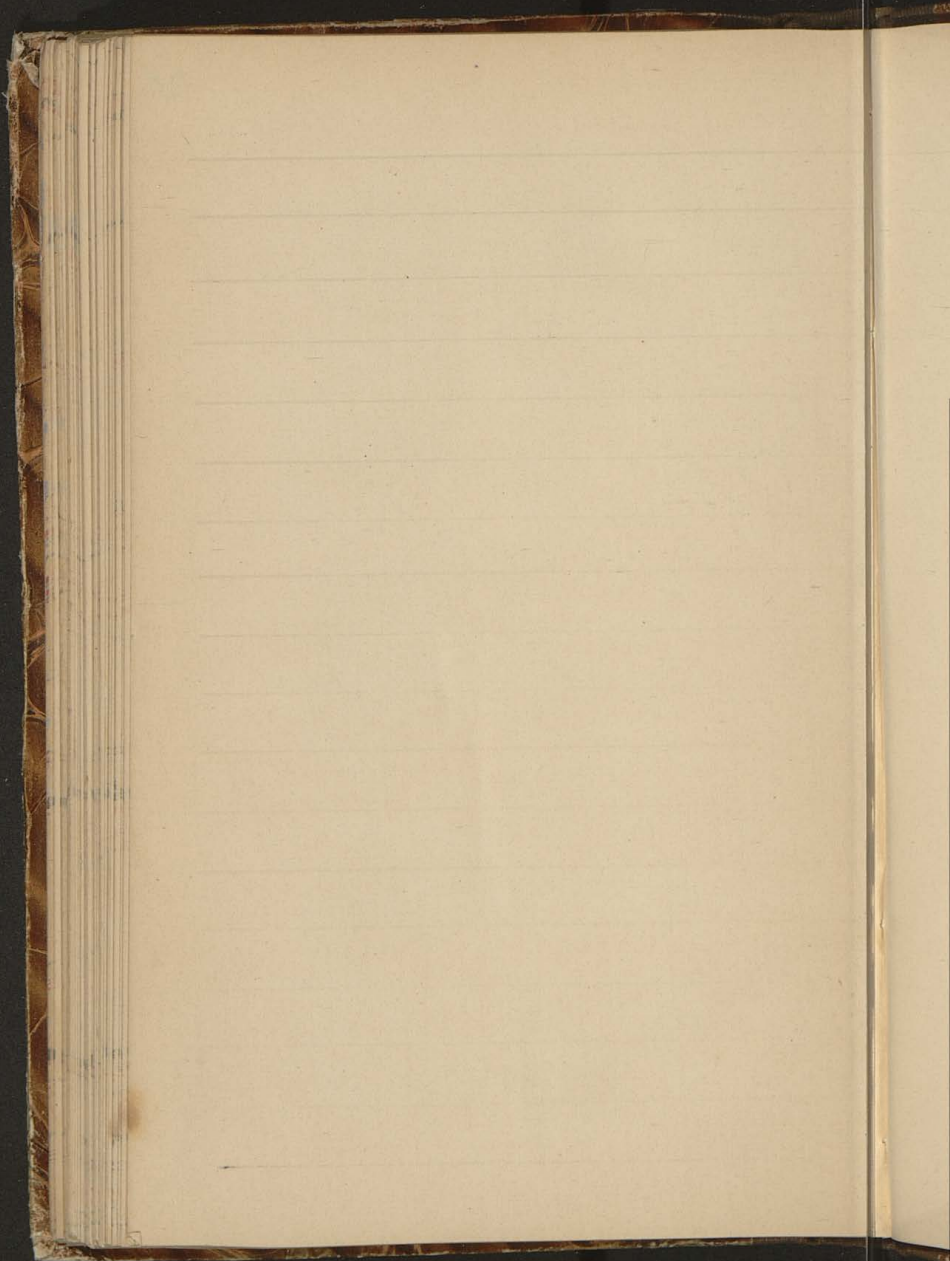

120

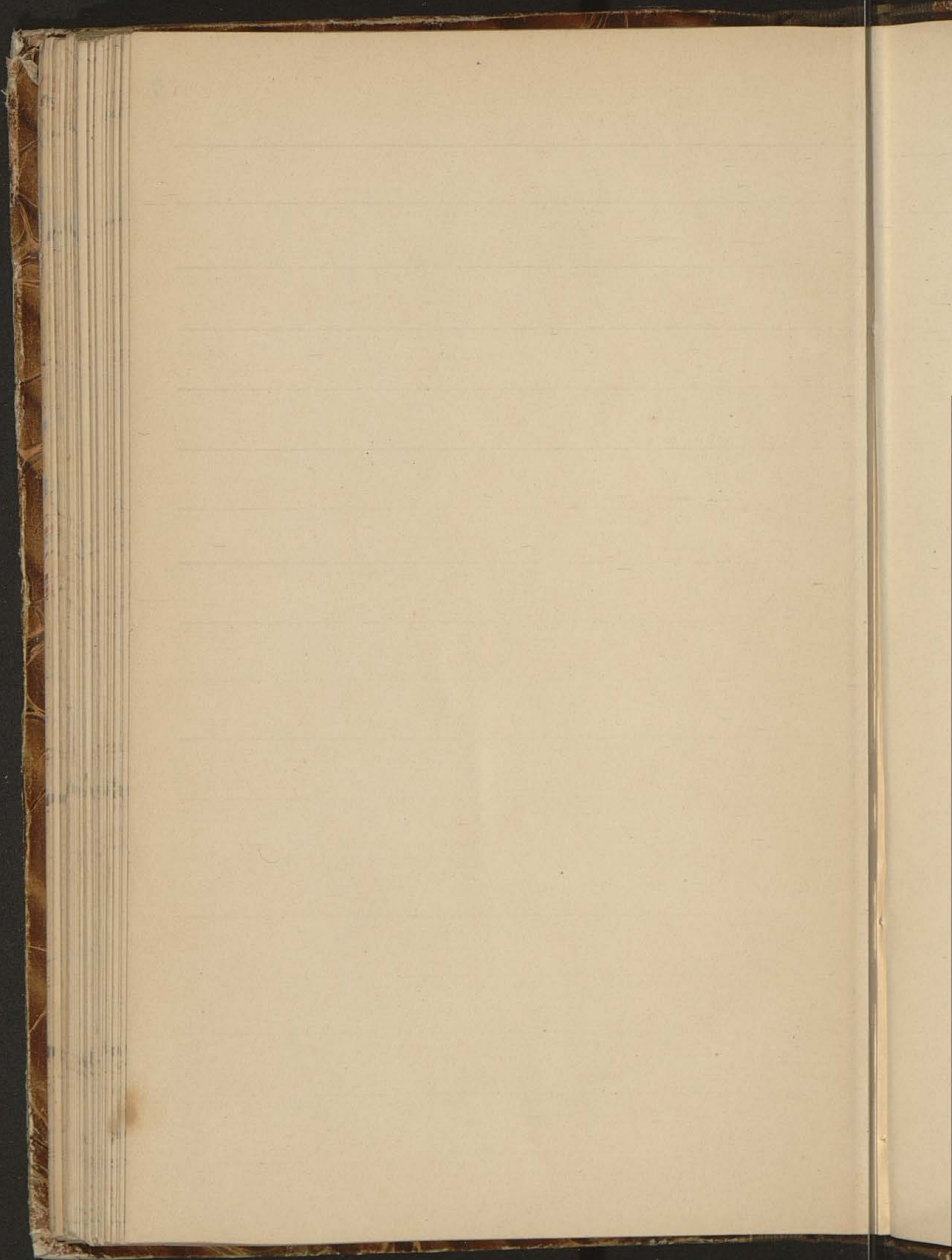

121

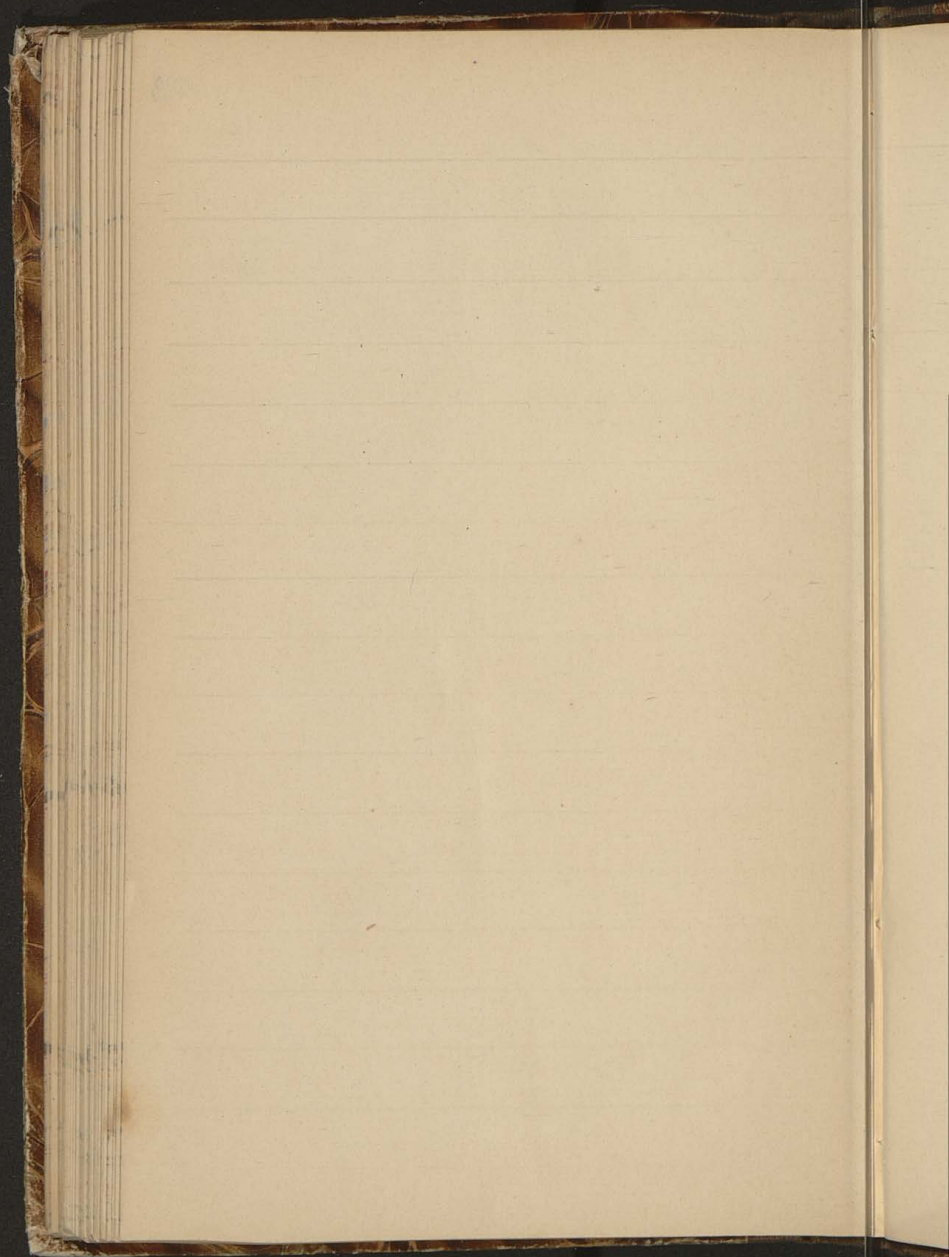

122

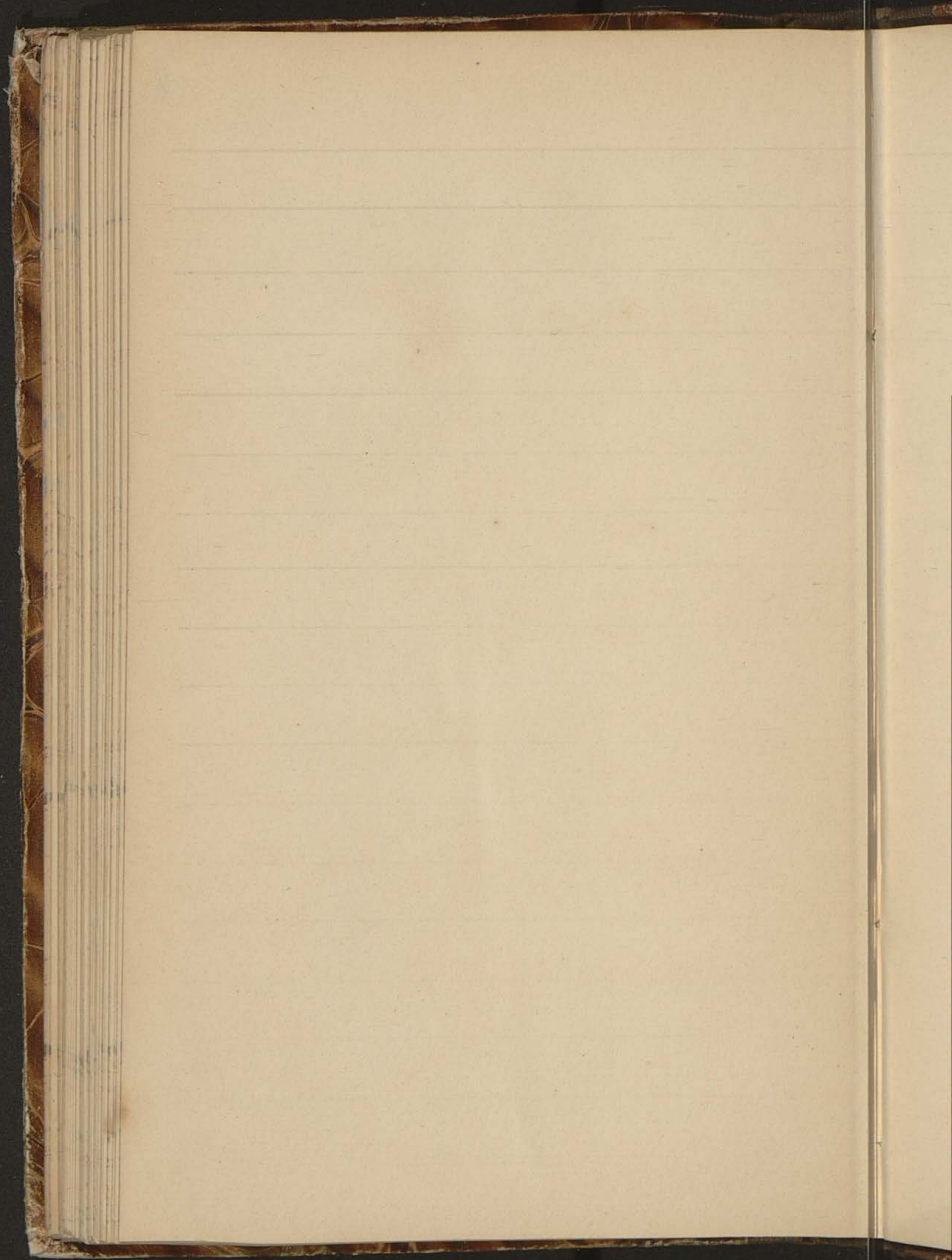

123

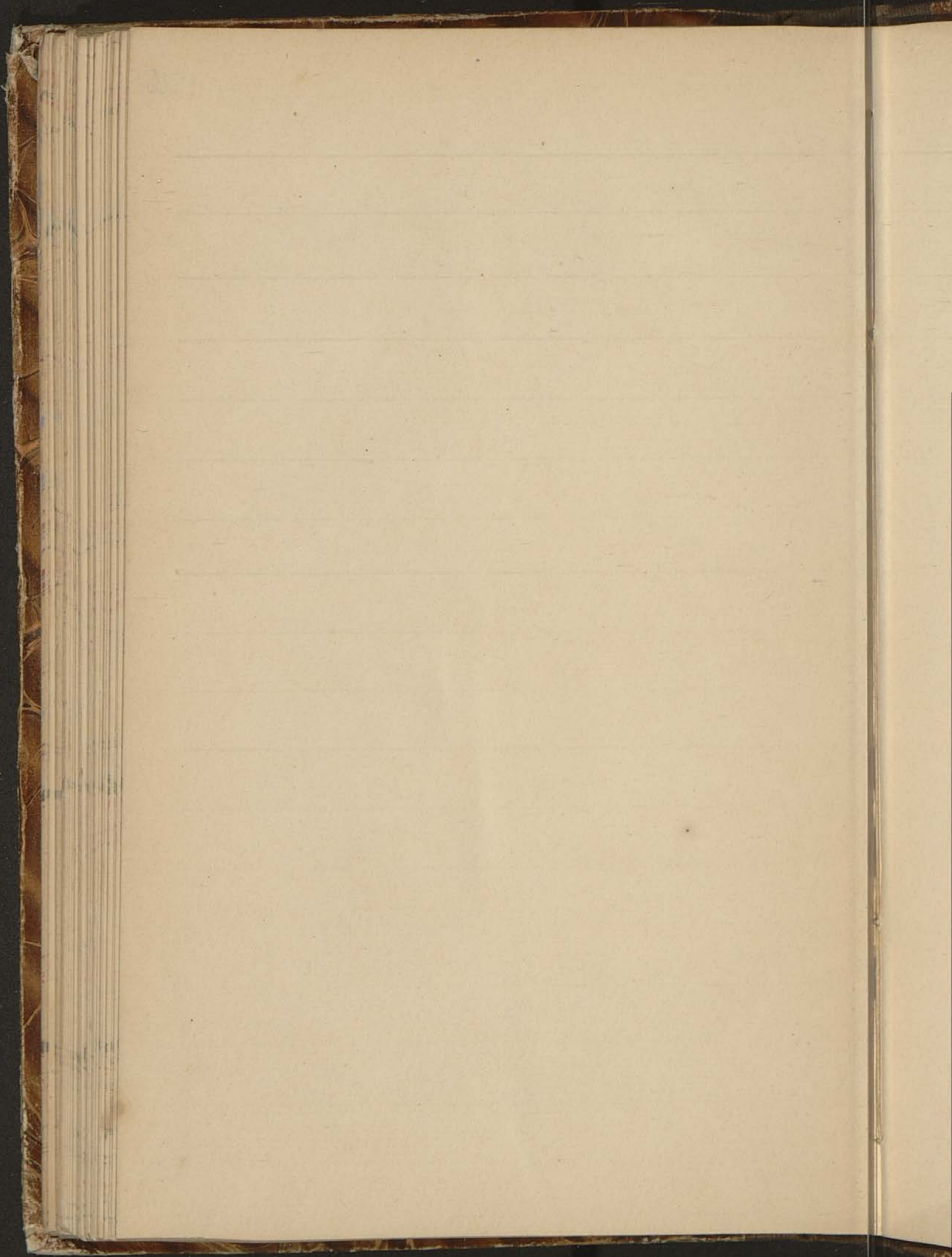

124

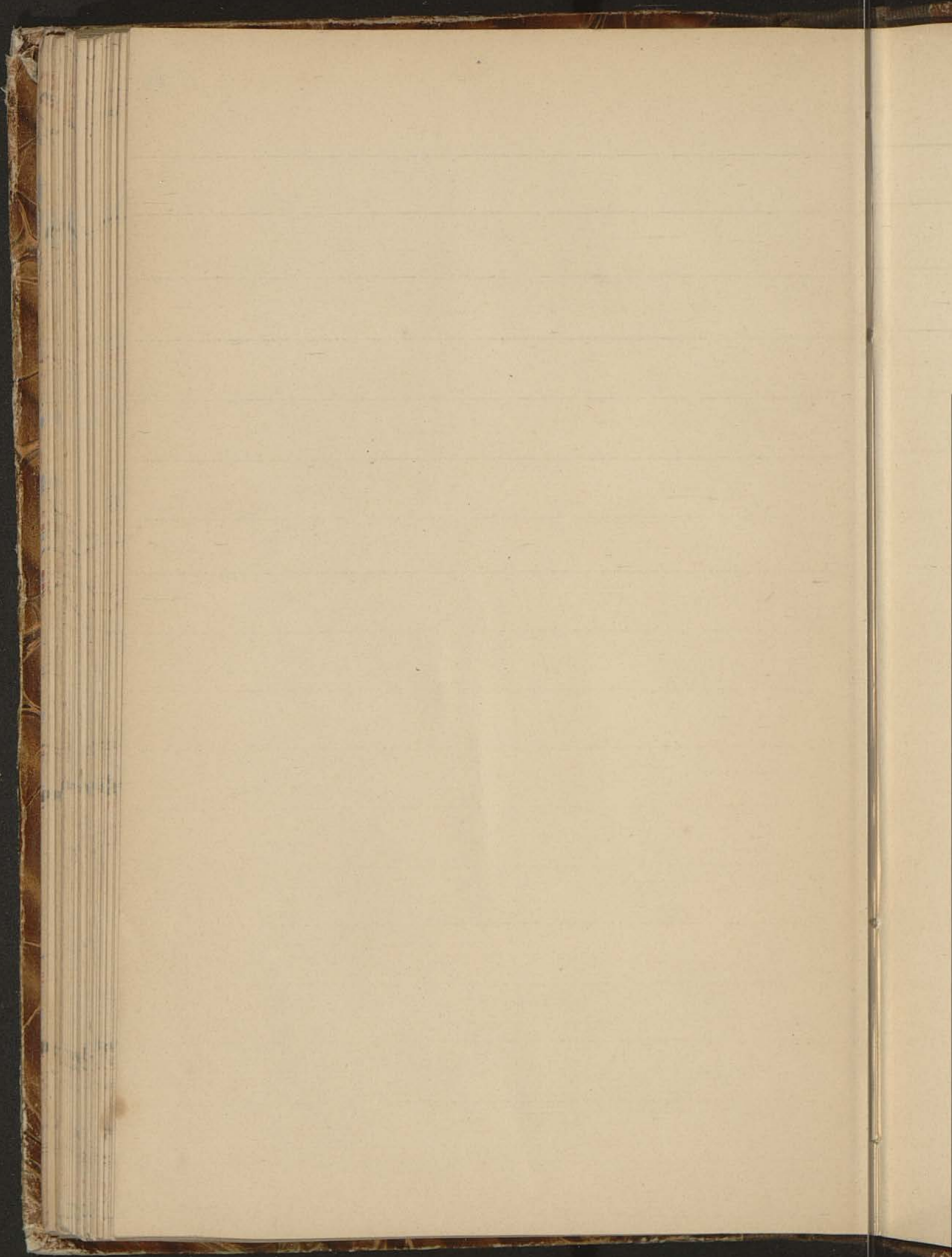

125

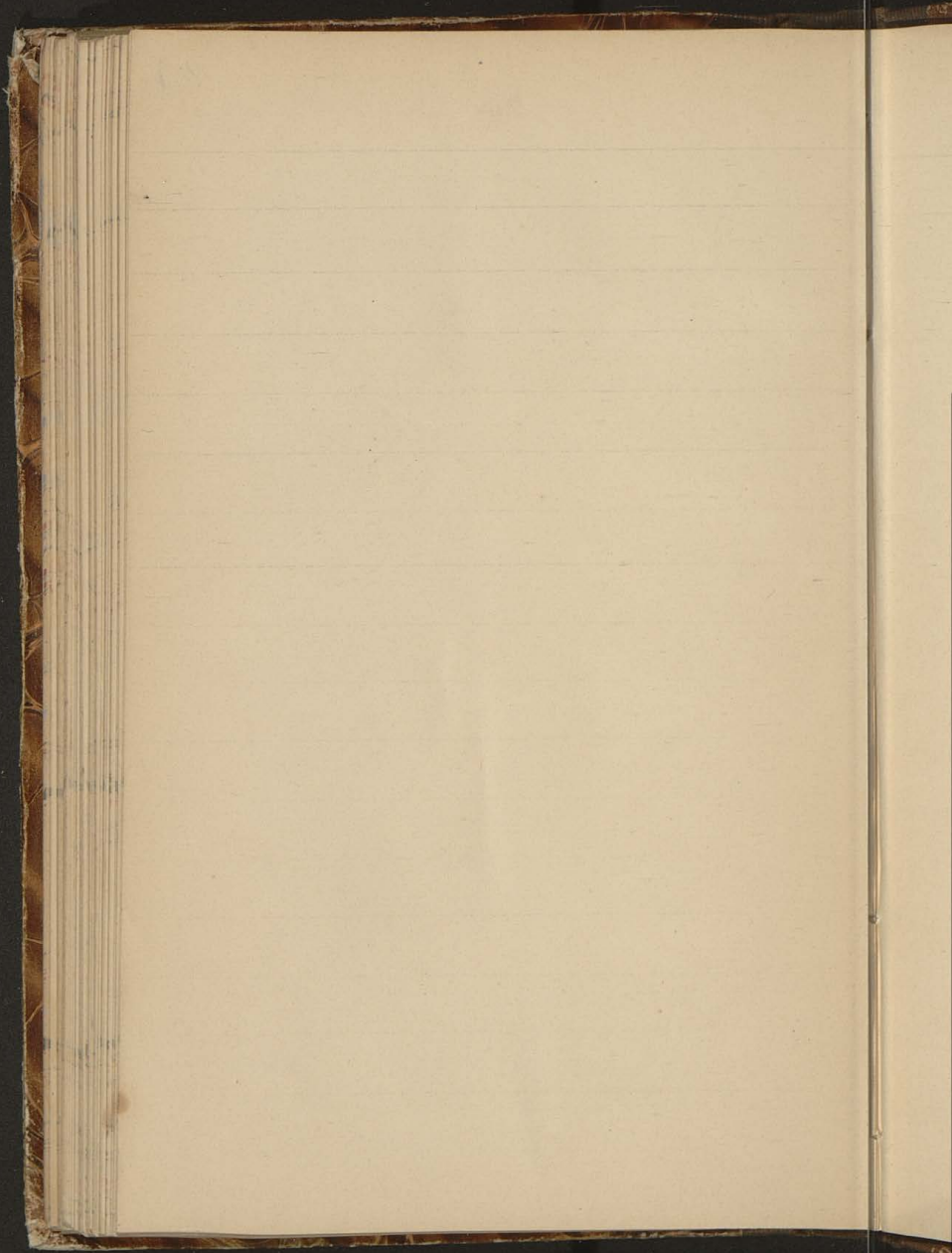

126

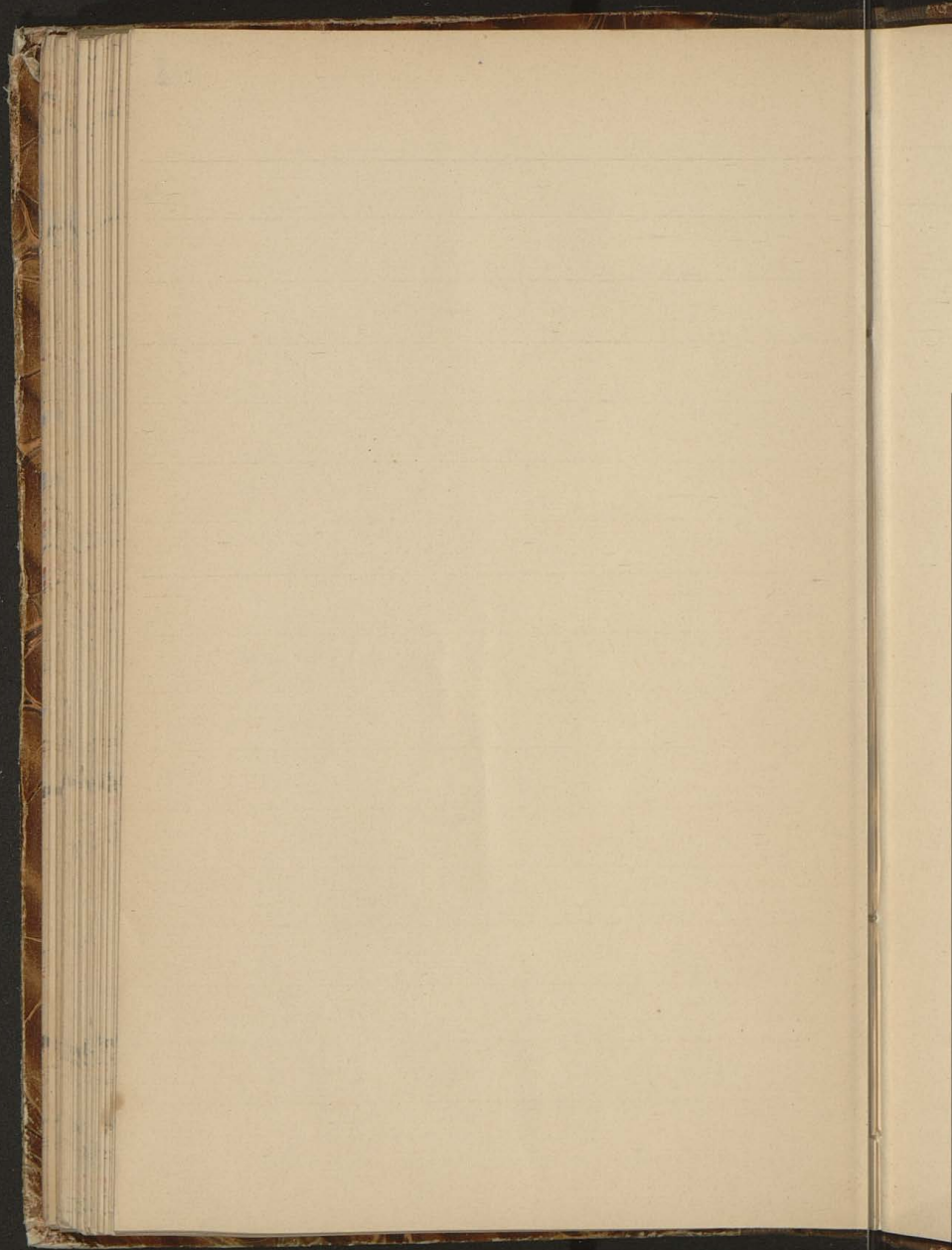

127

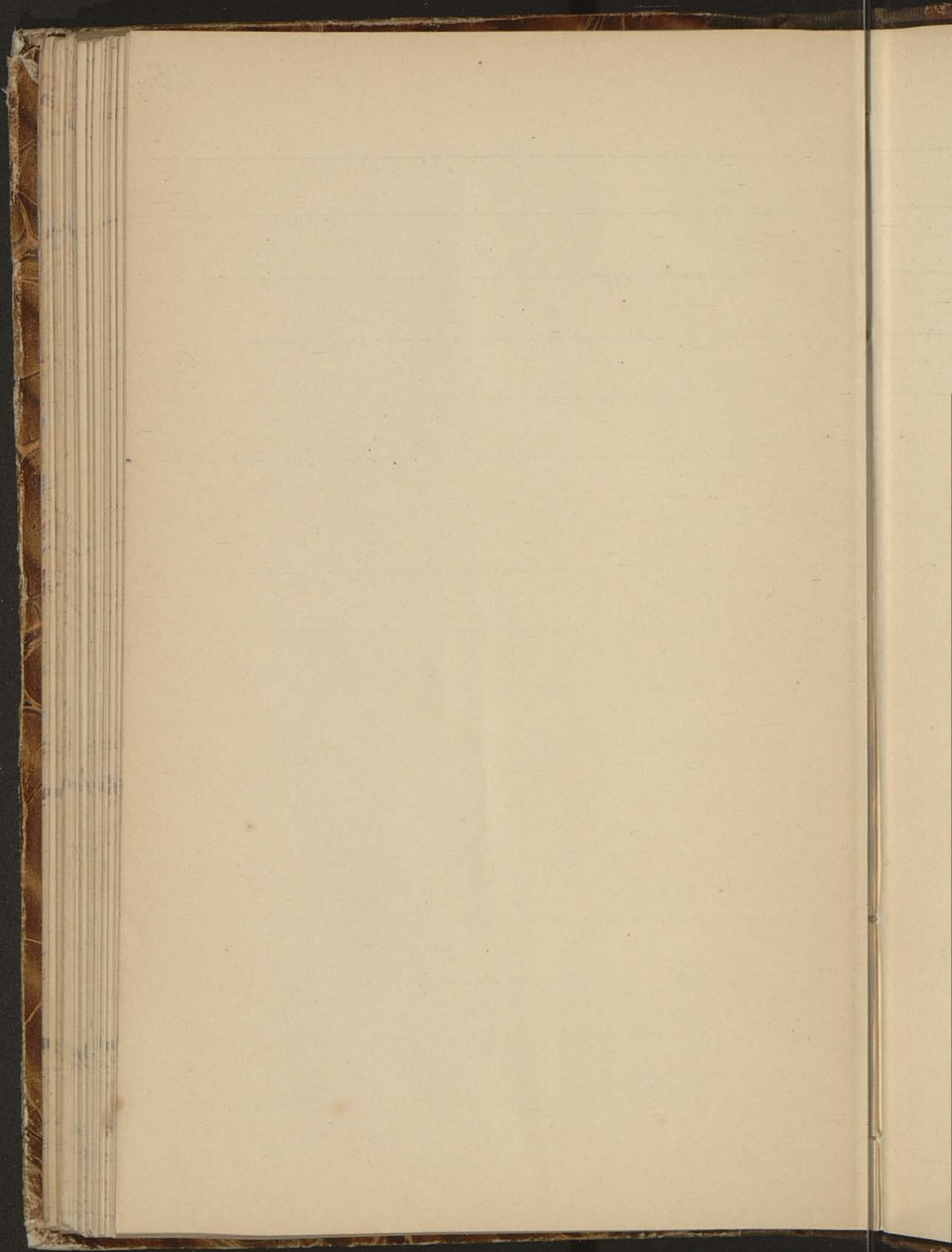

128

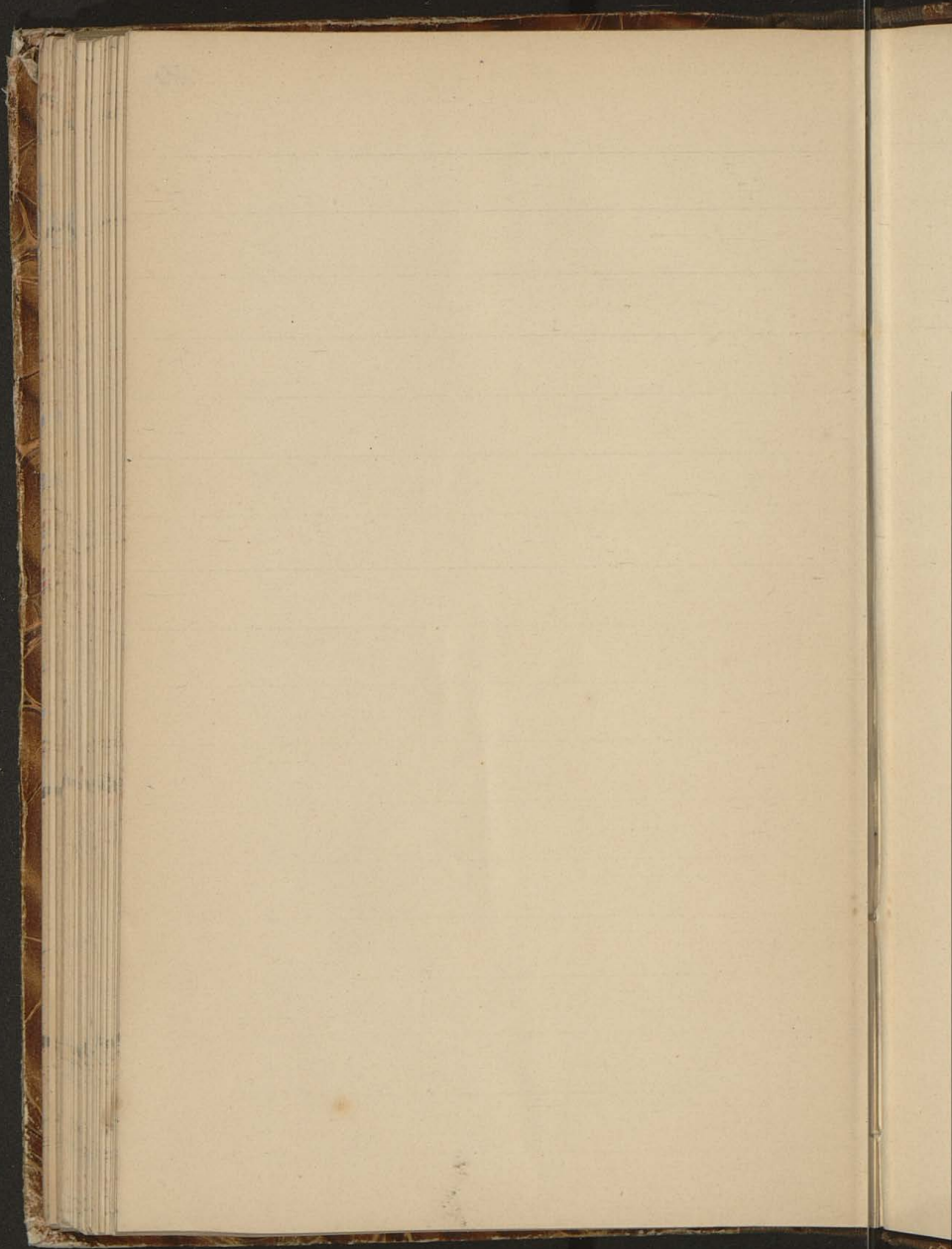

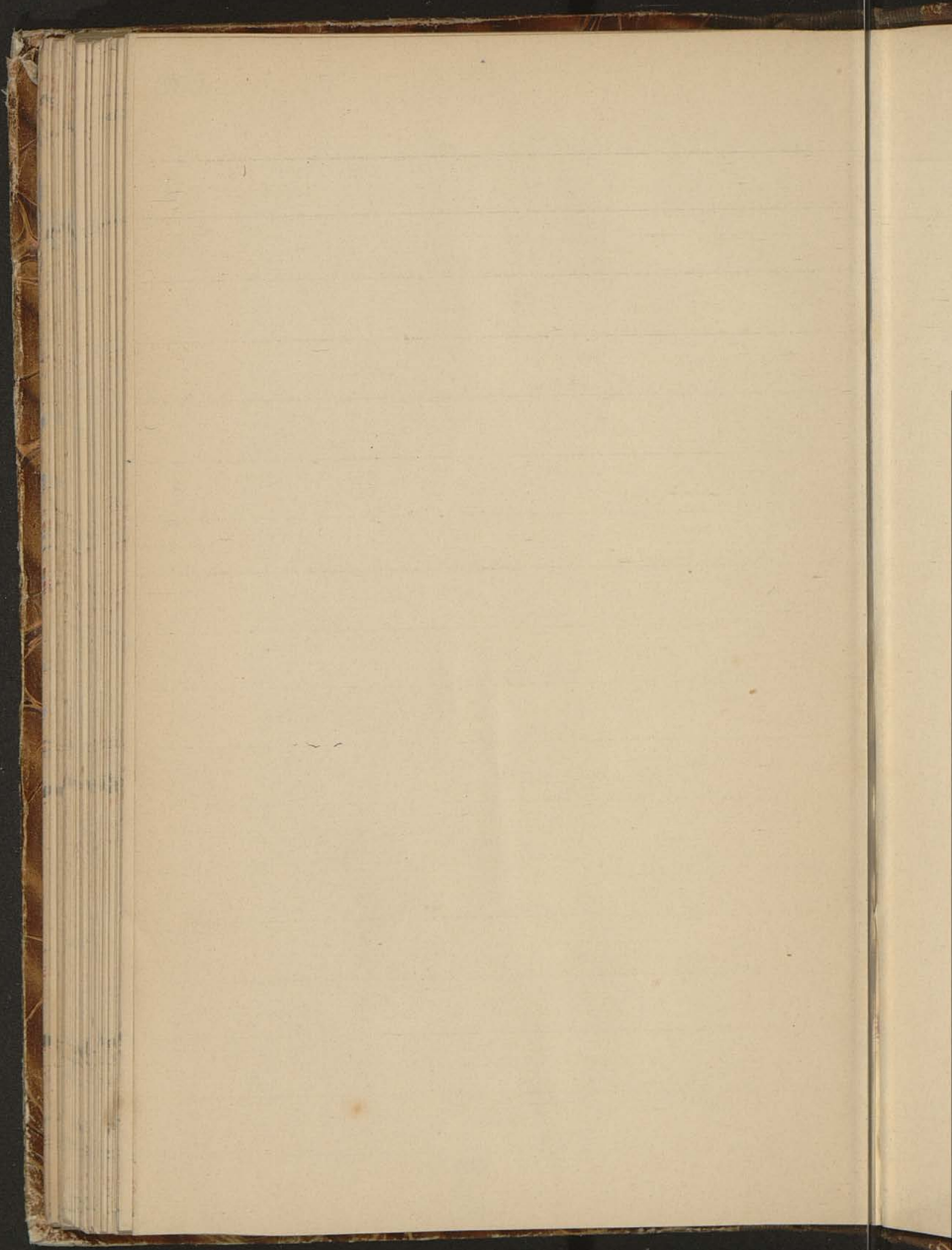

130

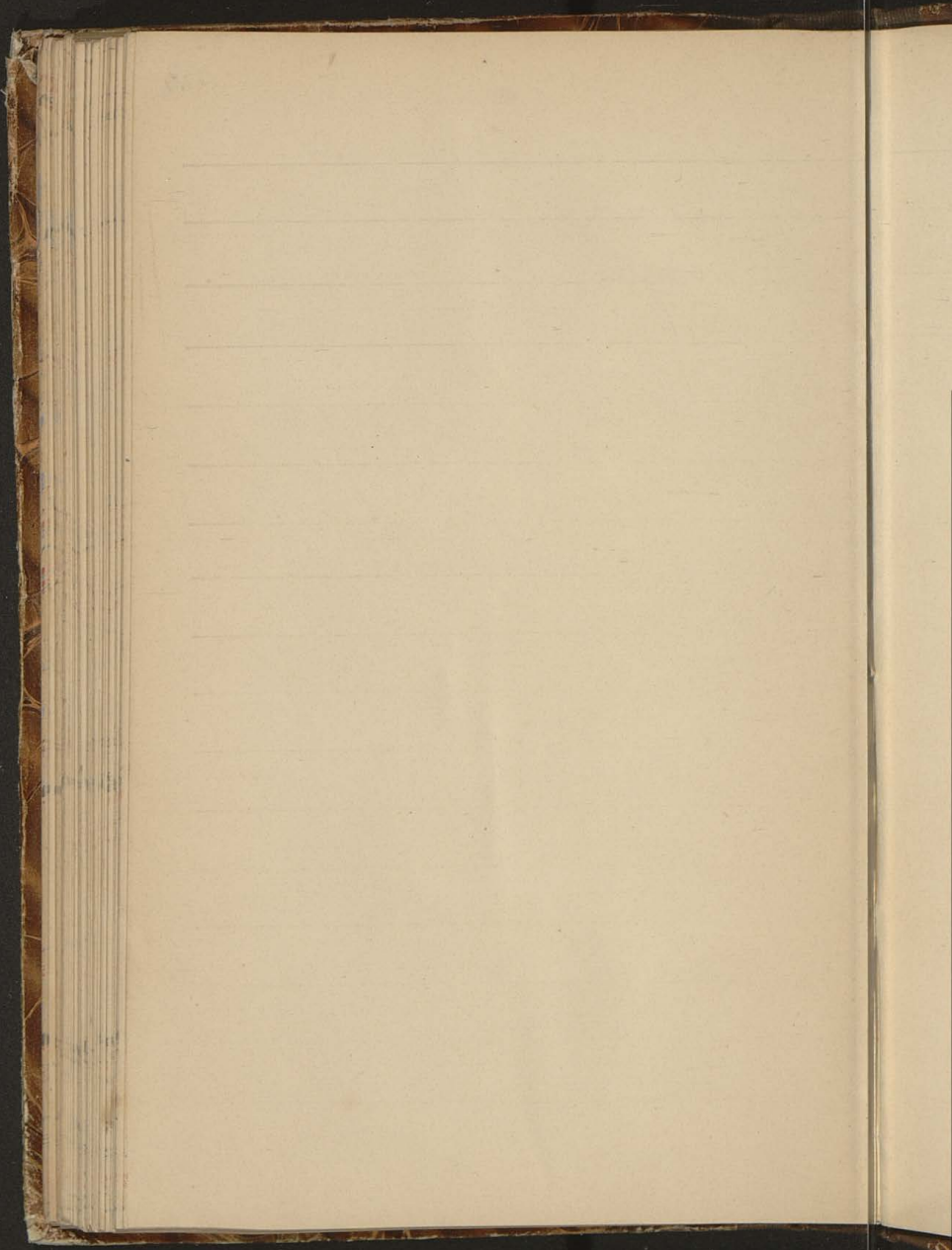

134

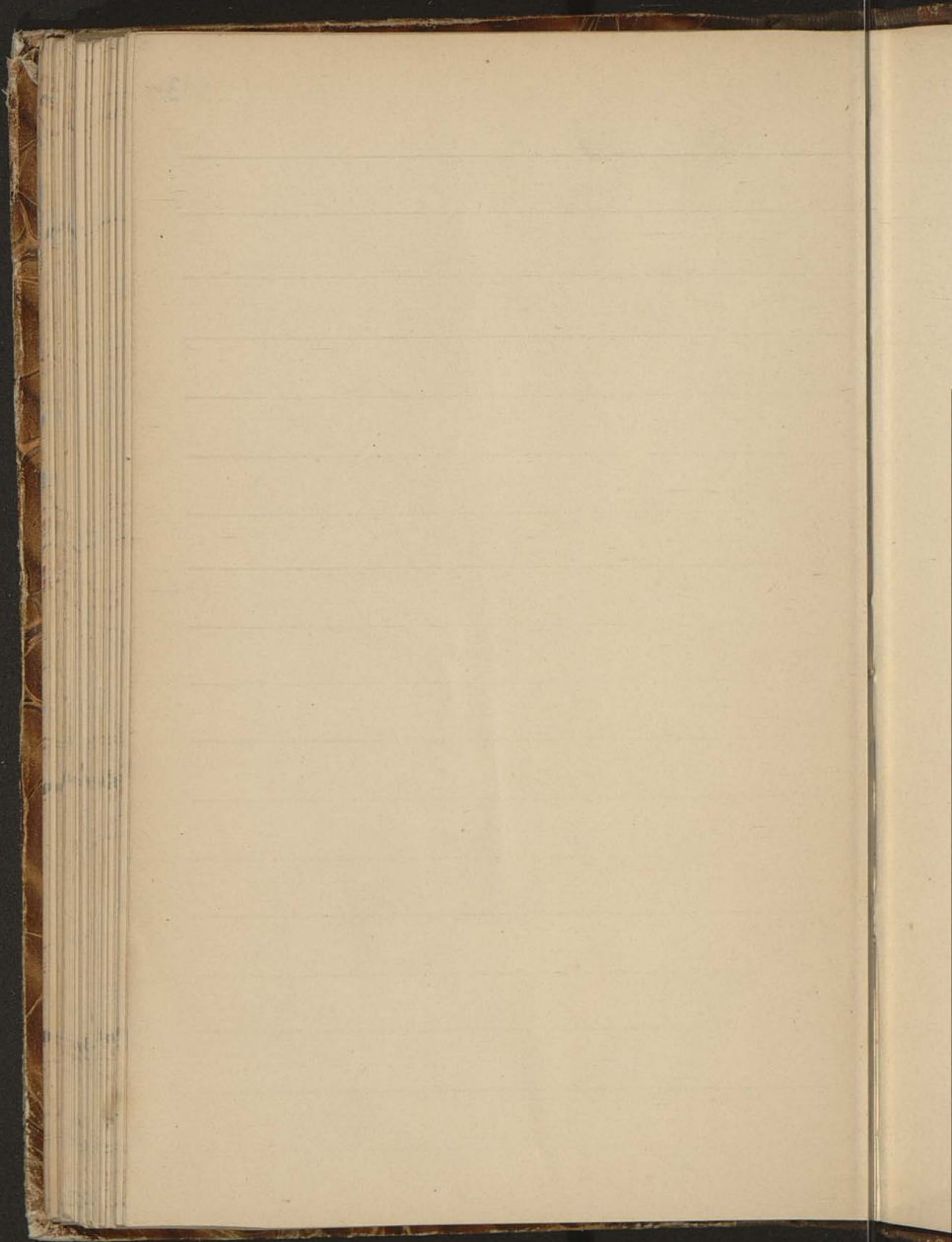

132

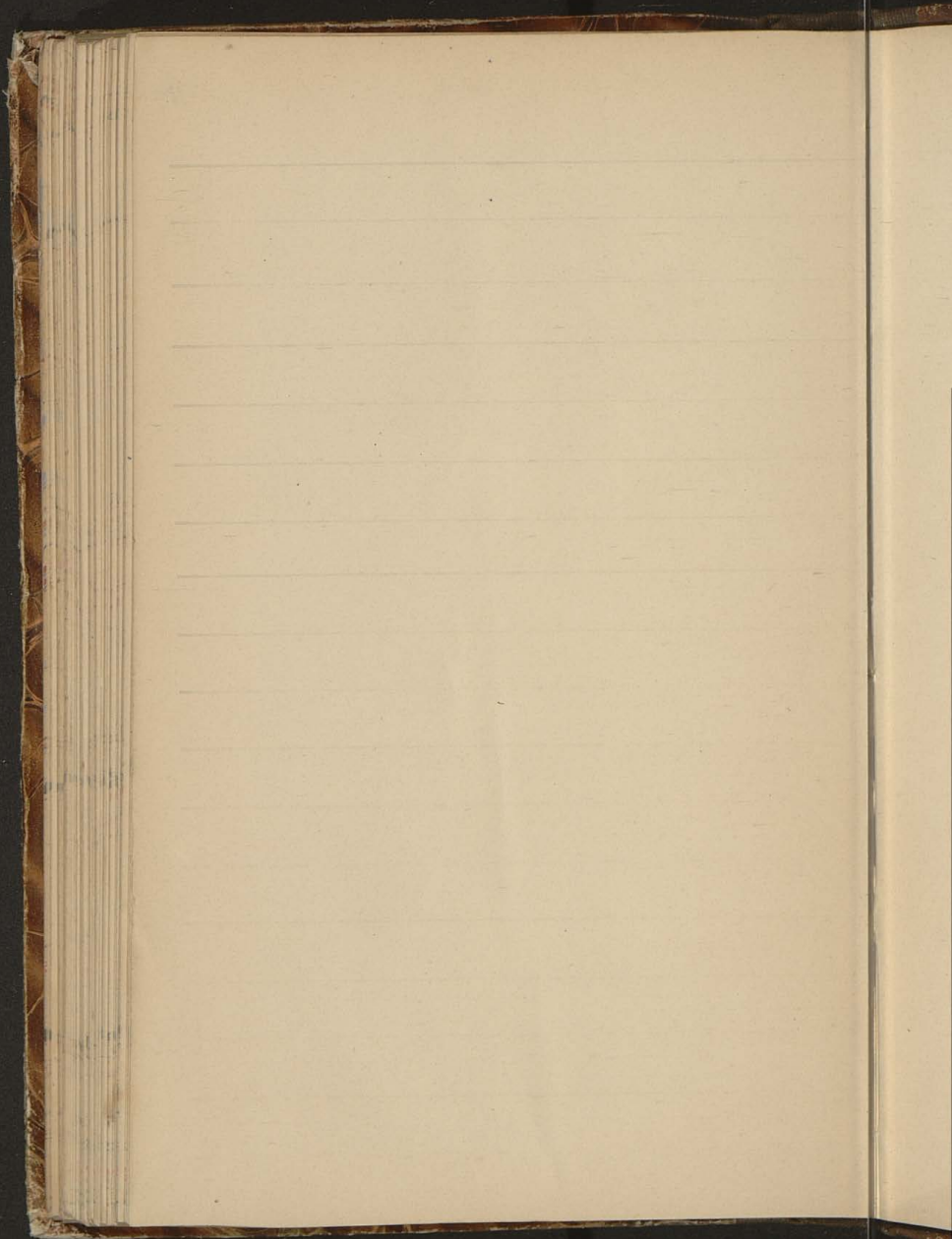

133

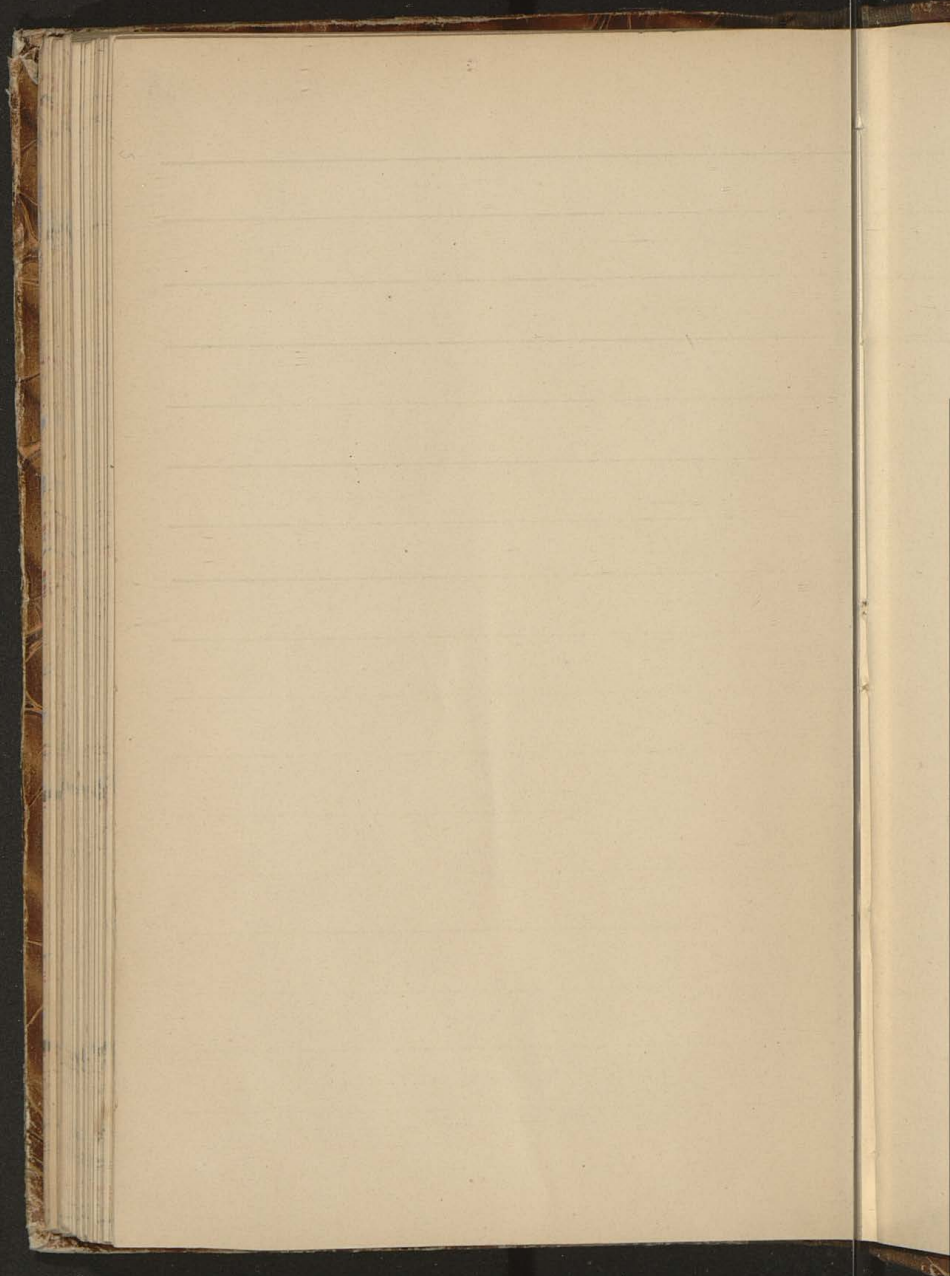

134

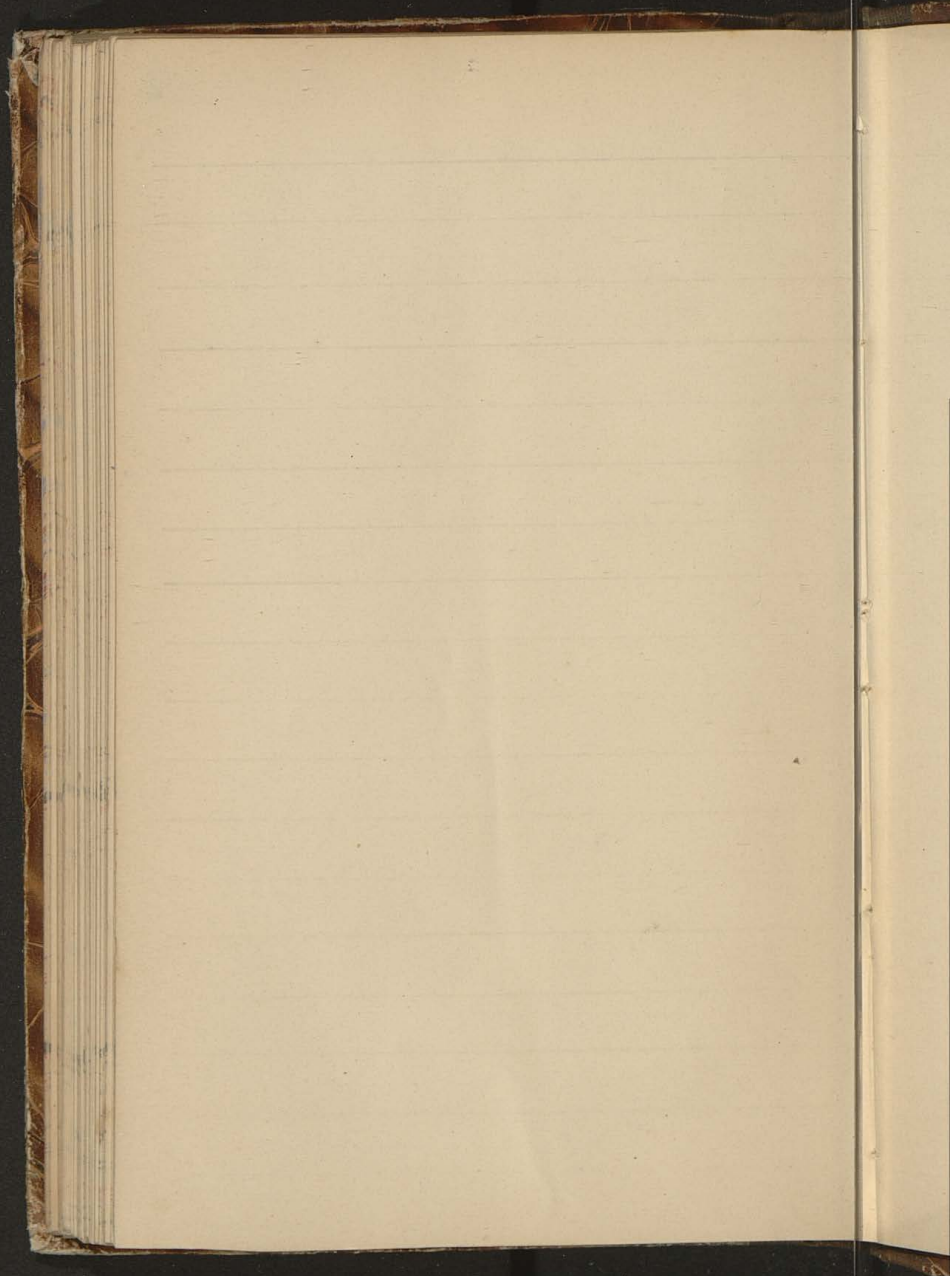

135

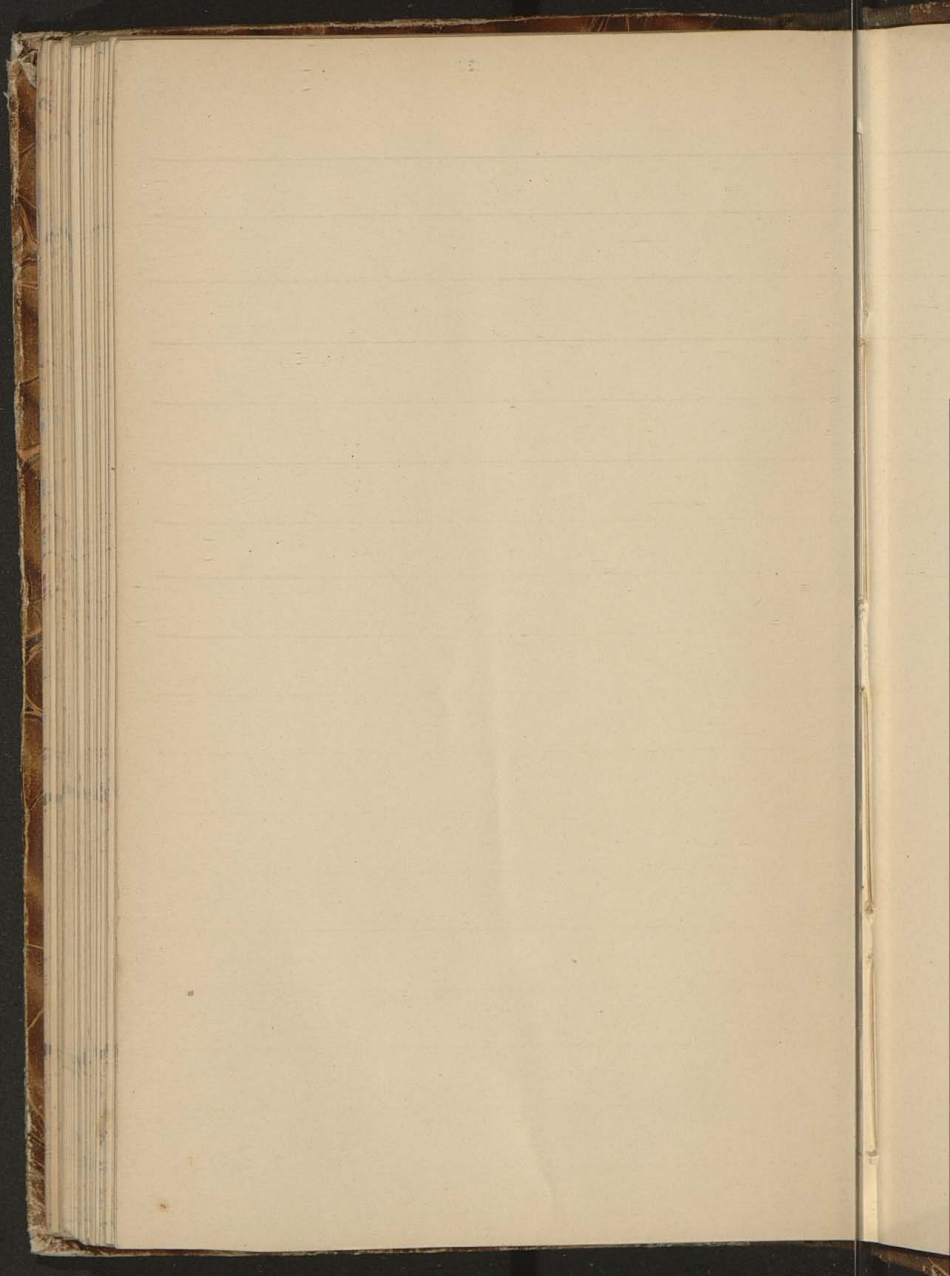

136

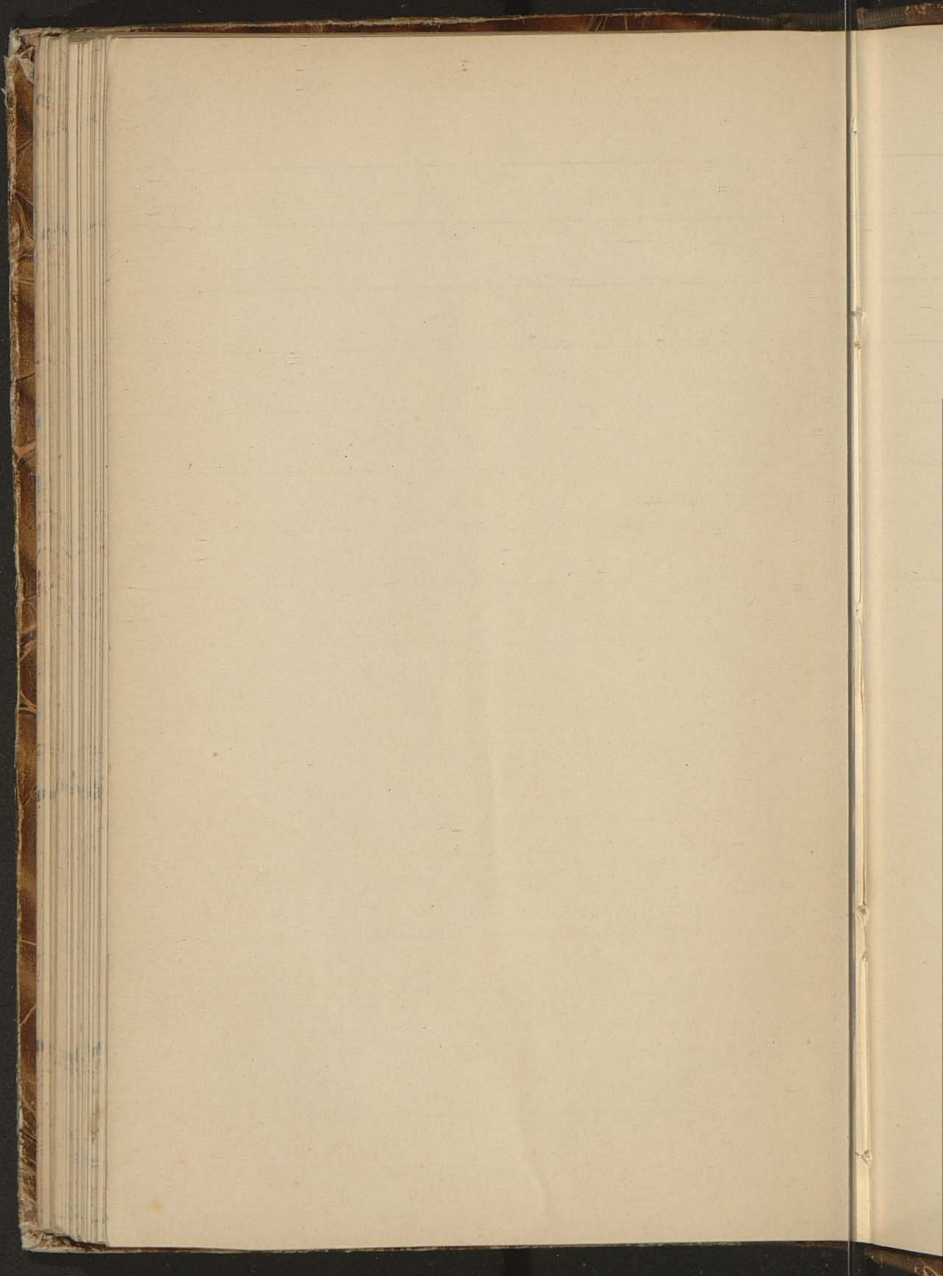

137

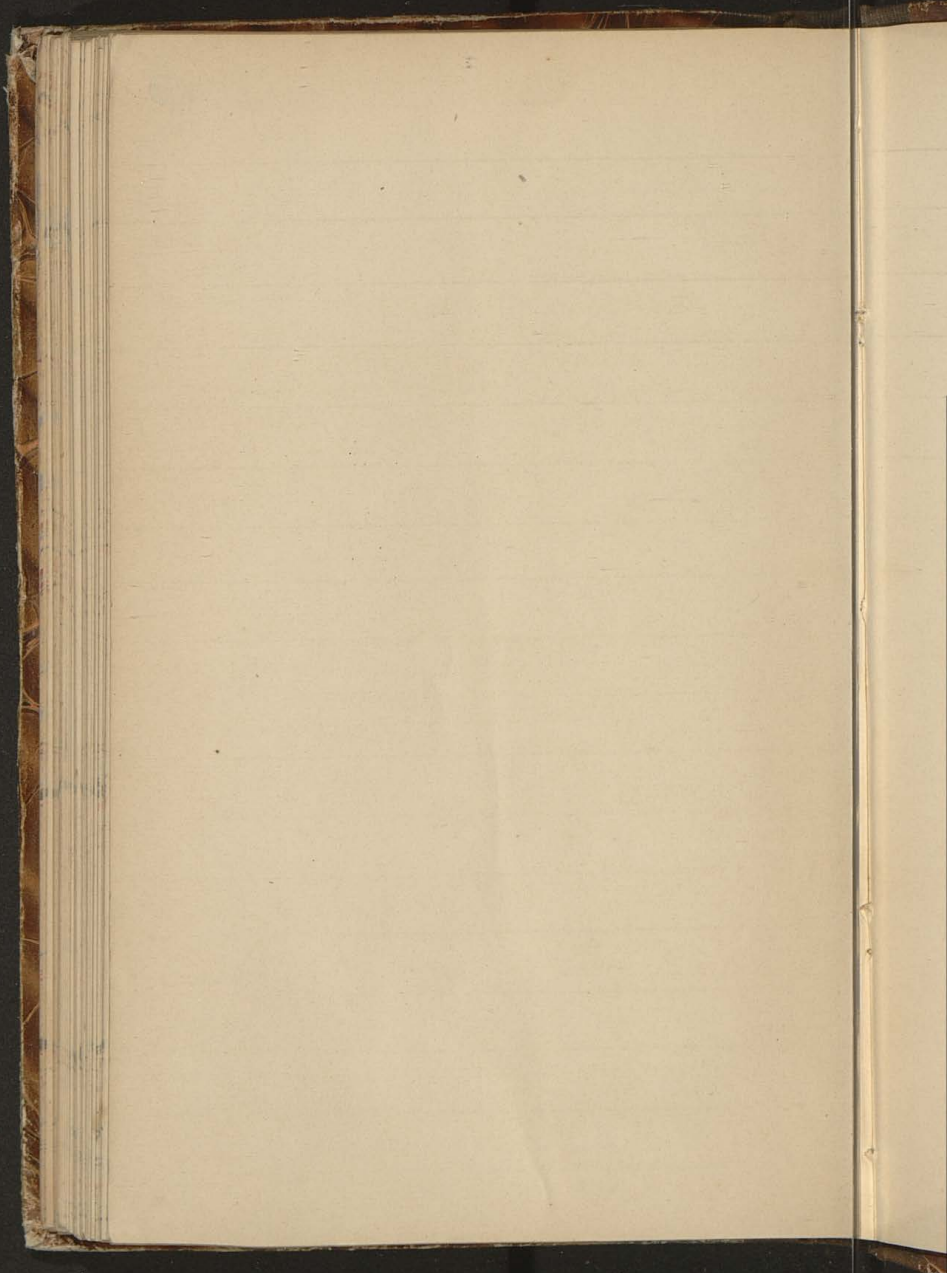

138

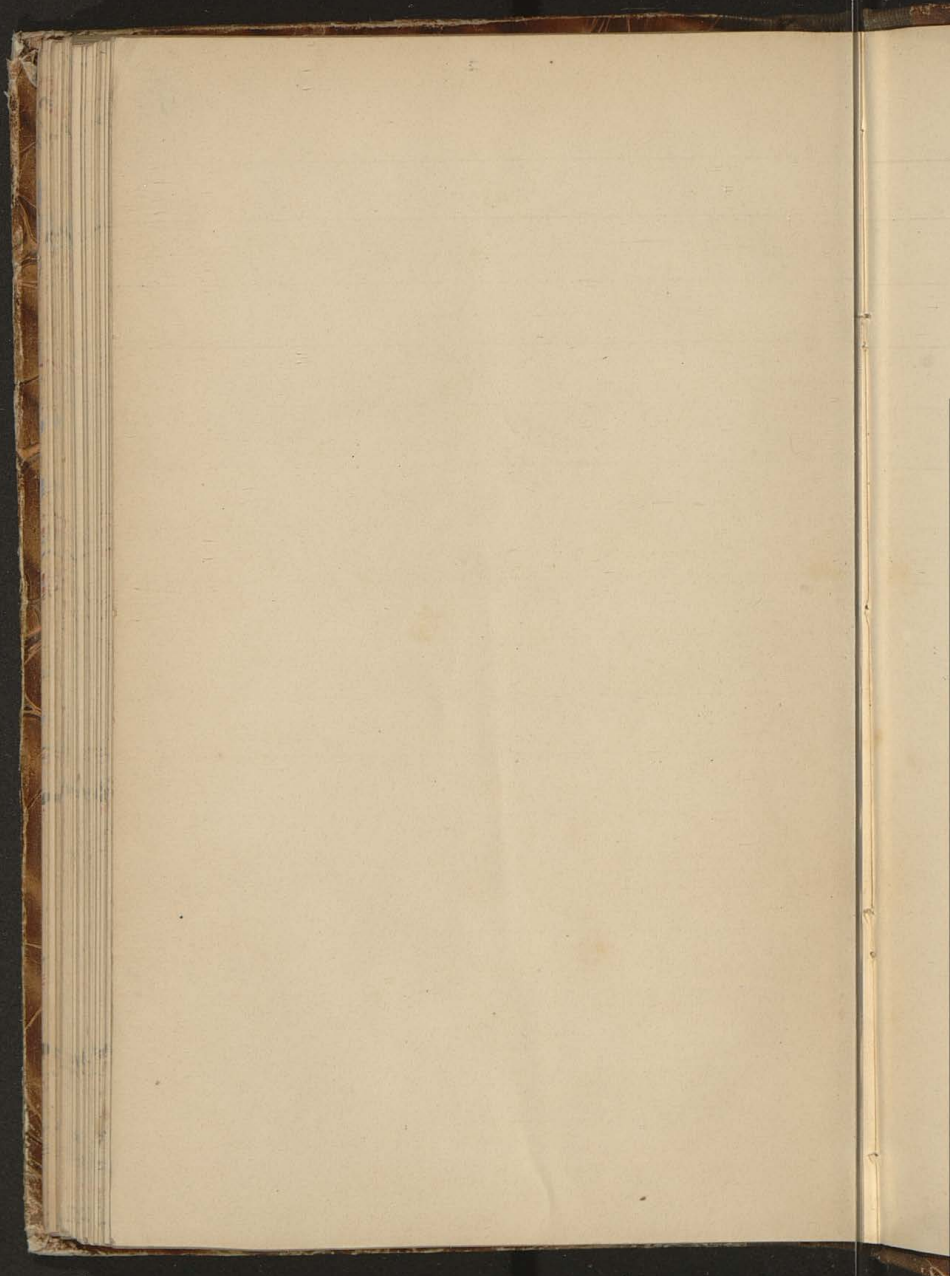

139

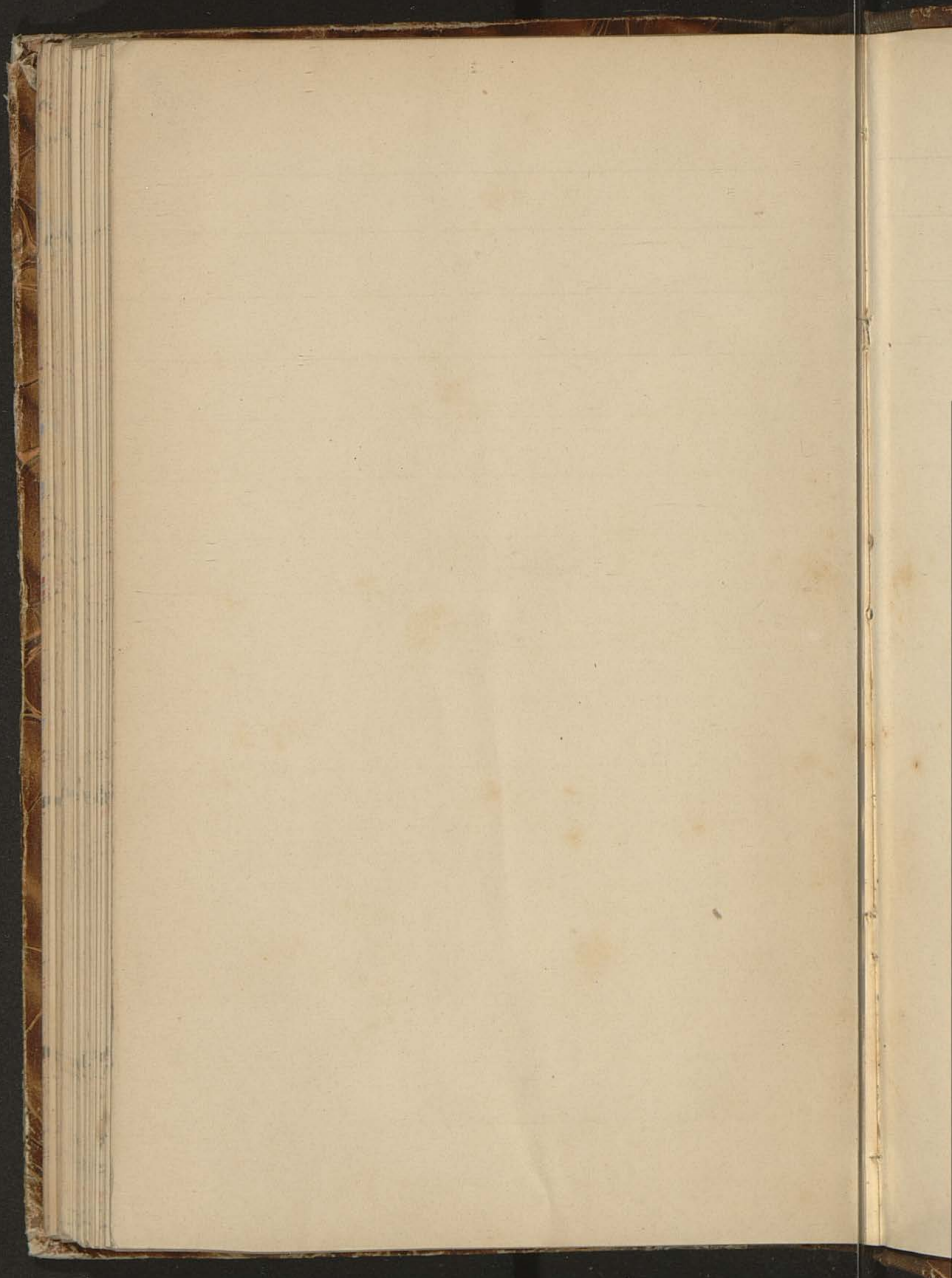

140

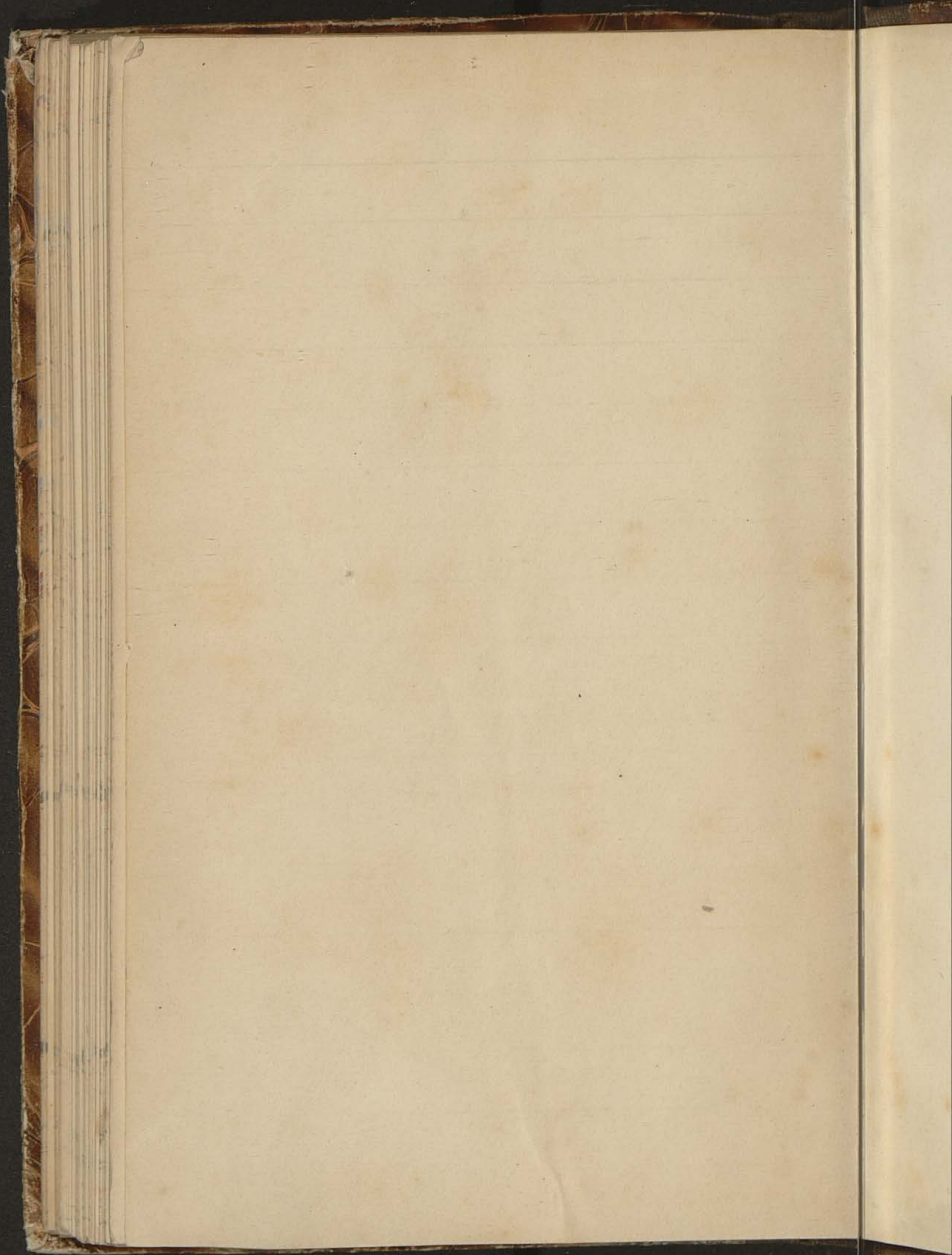

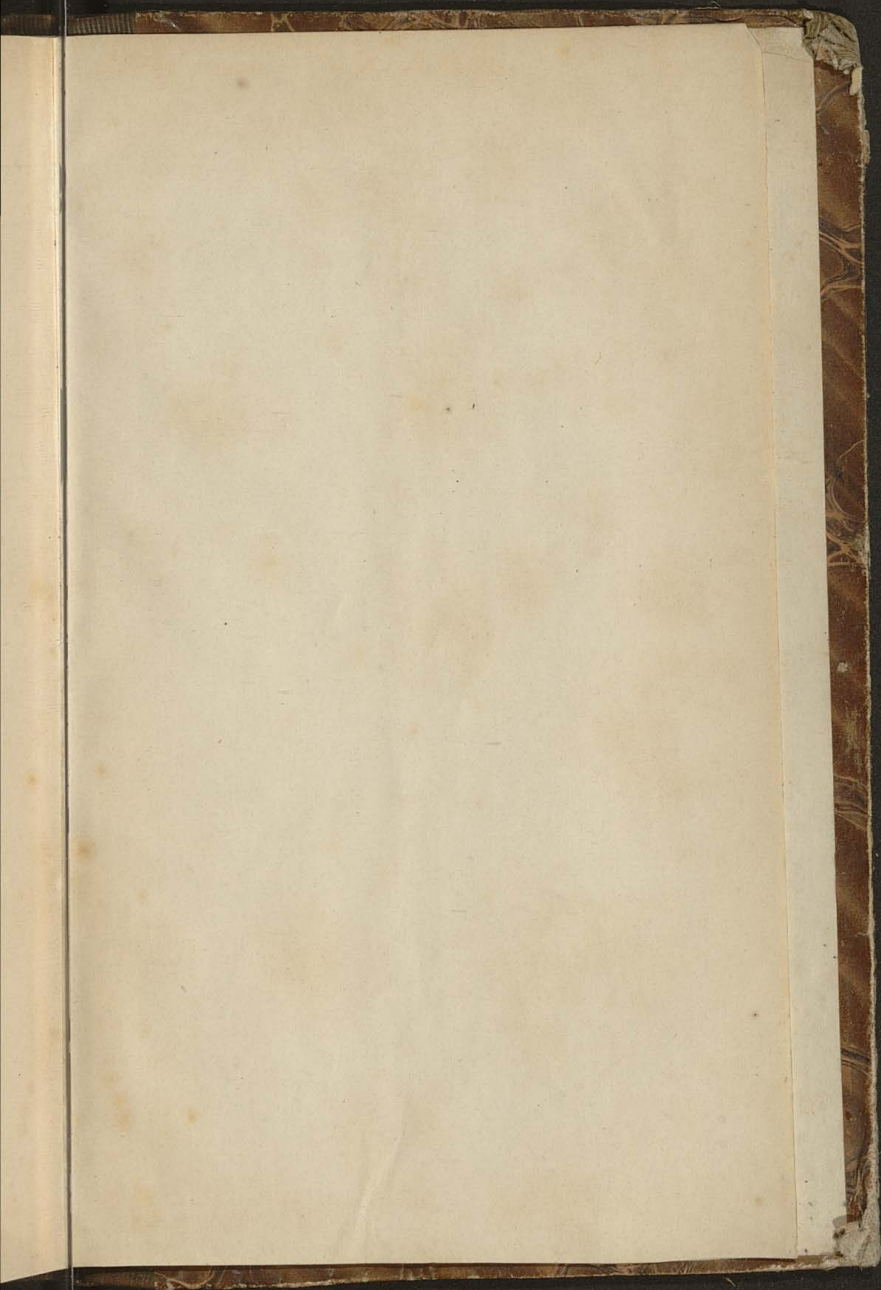
141

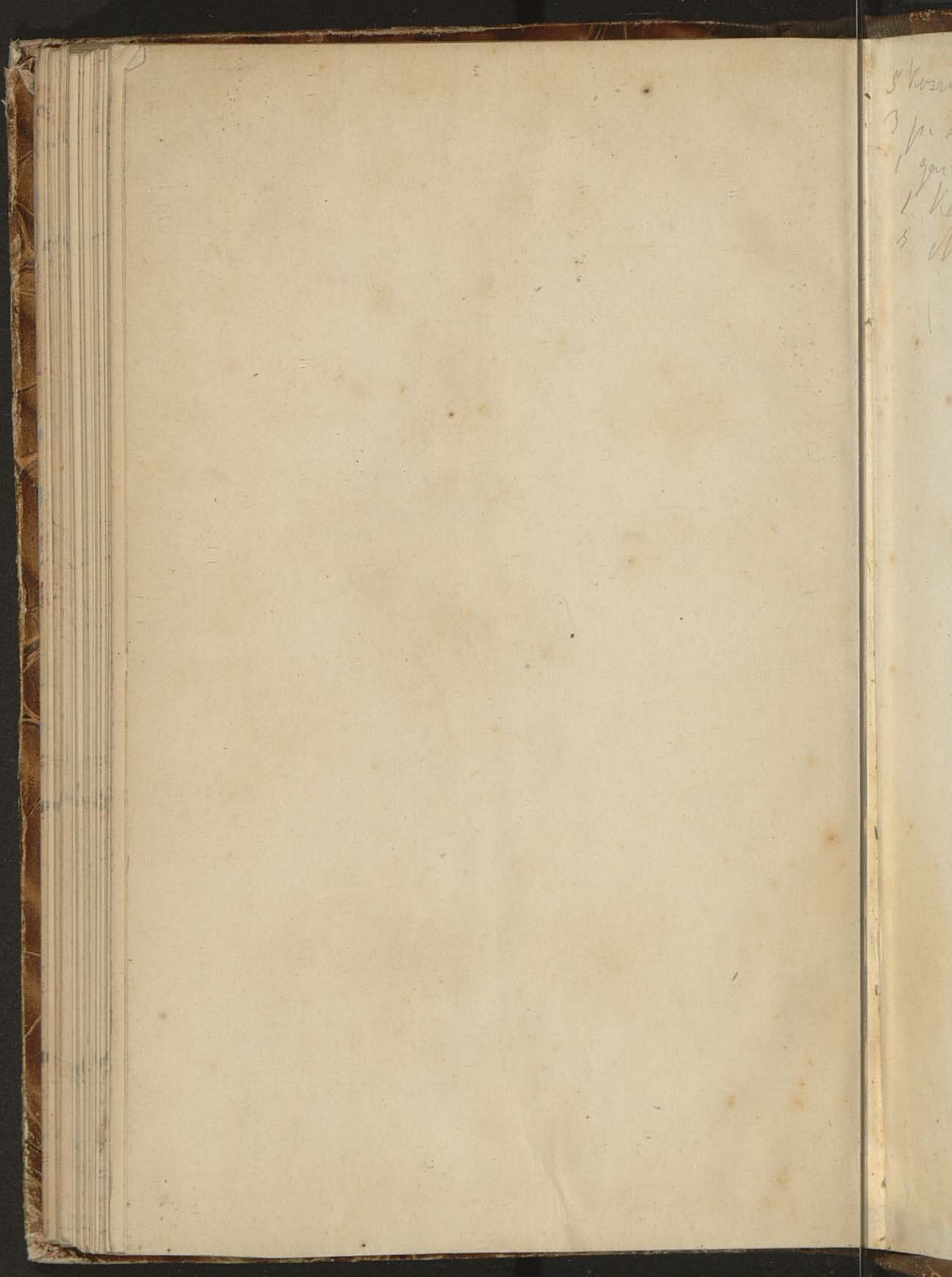

142

5 Kozan 7. + 3

3 p. Khamdoh 4

1 gane 1

1 Khamdoh 2

5 Khamdoh 4

